

આભાયક પ્રતિક્રિયા સૂત્રાર્થ.

નવતત્ત્વ અનુપૂર્વિ સહિત.

જાપાની પ્રસિદ્ધ કરનાર
જીવરાજ વેલાભાઈ દોશી.

પુસ્તાક મળવાનું ફેકાલ્ટી
શા. પ્રીતોવનદાસ રંગનાથદાસ-જેન બુકસેલર,
આઝાદીકા કુવાની પોળ—અમદાવાદ.

શ્રી “ જેન ” પ્રીન્ટિંગ પ્રેસ.

મણી કરવાનું—અમદાવાદ.

પ્રાંત ૧૯૬૩

સર્વો ૧૯૦૭.

કિંમત ૦—૬—૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કૌપીરાખિટ-સંગ્રહ

પૃષ્ઠ: ૪૬૬૪

૧૮૨૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૨૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ સામાયિક પ્રતિક્રિયા

વિષય પૃષ્ઠ: ૪૬૬૪

સામાયક પ્રતિક્રમણ સૂત્રાર્થ.

નવતત્વ અનુપૂર્વિ સહિત.

૧૯૨૩

જાપાની પ્રસિદ્ધ કરનાર
જીવરાજ ઘેલાભાઈ દોશી.

પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું

શા. ત્રીભોવનદાસ રૂગનાથદાસ જૈન બુકસેલર.

આકાશકેતા કુવાની પે.જી—અમદાવાદ.

શ્રી “ જૈન ” પ્રીન્ટિંગ પ્રેસ.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૬૩.

સને ૧૯૦૬.

કિંમત ૦—૬—૦.

પ્રસ્તાવના.

સામાયક પ્રતિક્રમણ સૂતાર્ય. એ પુસ્તકની જોઈએ તેની સગવડ નહીં હોવાને લીધે, તેમજ દરેક સમુદાયની પરંપરા પ્રમાણે નંદણાઓમાં ફેરફાર હોવાને લીધે, વિદ્યાર્થીઓને બમ્-વામાં બહુજ અગવડ પડતી હતી તે અગવડ દૂર કરવા માટે આ પુસ્તક દરેક સંપ્રદાયોને સરખો લાભ ગળી શકે તેટલા માટે અમોએ ધણી પ્રતિ મેળવી, અમારાથી બનતી મહેનતે સુધારો વધારો કરી છપાવેલ છે. અને તેનું શુધી પત્ર પાછળ મુકેલ છે, તેમ છતાં મુદ્ર તપાસતાં અગર છાપ દોષથી કોઈ ભુલ રહી ગયેલ હોય તો સુધારી વાંચવા તરફી લેશો. આ પુસ્તકની વેચાણની ઉપજ શેઠ ગીરધર શંકર સ્થાનકવાશી જૈન લાઈબ્રેરી અમદાવાદ ખાતે આપવાની છે.

શ્રી દશવૈકાલિક સૂત્ર.

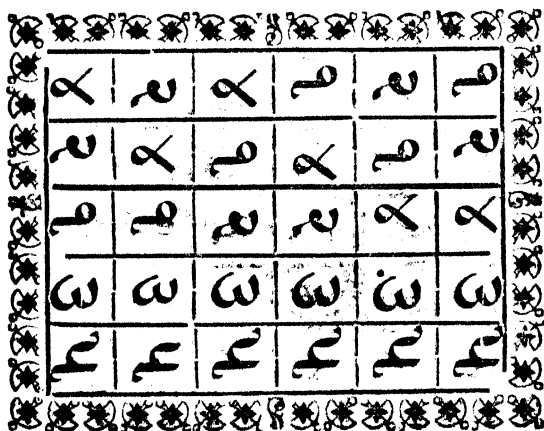
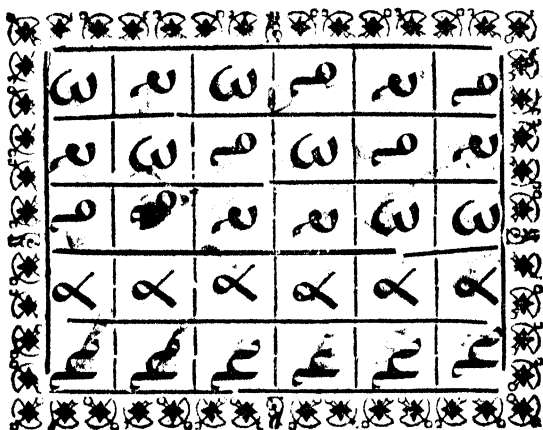
આ સૂત્ર અતિ ઉપયોગી અને વાંચવા લાયક હોવાથી, તેની પ્રથમ આવૃત્તી હું મુદ્રતામાં ખલાસ ગયેલ છે. હાલમાં તેની (બીજી આવૃત્તિ) જર્મન પ્રોફેસર હર્મન જ્ઞેકોબી પાસે શુદ્ધ કરાવી, અર્થ-પાઠ અને ભાવાર્થ સહિત અમારા તરફથી દેવનગરી લિપીમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે. કિંમત રૂ. ૨-૪-૦. શ્રી દશ વૈકાલિક સૂત્ર-મૂલ પાઠ બુદ્ધો છાપ્યો છે. કિ. રૂ. ૦-૪-૦.

આ પુસ્તક દરેક જૈન બંધુને અવશ્યક ગ્રંથલુ કરવા યોગ્ય છે, તે વિષે સૂત્ર વાંચી આપ પોતેજ ખાતરી કરશો. જોઈએ તે-મણે નીચેના શીરનામે પત્ર લખવા તરફી લેવી. આ પુસ્તકની ઉપજ જૈન ધર્મના પુસ્તકો છપાવવામાં વપરાય છે, ને ઉપર ધર્માદાકાર્યમાં વપરાશે.

શા. ત્રીલોપનદાસ રૂગનાથદાસ જૈન બુક્સેલર.
આકાશેકના કુવાની પોળ—અમદાવાદ.

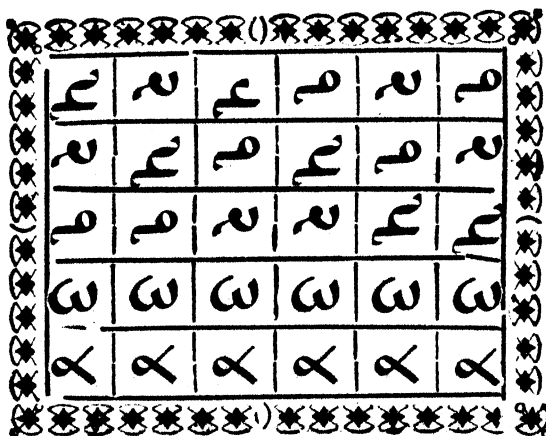
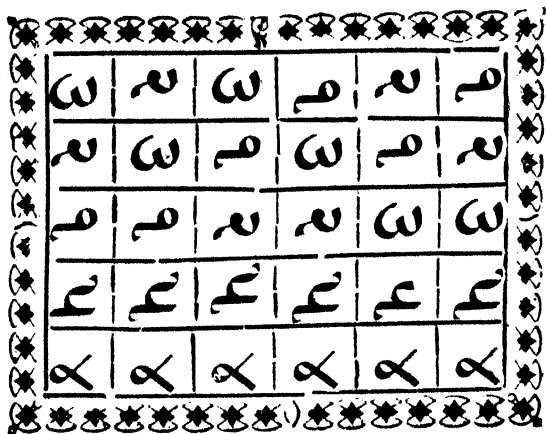
શા. બાલોભાઈ જગનલાલ જૈન બુક્સેલર.
હીદાબદની પોળ—અમદાવાદ.

સૂચના—શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર. અર્થ-પાઠ અને ભાવાર્થ સહિત, અમારા તરફથી દેવનગરી લિપીમાં છપાય છે, આ પુસ્તકની વેચાણની ઉપજ બીજા સૂત્રો છપાવવાના કાર્યમાં વપરાશે, ને ઉપર ધર્માદાકાર્યમાં વપરાશે.

2	3	2	1	3	1
3	2	1	2	1	3
1	1	3	3	2	2
2	2	2	2	2	2
4	4	4	4	4	4

2	3	2	2	3	2
3	2	2	2	2	3
2	2	3	3	2	2
1	1	1	1	1	1
4	4	4	4	4	4

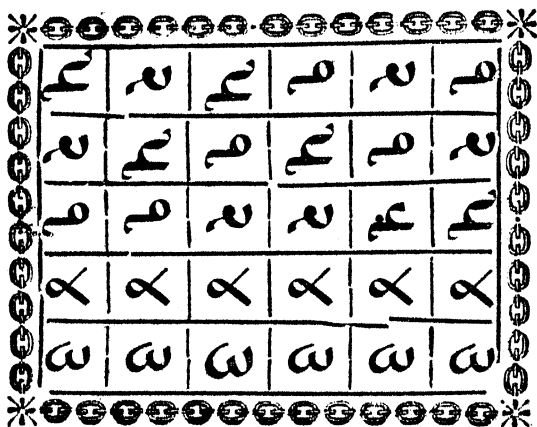
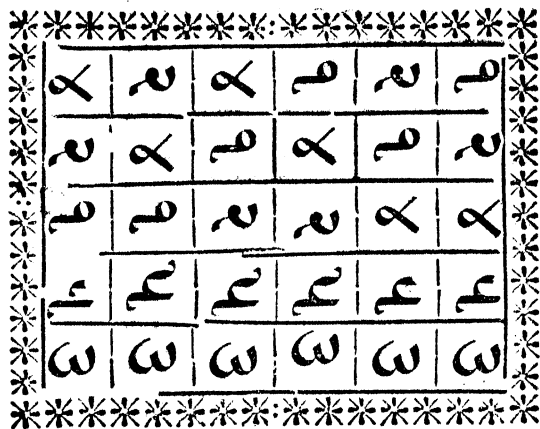

h	3	h	b	3	b
3	h	b	h	b	3
b	b	3	3	h	h
z	z	z	z	z	z
z	z	z	z	z	z

6

h	3	h	z	3	z
3	h	z	h	z	3
z	z	3	3	h	h
b	b	b	b	b	b
z	z	z	z	z	z

7

h	z	h	b	z	b
z	h	b	h	b	z
b	b	z	z	h	h
z	z	z	z	z	z
z	z	z	z	z	z

h	z	h	z	z	z
z	h	z	h	z	z
z	z	z	z	h	h
b	b	b	b	b	b
z	z	z	z	z	z

2	3	2	1	3	1
3	2	1	2	1	3
1	1	3	3	2	2
4	4	4	4	4	4
2	2	2	2	2	2

4	3	4	1	3	1
3	4	1	4	1	3
1	1	3	3	4	4
2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	2

h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h

h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h
h	h	h	h	h	h

୧	୨	୩	୪	୫	୬
୭	୮	୯	୧୦	୧୧	୧୨
୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮
୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪
୨୫	୨୬	୨୭	୨୮	୨୯	୩୦

୧	୨	୩	୪	୫	୬
୭	୮	୯	୧୦	୧୧	୧୨
୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮
୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪
୨୫	୨୬	୨୭	୨୮	୨୯	୩୦

५	२	५	२	२	२
२	५	२	५	२	२
२	२	२	२	५	५
३	३	३	३	३	३
७	७	७	७	७	७

५	२	५	३	२	३
२	५	३	५	३	२
३	३	२	२	५	५
२	२	२	२	२	२
७	७	७	७	७	७

અનુક્રમણિકા.

અણુપૂર્વિ	૫૯
પાઠ ૧ નમસ્કાર	૧
„ ૨ તિષ્ઠતો અથવા વંદના	૨
„ ૩ ઇરિયાવહિ	૩
„ ૪ તરસ ઉતરી	૬
„ ૫ દોગરસ	૯
„ ૬ સામાયક આદરવાની વિધિ	૧૩
„ ૭ નમોઽથુણું	૧૬
„ ૮ સામાયક પારવાની વિધિ	૨૦
ત્રણ પ્રકારની વંદણાના નામ	૨૬
૭ કાટીને આઠકાટીની સમજણ	૨૭
સામાયકમાં દસ પ્રકારે મનના દોષ લાગે તે	„
સામાયકમાં દસ પ્રકારે વચનના દોષ લાગે તે	૨૮
સામાયકમાં બાર પ્રકારે કાયાના દોષ લાગે તે	૨૮
સામાયક કરવાની વિધિ	૨૯
આવકતું પ્રતિક્રમણ.	
આવશ્યક પહેલો સામાયકનો	૩૨
પાઠ ૧ ઇચ્છામિણુંભંતે	„
પા. ૨ ઇચ્છામિ ઠમિ કાઉરસમ્મં	૩૪
આવશ્યક બીજો ચક્રવીસંથો	૩૬
આવશ્યક ત્રીજો વાંદણા	૩૭
પાઠ ૩ ઇચ્છામિ ખમાસણાનો	„
આવશ્યક ચોથો પટિક્રમણું	૪૦
પાઠ ૪ જ્ઞાનના અતિચાર આભાવવાનો	„
„ ૫ સમકિતનો	૪૨
„ ૬ વેહેલું અણુવત	૪૩
„ ૭ બીજું	૪૬
„ ૮ ત્રીજું	૪૭
„ ૯ ચોથું	૫૦
„ ૧૦ પાંચમું	૫૩
„ ૧૧ છઠ્ઠું શુણ્ણવત	૫૫

„ ૧૨ સાતમું „	૫૮
„ ૧૩ આઠમું „	૬૩
„ ૧૪ નવમું શિક્ષાવત	૧૫
„ ૧૫ દસમું „	૬૭
„ ૧૬ અગિયારમું „	૭૦
„ ૧૭ બારમું „	૭૩
„ ૧૮ અણુસથુ (સંધારાનો પાઠ)	૭૫
„ ૧૯ અદાર પાપસ્થાનકનો	૮૩
„ ૨૦ પચિસ પ્રકારના મિથ્યાત્વ	૮૪
„ ૨૧ ચૈદ પ્રકારના સમુર્ધિમનો	૮૮
„ ૨૨ મંગલિકનો	૯૦
„ ૨૩ સમથુસુત્ર પહેલું	૯૩
„ ૨૪ „ બીજું	૯૫
„ ૨૫ „ ત્રીજું	૯૮
„ ૨૬ „ ચોથું	૯૯
„ ૨૭ „ પાંચમું	૧૧૨
ખંભાત સંઘાડને અનુસરીને વાંદણા પહેલી	૧૧૯
„ „ „ „ „ બીજી	૧૨૦
„ „ „ „ „ ત્રીજી	૧૨૪
„ „ „ „ „ ચોથી	૧૨૫
„ „ „ „ „ પાંચમી	૧૨૬
„ „ „ „ „ છઠી	૧૨૭
ખમતખામણા	૧૨૮
દરીયાપુરી સંઘાડને અનુસરીને વાંદણા પહેલી	૧૨૯
„ „ „ „ „ બીજી	૧૩૦
„ „ „ „ „ ત્રીજી	૧૩૧
„ „ „ „ „ ચોથી	૧૩૪
„ „ „ „ „ પાંચમી	„
„ „ „ „ „ છઠી	૧૩૫
લીંબડી ગોન્ડલ વીગેરે સંઘાડને અનુસરીને	„
ખામણું પહેલું	૧૩૬
„ „ „ „ „ બીજી	૧૩૮
„ „ „ „ „ ત્રીજી	૧૪૩

.. ..	..	..	ચોથું	૧૪૪
.. ..	..	..	પાંચમું	૧૪૫
.. ..	..	..	છઠું	૧૪૭
આવશ્યક પાંચમો કાઉસગમ				૧૪૮
.. છઠો પચ્ચખખાણુ				૧૪૯
નવાણું અતિયાર				૧૫૦
પચ્ચખખાણુ પેહેલું નોકારશીનું				૧૫૩
.. ખીજું પહોરશીનું				..
.. ત્રીજું દોઢનેએ		..		૧૫૪
.. ચોથું એકાસણાનું				૧૫૬
.. પાંચમું એકઠાણું				૧૫૭
.. છઠું આંખેલનું				૧૫૮
.. સાતમું ઉપવાસનું				૧૬૦
.. આઠમું દિવસચરિત્તું				૧૬૧
.. નવમું નિવિનું				૧૬૨
.. દસમું અભિમદ્ધ				૧૬૩
.. અગિયારમું દેસાવગાસિક વ્રત				૧૬૪
.. બારમું પોષધ વ્રત				૧૬૫
જે જે વ્રત ખચ્ચખખાણુ લીધા હોય તે પાળવાની વિધિ				૧૬૭
દસમું ને અગિયારમું વ્રત પાળવાની વિધિ				..
ધર્મ ધ્યાનનો કાઉરસગમ				૧૬૯
સંવરની વિધિ				૧૭૦
પોષાની વિધિ				૧૭૧
પ્રતિક્રમણ કરવાની વિધિ				૧૭૫
સાધુજીનું પડિક્રમણું				૧૮૨
.. ના પડિક્રમણાની વિધિ				૧૮૩
.. છુટક બોલ				
ચાર ધન ધાતી કર્મનાં નામ.				૧૮૪
આઠ આચાર માનના				..
સમકિતના				૧૮૫
દસ પ્રકારના યતિ ધર્મ				..
અગ્નીચાર પ્રકારની આવકની પડિમા				૧૮૬
બાર ગુણ અરિહંતના				૧૮૮
.. બેઠ તપના				૧૮૯

તેર પ્રકારની ક્રિયાના સ્થાનક	૨૦૦
ચૌદ પ્રકારના જીવના ગામ તથા સમુદ્ર	૨૦૧
પંદર પ્રકારના પરમાધામિ	"
સત્તર પ્રકારના અસંજમ	૨૦૨
અઠાર દોષના નામ	"
ઓગણીસ પ્રકારના દોષ ટાળીને કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે	૨૦૩
વીસ પ્રકારના દોષ ટાળીને કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે	૨૦૪
વીસ પ્રકારે અમમાધિના સ્થાનક	૨૦૫
એકવીશ ગુણુ શ્રાવકના	૨૦૬
,, પ્રકારના સખળા દોષ	૨૦૭
બાવીસ પ્રકારના પરિસહ	૨૦૮
ચોવિસ ભેદ દેવતાના	૨૦૯
પચીસ ગુણુ ઉપાધ્યાયજીના	"
,, પ્રકારની બાવના	"
સતાવિસ પ્રકારના સાધુજીના ગુણુ	૨૧૧
અઠાવિસ પ્રકારના સાધુના આચાર	૨૧૨
,, પ્રકારના આચાર કલ્પ	૨૧૩
ઓગણત્રીસ ભેદ પાપ શાસ્ત્રના	"
ત્રીસ ભેદ મહા મોહની કર્મના	૨૧૪
એકત્રીસ ગુણુ સિધ્ધના	૨૧૫
બત્રીસ પ્રકારના દોષ વંદણના	૨૧૮
,, ,, ની અસક્રિયા	૨૧૯
,, પ્રકારની જ્ઞેમ	૨૨૧
તેત્રીસ પ્રકારની આશાતના	૨૨૩
ચોત્રિસ અતિશયના નામ	૨૨૫
પાત્રિસ પ્રકારની વાણી	૨૨૭
જત્રિસ ગુણુ આચાર્યજીના	૨૨૯
બીઆશી ભોલ	૨૩૦
એકસો ચોવીસ પ્રકારના દોષ	૨૩૧
અઠાર લાખ ચોવીસ હજાર એકસોને વીશ મિ.	
અભિ દુકકડં	"
કાલીક, ઉતકાલીક, વ્યત્તિરિકત સુવના નામ	૨૩૩
નવ તત્વ	"

ઉધારે મુખે તથા દિવાને અજવાળે વાંચવું નહીં.

સામાયકવ્રત (સમભાવ)

પાઠ ૧ લો નમસ્કારનો.

નમો અરિ-
હંતાણું.

ન-નમસ્કાર હોજો, અ-રાગ દ્વેષ તથા
ધન ધાતી ચાર કર્મ જેવા કે ૧ જ્ઞાનાવર્ણિ
૨ દર્શનાવર્ણિ ૩ મોહની ૪ અંતરાઈ તે
કર્મરૂપી વેરીને હણનાર એવા શ્રી અરિ-
હંતદેવને.

નમો સિ-
દ્ધાણું.

ન-નમસ્કાર હોજો, સિ-સકળ અર્થ
અથવા કાર્ય સાધી અથવા સિદ્ધ કરી સર્વ
કર્મનો ક્ષય કરનાર એવા શ્રી સિદ્ધ ભગ-
વાંતજીને.

નમો આ-
ચાર્યાણું.

ન-નમસ્કાર હોજો, આ. ઋષ્ટ્રીસગુણે
કરી સહીત તથા જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર,
તપ અને વિર્ય એ પાંચ આચાર પાળે
અને પળાવે એવા શ્રી આચાર્યજીને.

નમો ઉપ-
જઞ્યાણું.

ન-નમસ્કાર હોજો, ઉ. ડુપચીસ ગુણે
કરી સહીત મુત્રના અર્થ સુદ્ધ ભણે અને
ભણાવે એવા શ્રી ઉપાધ્યાયજીને.

નમો લોગે
સવ્ય સા-
હુણું.

ન-નમસ્કાર હોજો, લો. અઢીદ્વીપરૂપી
લોકને વિશે, સા. સર્વ સા. જ્ઞાન, દર્શન,
ચારિત્ર, તપના સાધનહાર, જ્ઞાન બેહુજાર

• છત્રીસ ગુણ. ડુ પચીસ ગુણ બુદ્ધિ છવર પાને.

કોડ ઉત્તકૃષ્ટા નવહજાર કોડ એવા શ્રી સ્વા
ધુજને જે ૨૭ ગુણ કરી સહિત છે. આ
ગુણજેવર બતાવ્યા છે.

આ પાંચ પદ ચંદ્રપત્રતિ સૂત્ર મધ્યે છે.

પાઠ ૨ જો.

તિષ્ઠુતો અથવા વંદના.*

તિષ્ઠુતો,
આયાહિષુ.

તિ-ત્રણવાર, આ. જે હાથ જોડી મ-
સ્તકે અંજલી કરી જમણી તરફ કાનથી
ઉચ્ચે થઈ ડાબી બાજુએ લઈ જઈ કરી
જમણા કાન સુધી આગ્રતન કરી

પયાહિષુ
વંદામિ

પ-પ્રદક્ષણા કરી, વં. વાંદુછું, સ્તુતિ
અથવા ગુણ ગ્રામ કરુંછું.

નમંસામિ,
સક્કારમિ

ન-કાયા નમાડી પંચાંગ (જે હીંચણ
જે હાથ અને મસ્તક) ધરતીને અડાડી
નમસ્કાર કરુંછું સ. સત્કાર દઉંછું.

સમ્માણુમિ
કલ્યાણું.

સ-સનમાન દઉંછું, ક. કલ્યાણ કરીછો (હિ
પુજ્ય તમે)

મંગલં, દે-
વયં, ચૈધયં

મં-માંગલિક કરનાર (એટલે વિદ્વન
અથવા અશુભ કર્મના દાળનાર), દે. ધર્મ-
દેવ છો, ચૈ-જ્ઞાનવંત છો (છકાયના જીવને
સુખ દાતા છો.

પજ્જુવા
સામિ

પ-પુજવા લાયક છો. (હું તમારી મન,
વચન અને કાયાએ કરી યથા યોગ્ય સેવા
ભક્તિ કરુંછું)

* ત્રણ પ્રકારની વંદના માટે જુઓ પાનું છેવટ.

આ વંદનાનો પાઠ ભગવતી પ્રમુખ
સૂત્ર મધ્યે છે.

આ તિજખુત્તાનાં પાઠમાં શરૂઆતમાં
દરીયાપુરી સધાડામાં નીચે મુજબ વધારાનો
પાઠ છે.—

મત્યએણું વંદામિ-મસ્તકે કરી નમન
કરે છું.

પાઠ ૩ જો.

ધરિયા વહિનો (પંથાદિકને વિષે પાપ લાગેલું હોય
તેનું નિવર્તન કરવાનો)

ધરૂછામિ પ-
ડિક્કમિઊં

ધ—ધરૂછું—નાંરૂછું, પ—પાપ કર્મ
થકી નિવર્તવાને

ધરિયા વહિ
યાએ

ધ—પંથને વિષે હિડતા વ. વાટે વહિતાં
ચાલતાં થકાં.

વિરાહણા-
એ

વિ-કોઈ જીવની વિરાધના થઈ હોય.

ગમણા ગ-
મણે

ગ-જતાં આવતાં.

પાણકમણે

પા-પ્રાણીજીવ; કક. જગાદિકથી ચ'પા-
ણે કચરાયો હોય.

બીયકમણે

બી-બીજ (સચેત-વાવવાથી ઉગે તે)
કક. કચરાયા હોય,

હારયકમણે

હ-સચેત દ્રો પ્રમુખ લીલોતરી. કં.
ચ'પાણી હોય.

ઓસા—ઉ
તિંગ

ઓ-ઠાર-ઝાકળતું પાણી. ઉ-ભૂયા તથા
કીડી પ્રમુખના દર (કીડીયાર)

પણખ—દય

પ-પ્રચવણી લીલપુલ દ-કાચું પાણી
(સચેત)

મટ્ટી-મકડ

પંચ વરણી મોટી ૪૩ જાતની કાચી
પૃથ્વી. મ-કરોળીયાના પડ

સંતાણા-સ
કમણે

સં-કરોળીયાની જાળ, સં-એ દસ
બોલ સમસ્ત પ્રકારે ચંપાયા કચરાયા હોય

જે-મે.જવા
૧૫સાહ્યા.

જે-જે કોઈ મેં-મહારે જવે જ-પ્રાણી
જવ વિ-વિરાધ્યા હોય-દુઃખી કર્યા હોય

એગિંદ્રિયા

એકદ્રિય જવ જેને માત્ર એક (કાયા)
સ્પર્ષેન્દ્રિ છે એવાં પ્રાણી જવ જેવા કે
પૃથ્વી-પાણી-અગ્નિ-વાયુ અને વનસ્પતિ
એ પાંચ થાવર

બે ઇંદ્રિયા

બેઇંદ્રિય જવ જેને (કાયા અને મહોં)
સ્પર્ષેન્દ્રિ અને રસેન્દ્રિ એ બે ઇંદ્રિયા છે
એવાં પ્રાણી-જવજેવા કે કીડા-વાળા-પુરા
શંખ-છીપ-ગડોળા-અળસીયા-પગ વિના-
ના જવ-કમી વિગેરે

તે ઇંદ્રિયા

ત્રણ ઇંદ્રિયાળા જવ (કાયા મહોં-નાક)
સ્પર્ષેન્દ્રિ રસેન્દ્રિ અને ઘ્રાણેન્દ્રિ એ ત્રણ
ઇંદ્રિયા છે એવાં પ્રાણી જવ જેવાં કે કીડી
મકોડી-જી-લીખ-માંકણ-કંથવા-ચાંચણ-
ધનેડા વિગેરે

ચતુરિંદ્રિયા

ચાર ઇંદ્રિયાળા જવ (કાયા-મહોં-
નાક-આંખ) સ્પર્ષેન્દ્રિ રસેન્દ્રિ ઘ્રાણેન્દ્રિ-

પાંચિન્દ્રિય.	ચક્ષુ ઇન્દ્રિ એ ચાર ઇન્દ્રિ છે એવાં પ્રાણી જીવ જેવાં કે માંખી, મસલાં, ભમરા, તીડ ઝાંઝ, વીંછી, પાંગીયાં, કુટાં વિગેરે
અભિહયા	પાંચ ઇન્દ્રિયાળા જીવ (કાયા-મહો-નાક આંખ-કાન) સ્પર્શન્દ્રિ, રસેન્દ્રિ, ઘ્રાણેન્દ્રિ, ચક્ષુન્દ્રિ, શ્રોતેન્દ્રિ એ પાંચ ઇન્દ્રિ છે એવાં પ્રાણી જીવ, જેવાં કે જલચર ખેચર દડકાં સર્વ તિર્યચ તથા મનુષ્ય જેવ નારકી એ પ- ચેન્દ્રી જીવ
વત્તિયા.	અ-સામા આવતા હજીયા હોય વ-વાટલા (ઢગલા) કીધા હોય તથા ધ્રુજ કાઢળમાં ઢાંક્યા હોય
લેસીયા	લે-ભોય તથા ભીંત સાથે મસળ્યા હોય
સંધાધ્યા	સં-માંહોમાહે શરીરે શરીર મેળવી અથવા એકઠા કરી પીડા ઉપજાવી હોય
સંધટ્ટિયા	સં-એક પાસું થોડું ફેરવીને અથવા એક પાસાએ અડકવાથી પીડા ઉપજાવી હોય
પરિયાવિયા	પ-સઘળાં પાસાં ફેરવી પીડા ઉપજા- વી હોય
કિલામિયા	કિ-કિલામના ખેડ ઉપવ્યો હોય
ઉઘવિયા	ઉ-ઘ્રાસકો (ત્રાસ) પાડ્યો હોય
ઠાણા ઓઠા ણાં	ઠા-પોતાના રહેવાના સુખના સ્થાનક- થી બીજે દુઃખના સ્થાનકે
સંકામિયા	સં-મુક્યા હોય
જીવિયાઓ.	જી.-જીવનર થકી

વવરોવિયા	વ-ચુકાવ્યા માર્યા હોય
તસ્સ મિ-	ત-તે વિરાધનાનું મિ-નિષ્કૃળ થાઓ
અછામિ ક-	મિ-માહર ક-કુકૃત (પાપ) કર્મ
કકં,	

પાઠ ૪ થો.

તસ્સ ઉત્તરીના (વધારે પ્રાયશ્ચિત આલોવવાને કાઉ-
સ્સગ કરતાં તેમાં આગાર જણાવવાનો)

તસ્સ ઉત્ત- ત-(પાછળ જે ગમણા ગમણના અતિચાર
રીકરણેણું પડિકમ્યા) તેને, ઉ-પ્રધાન
કહેતાં વિશેષ શુદ્ધ, ક-કરવા ભણી

પાયછિત્ત ક પા-પાપનું છેદન, કા-કરવા ભણી
રણેણું

વિસોહિ ક- વિ-આત્માને વિશેષે, સો-(પાપ રૂપી મલ
રણેણું ફીટવે કરી) નિર્મળ પશુ-શુદ્ધ, ક-કર-
વા ભણી

વિસદ્ધી ક- વિ-(આત્માને) માયા, નિયાણ અને મિ-
રણેણું થ્યાત્વ દર્શન એ ત્રણ શબ્દ રહિત,
ક-કરવા ભણી;

પાવાણું ક- પા-(અઢાર પાપસ્થાનક સેવવાથી થએલા
અમાણું એવા) પાપ, ક-(આઠ અશુભ) કર્મ

નિઝાયણ, નિ-ટાળવાને, ઠા-અર્થે
ઠાએ

ઠામિ, કાઉ- ઠા-કરંજી; કા-કાયાને હલાવવી નહિ તે
સ્સગાં કાર્યોત્સર્ગને;

અન્યથ	(કાઉસગમાં ૧૩ જાતના આગાર છે તે આગારથી કાઉસગ ભાંગે નહી) એટલા આગાર;
૧ ઉસસિ એણું	ઉ-શ્વાસ ઉંચો લેવાથી;
૨ નિસસિ- એણું	નિ-શ્વાસ નીચો મુકવાથી;
૩ ખાસિએ ણું	ખા-ઉંચરસ (ખાંસી) આવવાથી;
૪ છીએણું	છી-છીંક આવવાથી;
૫ જંભાધ એણું	જં-ખગાસુ આવવા થકી;
૬ ઉડૂએણું	ઉ-એડકાર આવવાથી;
૭ વાયનિસ એણું	વા-અથો વાયુના સંચરવાથકી;
૮ ભમલિએ	ભ-ફેર કે ભમરી આવવા થકી,
૯ પિત્ત	પિ-ઉલટી થવાથી;
૧૦ મુઝ્ઝાએ	મુ-મુઝ્ઝા આવવા થકી;
૧૧ મુડુમેહિ	મુ-થોડું, અં-અંગાદિક;
અંગ સં ચાલેહિ	સં-સંચરવા (હાલવા) થકી,
૧૨ મુડુમે હિ	મુ-થોડો, ખે-ખંગખો (થુક) નીકળવાથી;
ખેલ સંચા લેહિ	સં-સંચરવા (હાલવા) થકી
૧૩ મુડુમે હિહિહિ	મુ-થોડો; દિ-આંખ (દષ્ટિ);

સં-આલેહિં	સં-આધી પાછી કરવાથી;
એ-આધે	એ-એ ઉપર કહ્યા તે ૧૩ બોલ;
હં	
આગારેહિં	આગારનામા બીજા પણ ભક્તિક પ્રસંગે કાઉસગ કરવાથી કાયા હાલે તેવાનો આગાર (આ કારણેથી કાયા હાલે ને હાથ પગ ઉંચા નીચા થાય તે થકી દોષ નથી;
અભગો	અ-એ પ્રમાણે સર્વથા (દેશ થકી) કાઉસ- ગ ભાગે નહીં;
અવિરાહિ- યો	અ-સર્વથા વિરાધે પણ નહીં (થોડાએ ભા- ગે નહીં)
હુંજમે કા ઉસગો	હું-હોજો; મે-માહરો કા-કાઉસગ (ક્યાં સુધી તેની મર્યાદા કહે છે);
જવ, અરિ- હંતાણું	જા-જ્યાં સુધી, અ-અરિહંતાણું નામ અ- ભાર;
ભગવંતાણું	ભ-ભગવંતાણું નામ અંભાર.
નમોક્કારેણું	ન-નમસ્કાર મંત્રના પાંચ પદ કહું
નપારેમિ	ન-પારં નહિ (કાઉસગ)
તાવકાયં	તા-ત્યાં સુધી, કા-કાયા (શરીર) ને;
ઠાણેણું	ઠા-એક સ્થાનકે નિશ્ચલપણે રહેવાથી તથા ઉભા રહેવાથી;
મોણેણું	મો-મૌનપણે રહેવાથી;
ઝાણેણું	મનને એક નિરમલ ધ્યાનથી;

અપાણું | અ-પોતાની કવાને, યો-યોસરાવુંછું, તણું
વોસિરામિ | છું.

અહીયાં (ધરિયાવહી પાઠનો તથા એક નમોઝાર
) કાઉરસગ્ગ કરી છેવટ “નમોઅરિહંતાણું,” રાખઠ
કહીને કાઉરસગ્ગ પાળવો.

પાઠ ૫ મો.

લોગસસ અથવા અઉવી સંધાનો

(આત્માને શુદ્ધ કરવા માટે ચોવિસ તિર્થંકર
દેવની સ્તુતિ કરવાનો)

લોગસસ	લો-ચૌદ રાજલોકને વિષે;
ઉજ્જયગરે	ઉ-ઉઘોત એટલે પ્રકાશના કરણહાર,
ધમ્મ,તિત્થ યરેજિણે	ધ-ધર્મ રૂપી; તિ-ચાર તિર્થના કરનાર (સાધુ,સાધવી, શ્રાવક, શ્રાવિકા); જિ- રામ દ્વેષના છતણહાર;
અરિહંતે	અ-ધનધાતિ ચાર કર્મના ટાળનાર તથા ચો- સઠ ઇંદ્રના પુજનીક શ્રી અરિહંત દે- વનું;
કિત્તધરસં	કિ-નામ લઇને ગુણ કીર્તન કરંછું;
અઉવીસંપિ	અ-ચોવીસ ભગવંત, અ-અને બીજા પણ,
કેવલી	કે-કેવળજ્ઞાની તિર્થંકર દેવ (મહાવિદહ ક્ષેત્રે જે કેવલી છે તે). હવે ચોવીસ તિર્થંકર થઇ ગયેલ તેના નામ કહેછે.

૧ ઉસલ	ઉ-૧ રૂપભદ્રેવ સ્વામિ;
૨ મળિયં	મ-૨ અણ્ણનાથ સ્વામિ;
અ, વંદે	અ-વળી વ. વાંદુલું-નમુંલું;
૩ સંભવ	સં-સંભવનાથ સ્વામિ,
૪ મલિનંદ ણું, અ	મ-અલિનંદન સ્વામિ; અ-વળી;
૫ સુમહં, અ	સુ-સુમતિનાથ સ્વામિ; અ-વળી;
૬ પદ્મપ્રભ હં	પ-પદ્મપ્રભુ સ્વામિ;
૭ સુપાસં	સુ-સુપારથનાથ સ્વામિ;
જીણું, અ	જિ-રાગ દ્વેષના અણ્ણનાથ; અ-વળી,
૮ અંદ્રપદ વંદે	અ-અંદ્રપદ સ્વામિ, વં-વાંદું છું;
૯ સુવિહિં, અ, પુષ્પ- દંતં	સુ-સુવિધિનાથ સ્વામિ, અ-વળી, બીજી નામ પુ-પુષ્પદંત સ્વામિ;
૧૦ સીયળ	સી-સિતળનાથ સ્વામિ;
૧૧ સિજ્જં સ	સિ-શ્રેયાંસ પ્રભુ સ્વામિ;
૧૨ વાસુપુ- જ્જં અ	વા=વાસુપુજ્ય સ્વામિ; અ-વળી,
૧૩ વિમલ	વિ-વિમળનાથ સ્વામિ;
૧૪ મણંતં અ, જીણું	મ-અનંતનાથ સ્વામિ, અ-વળી; જિ-રાગ દ્વેષના અણ્ણનાથ,

૧૫ ધમ્મં	ધ-ધર્મનાથ સ્વામિ,
૧૬ સંતિં	સં-શાંતિનાથ;
અ વદામિ	અ-વળી, વં-વાંદુંછું, નમુંછું;
૧૭ કુંથું	કું-કુંથુંનાથ સ્વામિ,
૧૮ અરં, અ	અ-અરનાથ સ્વામિ, અ-વળી;
૧૯ માદ્ધં	મ-મલિનાથ સ્વામિ,
વંદે	વં-વાંદુંછું.
૨૦ મુણિસુ વ્યયં	મુ-મુનીમુવ્રત સ્વામિ;
૨૧ નમિ જિણું	ન-નમિનાથ સ્વામિ;
અ, વદામિ	અ-વળી; વાંદુંછું;
૨૨ રિક્કનેમિં	રિ-અરિષ્ટ નેમિનાથ સ્વામિ;
૨૩ પાસં, તહ	પા-પાર્થનાથ સ્વામિ; ત-તેમજ;
૨૪ વદ્ધમા ણું	વ-વર્ધમાન સ્વામિ (મહાવીર)
અ	અ-વળી,
એવંમએઅ સિથુયા	એ-એણી પ્રકારે ૨૪ ભગવંતના નામ ક- હીને; મં-મે; અ-સ્તવના કરી;
વિહુય, રય, મલા	વિ-ટાળ્યા છે, ૨-કર્મ ૩પી રજ, મ-મેલને
પહીણુ જર મરણા	પ-અપાવ્યા છે; જ-જરા; મ-મરણુ જેણુ
અઉવીસં,	અ-ઐવિસ તિર્થંકર,

પિન્નિજીવ- રા	પિન્નિજીવ પક્ષ, જિન્નિ-રાગ દ્વેષાદિકનાં છ- તનાર છનેશ્વર દેવ;
તિત્થયરા, મે	તિન્નિ-એહેવા જે તિર્થંકર દેવ તે, મેન્નિ-મુજને
પસીયંતુ	પન્નિ-પ્રસન્ન થાઓ;
કિત્તિય	કિન્નિ-શુભ વચન યોગે કરી ગુણ ગ્રામ કીધા
વંદિય	વન્નિ-કાયા યોગે કરી વાંધા,
મહિયા	મન્નિ-મન યોગે કરી પૂજ્યા,
જે, એ, લો- ગરસ	જેન્નિ-જે, (રૂપભાદિક કહ્યા) એન્નિ-તે લોન્નિ-આ લોકને વિષે
ઉત્તમા, સિ- દ્ધા	ઉન્નિ-ઉત્તમ, પ્રધાન, સિન્નિ-સકળ કાર્ય સાધ્યાં એહેના શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજી;
આરૂગ	આન્નિ-સર્વ રોગ રહિત (આરોગ્ય)
બોહિલાલ	બોન્નિ-સાક્ષિ બોધનો; લાન્નિ-લાભ;
સમાહિ, વર	સન્નિ-ભાવ સમાધિ, વન્નિ-પ્રધાન,
મુત્તમ, દિંતુ	મુન્નિ-ઉત્તમ જે વાનાં મને, દિન્નિ-દિઓ, આપો,
ચંદ્રેસુ, નિ- મ્મલયરા	ચન્નિ-ચંદ્રમા થકી, નિન્નિ-અતિ નિર્મળ
આઠચેસુ	આન્નિ-સુર્ય થકી,
અહિયં	અન્નિ-અધિક,
પયાસયરા	પન્નિ-પ્રકાશના કરણહાર છો,
સાગર	સાન્નિ-મોટા સમુદ્ર થકી,
વર	વન્નિ-પ્રધાન,

ગંભીર	ગં-ગંભીરછો,
સિદ્ધા, સિ- દ્ધિ	સિ-સકળ કર્મ ક્ષય કરી સિ-મોક્ષ,
મમ, દિસં	પહોઆ એહવા (સિદ્ધભગવંત)
તુ	મ. મુજને દિ. મોક્ષ દીઓ,

પાઠ ૬ ઠો.

સામાયક આદરવાની વિધનો.

(નવાં આવતાં સર્વ પાપને શોકવાનો પાઠ)

(આંહી યુર્વાદિકને વિધિ સહિત વંદન કરી

સામાયકની આજ્ઞા માગવી.

દ્રવ્ય થકી, સાવજજ	દ્ર-કાયાએ કરી સા-પાપ કર્મના
જોગ સેવવાના	જો-વ્યાપાર (જોગના) સે. કરવાની
પશ્ચિજખાણ	પ૦-ખંધી
ક્ષેત્ર થકી આખાલોક- પ્રમાણે	ક્ષે-ક્ષેત્ર (જમીન) થકી આ૦ સર્વ લોક પ્રમાણે,
કાળ થકી, બેધડીમુધી (અંતર્મુદુર્ત) તે ઉપરાંત	કા-વખતમાં બે, બે મીધી આજુ ન રહે તે-તે વખત ઉપર

ત્રિષુ નમ્મો કાર ગણી ન પરિતિવાર સુધી	ત્રિ-ત્રણ નમ્મોકારના પાઠનો કાર્ડસંગ કરી ન-પારવામાં ન આવે ત્યાં સુધી,
ભાવ થકી છ કોટીએ પચ્ચખખા ણ	ભા-મરણથી છ-પાપના છવના ભા- ગા છે તે માંડેના છ ભાંગાની પ-ખંધી,
કરેમિ, ભાંતે	ક-કરંછું; ભાં-હે પુણ્ય (ભયના અં- તના કરણહાર,)
સામાયક	સા-સમતારૂપી લાભવાળું સામાયક વત તેહને વિષે,
સાવજજાળે ગં	સા-પાપના, જા-વ્યાપાર (કામની)
પચ્ચખખા- મિ	પ૦ ખંધી કરંછું.
ભવ નિયમ	જા-જ્યાં સુધી, નિ-મર્યાદા (ખંધી) કરેલી છે તેનો અંત આવે ત્યાં સુધી.
પજજી વા- સામિ	પ-લકતી કરંછું; સેવુંછું,
દુવિહું,	દુ-એ કરણે,
તિ વિહિણું	તિ-ત્રણ થોગે કરી,

દરયાપુરી ગચ્છવાળા છ કોટીને બદલે આઠે
કોટીએ પચ્ચખખાળ એમ પાઠ બોલે. છ કોટીને આઠ
કોટીની સમજણ જુઓ પાને ૧૫.

નકરેમિ, ન- કારવોમ	ન-હું પોતે પાપ કરું નહિ ન-બીજા પાસે પાપ કરાવું નહી (આ બે કરણ)
મણસા વ યસા	મ-મને કરી વ-વચને કરી.
કાયસા*	કા-કાયાએ કરી (એ ત્રણ યોગ)
તરસ ભાતે	ત-પૂર્વે અઢાર પાપસ્થાનક સેવ્યા તેથી ભાં પુણ્ય.
પડિઠમામિ	પ-નિવર્તુ છું.
નિંદામિ	નિ-નિદું છું (આત્માની સાક્ષીએ)
ગરિહામિ	ગ-ગુરૂની સાક્ષીએ ગરહું છું.
અપાણું વે સિરામિ	અ-પોતાના આત્માને, વો-તણું છું

* કરંતં, પિ, અન્નં, ન સમણ, જણામિ-કં કર્તા,
પિ-પણ, અં બીજા પ્રત્યે સં રૂઢ જણવું નહી.

વયસા, કાયસા-વ-વચને કરી-કા-કાયાએ કરી
(વચન અને કાયાએ બે યોગે બીજાનું કરેલું પાપ રૂઢ નહી
જણવા પચ્ચખું.) આટલા બોલ બોલવાનો આ
કોટી પંથવાળાનો અભિપ્રાય છે.

(૧૬)

પાઠ ૭ મો.

નમોઽશ્વત્થનો પાઠ.

બીજી મધ્યમ વંદનાનો પાઠ

(આત્માને શુદ્ધ ગુણ ધારણ કરવાને જે સર્વો-
ત્તમ પદ પામ્યા છે તેમના ગુણ જણાવવાનો પાઠ)

૧ નમોઽશ્વત્થ

ન-નમસ્કાર હોજો ય્યુ-વચનાલંકારે
(નામને અનુસારે)

૨ અરિહં-
તાણું

અ-અરિહંતદેવને,

૩ ભગવંતા-
ણું

ભગવંત (જ્ઞાનવંત-મહિમાવંત યશ-
વંતને,)

૪ આર્ધગ-
રાણું

આ-શ્રુત, ચારિત્ર ધર્મની આદિના ક-
રણહાર છે.

૫ તિથય-
રાણું

તિ-સાધુ, સાધવી, આવક, આવિકારૂપ
અતુર્વિધ તિથિના કરણહાર છે.

૬ સયંસંયુ-
ક્ત્રાણું

સ-પાતે ઉપદેશ વિના જુઝ્યા છે.
(વળી તેઓ કેવા છે)

૭ પુરિસો-
ત્તમાણું

પુ-પુરૂષ મારે ઉ-ઉત્તમ પ્રધાન છે,

૮ પુરિસસી-
હાણું

પુ-પુરૂષ માંહે, સી-સિંહ સમાન છે,
(નર્ભય છે.)

૯ પુરિસ,વર

પુ-પુરૂષ માંહે વ-પ્રધાન,

- પુંઠરીયાણું પું-ઉજવળ મગજ કામચાન છે, (નિર્લોભ પણા માટે.)
- ૧૦ પુરિસ, વર, ગંધ, હ-થીણું પુ-પુરુષ માહે વ-ગંધ મં-ગંધ હસ્તી સમાન છે (પરતિર્ચના માનમર્દવા માટે)
- ૧૧ લોગુત-માણું લો-લોક માંહે ઉ-ઉત્તમ છે (૨૪ અ-તિશય, ૩૫ પ્રકારની વચન વાણીના ગુણ કરી બીરાજમાન છે.)
- ૧૨ લોગના-હાણું લો-લોકોના નાથ છે (કામાના કરણ-હાર છે.)
- ૧૩ લોગહિ-યાણું લો-લોકના હિતકારક છે (છકાયના રક્ષા કરનાર છે.)
- ૧૪ લોગપ-ધ્યાણું લો-લોક માંહે પ-દીવા સમાન છે, (પદાર્થના પ્રકાશ કરનારા છે)
- ૧૫ લોગપ-જ્ઞાણે ય ગ-રાણું લો-લોક માંહે પ૦ અતિશે ઉદ્યોતના કરણુહાર છે. (મિથ્યાતાદિક નિમિર દૂર કરનારા છે.)
- ૧૬ અભય-દયાણું અ-અભયદાનના હાતાર છે (સાત લયને દાણુહાર છે)
- ૧૭ અજ્ઞ-ધ્યાણું અ-જ્ઞાનરૂપી નેત્રના હાતાર છે,
- ૧૮ મગ્ગદ-યાણું મ-મોક્ષમાર્ગના હાતાર છે,
- ૧૯ સરણુદ-યાણું સ-સમક્ષાંત પ્રાણીને સરણુના હાતાર છે,

- ૨૦ સંયમ-
યાજ્ઞ ૨૦-સંયમ જીવતબ્ય(જીવતરત્વ)દાતાર છે,
- ૨૧ બોહિદ-
આજ્ઞા ૨૧-સમકિત બોધ બીજના દાતાર છે,
- ૨૨ ધમ્મદ-
યાજ્ઞ ૨૨-દશવિધ યતિધર્મના દાતાર છે,
- ૨૩ ધમ્મદે-
સિયાજ્ઞ ૨૩-શુદ્ધ ધર્મ, ચારિત્ર ધર્મની દેશનાના
દેનાર છે,
- ૨૪ ધમ્મના-
યગાજ્ઞ ૨૪-ધર્મના નાયક છે,
- ૨૫ ધમ્મસા-
રહીજ્ઞ ૨૫-ધર્મરૂપી રથના સા-સારથી છે,
- ૨૬ ધમ્મ, વ
ર ચાઉરંત
ચક્ર વ
દ્વીજ્ઞ ૨૬-ધર્મને વિષે વ-પ્રધાન ચા-નરકાદિક
ચાર ગતિના અંતના કરવા માટે ચ-ચક્ર-
વર્તિ સમાન છે,
- ૨૭ દીવો ૨૭-દી-સંસાર સમુદ્ર માંહે ડુબતા પ્રાણિ-
જીવને દ્વિપ-બેટ સમાન છે,
- ૨૮ જ્ઞાજ્ઞ ૨૮-જ્ઞા-જ્ઞાના નિવારણદાર છે,
- ૨૯ સરજ્ઞ ૨૯-સ-સંપદાના તથા આધારના દેનાર
છે, (આશરો આપવા યોગ્ય છે,)
- ૩૦ ગધ ૩૦-ગ-ચારગતિના જીવને,
- ૩૧ પઠડા ૩૧-પ-સંસારમાં પડતા જીવને આધાર
ભૂત છે,
- ૩૨ અપ્યપિ ૩૨-અ-નથી હજીજ્ઞા એવા

- વર,નાણું-
દસણું ધ-
રાણું
- ૩૩ વિયદ-
છઉમાણું
- ૩૪ જિણાણું
- ૩૫ જાવયા
ણું
- ૩૬ તિત્રાણું
- ૩૭ તારયા
ણું
- ૩૮ બુદ્ધાણું
- ૩૯ બોહિ-
યાણું
- ૪૦ મુત્તાણું
- ૪૧ મોયગા-
ણું
- ૪૨ સંવ-
નણું
- ૪૩ સંવદ-
રિસિણું
- ૪૪ સિવ
- વ. પ્રધાનના-જ્ઞાન દ-દર્શનના ધ-ધરણાદિકાએ,
- વિ-વિતિ ગયું છે છ-છદમરૂપણું
(જેહુને)
- જિ-પોતે રાયદેશના છતાણુદાર,
- જા-જીજને રાયદેશના છતાવણુદાર,
- તિ-પોતે સંસાર સમુદ્રના તરણુદાર છે,
- તા-પરને સંસાર સમુદ્રના તારણુદાર છે,
- બુ-પોતે તત્ત્વજ્ઞાનના બુઝણુદાર
(સમજનાર) છે.
- બો-બોજને તત્ત્વજ્ઞાનના બુઝાવણુદાર
(સમજાવનાર) છે,
- મુ-પોતે બાહ્ય અને અભ્યંતર બંધ-
નથી (કર્મથી) (મુકાણા) મુક્ત થયા છે,
- મો-પરને બાહ્ય અને અભ્યંતર બંધ-
નથી મુકાવવા સમર્થ છે,
- સ-સર્વ પદાર્થના જાણુ છે,
- સ-સર્વ પદાર્થના દખણુદાર છે, (વળી
જેઓ કેવી ગતિને પામ્યા છે તે કહે છે,)
- સિ-ઉપદ્રવ રહિત,

૪૫ મયલ	મ-અચળ,
૪૬ મર્ય	મ-રોગ રહિત,
૪૭ મહાંત	મ-અંત રહિત,
૪૮ મજ્જય	મ-ક્ષય રહિત,
૪૯ મન્વા- બાહ	મ-બાધા પીડા રહિત,
૦ મપુષ્પ શવન્તિ	મ-(ન્યાં) ફરી નથી અવતરવું;
૫૧ સિદ્ધિ ગ હનામધેય	સિ-એહવી જે સિદ્ધગતિ, ના-જેનું એવું નામ છે,
૫૨ ઠાણું, સં પતાણું	ઠા-એહેવું શાંતિનું સ્થાનક છે તેને પામ્યા છે.
૫૩ નમોજિ ણાણું	ન-નમસ્કાર હો જિંઠ એહેવા સિદ્ધ જેઓ મોક્ષે પહોંચ્યા તેમને

પાઠ ૮ મો.

સામાયક પારવાની વિધિના

(સામાયક વ્રત ધારણ કરેલ તેમાં દુષણ લાગેલ હોય તે શુદ્ધ કરવાને પાઠ)

(સામાયકનો (કાળ) વખત પુરો થએથી આ વિધિ કહેવી.)

દુષ્ણ થકી સાવજી જોગનાં પચ્ચખાણ કર્યા હતાં તે પુરા થયાં તે પાણું છું. ક્ષેત્ર થકી આખા લોક પ્ર

માણે કાળ થકી બે ધડીને આશરે ભાવ થકી છ કે-
ટીએ પચ્ચઝખાણ કર્યા હતાં તે પુરાં થયાં તે પાળું છું.
એહવા નવમા સામાયક પ્રતના

પંચ અધ્યા રા	પં-પાંચ અતિચાર
જાણિયવ્યા	જા-જાણવા (પણ)
ન સમાયરિ યવ્યા	ન-આદ કરવા નહિ
તંજહા	તં-તે જેમ છે તેમ
તે આલો ઉં	તે-આલોચું-કહું છું
૧ મણુ દુર્ય ણિ હાણે	મ-મન-દુ-દુષ્ટત્ય-માહું પ્રવર્તાવ્યું હોય
૨ વય દુર્ય ણિ હાણે	વ-વચન દુ-માહું (પાપ માંહે) પ્ર- વર્તાવ્યું હોય
૩ કાય દુર્ય ણિ હાણે	કા-કાયા દુ-દુષ્ટત્ય માહિ (પાપ માંહે) પ્રવર્તાવી હોય
૪ સામાધ્ય સ્સ સધઅ કરણ્યાએ	સા-સામાયક કીધેલ છતા અ-કીધું છે કે નહો એમ ખરાખર ખખર ન રહી હોય
૫ સામાધ્ય સ્સ અણુ. હયસ્સ કર ણ્યાએ	સા-સામાયકને અ-નિર્માણ કીધેલો વખત પુરો થયા વિના પાલ્યું હોય.
તસ્સ મિ. અમિ મિ	ત-તેહેનુ મિ-મારે નિષ્કુળ થાઓ.

કુકડં (૧)	કુ-કુકૃત્ય પાપ (તે સામાયક સંખ- ધી જે કાઠ દોષ સાચ્યો હોય તે નિષ્કૃળ થાઓ)
સામાયક સ મકાએણું	સા-સામાયકને સ-સર્વ પ્રકારે કરી
૧ કાસિયં	કા-સ્પર્શ કર્યો હોય
પાલિયં	પા-પાલયું હોય
૩ તિરિયં	તિ-કાંઠે પહોચાડયું હોય એટલે મર્યાદા બાંધી તે પ્રમાણે પાળી હોય
કટ્ટિયં	કિ-વૃતાદિક પચ્ચખખાણના ગુણકિર્તન કીધાં હોય
પસોહિયં	સો-શુદ્ધ રીતે કયું હોય
૬ આરાહિ યં	આ. આરાધ્યું હોય
૭ આણાએ	આ-વિતરાગ દેવની આજ્ઞા પ્રમાણે
૮ અણુપા લિયં	આ-પાળતાં
૯ નભવધ	ન-થયું ન થયું હોય તો
તરસ મિ- ચ્છામિ	તેહનું પાપ મારે નિષ્કૃળ થાઓ
કુકડં (૨)	(સામાયક વ્રત સંખધી જે દોષ સા- ચ્યો હોય તે નિષ્કૃળ થાઓ)
સામાયકમાં	સામાયકમાં

૧ દસ મન ના દસ પ્રકારે મનનો દાષ લાગ્યો હોય

૨ દસ વચ્ચ નના સામાયકમાં દસ પ્રકારે વચ્ચનો દાષ લાગ્યો હોય

૩ બાર કા યાના સામાયકમાં બાર પ્રકારે કાયાનો દાષ લાગ્યો હોય

અત્રિસ દા- ઉપરના ત્રણ જાતના દાષ માંહેલો જે
ષ માંહેલો કાંઈ દાષ લાગ્યો હોય તો તે નિષ્ફળ થાઓ
જે કોઈ દા-
ષ લાગ્યો
હોય તો તે
સમિચ્છા
મિ દુઃકડં

(૩)

સામાયકમાં સામાયકમાં સ્ત્રીઆદિ સંબંધી

૧ *સ્ત્રીકથા કથા વારતા કરી હોય

૨ ભત્ત કથા ભ-ભોજન પાણી સંબંધી વાતચીત

૩ દેશ કથા દે-દેશ ગામ સંબંધી કથા વારતા કરી
હોય

૪ રાજ કથા રા-રાજ કારભાર સંબંધી વાતચીત
એ ચાર કથા ઉપર કહિલી ચાર કથા માંહેલી હરકોઈ
માંહેલી ક કથા વાર્તા સામાયકમાં કરી હોય તો તે
થા કરી હો નિષ્ફળ થાઓ.
ય તો તે

સમિ-
ચ્છામિ દુ-
ઃકડં (૪)

* સ્ત્રીએ પાઠમાં પુરૂષ કથા કહેવી.

સામાયકમાં

૧ આહાર
સંજ્ઞા૨ ભય સં
જ્ઞા૩ મિહુણ
સંજ્ઞા૪ પરિગ્રહ
સંજ્ઞાએ ચાર સં-
જ્ઞા માંહે-
લી સંજ્ઞા
કરી હોય
તો તરસ
મિચ્છામિ
દુઃકડં (૫)

સા-સામાયકને વિષે

આ-ખાવાની ઇચ્છા કરી હોય.

ભ-ભીક લાગી હોય

મિ-મૈથુન સેવવાની ઇચ્છા થઈ હોય

પ-પૈસા ટકા સંબંધીની (માયાની)
ઇચ્છા કરી હોયઉપર કહેલી ચાર સંજ્ઞા માંહેલી હર-
કોઇ સંજ્ઞા સામાયકમાં કરી હોય તો તે
નિષ્કુળ થાઓ.

સામાયક

૧ નાથએ
લીધું ર વિ-
ધિએ પા-
ળ્યું ૩ વિ-
ધ કરતાં
અવિધિ થ
ઈ હોય તો
તરસ મિ-
ચ્છામિ દુ-
ઃકડં (૬)સામાયક વિતરાગનો આજ્ઞા પ્રમાણે
લીધી, આજ્ઞા પ્રમાણે સામાયક પાળી, નિ-
ર્વધ્ય કરણીમાં સાવધ્ય કરણી થઈ હોય ને
સામાયક વૃત્તમાં કાંઈ દોષ લાગ્યો હોય તો
તે નિષ્કુળ થાઓ.

સામાયકમાં

સા-સામાયકને વિષે

૧. અનિહંત | અ-પાપનું હામ કરવાના પ્રણામ થાય

२ व्यतिक्रम व्य-ते क्तव्यमां साम् आलवामां आवे
(वस्तु लेवा आले)

૩ અતિવાર   અ-પાપ કર્મ સેવવામાં તૈયાર થવાય
(પાપ બ્રહ્મ)

૪ અણ્યાચાર અ-ને પાપ થયું હોય તે સંબંધીના
(પાપ ભોગવ્યું.)

ମାଧୁରୀ ଓ ମାଧୁରୀ	ମାଧୁ ଓ ମାଧୁ

મને, વચને
કાયાએ ક-
રી કોઈ દો-
ષ લાગ્યો
હોય તો
તરસ મિ-
ચ્છામિ દુ-
ઃખંડ (૭)

સામાયકમાં   સામાયકમાં

૨ કાનો, ૨ કાનો-માત્રા-મીઠી-પદ-અક્ષર આછો
માત્રા ૩ અધિક
મીંડી, ૪
પદ ૫ અ-
ક્ષર આ-
છો, અધિક

વિપરીતભ-
ણાણો હોય
તો અનંતા
સિદ્ધ કે વ
ળીની સા
ખે માહારે
તસ્સ મિ
શ્ચામિ દુ-
ઃકં (૮)

વિપરીત ભણાણો હોય તો અનંતા
સિદ્ધ કેવળીની સાખે કાઈ દોષ લાગ્યો હોય
તો તે નિષ્કળ થાઓ

આ સામાયક પાળવાની વિધિ પ્રતિક્રમણ કરતી
વખતે આ જગાએ કહેવા નહીં પણ તમામ પ્રતિક્ર-
મણ કરી રહ્યા પછી જો સામાયક થયું હોય તો આ
વિધિ પ્રમાણે પાળવી.

(પાઠ ૨ જો.)

વંદના ત્રણ પ્રકારની છે તેના નામ

૧ જઘન્ય વંદણા-સાધુ સાધવીનો સમાગમ થતા
ત્રણવાર તતજ્જુતોનો પાઠ ભણી નમસ્કાર કરવો તે.

૨ મધ્યમ વંદણા-ત્રતાદિક ધારણ કરતી વખતે
નમોદ્યુણનો પાઠ ભણી નમસ્કાર કરવો તે

૩ ઉત્તકૃષ્ટ વંદણા-પાપાદિક અતિચાર નિવર્તન
કરતી વખતે ઇશ્વારિ ખમાસમણનો પાઠ ભણી ન-
મસ્કાર કરવો તે

(૨૭)

(પાઠ ૬ ઠો.)

સામાયક આદરવાની વિધિ.

છ કોટીએ પચ્ચઝખાણુ-એટલે મન, વચન-કાયા એ ત્રણ યોગે પાપ કરૂ નહી ને મનવચન કાયા એ ત્રણ યોગે બીજા પાસે પાપ કરાવું નહી.

આઠ કોટીએ પચ્ચઝખાણુ-એટલે મનવચન કાયાએ ત્રણ યોગે પાપ કરૂ નહી, મનવચન કાયાએ ત્રણ યોગે પાપ કરાવું નહી એમ છ.

વચન અને કાયા એ બે યોગે બીજાને પાપ કરતા રૂઢ જાણું નહી એમ આઠ ભાંગા થયા.

સામાયકમાં દસ પ્રકારે મનના દાપ લાગે છે તે.

૧ નિરવિવેકી મનથી કરે

૨ યશકીર્તિની વાંચછતાએ કરે

૩ ધનનો લાભ વાંચછે

૪ ગર્વ (અભિમાન) કરે

૫ ભયથી કરે

૬ (પુત્ર-ધનાદિક) નું નિયાણું કરે

૭ સામાયકના કૃણનો સંદેહ કરે

૮ અવિનય કરે

૯ પરભવે પોતાને અમુક જાતની રિદ્ધી દેવતાની પદ્મી મળે એવી વાંછતા કરે

૧૦ રોષ કરે

આ દસ દોષો મનના પ્રજ્ઞામથી નીપજે છે.

(૨) સામાયકમાં જે દસ પ્રકારે વચનના દોષ લાગે છે તે.

૧ કુવચન બોલે (૨) કોઈને ધારકો ફાળ પડે તેવી ભાષા બોલે

૩ ગાયન કરે

૪ પોતાને છાંદ બોલે એટલે પોતાનું છીદ્ર છુપાવી બીજાની સાત ઉચારે

૫ સુત્ર સંબંધી બોટા વિવાદ કરે

૬ કલેશ કરે

૭ રાજ્યદ્વારાદિક કથા વિકથા કરે

૮ હાંસી મશકરી કરે

૯ સંપદા વિના ઉતાવળો બોલે

૧૦ અપ્રતિને જવા આવવાને આશા આપે

આ દસ દોષો વચનના પ્રજ્ઞામથી નીપજે છે

૩ સામાયકમાં જે બાર પ્રકારે કાયાના દોષ લાગે છે તે

૧ વસ્ત્ર તથા ભુજાએ ફરી પલાંઠી બાંધે (પગ ઉપર પગ ચઢાવે નહીં)

૨ આસન આધુ પાછું ફેરવે (અસ્થિર આસને બેસે)

૩ ચપળપણે સર્વ દિશાએ ભુજે (દષ્ટિ ચંચળ કરવી)

૪ ધર સંબંધી પાપકારી કર્મ કરે (ધરના કામ સંભારે)

૫ ભીંત અને સ્તંભાદિકે અઢેલીને બેસે (ઘોઠી-ગણુ લીએ)

૬ અંગ ઉપાંગ અતિ સંકોચે (અંગ મરડે)

૭ આળસ મરડે તથા ધર્મ કાર્યમાં આળસ કરે.

૮ ટાચકા ફાટે

૯ પુંજ્યા વિના શરીર ખંજોળે

૧૦ શરીરનો મેલ ઉખાડે

૧૧ વિસામણ કરાવે (અંગ અપાવે)

૧૨ નિદ્રા કરે

આ બાર દોષ કાચાથી નીપજે છે.

ઉપર જતાવ્યા મુજબ દસ મનના દસ વચનના અને બાર કાયાના મળી કુલ બત્રીસ દોષો ટાળીને સામાયક વ્રત કરવું.

સામાયક કરવાની વિધિ

પ્રથમ પુર્વ અથવા ઉત્તર દિશા સમીપે જમીન પુછને બેસી કયાસણું (પાથરણું) પુછને પાથરવું. પછી મોહપતિ પડિ લેહણું કરીને ખાંચવી. ગાછા અથવા રળેહરણ પડિલેહણું કરી રાખવો. લથુ નીતનું ભાજન જોઇ રાખવું. પહેરવાનું કપડું હાથ સાફ પાંચનું પેહેરવું અને ઝોઢવાનું કપડું હાથ પાંચનું ઝોઢવું. પછી નીચેની વિધિ પ્રમાણે અનુક્રમે સામાયક કરવી.

૧ પ્રથમ નમોકાર મંત્ર ભણવો

૨ પછી તિજ્જુતોનો પાઠ ભણવો

૩ ધરિયા વહિનો પાઠ ભણવો.

૪ તસ્સ ઉત્તરીનો પાઠ ભણવો.

અહીંયાં-ધરિયાવહી પાઠનો તથા એક નમોકાર (નમસ્કાર મંત્ર) નો કાઉત્સગ કરી (કાયા સ્થિર રાખીને) કાઉત્સગ પુરો થયે નમો અરિહંતાણું શબ્દ કહીને કાઉત્સગ પારવો.

૫ લોગસ્સનો પાઠ કરવો.

પછી ઉભા થઈ આસનથી નીચે ઉતરી પાંચ અંગને વાળી વિધિ સહીત ગુરવાદિકને તિજ્જુતોનો પાઠ ત્રણવાર ભણી વંદણા કરી સામાયકની આજ્ઞા માગવી અથવા ગુરુ ન હોય તો પુર્વ તથા ઉત્તર દિશા સન્મુખ ઉભા થઈને શ્રીમધરસ્વામીની આજ્ઞા માગવી.

૬ ગુરુની આજ્ઞા મળ્યા પછી દ્રવ્ય થકીનો સામાયક આદરવાની વિધિનો પાઠ ભણી સામાયક કરવી.

૭ જમણે હીચણુ ધરતી ઉપર થાપી ડાબે હીચણુ ઉભો રાખી બે હાથ જોડી અંચલી મસ્તકે અડકાવી નમોચ્ચુણનો પાઠ બે વખત કહેવો. તેમાં પહેલું નમોચ્ચુણ શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજીને કરવાનું છે તેમાં એમ સમજવાનું કે પ્રથમના ૪૩ બોલ કહેલા છે તે પ્રમાણે શ્રી અરિહંત હતા ને જેઓ સિદ્ધ થયા હતા છે તેમને માટે પાછલા દસ બોલ જાણવા.

બીજી નમોદ્યુષ્ટ શ્રી અરિહંત દેવને કરવાનું છે તેમાં એવી રીતે સમજવાનું જે પ્રથમ ૪૩ બોલ કહેલા છે તે પ્રમાણે તેઓ બિરાજમાન છે તે તેઓ પાછળના દસ બોલમાં બતાવ્યા મુજબ સિદ્ધ થવાના કામી છે. આ બીજી નમોદ્યુષ્ટ પહેલા નમોદ્યુષ્ટની માફકજ “સિદ્ધિ ગર્ઘ નામધેય” શબ્દ મુધી કહેવું ને (પર)માં “ઠાણું સંપત્તાણું”, શબ્દો બદલે “ઠાણું-સંપાવિઉં કામાણું” અથવા કામરૂસ શબ્દ બોલવો ને ત્યારપછીના શબ્દ બોલવા નહીં.

પછી સામાયક પુરી થતા મુધી ધર્મ ધ્યાન કરવું.

૮ સામાયક પુરી થએ (૧) થી (૫) પાઠ ઉપર મુજબના ભણી સામાયક પાળવાની વિધિનો ૮ મો પાઠ કહી નમોદ્યુષ્ટ બે વખત કહી નમોદ્યુષ્ટ મંત્ર ત્રણવાર ભણવો.

છતિ સામાયક કરવાની વિધિ સંપૂર્ણ.

અથ શ્રી પ્રતિક્રમણ સૂત્ર.

વિધિ.

સવિનયે ઉભા થઈ બે હાથ જોડી મસ્તકે
અંજલી કરી ગુર્વાદિકને વંદન કરી પેહેલા આવશ્ય-
કની આજ્ઞા માગવી પછી નીચે મુજબ પાઠ લેણવો.

મંચ્છામિણું-મંચ્છું છું વાંચ્છું છું

ભંતે-હૈ પુજ્ય

તુલ્સેહિં-તમારી

અભયનાયકમાણે-આજ્ઞા માગીને

દેવસિ-દિવસ સંબંધી

પડિક્રમણું-વૃત્ત પરચળખાણમાં જે કોઈ દાપ
લાગ્યા હોય તેથી નીવર્તવું, મુક્ત થવું તે,

દાએમી-એક સ્થાને બેસીને

*દેવસિ-દિવસ સંબંધી

જ્ઞાન-જ્ઞાન

દર્શણ-દર્શન

ચારિત્ર-કર્મરૂપી ઠગલાનું અપાવવું

*તપ-તપશ્ચર્યાને વિષે

દહાડે પડિક્રમણ કરે તો દેવસિ જ્ઞાન દરસણ
ચારિત્ર એટલું કહેવું (તપ શબ્દ કહેવો નહીં કેમકે

અતિચાર-વૃત ભાંગવાને તૈયાર થવું

।યતવનાર્થ-વિચારવાને અર્થે

કરેમિ-કરું છું.

કાઉસ્સગ્ગ-કાયા સ્થીર રાખવી

આહી “ નમો અરિહંતાણું ” નો સામાયકનો પાઠ
નીચે મુજબ ભણવો.

નમો અરિહંતાણું-નમો સિદ્ધાણું-નમો આચરિ-
યાણું-નમો ઉવક્કાયાણું-નમો લોચ્ચે સન્વસાહુણું.

આહી “ કરેમિભંતે સામાઘયં ” થી “ જવ અ-
પ્પાણું વોસિરામિ ” સુધીનો સામાયકનો પાઠ ના. ૬
નીચે મુજબ ભણવો. “ કરેમિ-ભંતે, સામાઘયં-સાવ-
જજં જોગં-પચ્ચજ્જમિ-જવનિયમ પજ્જગુવાસામિ
દુવિહ-તિવિહેણું-નકરેમિ-નકારવેમિ મણુસા, વયસા,
કાયસા તસ્સભંતે-પડિક્કમામિ-નિંદામિ-ગરિહામિ--
અપ્પાણું વોસિરામિ.”

તપ આદર્યા હોય તે પુરા થયા પછી રાત્રિ પડાક-
મણામાં કેહેવાય, રાત્રિએ પડીકમણુ કરે તો (રાયસિ,
જ્ઞાન, દરશણ, ચારિત્ર તથા તપ) કહેવું.

પાઠ ૨ જો.

ધમ્મામિ-ધમ્મંહું

ઠામિ-એક ઠામે રહીને

કાઉસસગ્ગ-કાયા સ્થીર રાખવી

જો, મે-જો, મે

દિવસિઓ-દિવસ સંબંધી

અધ્યયારો-અભ્યાસ

કઓ-કીધા હોય

કાઠઓ-કાયાએ કરી

વાઠઓ-વચને કરી

માણસિઓ-મને કરી

ઉસૂતો-સુત્રથી વિરૂદ્ધ પદ્ધતિ કીધી હોય

ઉમ્મગ્ગો-જેન માર્ગ મુકી અન્ય માર્ગ લીધો હોય.

અકપ્પો-કલપે નહિ એવું કામ કીધું હોય

અકરણિજ્જો-નહિ કરવા જોગ કીધું હોય

દુઝાઓ-માઠું ધ્યાન ધર્યું હોય

દુવિચિંતિઓ-વિષયાદિકની માઠી ચિંતનશક્તિ કીધી

હોય.

અણ્યાયારો-આચરવા જોગ નહિ તે આચર્યું હોય

અણ્ણિચ્છયવો-ધમ્મવા જોગ નહિ

• અસાવગ-માવકને નહિ કરવા જોગ

પાઉગો-પાપકારી વ્યાપાર કીધો હોય.

નાણે-જ્ઞાનને વિષે

તહ-તેમજ

દંસણે-સમકિતને વિષે

ચરિતા ચરિત્તેય-શ્રાવકનાં ચારિત્ર વિષે

મુએ-મુત્ર સિદ્ધાંતને વિષે

સામાધએ-સમતારૂપ સામાયકને વિષે

તિન્હં-ત્રણ પ્રકારની

ગુત્તીણ-ગુપ્તીનાં વિષે

ચઉન્હં-ચારે પ્રકારની

કસાયાણ-કષાયનાં વિષે (કષાય એટલે કોષ
માન માયા લોભ)

પંચન્હ-પાંચ પ્રકારનાં (પેહેલાં પાંચ વ્રત

મહાવ્યયાણ-ઉણાં વ્રત માટે (ઉણાં એટલે નાના)

તિન્હં-ત્રણ પ્રકારની

ગુણવ્યયાણ-ગુણવૃત માંહી ૬ મું ૭ મું ૮ મું વૃત

ચઉન્હં-ચાર પ્રકારનાં

સિખખાવ્યયાણ-શિક્ષા વૃતમાંહી ૯ મું ૧૦ મું

૧૧ મું ૧૨ મું વૃત

ખારસ્સ વિહસ્સ-ખાર પ્રકારનાં

સાવગ-શ્રાવકનાં

ધમ્મસ્સ-ધર્મના વિષે

જં, ખાડયં-જે કાંઈ થોડું પણ ખડિત કીધું હોય

જં, વિરાહિયં-જે કાંઈ થોડી વિરાધના કીધી હોય

તસ્સ-તેહનું

મિચ્છામિ દુઃકં-પાપ થયેલું નિષ્ફલ થાઓ

અહીં સામાયકનો પાઠ ૪ થી એટલે “તસ્મ ઉત્તરી કરણેણ” થી “જનમ અપ્પાણ વોસિરામિ સુધી” સંપૂર્ણ પાઠ કહેવો.

અહીંયાં ઉભા રહીને

૧ નવાણું અતિચાર તથા એક નમોઃકારનો કા-
ઉસ્સગ કરી “નમો અરિહંતાણું” કહીને કાઉસ્સગ
પાળવો.

નવાણું અતિચારનો પાઠ જુઓ ઉપર પાને
(અશક્તપણું હોય તો નીચે બેસીને કાઉસ્સગ કરવો.)

૨ નવાણું અતિચાર આવડતા નહીં હશે તો ચાર
લોગસ્સનો (જુઓ સામાયક પાઠ ૫) અથવા અત્રિસ
નમોઃકારનો કાઉસ્સગ કરવો.

ઇતિ સામાયક આવસ્યક પ્રથમ અધ્યયન સંપૂર્ણમ્.

બીજો આવસ્યક.

અહીં ઉભા થઇ “તિણુતા” નો પાઠ ભણી શુર્વા-
દિકને વંદના કરી બીજા આવસ્યકની આજ્ઞા માગવી.
પછી ઉભે ઉભે સામાયક પાઠ ૫ માં લોગસ્સનો
આખો પાઠ “લોગસ્સ ઉજ્જયગરે” થી “જનમ-
મંદિસંતુ” સુધી સંપૂર્ણ કહેવો.

ઇતિ ચઉવીસઁથો આવસ્યક દ્વિતિય અધ્યયન
સંપૂર્ણમ્.

ત્રીજો આવશ્યક.

આંહી ઉભા થઈ “તિષ્ઠતાનો” પાઠ ભણી મુર્ચ્છિ-
કને વંદના કરી ત્રીજા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી.

(પાઠ ૩ જો.)

ઈચ્છામિખમાસણાનો

આ પાઠ જે વખત કહેવાનો છે અને જેસતી
વખતે ઊંકડુ આસનથી (એટલે ઢીંચણ બંને ઉંચા
રાખી જે હાથ મસ્તકે લગાડી) પાઠ ભણવો.

ઈચ્છામિ-ઈષ્ટુષુ

ખમા-ક્રમાવંત

સમણા-સાધુ

વંદિઉ-વાંદુષુ

જવણિર્જિએ-શરીરની યથા શક્તી પરમાણુ

નિસીહિયાએ-નિષેધ કરીને અશુભ જોગ હોય તેને

અણુજણહુ-આજ્ઞા દીઓ

મે મિ-મને મર્યાદા માંહે

ઉગ્ગહુ-આવવાની આજ્ઞા

નિસીહિ-અશુભ જોગ નિષેધીને શરીરે કરી

અહોકાય-એમ તમારી કાયાને

કઅસંક્રાસ-મારીકાયાએ ફરંસી હોય તે

ખમણિજ્જે-ખમજે

ભે-પુન્ય

કિલામો-મેં દુઃખ ઉપજવ્યું હોય તો તે ખમજે.

અરપ-ગઈ છે

કિલંતાણુ-કિલામના જેની

બહુ-બહુ

સુભેષુ-સુભયોગે કરો

ભે-તમારો પુણ્ય

* દિવસો-દીવસ

વધકંતો-વહીગયો ચાલ્યો ગયો

જતાભે-જત્રા રૂપ પુણ્ય

જવણિજીવ-જીતી છે ઇંદ્રી યથા શક્તિ પ્રમાણે

ભે-તમે હું પુણ્ય

ખામેભિ-ખમાવું છું

ખમા સમણો-ક્ષમા સહિત સાધુ

દેવસિયં (રાયસિયં)-દીવસ સંબંધી (રાત્રીનું

પડિકમણુ કરતી વખતે)

વધકમં-અવિનય થયો હોય

આવસિયાએ-અવશ કરણીના અતિચાર થકી

પડિકમાભિ-નીવર્તુ છું

ખમાસમણાણં-ક્ષમાવંત સાધુની

દેવસિયાએ (રાયસિયાએ)-દીવસ સંબંધી (રા

ત્રીના પડિકમણુ સંબંધી)

આસાયણાએ-આસાતના

તિત્તીસન્નધરાએ-તેત્રીશ તથા અનેરે પ્રકારે

જંકિંચિ-જે કોઈ

મિચ્છાએ-ખોદું કીધું હોય

મણુ-મન

દુક્કડાએ-માહું પ્રવર્તાવ્યું હોય

વય-વચને

---

* રાયસિ-રાત્રીનું પડિકમણુ કરતી વખતે “દિવસો”ને બદલે “રાયસિ” શબ્દ બોલવો

દુઃકડાએ-માઠું બોલ્યો હોઝી

કાય-કાયા

દુઃકડાએ-માઠી પ્રવરતાવી હોય

કોહાએ-કોધ કીધો હોય.

માણાએ-માન કીધું હોય

માયાએ-માયા એટલે કપટ કીધું હોય

લોભાએ-લોભ કીધો હોય

સવ્વકાલિયાએ-સર્વ કાળને વીધે

સવ્વ મિચ્છોવયારાએ-સર્વ જે કાંઈ બોલે

કીધું હોય

સવ્વ-સર્વ

ધમ્માધ-ધર્મની

ક્રમણાએ-કરણીને વીધે.

આસાપ્પણાએ-આસાતના કીધી હોય

જે મે-જે મે

દેવસિઓ (રાયસિઓ)-દિવસ સખંધી (રાત્રી સખંધી)

અધ્યારો-અતિચારો

કઓ-કીધો હોય

તસ્સ-તે અતિચારને

ખમાસમણો-ક્ષમાવંત સાધુ

પડિક્કમામિ-વેગળા કર્ણ

નિંદામિ-નિંદુકું બોલું કર્યું એમ કહુંકું

મરિહામિ-મરુકું ગુરની શાએ

અપ્પાણું-આત્માને

વોસિરામિ-તણુકું

“આવસિયાએ” આ શબ્દ ફક્ત પહેલી વખત સદરહુ પાઠ બોલતી વખતેજ કહેવો. બીજી વખત ઈચ્છાનિબ્ધમાસમણાનો પાઠ બોલતી વખતે કહેવાની જરૂર નથી. કારણ કે અવગ્રહ ની બકાર નીકળતુ નથી. સ્થાનકે બેસી રહી પાઠ કહેવો.

ઇતિ શ્રી તૃતિય વંદના આવશ્યક સંપૂર્ણ
આંહી ઉભા થઇ “તિબુતોનો” પાઠ ભણી ગુર્વા
દિકને વંદના કરી ચોથા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી

પાઠ ૪ થો

આવશ્યક ચોથો

દિવસ સંબંધિ જ્ઞાન દરશણ ચારિત્ર તપને વિશે
જે અતિયાર લાગ્યા હોય તે આલોઉં

આગમે-સુત્ર સિદ્ધાંત

તિવિહિ-ત્રણ પ્રકારનાં

પન્ન-તે-પરૂપેલ છે

તંજહા-તે જેમ છે તેમ કહે છે

સુત્તાગમે-સુત્ર પાઠથી આગમ

અથવા ગમે-અર્થ આગમ એટલે સુત્રના અર્થ કરવા

તદુભયા ગમે-સુત્ર અને અર્થ એ બેથી જ્ઞાન

એહવા શ્રી જ્ઞાનને વિષે

જે અતિયાર લાગ્યા હોય

તે આલોઉં

ઉપર કહેલા ત્રણ જ્ઞા-
નાદીકનેાવષે જે પાપ
લાગ્યુ હોય તે નિવાર-
ણ કરું

જ'વાધદ્વં-મુત્ર આઘાં પાછાં ભણ્યા હોય

વચ્ચા મેલિયં-ધ્યાન વિના વારેવારે મુત્ર ભણ્યા
હોય (અનેરા શાસ્ત્રના વચન મુક્યા હોય)

હાણખરં-ઓછા અક્ષર ભણ્યો હોય

અચ્ચખરં-અધીક અક્ષર ભણ્યો હોય

પયહીણં-પદ ઓછું ભણ્યો હોય

વિણય હીણં-વીનય રહીત ભણ્યો હોય

જોગહીણં-મનવચન કાયાનાં જોગવિનાં ભણ્યો હોય

ધોસહીણં-શુદ્ધ ઉચાર રહિત ભણ્યો હોય

મુકુંદિન્નં-રૂડું જ્ઞાન અવનિતને લીધું હોય

દુકું પડિછિયં-અવનિત પણે જ્ઞાન લીધું હોય

અકાલે કચ્ચોસઝાચ્ચો-ચાર સંધ્યાકાળ આદિ બાર
અકાળ તે કાળમાં સજાય કીધી હોય

કાલેન કચ્ચો સઝાચ્ચો-ખરો વખત છે તે ઠાણે
સજાય ન કીધી હોય.

અસઝાધચ્ચે સઝાયં-લોહી પડે આદિ અપવિત્રા-
શની જગાએ સજાઅ કીધી હોય

સઝાધચ્ચે ન સઝાયં-સજાઅ કરવા જોગ જગા છે
ત્યાં સજાઅ ન કીધી હોય .

તરસમિચ્છામિદુકડં-પાપ થએલું નિષ્ક્રાંત થાએ

(૪૨)

પાઠ પ મો.

સમક્ષિતનો.

દંસણુ-સદરણુ આસ્તા.

સમક્ષિત-ખરા ધર્મનું આચરણુ

પરમતથ-નવે પદાર્થનો અથવા સિદ્ધાંતનો

સંથવોવા-પરિચય કરવો તેનો સમાગમ અથવા
અભિયાસ કરવો

મુદ્ધિઠ-ભક્ષી દષ્ટીથી જોયા છે

પરમતથ-સુત્રના અર્થ

સેવણુ-સેવના કરવી (એવા ગુરુજીની)

વાવિ-અથવા

વાવત્ર-સમક્ષિત પામીને ખરી જાય

કુદંસણુ-અ-ય દર્શનો જે સમક્ષિત પામ્યા નથી તેનો

વજ્રજણુ-ત્યાગ કરવો

સમ્મત-એ સમક્ષિતની

સદ્દેહણુ-શુદ્ધ શ્રદ્ધા

એહવા સમક્ષિતના સમણો વાસએણુ-એવા સમ-
ક્ષિતનાં જત ધારી આવકને

સમત્તરસ-સમક્ષિતના

પંચ-પાંચ

અર્ધચારા-અતિચાર

પેયાલા-મોહોટા

બાણિયવવા-જાણવા

નસમાયરિયવવા-આચરવા નહિ

તંજહા-જેમ છે તેમ

તે-તે

આલોઉં-કહું છું નિવારણ કરુંછું

સંકા-જેન ધરમમાં સંદેહ આપ્યો હોય

કંખા-અન્ય માર્ગની ઇચ્છા કરવી તે.

વિતિગિચ્છા-કરણીનાં કૃળમાં સંદેહ આણે

પરપાસંડ-પરસંસા મીથ્યાતીની પરસંસા કરી હોય

પરપાસંડ-મીથ્યાત્વનાં પડપકનો

સંથવો-સમાગમ કીધો હોય

એ પાંચ અતિચાર માંહિલો જે કેઇ અતિચાર
લાગ્યો હોય તે

તરસમિચ્છામિ દુઃકડં-પાપ થએલું નિષ્કૃળ થાયો

(પાઠ ૬ ઠો.)

અણુપ્રત પેહેલું.

પહિલું-પેહેલું

અણુપ્રત-સાધુનાં વૃતથી ઓછું

થૂલાઓ-મોહટા

પાણાઈ વાયાઓ-પ્રાણી જીવમાત્ર હણ્યો હોય તેથી

વેરમણ-નિવરતું છું

ત્રસજીવ-હાલતા ચાલતા જીવ

એ ઇંદિયા-એ ઇંદ્રીવાલા (કાયા અને મુખ)

તે ઇંદિયા-ત્રણ ઇંદ્રીવાલા (કાયા મુખ અને નાસિકા)

ચઉરિંદિયા-ચાર ઇંદ્રીવાલા (કાયા મુખ નાસીકા
અને આંખ)

પન્ચિંદિયા-પાંચ ઇંદ્રીવાલા (કાયા મુખ નાસીકા
આંખ અને કાન)

જાણી-જાણીને

પ્રીછી-ઓલખીને

સ્વસંબંધી-પોતાનાં સગાસંબંધી

શરીર માહિલા પીડાકારી-પોતાનાં શરીર માહિલા
પીડા ઉપજાવે એવા કરમીઆ પ્રમુખ સીવાયનાં

સ અપરાધી-પોતાનો અપરાધ જેણે કર્યો હોય તે
વિગલેંદ્રિવિના-ભાન વગરનાં

આકૃષ્ટી-જાણી જોઈને

હણવા-હણવાની

નિમિત્તે-બુદ્ધિએ.

હણવાના-હણવાનાં

પચ્ચખાણુ-બંધી

તથા સુક્ષ્મ એકેંદ્રિ પણુ } તેમજ ઝીણા એક ઇંદ્રિવા
હણવાના પચ્ચખાણુ } લા જીવ મારવાની બંધી

જાવ જનાએ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

દુવિહું-એ કરણે કરી

તિવિહણું-ત્રણ જોગે કરી

ન કરેમિ-કરું નહિ (હીંસા)

નકારવેમિ-જીજા પાસે કરાવું નહિ

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવા-એવા

પહિલા-પેહેલા

થૂલ-મોહટા

મોણાતિપાત-જીવ હણવાથકી

વેરમણું-નિવરતવાનાં

વૃતનાં-વૃતનાં

પંચ અધ્યારા-પાંચ અતિચાર

પેયાલા-મોહટા

જાણિયવ્યા-તે જાણવા

નસમાયરિયવ્યા-પણ આદરવાનહિ

તંજહા-તે જેમછે તેમ

તે આલોઉં-કહુંછઉં (નિવારણ કરજી)

બંધે-કોઇ જીવને તાણીને બાંધ્યો હોય

વહે-ભારે માર માર્યો હોય

છવિછેએ-અવયવ છેદ્યા હોય

અમભારે-અતિભાર ભર્યો હોય

ભાત પાણવોછએ-અનપાણી ભોગવતાં એટકા
વ્યા હોય તે

તરસ મિચ્છામિદુઃકં-પાપ થએલું નિષ્કળ
થાઓ

(૪૬)

પાઠ ૭ મો

અણુવ્રત બીજું

બીજું-બીજું

અણુવ્રત-ઉણુવ્રત

થૂલાઓ-મોહકું

મૂસાવાયાઓ-જીકું બોલવાથી

વેરમણ-નિવરતુંકું

કન્નાલીક-કન્યા તથા વર સંબંધી કામમાં

ગોવાલીક-ગાય ભેંસ આદિ ઢોર સંબંધી કામમાં

ભોમાલીક-જમીનના કામમાં

થાપણ મોસો-થાપણ ઓળવવામાં

મોટકી કૂડીસાખ-મોહટી ખોટી સાક્ષી આપવામાં

ધત્યાદિક-એ વિગેરે

મોટકું-મોહકું

જીકું બોલવાનું પચ્ચજખાણ-જીકું બોલવાની ખાધા

ભવણવાએ-જ્યાં મુઘી છવુંત્યાં મુઘી

દુવિહું-એ કરણ

તિવિહણું-ત્રણ ભેગે કરી

નકરેમિ-કરું નહિં

નકારવેમિ-કરાવું નહિં

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી
 એહવા બીજા થૂલ-એહવા બીજા વૃતમાં મોટું
 મૃપાવાદ-જીંદું બોલવું
 વેરમણ-નિવરવું
 પ્રતનાં પંચ-એ પ્રતનાં પાંચ
 અધારા-અતિયાર
 જાણિયવા-જાણવા
 નસમાયરિયવા-પણ આદરવા નહિં
 તંજહા-તે જેમછે તેમ
 તે આલોઉં-કહું
 સહસ્સા ભજખાણે-ધારકો પડે એવું બોલવું
 રહસ્સા ભજખાણે-કોઇની છાની વાત ઉઘાડી કરવી
 સદારામંત લેએ-પોતાની સીનાં મર્મ ઉઘાડ કરવા
 માસોવ એસે-ખોટા ઉપદેશ કરવો
 કૂલેહ કરણે-ખોટા લેખ કર્યો હોય
 તસ્સ મિસ્લામિદુકકું-તે પાપ થએલું નિશ્કુળ થાજે

પાઠ ટં મો

અણપ્રત ત્રીભું

ત્રીભું અણપ્રત-ત્રીભું સાધુથી એણું પ્રત
 થૂલાએ-મોહું

અદિના દાણાઓ-ચોરી કરવાથી
 વેરમણું-નિવરતું
 ખાતરખણી-ખાતર ખોદીને
 ગાંઠડી છોડી-ગાંસડી છોડીને
 તાલુપર કુંચિએ કરી-કોઈનું તાલુ ખીજ કુંચીએ
 ઉઘાડીને

પડી વસ્તુ ધણીઆતી જાણી-કોઈ પડી વસ્તુનો
 કોઈ ધણી છે એમ જાણ્યાં છતાં લેવી

ધત્યાદિક-એ વિગેરે

મોટકું અદત્તાદાન } મોહકું અણદીધેલું
 લેવાના પરચખાણુ } લેવાની બંધી

સગા સંબંધી-પોતાનાં સગા સંબંધીની

વ્યાપાર સંબંધી-વ્યાપાર નિમિત્તે

તથા નિભ્રમી વસ્તુ ઉપરાંત-તથા ભરમ વિનાની
 હલકી વસ્તુ (બજારની ચપટી દાતણ)

અદત્તાદાન-અણ દીધેલું

લેવાના પરચખાણુ-લેવાની બંધી

જાવજવાએ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

દુવિહ-એ કરણ

તિરિહેણું-ત્રણ જોગે કરી

((૪૯))

તા કરેમિત્કરું નહિ (ચોરી)
નકારવેમિ-કરાવું નહિ (ચોરી)
મણસા-મને કરી
વયસા-વચને કરી
કાયસા-કાયાએ કરી
એહવા ત્રીજથૂલ-એવા ત્રીજ વૃતમાં મોટું
અદત્તાદાન-અણુદીધેલું લેવું
વેરમણું-નિવરતું છું (તજવું)
ત્રતના-ત્રતનાં
પંચ-પાંચ
અર્ધચારા-અતિચાર
જાણિયવા-જાણવા
ન સમાચરિયવા-આચરવા નહિ
તંજહા-તે જેમ છે તેમ
તે આલોઉં-કહું છું
તેજાહડે-ચોરાઉ વસ્તુ લીધી હોય
તક્કરપ્પઉગે-ચોરને મદદ કરી હોય
વિરૂદ્ધ રજામધક્રમે-રાજ્ય વિરૂદ્ધ તથા દાણ ચો-
રી કરી હોય
કૂડ તોલે-ખોટું તોલ્યું હોય
કૂડમાણે-ખોટું માપ્યું હોય
તપ્પડિરૂવગવહારે-વસ્તુ ફેરફાર કરી સારી વસ્તુ .
ઢખાડી નક્કી આપી હોય

તરુચમિન્નમિદુક્કડં-તે પાપ થએલું નિષ્ક-
ળ થાઓ

પાઠ ૯ મો

અણ્વત ચોથું.

ચોથું અણ્વત-ચોથું સાધુથી ઓણું વૃત

ચૂલાઓ-મોહકું

મેહુણાઓ-મૈથુન થઈ

વેરમણું-નિવરતું છું

સદારા-પોતાની સ્ત્રીથીજ (આ પદ પુરવે
બોલવું)

સંતોસીએ-સંતોષ રાખવો

અવસેસ-ખીજ સ્ત્રી સાથે

મેહુણવિહનો-મૈથુન સેવવાનાં

પચ્ચખખાણ-ખંધી

અને સ્ત્રીને સભરતાર-પોતાનાં ભરથારથીજ (આ
પદ સ્ત્રીએ બોલવું)

સંતોસીએ-સંતોષ રાખવો

અવસેસ-ખીજ પુરુષ સાથે

મેહુણવિહનો-મૈથુન સેવવાનો

પચ્ચખખાણ-ખંધી

અને જે સ્ત્રી પુરુષને-અને જે સ્ત્રી પુરુષને

મૂળ થકી કાયાએ-સર્વથા કાયાએ કરી

મેહુણ સેવવાના પચ્ચ- } મૈથુન સેવવાની બંધી
જખાણ-હોય તેહને } કરી હોય તેહને

દેવતા મનુષ્ય તિર્યચ } દેવતા મનુષ્ય અને પશુ
સંબંધી } વિગેરે સંગાથે

મેહુણનો-મૈથુન સેવવાની

પચ્ચજખાણ-બંધી

જાવ જીવાએ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

દેવતા સંબંધી-દેવતા સંબંધી

દ્વિહું-એ કરણે કરી

તિવિહું-ત્રણ જોગે કરી

ન કરેમિ-કરૂં નહિં

નકારવેમિ-કરાવું નહિં

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

મનુષ્ય-મનુષ્ય

તિર્યચ સંબંધી-પશુ વીગેરે સંબંધી

એગવિહું-એક કરણ

એગવિહું-એક જોગે કરી

નકરેમિ-એ કામ કરૂં નહિં

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવા ચોથાચૂલ-એવા ચોથા મોટા

મેહુણ-મૈથુન

(૫૨)

વેરમણું-નિવસ્તવાના

પ્રતના-પ્રતના

પાંચ-પાંચ

અધ્યાસ-અભિયાસ

જાણિયવા-જાણવા

ન સમાયરિયવા-આદરવા નહિ

તાંજહા-તે જેમ છે તેમ

તે આલોકિ-કહું છું

ઇતારય

પરિગાહિયગમણે } પોતાની પરણેલી તાની ઉ-
મરની સ્ત્રી સાથે પરિચય
લોગ લોગવે તો અતિચાર

અપરિગાહિય } જે સ્ત્રી સાથે સગાઇ થઇ છે પણ
લગ્ન થયાં નથી અને ઉમરે મોટી
ગમણે } છે તે સાથે લોગ કરે તો અતિચાર

અન્નંગ કીડા-પરસ્ત્રી સંગાથે કાંઇપણ જાતની કામ
કીડા કીધી હોય

પર વિવાહ કરણે-બીજાનાં વિવાહ મેળસી આ-
પ્યા હોય

કામ લોગણુ-કામ લોગને વિશે

તિવાલિલાસા-ધણી ઈચ્છા રાખી હોય

તરસમિચ્છામિદુક્કડ-તે પાપ થએલું નિબંધ થાઓ

(૫૩)

(પાઠ ૧૦ મો.)

અણુવ્રત પાંચમું

પાંચમું અણુવ્રત-પાંચમું સાધુથી ઓછુંવત

થાલાઓ-મોહડું

પરિગાહાઓ-પારગૃહ થકી

વેરમણું-નિવરતુંકું

ખેત-ખેતર આદિ ખુલ્લી જમીન

વથુનું-ધરઆદ ઠાંકેલી જમીનની

યથા પરિણામ-યથા શક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે

હિરણુ-રૂપાની

સોવનનું-સોનાની

યથાપરિમાણુ-યથાશક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે

ધન-મહોરખધ નાણાની

ધાનનું-ચોવીસ જાતનાં અનાજ

યથાપરિમાણુ-યથાશક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે

દુપદ-મનુષ્ય આદિ જે પગા પ્રાણીની

ચત્રિપદનું-ચોપગાં ઠારની

યથાપરિમાણુ-યથાશક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે

કૃવિયનું-ધર વખાર આદિની

યથાપરિમાણુ-યથાશક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે

એ યથાપરિમાણુ } એ પ્રમાણે જેની જેવી મ-
કીધું છે } ર્યાદા કીધી છે

તે ઉપરાંત પોતાનો પ. } તે થકી વધારે પોતાની
રિમ્મલ કરી રાખવાના } (દાલત) પરિમ્મલ કર-
પરમ્મલખાણ } વાની બધી

અવજવાએ-જ્યાં મુધી જીવું ત્યાં મુધી.

એગવિહું-એક કરણે કરી

તિવિહું-ત્રણ જોગે કરી

નકરેમિ-કરું નહિં (મર્યાદા ઉપર દાલત રાખું નહિં)

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવા પાંચમા થૂલ-એવા પાંચમાં મોટા

પરિમ્મલ-દાલતની

પરિમાણ-પ્રમાણ (મર્યાદા ઉપરાંત)

વેરમણું પ્રતવા-નિવરતવાનાં વૃત્તાં

પંચ-પાંચ

અધ્યારા-અતિયાર

જાણિયવા-જાણવા

નસમાયરિયવા-આદરવા નહિં

તંજહા-તે જેમછે તેમ,

તે આલોઉ-કહું છઉં

ખેત-ખેતર આદિ ખુલી જમીનની

વથુ-ધર આદિ ઠાંકેલી જમીનની

પમાણાધકમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત

અજણતા મર્યાદા ઉલ્લંઘન કરી હોય

હિરણ્ય-રૂપાની

સોવત્ર-સોનાની

પ્રમાણાધિક્ષમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-
જણતાં મર્યાદા ઉલ્લંઘન કરી હોય

ધન-મહોરખધ નાણાની

ધાન-ચોવીસ જાતનાં અનાજની

પ્રમાણાધિક્ષમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-
જણતાં મર્યાદા ઉલ્લંઘન કરી હોય

દુપદ-મનુષ્યઆદિ એ પગાં પ્રાણીની

ચઊપદ-ચોપમાં ઢારની

પ્રમાણાધિક્ષમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-
જણતાં મર્યાદા ઉલ્લંઘન કરી હોય

કુવિય-ધર વખાર આદિની

પ્રમાણાધિક્ષમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-
જણતાં મર્યાદા ઉલ્લંઘન કરી હોય.

તસ્સમિચ્છામિદુઃકડં-તે પાપ થએલું નિષ્કુળ
થાઓ.

પાઠ ૧૧ મો

વ્રત છટું (ગુણવ્રત)

છટું દિસિં વ્રત-છટું દિશાઓની મર્યાદા આંધ-
વાનું વ્રત

ઉર્ધ્વ દિસિનું-ઉંચી ચઢવી પડતી દિશાનું (મર્ધત
આદિનું)

યથા પરિમાણ-યથા શક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે
અથવા દિસિનું-નીચી એટલે હેઠે જવાની દિશાનું
યથા પરિમાણ-યથા શક્તી પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે
તિરિય દિસિનું-જલ સ્થલ બને ઠેકાણેની ચારે
દિશાનું

યથા-પરિમાણ-યથા શક્તિ પ્રમાણે મર્યાદા કરવી તે
એ યથા પરિમાણ } એ પ્રમાણે મર્યાદા કીધી છે
કીધું છે તે ઉપરાંત } તે સિવાય

સઘમ્છાઈ-પોતાની મરજીથી

કાયાઈ જમને-શરીરે જમને

પાંચ-પાંચ

આશ્રવ-પાપ (જીવહિંસા બુઠ ચોરી મૈથુન
પરિશુદ્ધ)

સેવવાનાં-ભોગવવાની

પ્રત્યજ્ઞાણ-જાંબી

જવજીવાએ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

દુવિહું-એ કરણે કરી

તિવિહેણું-ત્રણ જોગે કરી

નકરેમિ-હું કરું નહિં

નકારવેમિ-કરાવું નહિં

મણસા-મને કરી

વચસા-વચને કરી

જકાયસા-કાયાએ કરી

એહવા છઠ્ઠા-એવા છઠ્ઠા
દિસિ-છ દિસાએ જતાં પાપ લાગ્યું હોય તે
વેરમણ-નિવરતું છું
મ્રતનાં-મ્રતનાં

પંચ-પાંચ

અધારા-અતિયાર

જાણિયવા-જાણવા

ન સમાયરિયવા-આચરવા નહિ

તંજહા-તે જે છે તેમ

તે આલોઉ-કહું છું

ઉદ્દિસિ-ઉંચી ચડતી પડતી દિશા

અપમાણાધક્રમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-

જાણતાં મર્યાદા ઉલંઘન કરી હોય

અધોદિસિ-મિચી એટલે હેઠે જવાની દિશા

અપમાણાધક્રમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-

જાણતાં મર્યાદા ઉલંઘન કરી હોય

તિરિય દિસિ-જલસ્થલ બને ઠેકાણેની ચારે દિશા

અપમાણાધક્રમે-મર્યાદા કીધી હોય તે ઉપરાંત અ-

જાણતાં મર્યાદા ઉલંઘન કરી હોય

એતતુટ્ટી-એક દિશા ઘરાડીને બીજી દિશા વધારી હોય

સર્ધ અંતર ધાએ-સંદેહ પડ્યા છતાં આગળ ચાલ્યું જવાયું હોય.

* “ કરંતનાણું જાણ્યાં વયસા કાયસા ” એ મા-
હિ રહિને “ એગવિહું તિવિહુણું નકરેમિ મજસા,
વયસા, કાયસા ” આટલો પાઠ આઠ કેટલી ગમ્મવાળા
વધારે બોલે છે.

તસ્મિન્નિચ્છામિ દુઃકં-તે પાપ થએતું નિષ્કળ
થાઓ

પાઠ ૧૨ મે

સાતમું વ્રત (ગુણ વ્રત)

સાતમું વ્રત-સાતમું વ્રત

ઉવભોગ-એક વખતે ભોગવાય તે (અન
વીગેરે)

પરિ ભોગવિહં-વારંવાર ભોગવાય તે (ઘરેણું
વસ્ત્ર વિગેરે)

પચ્ચખખાયમાણુ-ખંધી કરતાં થકા

૧ ઉદ્વિણ્ણિયાવિહં-અંગ લુવાના વસ્ત્રની વિધી

૨ દંતણ્ણવિહં-દાતણ્ણની મર્યાદા

૩ ફલવિહં-ફલની મર્યાદા

૪ અણ્યં ગણ્ણવિહં-તેલ આદિ શરીરે ચોપડવા-
ની મર્યાદા

૫ ઉવદ્વણ્ણવિહં-શરીરે મરદન કરવાની પીઠી વીગેરે
વસ્તુની મર્યાદા

૬ મંજજણ્ણવિહં-નાહવાનાં પાણી વીગેરેની મર્યાદા

૭ વચ્ચવિહં-વસ્ત્ર વિગેરેની મર્યાદા

૮ વિલેવણ્ણવિહં-સુખડ આદિ વિલેપન કરવાની
વસ્તુની મર્યાદા

- ૯ પુષ્કવિહ્-જામ જીરું આદિ ફુલની મર્યાદા
- ૧૦ આભરણ વિહ્-ધરણ્યા આદિ પહેરવાની મર્યાદા
- ૧૧ ધૂપવિહ્-અગરબત્તી આદિ ધૂપની મર્યાદા
- ૧૨ પેજજવિહ્-પીવાની વસ્તુ ઓશાડકાથની મર્યાદા
- ૧૩ ભાખણવિહ્-મુખડી આદી ખાવાની વસ્તુની મર્યાદા
- ૧૪ ઉદનવિહ્-લાસું ધાન ખાવાની મર્યાદા (લુખું ધાન) કાચુ પાકુ ધાન ખાવાની મર્યાદા
- ૧૫ સૂપવિહ્-કઠોર ખાવાની મર્યાદા
- ૧૬ વિગયવિહ્-ધી દુધ દહિં માખણ તેલ ગાજા ખાંડ સાકર મધ દારૂ માંસ એ અગીઆર જાતની વિગયની મર્યાદા
- ૧૭ સાદવિહ્-લીલોતરી શાકની મર્યાદા
- ૧૮ માહુરવિહ્-દાક્ષ બદામ વિગેરે જાતના મેવાની મર્યાદા
- ૧૯ જમણવિહ્-અમુક વખતે ખાવાની મર્યાદા (તોલ તથા વખતની)
- ૨૦ પાણિવિહ્-પાણીની મર્યાદા (તોલ તથા વખતની
- ૨૧ મુખવાસ વિહ્-સોપારી લતીંગ એલચી તજ આદિ મુખવાસની મર્યાદા
- ૨૨ વાહુનિવિહ્-પગરખાં વિગેરે પહેરવાની મર્યાદા
- ૨૩ વાહુનવિહ્-ગાડી ઘોડા રથ વહાણ આદિ વાહુનમાં બેસવાની મર્યાદા

૧૪ સદ્યુવિહં-શૈયાદિક સુવા બેસવાનાં આસન
વાપરવાની વિધિ

૨૫ સચિત્તવિહં-સચેત વસ્તુ વાપરવા તથા ખા-
વાની મર્યાદા

૨૬ દૃવવિહં-લુણ હોંગ ગુંદર આદિ સચેત અ-
ચેત વસ્તુ ખાવાની મર્યાદા.

કત્યાદિકતું-એ છવીસ બોલતું

અથા પરિણામ કીધું છે-અથા શક્તિ પ્રમાણે મ-
ર્યાદા કીધી છે

તે ઉપરાંત-કીધેલી મર્યાદાની ઉપરાંત

ઉવભોગ-એક વખત જે ભોગવાય તે (અત્ત વિગેરે)

પરિભોગ-વારંવાર ભોગવાય તે (ધરેણા વગ્ન વિગેરે)

ભોગ નિમિત્તે-વાપરવા અથવા સેવવાનાં માટે

ભોગવવાના પંચગાણ-ભોગવવાની બંધી

અવ અવાએ-જ્યાં સુધી અવુ ત્યાં સુધી

એગવિહં-એક કરણે

તિવિહણું-ત્રણ જોગે કરી

નકરેમિ-હું પોતે કરું નહિ

મણસા-મને કરી

વચસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવા ભાતમા-એત્રા ભાતમાં વ્રતમાં

ઉવભોગ-એક વખતે ભોગવાય તે

પરિભોગ વારંવાર ભોગવાય તે

દુવિહો-એ બે પ્રકારે

પત્રતે-કહેછે, પરપેછે

તંજહા-તે જે છે તેમ

ભોયણાઉય-ભોજન થકી

કર્મઉય-કર્મ (વ્યાપાર) થકી

ભોયણાઉય-ભોજન થકી

સમણાવાસએણું-શ્રાવકને

પંચ-પાંચ

અર્ધયારા-અતિયાર

ઝણિયવ્યા-ઝણવા

નસમાયરિયવ્યા-આદરવા નહિ

તંજહા-તે જેમ છે તેમ

તે આલોઉં-તે કહુંકું

૧ સચિત્તાહારે-સચેત વસ્તુનો મર્યાદાથી વધારે
ઉપયોગ કર્યો હોય

૨ સચિત્ત પડિખદ્વાહારે-સચેત વસ્તુ સાથે લાગેલ
જેવા કે લીંખડાનો ગુંદ વાગેરે ખાધું હોય

૩ અપ્પોલિઓસહિ ભખખણ્યા-થોડી પકવેલી વ-
સ્તુ કે જેમાં છવનાં પ્રદેશ રહી ગયા હોય (તરતનો
તૈયાર કરેલ આટા વાગેરે) એવી વસ્તુ ખાધી હોય

૪ દુપ્પોલિઓસહિ ભખખણ્યા-ભડથાં એટલે કાંઈ
કાચી અને કાંઈ પાકી ચીજ પકવી ને ખાધી હોય

૫ તુમ્હો સહિ ભખખણ્યા-યોડું ખાણું અને વ-
ખારે નાંખી દેવું એવી (સીતાકૃષ્ણ શેરડી આદિ) વસ્તુ
ખાધો હોય

કમ્મઉણું-વ્યાપારનાં

સમજોવાસએણું-આવકને

પત્તરસ્સ-પંદર પ્રકારે

કમ્માદાણાઈ-કર્મ આવના કારણ-ઠેકાણા

જાણિયવ્વા-જાણવા

નસમાયરિયવ્વા-પણ આદરવા નહિં

તંજહા-તે જે છે તેમ

તે આલોઉં-તે કહું છું

૧ ઇગાલ કમ્મે-અગ્નીનો વેપાર હુવાર આદિ રૂ
જાતની ભઠીઓનો વેપાર કીધો હોય

૨ વણ કમ્મે-વનનાં ઝાડો કપાવવાનો વ્યાપાર
કીધો હોય

૩ સાડી કમ્મે-સોઠ કરીને વસ્તુ વેચવી (જલે-
ખીનો આથો ગાર કરી વેપાર કરવો) તથા
ગાડા પેડા વીગરેનો વેપાર કીધો હોય

૪ ભાડી કમ્મે-ગાડાં ઘોડાં ધર આદિ નવાં કરાવી
ને ભાડા ખાવાને વેપાર કીધો હોય

૫ ફેાડી કમ્મે-પૃથ્વીનાં પેટ ફેાડાવવાં કુવા વાવ
સલાટ ખેડ આદિ વેપાર કીધો હોય

૬ દાંતવાણિજ્જે-હાથી આદિનાં દાંત વીગરેનો
વેપાર કીધો હોય

- ૭ કેસવાણિજ્યે-ચમરી ગાય આદિના વાળનો
વેપાર કીધો હોય
- ૮ રસવાણિજ્યે-તેલ ધી આદિ તથા મદિરાદિક
રસનો વેપાર કીધો હોય
- ૯ લજ્જવાણિજ્યે-લાખ આદિ રંગવાની વસ્તુનો
વ્યાપાર કીધો હોય
- ૧૦ વિસવાણિજ્યે-અક્રીણ સોમલ વિખ આદિ
ઝેરી વસ્તુનો વ્યાપાર કીધો હોય
- ૧૧ જંત પીલણ કમ્મે-ઘાણી ચરખા આદિ યંત્રો
વડે કાંઠ પીલાવવાનો વેપાર કીધો હોય
- ૧૨ નીલચ્છણ કમ્મે-કાન નાક અવ્યય છંદવા
- ૧૩ દર્વાગદાવણ્યા-દાવાનળ પુણ્ય કે આજીવકાને
અરથે લગાડ્યા હોય
- ૧૪ સર હલ તલાગ } સરોવર કૃપા તલાવ
પરિ સોસણ્યા } ઉલેચ્યાવ્યા હોય
- ૧૫ અસઘ જણ પોસણ્યા-હીંસક જીવ પાળી પો
પીને વેપાર કીધો હોય
- તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં-તે પાપ થએલું નિષ્ક-
ળ થાઓ

પાઠ ૧૩ મો

અણુપ્રત ૮ મું (ગુણપ્રત)

આઠમું પ્રત-આઠમાં વૃતમાં

અનર્થ દંડનું-અર્થવિના દંડય તેથી

વેરમણું-નિવરતુછું

અઉવિહું-ચાર પ્રકારે

અણુત્યાદંડ-અર્થ વિના દંડાય તેથી

પત્રતે-કહે છે.

તંજહા-તે જે છે તેમ

અવજઝાણાચરિયં-માહું ધ્યાન ધરવાથી

યમાયાચરિયં-પ્રમાદ આચરવાથી

હુંસપયાણું-હિંસા થાય એવા શસ્ત્ર આપવાથી

પાવકમ્ભોવએસં-પાપ કર્મનો ઉપદેશ આપવાથી

એહવા આઠમાં-એવા આઠમાં વૃત્તમાં

અનર્થદંડ-અર્થ વિના પાપ આવે તે

સેવવાના પરચખાણુ-કરવાની બંધી

જીવ જીવાએ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

દુવિહું-એ કરણે

તિવિહું-ત્રણ જોગે કરી

નકરેમિ-હું પોતે કરું નહિ

નપ્રરવેમિ-બીજ પાસે કરાવું નહિ

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવા આઠમાં-એવા આઠમાં

અણુત્યાદંડ-અર્થ વિના પાપ લાગે તે

વેરમણું-નિવરતવાનાં

વ્રતના-વૃતનાં

પંચ-પાંચ

અધ્યારા-અતિચાર

જાણિયવ્યા-જાણવા

નસમાયરિવ્યા-આદરવા નહિં

નંજહા-તે જે છે તેમ

તે આલોઉં-કહું છું

કંદર્યે-કામ વધે એવા કર્તવ્ય કર્યા હોય અથવા
કથા કરી હોય

કુકુર્મ્યે-કુચેષ્ટા કરી બીવરાવ્યા હોય

મોહરિએ-મોઢથી મીઠું બોલી પાછળથી પોથી
રીતે વરતાયું હોય

સંજુતોહિ ગરણે-વણા હથી આરો એકાં કર્યા હોય

ઉવભોગ-એક વાર ભોગવવાની વસ્તુ

પરિભોગ-વારંવાર ભોગવવાની વસ્તુ

અઝરતે-અધીક ભેગી કીધી હોય

તરસમિચ્છામિ દુઃકં-તે પાપ થએલું નિષ્ક્રા
થાઓ

(પાઠ ૧૪ મો.)

અભુવ્રત ૯ મું (શિક્ષાવ્રત)

નવમું સામાયક-નવમું સમતા રૂપો સમાયજી
વ્રત-વૃત

સાવજી જોગનું-પાપનો વેપાર કરવાથી
 વેરમણ-નિવરતવું
 જાવનિયમ-જ્યાં મુખી મર્યાદા કીધી છે ત્યાં મુખી
 પજળુવા સામિ-શુભ જોગને સેવે
 દુવિહું-એ કરશે
 તિવિહું-તણ જોગે કરી
 ન કરેમિ-હું પોતે કરું નહિં
 નકાર વેમિ-ખોજ પાસે કરાવું નહિં
 મણસા-મને કરી
 વયસા-વચને કરી
 કાચસા-કાયાએ કરી
 એહવી સદહવા-એવી શ્રધા
 પદપણા-પદપણા
 (સામાયકનું અવસર આવે સામાયક) કરીયે-કરીએ
 તિવારે-તે વખતે
 ફરસનાએ કરી-સામાયક કરી એસવું તે
 મુદ્દ-શુધ
 એહવા નવમાં-એવા નવમાં
 સામાયક પ્રતનાં-સમતા રૂપી સામાયક વૃતનાં
 પાંચ અધ્યારા-પાંચ અતિચાર
 જાણિયવા-જાણવા
 નસમાયનિયવા-આદરવા નહિં
 તંજહા-તે જેમ છે તેમ

* “ કરતનાણું જાણ્યાં વયસા કાચસા ” આ
 પાઠ આઠકોટી ગચ્છવાળા વધારે બોલે છે.

તેઆલોઈ-તે કહું છું

૧ મથુ દુષ્પણિહાણે-સમાયક કીધી છે તેમાં મન
માહું વરત્યું હોય

૨ વય દુષ્પણિહાણે-વચન માહું વરત્યું હોય

૩ કાય દુષ્પણિહાણે-કાયા માઠી વરતાવી હોય

૪ સામાધયસ્સસધ } સામાયક કીધું છે છતાં કર્યું
અકરણ્યાએ } છે કે નથી કર્યું એની ખ-
બર બરાબર રહી ન હોય

૫ સામાધયસ્સઅથ } સામાયક કીધેલ છે છતાં તેનાં
વઠિયસ્સ કરણ્યાએ } માટે મુકરર કરેલ વખત પુરો
થયા સિવાય પાળ્યું હોય

તસ્સમિચ્છામિદુક્ક-તે પાપ થએલું નિષ્કળ થાઓ.

પાઠ ૧૫ મો

અણુપ્રત ૧૦ મું (શિક્ષાપ્રત)

દશમું-દશમું

દેસાવગાસિક-દિશા ધારવાનું

પ્રત-વૃત

૧૬૧ પ્રત્તે-દિવસ પ્રત્યે એટલે હમેશાં

પ્રભાત થકા-સવારથી

પ્રારંભીને-ખીજે દિવસ ઉઝ્યા સુધી આદરીને

પૂર્વાદિક-ઉમમણી દિશા આદિ

૭ દિસિ-૭ દિશાઓમાં

જેટલી ભૂમકા-જેટલી જગ્યાની
 મોકલી રાખી છે-મર્યાદા કરી છે
 તે ઉપરાંત-તે ઉપરાંત
 સમજાએ-પોતાની ધજાથી
 કાયાએ જઈને-કાયાએ જઈને
 પાંચ આશ્રવ-પાપ લાગે એ પાંચ ઠેકાણા
 સેવવાના-સેવવાની
 પચ્ચજખાણુ-બધી
 ભવ અહોરત્ત-એક દિવસ અને એક રાત્રી સુધી
 હુ વિહું-એ કરણે
 તિવિહણું-ત્રણ જોગે કરીને
 નકરેમિ-હું કરું નહિં
 નકારવેમિ-બીજા પાસે કરાતું નહિં
 મણસા-મને કરીને
 વયસા-વચને કરીને
 કકાયસા-કાયાએ કરીને
 જેટલી-જેટલી
 ભૂનિકા-જગ્યા
 મોકલી રાખી છે-મોકળી રાખી છે
 તે માંહિજે-તેમાં
 દ્રવ્યાદિકની-જે વસ્તુ ખાવા પીવાવાપરવા વીગરેની
 મર્યાદા કીધી છે.-મર્યાદા કીધી છે તે હું
 તે ઉપરાંત-તે ઉપરાંત

* “ કરતંતાણુ જાણાવ વયસા કાયસા ” આ
 માઠ આઠઠાટી ગચ્છવાળા વધારે બોલે છે.

ઉવભોગ-એક વખત જે ભોગવાય તે
 પરિભોગ-ચારંવાર ભોગવવાની વસ્તુ
 ભોગ નિમિત્તે-ભોગવવાની ઇચ્છાએ
 ભોગવવાના-સેવવાનાં
 પચ્ચઝખાણુ-મંધી
 જાય અહોરત-એક દિવસ અને એક રાત્રી સુધી
 એગવિહું-એકકરણુ કરી
 તિવિહું-ત્રણ જોગે કરી
 નકરેમિ-હું કરું નહિં
 મણુસા-મને કરી
 વયસા-વચ્ચને કરી
 કાયસા-કાયાએ કરી
 એહુવા દસમા-એવા દશમાં
 દેસાવગાસિક-દિશા ધારવાનું
 વ્રતના-વ્રત માંહેનાં
 પંચ અષ્ટયારા-પાંચ અતિયાર
 જાણિયવા-જાણવા
 નસમાયરિયવા-આદરવા નહિં
 તંજહા-તે જેમ છે તેમ
 તે આલોઉં-તે કહું છું
 આણવણુપઉગે-અમુક હદની મર્યાદા કીધી છે તે-
 ની જહારથી વસ્તુ મંગાવી ઉપયોગ કર્યો હોય
 પેસવણુપઉગે-મર્યાદા કીધા ઉપરાંત ચાકર આદી

બીજા પાસે વસ્તુ મંગાવી યા મોકલી ઉપયોગ
કર્યો હોય

સદાણુંવાએ-સાદ કરી બીજને સમજાવી મર્યાદા
કીધેલ હદ ઉપરાંતથી બોલાવેલ હોય

રૂવાણુંવાએ-મર્યાદા કીધા છતાં પોતાનું સ્વરૂપ
બતાવી બીજને સમજાવી કોઇને બોલાવેલ હોય

બહિયા પોગાત્ર પખવે-હદ કીધા ઉપરાંત બહાર
કાંકરા આદિ નાંખી કોઇને બોલાવેલ હોય

તસસમિછામિ દુઃખ-તે પાપ થએલું નિષ્કૃળ થાએ

પાઠ ૧૬ મેા

અણુવ્રત અગિઆરમું (શિક્ષા વ્રત)

અગ્યારમું-અગિઆરમું

પોષધવ્રત-ધર્મ કરણીથી આત્માને પોષવોતે

અસણું-અન પ્રમુખ ખાવાનાં

પાણું-પાણી પ્રમુખ પીવાના

ખાઇમં-મેવો સુખડો પ્રમુખ

સાઇમંતુ-સોપારી આદિ મુખવાસની વસ્તુ ખાવાની

પચ્ચખાણ-ખંધી

અખલ્લનું-મેથુન સેવવાની

પચ્ચખાણ-ખંધી

મણિસુવણનું-મણી સોના વિગેરે આભુષણ
મહેરવાની

પચ્ચજખાણુ-ખંધી

માલાવનગ-ફૂલ વિગેરે માળાનો

વિલેવણુનો-કાન્તી વધે તેવા સુખડ આદિ પદાર્થ
નો લેપ કરવાની

પચ્ચજખાણુ-ખંધી

સચ્ચ, મુસલાદિક-શસ્ત્ર હથિયાર સાંખેલાદિક

સાવજજ જોગનો-પાપકારી વેપાર કરવાની

પચ્ચજખાણુ-ખંધી

જાવ અહોરત્ત-એક દિવસ અને એક રાત્રી સુધી

પજ્જુરાસામિ-પોષધ વ્રતમાં એ પ્રમાણે આચરવું

દુવિહું-એ કરણ

તિવિહું-ત્રણ જોગે કરીને

ન કરેમિ-હું કરું નહિં

નકારવેમિ-ખીજ પાસે કરાવું નહિં

મણસા-મને કરી

વયસા-વચને કરી

કાયસા-કાયાએ કરી

એહવી-એવી

સફૂહણા-શ્રદ્ધા કરવાનું

પરપણા-પર પવાનું

(પોસાનો અવસર આવે પોસો કરીએ)-કરીએ

તિવારે-તેવારે

કરસનાએ કરી-પે.ષા કર્યો તે

શુદ્ધ-શુદ્ધ થાઓ

---

* “ કરંતનાણું જણાઇ વયસા કાયસા ” આ
પાઠ આઠકોટી ગચ્છવાળા વધારે બોલે છે.

એહવા અચારમા-એવા અગિઆરમાં
 પઠિપુણ-સંપુણ
 પોષધવ્રતના-પોષધવ્રતનાં
 પંચ અઠ્યારા-પાંચ અતિચાર
 જાણિવવા-જાણવા
 નસમાયરિયવા-આચરવા નહિ
 તંજહા-તે જેમ છે તેમ
 તેઆલોઉં-તે કહું છું
 અપડિલેહિય-ખરાખર તપાસીને પડીલેહણ કીધું
 ન હોય
 દુપડિલેહિય-માઠી રીતે પડીલેહણ કીધું હોય
 સેજ સંથારએ-સેજ આદિ પાટ વિગેરે તરણા-
 દિકની પથારીનો સંથારો
 અપમજિજ-પુંજયું ન હોય
 દુપમજિજય-માઠી રીતે પુંજયું હોય
 સેજ સંથારએ-સેજ આદિ પાટ વિગેરે તરણા-
 દિકની પથારીનો સંથારો
 અપડિલેહિય-ખરાખર તપાસીને પડીલેહણ કીધું
 ન હોય
 દુપડિલેહિય-માઠી રીતે પડીલેહણ કીધું હોય
 ઉચારપાસવણમૂમિ-દિશા જવાની અથવા
 પીસાખ કરવાની યા માતરં પરઠવાની જગોને
 અપમજિજય-પુંજયું ન હોય
 દુપમજિજય-માઠી રીતે પુંજયું હોય

ઉચ્ચારપાસવણુભૂમિ-દિશા જવાની અથવા પીસા-
બ કરવાની યા માતરૂંપરકવાની જગેને

પોસહસ-પોપાને

સમ્મ-સર્વથાપ્રકારે

અણુણુ-રૂડી રીતે

પાતણુયા-સેવે નહિં

તસસ મિત્તજામિ હુકકં-તે પાપ થએલું નિષ્ફળ
થાએ

પાઠ સતરમો.

અણુવન અરમું, (શિક્ષાવ્રત)

આરમું અતિથિ-આરમું જોનો આવવાનો અમુક
વખત નથા એવા સાધુજીને પોતાના માટે ની-

પગલેલી વસ્તુમાંથી આપવાનું

સંવિભાગવ્રત-ભાગ કરવા રૂપી વ્રત

સમણુ-સાધુ સાધવીને

નિગ્ગથે-ધન રહીત

ફાસુ-અચેત

એસણુજજેણુ-નિરદોશ

અસણુ-અન

પાણુ-પાણી

ખાઈમં-મુખડી વીગરે મેવો

સાધમં-સોપારી લવિંગ આદિક મુખવાસ

વટથ-વસ્ર

પાડગાહ-પાત્રા

કંબલ-કામળી

પાયપુચ્છજેલું-રજોહરણા આદિ

પાઠાયાડ-આપીને પાછા લેવાય તેવી વસ્તુ

પીઠ-ખાજોઠ

ફલગ-પાટ

સેજ-સેજ આદિ સ્થાન

સંથારખેલું-તરગાદિકનાં પથારીના સંથારો

ઉસાહ-એકજ વસ્તુનું કાંઈલું આપથ

સેસજજેલું-ઘણી વસ્તુ લેના કરાને કીધેલું આપથ

પાડસાલેમાણે-સાધુજીને ભાગ કરી આપતાં થકી

વિહરાનિ-વીચરં

એડુવી સદહણુ-એવી સરથા

પરખણા-પ્રસિદ્ધવણુ કરવી તે

સાધસાધવીની જોગવાઈ મીલે-સાધુ સાધવીના

જોગ મળે

તિવારે-તે વખતે

ફરસનાએ કરી-કાયાએ કરી

શુદ્ધ-નિરદોષ

એહવા ખારમા-એવ ખારમાં

અતિથિ-જેનો આવવાનો અમુક વખત નથી એવા

સાધુજીને

સંવિભાગ પ્રતના-ભાગ કરવા રૂપી વૃત્તનાં (તેમના

નિમિત્તે રાખી મેલવું એટલે તેને દાન દેવું તેમ-

અલીલાવા કરવા રૂપી વૃત્ત)

પંચ અધ્યારા-પાંચ અતિચાર

ભણિયવ્વા-મણવા

નસમાયરિયવ્વા-આચરવા નહિં

તાંજહા-તે જેમ છ તેમ

તેઆડોઉં-તે કહું છું

સચિત્તનિજખેવણિયા-સચેત ભોજન યાતે! ભોજનમાં

અચેત વસ્તુ નાંખીને આપ્યું હોય અથવા સચેત

ઉપર અચેત વસ્તુ હોય છતાં આપ્યું હોય

સચિત્તપેહણિયા-સચેત ભોજન યા ભોજનથી ઢાંકેલી

અચેત વસ્તુનો આહાર આપ્યો હોય

કાલાઇક્રમ્મે-વખત લાગી ગયો હોય તેવી બગડેલી

વસ્તુ વહોરાવી હોય અથવા જમતી વખતે

સાધ ચીંતવન કર્યું ન હોય

પરોવએસે-પોતે સુઝતા છતાં બીજને વહોરાવવાનું

કહ્યું હોય યાતો પેતાની આપવા જેવી વસ્તુ

છતાં બીજની આપવા આદેશ કીધો હોય

મચ્છરિયાએ-સાધુજીને દાન આપી અહંકાર કીધો હોય

તસસમિચ્છામિદુકંડ-તે પાપ કીધેલું નિષ્કુળ થાઓ

પાઠ અઢારમો.

(અણુસણ) સંચારાનો પાઠ.

અપચિત્તમ-બીજું કાંઈ કામ કરવાનું નથી

મારણ્વતિય-પંક્તિત મરણનાં અવસરે

સંલેહણા-માઠા કામ થકી દુર કરવો

ધોપધસાક્ષા-પોષો કરવાની જમા

પૂંછને-જતના સહીત વાળીને

ઉચ્ચારપાસવણુ-દિશા તથા પિસામન

ભૂમિકા-જગ્યા

પડિલેહિને-નજરે જોધ રાખીને

ગમણાગમણે-જતાં આવતાં કોઇ છવ ચંપાણે હોય

પડિફમીને-ધરીઆવહી. પડીકમીને (પ્રાયશ્ચીત કરીને)

દર્ભાદિક-ડાલ વિગેરેનાં તરણાની

સંથારો-(પથારી)

સંથરીને-પાથરીને

દર્ભાદિક સંથારો-ડાળ વિગેરેનાં તરણાની પથારીપર

દરહિને-બેસીને

પૂર્વ તથા ઉત્તર દિશિ-પૂર્વ અગર ઉત્તર દિશા તરફ

પલ્લ્યકાદિક-પલાંડી વાળી અથવા શક્તિ પ્રમાણે

આસણે બેસીને-આસન વાળીને

કરચલ-બે હાથ

સપંગાહિય-જોડીને

સિરસાવત્તય-માથાને આવર્તન કરી

મથ્યએ-માથા ઉપર

અંજલિકકું-અંજલો અડાડી રાખીને

એવં વધાસી-એમ કહું
 નમોચ્ચુણું-નમસ્કારહો
 અરિહંતાણું-અરિહંત દેવને
 ભગવંતાણું-ભગવંતને
 જીવસંપત્તાણું-મૃત્યાદિ જેઓ મોક્ષને પામ્યા તેહને
 એમ અનંતા-એવી રીતે અનંતા
 સિદ્ધને-સિદ્ધ ભગવંતજીને
 નમસ્કાર-વંદણા
 કરીને-કરીને
 વર્તમાન-ચાલતા વખતના
 પોતાના-પોતાનાં
 ધર્માચાર્યને-ધરમગુરુને
 નમસ્કાર કરીને-વાંદીને
 પૂર્વે-પહેલાં
 જે પ્રા-જે પ્રા
 આદર્યા છે-લીધા છે
 તે આલોષ-તે વૃત્ત સંભાલીને કહી
 પડિક્કામ-પ્રાર્થાશ્રિત કરી
 નિંદી-નિંદા કરી (આત્માની સાક્ષીયે)
 નિસદ્ગ થઇને-શંકા રહીત થઇને
 સર્વ-સર્વ પ્રકારની
 પાણ્ડુકાયાય-જીવ હિંસા કરવાની
 પચ્ચજ્જામિ-ખંધી

સવ્યં-સર્વ પ્રકારનું

શુભાચાર્ય-જીવુ યોગવાની

પચ્ચક્ષ્મામિ-બંધી (પચ્ચક્ષ્મા કહે'યું)

સવ્યં-સર્વ પ્રકારનું

આદિનાકાણ-ચે.ની કરવાની

પચ્ચક્ષ્મામિ-બંધી

સવ્યં-સર્વ પ્રકારની

મેહુણ-મેથુન સેવવાની

પચ્ચક્ષ્મામિ-પચ્ચક્ષ્મા કહે'યું

સવ્યં-સર્વ પ્રકારની

પારંગલ-પૈસા રાખવાની

પચ્ચક્ષ્મામિ-બંધી (પચ્ચક્ષ્મા કહે'યું)

સવ્યં-સર્વ પ્રકારનું

કાલ-કોથ કરવાનું

પચ્ચક્ષ્મામિ-પચ્ચક્ષ્મા કહે'યું

જાવ જ્યાં લગી

મિત્રાદંસણ-અઠારમું પાપ સ્થાનક

સદ્ગતિ-સાલ

અકર્મણ્ય-જોગ-કરવા જોગ નહિ તેવા પાપકારી

વેપા કરવાની

પચ્ચક્ષ્મામિ-બંધી

જીવજીવ-જ્યાં સુધી જીવું ત્યાં સુધી

તિવિહ-ત્રણ કરણ

તિવિહેષુ-ત્રણ ભેગે કરીને
 નકરેમિ-હું પોતે ઠરું નહિં
 નકારવેમિ બીજા પાસે કરાવું નહિં
 કરંતંનાજીજીણાઈ કોઈ પાપ કરે તે
 રહું જાણું નહિં
 મણસા-મને કરી
 વયસા-વચને કરી
 કાયસા-કાયાએ કરી
 એમ અઢાર-એવી રીતે અઢાર ભતનકં
 પાપ સ્થાનક-પાપનાં મુખ સેવવાનાં ઠેકાણાની
 પચ્ચજખાને-બંધી કરીને
 સવ્યં-સર્વ પ્રકારનું
 અસણું-અન
 પાણું-પાણી
 ખાધમં-મુખડી મેવો વીગરે
 સાધમં-મુખવાસ
 અઢિવિહું-એ ચાર પ્રકારની
 પિઆહારં-અને બીજા
 પચ્ચજખાને-બંધા કરું છું
 જીવજીવાએ-જ્યાં મુખી જીવું ત્યાં મુખી
 એમચ્ચરે-એ ચારે પ્રકારની
 આહારં-આહારની
 પચ્ચજખાને-બંધી કરીને

જા'પીયં-જે પ્રીયકારી

ધમં-આમારં

સરીરં-શરીર

ઘઠં-ઘટકારી

કંતં-કાંતિવંત

પિયં-પિયકારી

મહુન્નં-મન ગમતુ

મણામં-મનને અતિ વહાણું

ધિજંજ-ધીરજવાન

વિસાસિયં-વિશ્વાસનું ઠેકાણું

સમયં-માનવા-જોગ

અણુમયં-રૂઝ માનવા જોગ

બહુમય-બહુ માનવા જોગ

ભંડ-બહુ મુલાં ધરેણાંનાં

કરંડગ-કરંડીઆ

સમાણું-સમાન

(રયણું)-રતનના

(કરંડગ - કરંડીઆ

(હુયં) તુટ્ય

માણુંસિય-રખેને ટાઢ લાગે

માણુંહિન્દુ-રખેને તાપ લાગે

માણુંખુદા-રખેને હુખ લાગે

માણુંપીવાસા-રખેને તૃષા લાગે

માણુ'બાલા-રખેને સર્પ ડંસે

માણુ'ચોરા-રખેને ચોર લઇ જાય

માણુ'દંસા-રખેને ડાંસ કરડે

માણુ'મસગા-રખેને મચ્છર કરડે

માણુ'વાહિય-રખેને કાંધ પણ જાતની વ્યાધિ થાય

પિતિય-રખેને પીત થાય

સંલિમ-રખેને સલેખમ થાય

સન્નિવાધય-રખેને ત્રિદોષ થાય

વિવિહારોગાયકા-રખેને વિવિધ પ્રકારનો રોગ થાય

પરિસહો વસગા-રખેને બાવીશ પ્રકારનાં પરિશ્રમ થાય

ફાસા કુસંતિ-એવી એવી જાતના દોષ પણ સ્પર્શ થાય

તિકટ્ટુ-એમ કહીને

એય-એવું

પિયણુ-પ્રિયકારી

ચરિમેહ-છેલ્લા

ઊંસાસ નિસાસેહિં-ધાસોધાસ મુઘી

વોસરામિ-તળુધું

તિકટ્ટુ-એમ કહીને

એમ-અવાજ રીતે

શરિર-શરીરને

વોસિરાવાને-તળને

કાલ-કાળ

અણુવકંબમાણુ-અણુવાંછતો થકો

વિહરામિ-વંચરે

એહવી-એવી

સદહણા-શ્રધા

પરપણા-પરપણાથી

અણસણતું અવગર આવે-સંધારાનો વખત આવે

અણસણ કર-સંધારો કર

તિવારે-વખતે

ફરસનાએ કરી શુદ્ધ-પાપ રહિત થાઓ

એહવા-એવા

અપરિછમ-સર્વથી છેદ્યા

મારણતિય-મરણની વખતે

સંલેહણા-સદય કાઢીને

ઝૂસણા-અણસણ સેવવાના

આરાહણાના-આરાધવાના

પંચ અધ્યારા-પાંચ અતિચાર

જાણિયવા-જાણવા

ન સમાયરિયવા-આદરવા નહીં

તંજહા-જેમ છે તેમ

તે આલોડિ-તે કહુંકું

ધહલોગાસંસપ્પડિગે-અહીંથી મુઆ પછી મહાપના

સુખની વંછા કરવી

પરલોગાસંસપ્પડિગે-દેવલોકના સુખની મુઆ

કરવી તે

હવિયાસંસપ્પીગે-જીવવાની વાંચના કરી હોય

મરણસંસપ્પીગે-સંસારમાં કુંક વખતમાં મરી
જવાની ઇચ્છા કરી હોય

કામભોગ સંસપ્પીગે-કામ ભોગ કરવાની વાંચના
કરી હોય

તરસમિચ્છામદુક્કડં-એ પાંચ અતિચાર મધ્યેના
કોઈપણ આતચાર લાગ્યો હોય તેનું પાપ મહારે
નિબ્ધળ થાયો

એમસમકિત પૂર્વક બાર વ્રત સંલેખણા સહિત
તથા ત્રણ અતિચાર એહને વિષે જે કોઈ અતિક્રમ,
વ્યતિક્રમ, અતિચાર, અણચાર, જાણતાં અજાણતાં,
મન, વચન, અને ક્રિયાએ કરી સેવ્યા હોય, સેવરાવ્યાં
હોય, સેવતા પ્રત્યે અનુમોદ્યા હોય તે અતંતા સિદ્ધ
કેવલીની સાથે તરસમિચ્છામદુક્કડં

(પાઠ ૧૯ મો.)

(અઢાર પાપસ્થાનકનો)

અઢાર પાપ સ્થાવરક સેવ્યાં હોય તે આલોડીયું

૧ પ્રાણાતિપાત-પ્રાણી જીવની હીંસા

૨ મૃપાવાદ-અસત્ય જીકું બોલવું

૩ અદત્તાદાન-ચોરી કરવી

૪ મૈથુન-મૈથુન સેવવું

૫ પરિગ્રહ ૬ કોધ-પ. દાસત રાખવી કો. કોધ કરવો.

૭ માન. ૮ માયા-અહંકાર કરવો મા. માયા કપ ૮ કરવું

૯ લોભ ૧૦ રાગ-મેલ-અનંતી તુલ્ય રાખવી સ. સ્નેહ પ્રીતી કરવી

૧૧ દ્વેષ-અદેખાન કરવો

૧૨ કલહ-કલેશ કરવો

૧૩ અભ્યાખ્યાન-આખ્યાયકાવ્ય

૧૪ પશુન્ય-ચાડા કરવી

૧૫ પરપરિવાદ-પારકા અવર્ણવાદ-વાંકા બોલવા

૧૬ અરધરધ-રતી અનંતી-ખુશી-દીનગીરી-રાખવી.

૧૭ માયામે.સો-કપટ સહીત જીહ્વ બોલવું

૧૮ મિચ્છાદંસગુમહત્ત બોલી દં. શ્રવાનું સ. સત્ય રાખવું (ખોટા દેવ ગુર અને ધર્મનું સત્ય રાખવું)

એ અઠાર પાપ સ્થાનક સેવ્યાં હોય, સેવરાવ્યાં હોય, સેવના પ્રત્યે અનુમેદ્યા હોય (૩૬ જાણું હોય) તો અનંતા સિદ્ધ કેવલીની સામે તત્સમિચ્છામિ દુઃકંડં.

પાઠ ૨૦ મો.

પચિસ પ્રકારના મિથ્યાત્વનો.

પચિસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ લાગ્યું હોય તે બાલોર્ગી કું.

૧ અભિગ્રહિકમિથ્યાત-ખરા ખોટાની ખખરચીના જે ખોટાને પકડી રાખે અને મુકેનહીં તે

૨ અનાલિપ્તિક મિથ્યાત-કોઇ મતને ગણું

નથી તે (બધા દેવ અને ગુરુના મતને માને તે)

૩ અભિનિવેસિકમિથ્યાત-પોતે પકડેલો મત ખોટો જાણે છતાં મુકે નહીં તે

૪ શંસયિકમિથ્યાત-સ્વમત ધર્મ સખંધી શંકા આણે તે

૫ અણુભોગ મિથ્યાત-સમકીત અને મિથ્યાત્વ સંબંધીનું બીલકુલ જાણપણું નથી તે

૬ લોકિકમિથ્યાત-આલોકમાં (દુનીયામાં) જે દેવ ગુરુ અને ધર્મની વિપરીત સ્થાપના કરેલી છે તે પ્રમાણે વરતે અને તેમના નામના પર્ય કરે તથા હીંસા ધર્મ માને તે

૭ લોકોત્તરમિથ્યાત-તીર્થંકર દેવની બીજા પાખંડી મતની પેઠે માનતાં કરે તે (સ્થાપેલ ચીત્રેલ અને ઘડેલ ચીજ કે જેમાં ગુણ નથી તેની માનતા માને તે

૮ કુપરાવચનમિથ્યાત-ત્રણસેંહ તેસઠ પાખંડીના મતને માને અને તેઓના વચન સાચાં કરી માને તે

૯ જિન મારગથી ઓછુપરપે તે મિથ્યાત-જીવ તાંદુલ કે અંગુષ્ઠ માત્ર છે એવા પ્રકારની ઓછી પરા પણા કરે તે

૧૦ જિન મારગથી અધીકપરપે તે મિથ્યાત-જીવ સર્વ વ્યાપક છે એવી જાતનીઅધીક પરપણા કરે તે

૧૧ જિન મારગથી વિપરીત પરપે તે મિથ્યાત-જીવ

સ્વર્ગ-નર્ક-આદી કાંઈ નથી ક્રુત પાંચ

- ભુત રૂપેજ છે એમ વિપરીત રીતે પરપણા કરે તે
- ૧૨ ધરમને અધરમ કહે તે મિથ્યાત-ધર્મ તે દયામય છે. અને જે વિતરાગ દેવે પરપેણા છે તેને અધર્મ કરીને માને તે
- ૧૩ અધરમને ધરમ કહે તે મિથ્યાત-હીંસ્યાહીન અ-હાર પાપ સ્થાનકથી દુર્ભુષિત હોય એવાને સદ્ધર્મ કરીને માને તે
- ૧૪ જીવને અજીવ કહે તે મિથ્યાત-જીવ પાંચ ભુતની સત્તાથી ચૈતન્યપણાને પામેલ છે તે બીજાકુલ સ-તારહીત એટલે નીરજીવ છે એમ માને તે
- ૧૫ અજીવને જીવ કહે તે મિથ્યાત-જેનામાં કાઈ પણ રીતે ચૈતન્ય નથી છતાં તેનામાં જીવ છે એમ ખોટી રીતે શાખીત કરી માને તે (જેવી રીતે કઠોળમાં છાશ મલવાથી જીવ ઊત્પન્ન થાય છે એવું માને તે)
- ૧૬ જિન મારગને અન્ય મારગ કહે તે મિથ્યાત-જૈન માર્ગ-ધર્મને-અન્ય માર્ગ ધર્મ (ખોટા ધર્મ) માને તે
- ૧૭ અન્ય મારગને જિન મારગ કહે તે મિથ્યાત-અ-ન્ય માર્ગ જે ખોટા ધર્મ છે, તે ખરો જૈન ધર્મ છે, એમ માને તે
- ૧૮ સાધુને કુસાધુ કહે તે મિથ્યાત-સાધુના સકલ ગુ-ણ કરીને વીભુષીત છે એવા સંત જનોને દુર્ગુણી કુસાધુ તરીકે માને તે
- ૧૯ કુસાધુને સાધુ કહે તે મિથ્યાત-સાધુના ગુણથી

ખિલકુલ વિમુખ છે. એવાને સંપૂર્ણ ગુણી સાક્ષી તરીકે માને તે

- ૨૦ આઠ કર્મથી મુકાણા તેને કહે જે નથી મુકાણા તે મિથ્યાત-આઠ કર્મથી જેઓ મુક્ત થયા છે તે મને હજી જન્મ મરણ-આદી થવાનું છે. મતલબ કે તેઓ હજી કર્મ રહીત છે એમ માને તે
- ૨૧ આઠ કર્મથી નથી મુકાણા તેને કહે જે મુકાણા તે મિથ્યાત-સંસારીક જીવ જેઓ દંભથી અને પોતાના ડાલથી બીજા પાસે પોતાને પરમેશ્વર કેહરાવે પણ તેઓ આઠ કર્મ રહીત છે છતાં તેઓ કર્મ રહીત છે, એમ માને તે
- ૨૨ અવિનય મિથ્યાત-ગુર્વાદીક વડીલ સંત પુરુષોના વિનય કરે નહીં તે
- ૨૩ અકીરીયા મિથ્યાત-સંયમાદીક માહે જે કીયા કરવાની છે તેને માને નહીં તે
- ૨૪ અગ્તાન મિથ્યાત-અજ્ઞાન અજાણાપણાને શ્રેય કરી માને તે
- ૨૫ આસાતના મિથ્યાત-ગુર્વાદીકની આશાતના કરે તે

એ પચીસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ માહારે જીવે સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યું હોય તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સામે તદ્દસમિચ્છામિ દુઃખડં.

પાઠ ૨૧ મો. ચૌદ પ્રકારના સમુદ્ધિમનો.

ચૌદ પ્રકારના સમુદ્ધિમ અનુષ્ઠાન સંબંધી પાપ
લાગ્યું 'હિત્ય તે આલોકિયું'.

- ૧ ઊચ્ચારેસુવા-વડી નીતમાં ઊપજે તે
- ૨ પાસવણેસુવા-લથુ નીતમાં ઊપજે તે
- ૩ ખેળે સુવા-ખલખા-થુકમાં ઊપજે તે
- ૪ સંઘાણે સુવા-તાકના લીંટમાં ઊપજે તે
- ૫ વંતે સુવા-વમનમાં ઊપજે તે
- ૬ પીત્તે સુવા-પીતોડા નાંખવામાં ઊપજે તે
- ૭ પુચ્છે સુવા-પડ-પાચમાં ઊપજે તે
- ૮ સોણીએ સુવા-શોણિત-રૂબિર-ઢોહીમાં ઊપજે તે
- ૯ મુક્કિ સુવા-વિર્યમાં ઊપજે તે
- ૧૦ મુક્કપોગળ પરિસાડીએ સુવા-વીંચીકીકના પુલ્ગલ
મુકાયેલા બીના થઇ તેમાં ઊપજે તે
- ૧૧ વીગયલ્લવ કલેવરે સુવા-લ્લવ ગયા પછી રહેલા
કલેવરમાં ઊપજે તે.
- ૧૨ ધથીપુરિસ સંભોગેસુવા-સ્રી પુરુષના સંભોગ-
સંભોગથી ઊપજે તે
- ૧૩ નગરનીધમણે સુવા-નગર માંડિતી ખાડમાં ઉ-
પજે તે
- ૧૪ સંવે સુચેવ અસુગ્રહણે સુવા-સર્વ પ્રકારની અસુ-
રી-મંદકીના સ્થાનક જેમાં કે અરસેલે કાનનો
મેલ આદિ ઠેકાણામાં ઊપજે તે

(૯૭)

એ ચેાડ મહારના સમર્થિત સંખ્યાની કાંઈ પણ
પાપ લાગ્યું હોય તો તસ્મિન્નિચ્છામિ દુઃકઠં

(ત્યાર પછી પાઠ પછીનો નીચે મુજબ લખવો)

ધર્મામિ, ઠામિ કાઉત્સર્યા, જો, મે, દેવસિદ્ધિ,
અર્ધ્યારો, કચ્છો, કાષ્ઠ્યો, વાધ્યો, માણસિદ્ધિ, ઉત્ત-
તો, ઉત્તમ્યો, અકરણ્યો, અકરણ્યો, દુઃખ્યો, દુ-
વિધિસિદ્ધિ, અણ્યારો, અણ્યિદ્ધિયવ્યો, અસાવગ, અ-
ઉગા, નાણે, તહ, દંસણે, અરિતા, અરિતેય, મુચ્છે, સા-
માધ્યે, તિન્હ, ગુત્તીય, ચઉન્હ, કસાયાણ, પંચન્હ,
મણ્યવ્યાણ, તિન્હ ગુણ્યવ્યાણ, ચઉન્હ, સિન્હ્યા-
વ્યાણ, આરસ, વિહસ, સાવગ, ધમ્મસ, જંખ-
ડિય, જંવિરાહિય, તસ્મિન્નિચ્છામિ દુઃકઠં,

(ત્યાર પછી સમાપકનો નીચે મુજબ પાઠ લખવો)

નમો અરહિંતાણ, નમો સિદ્ધાણ, નમો આય-
રિયાણ, નમો ઉવઝઝાયાણ, નમો લોચ્છે, સંવ સાહુણ
(ત્યાર પછી કરેમિ ભંતેનો નીચે મુજબ પાઠ લખવો)

કરેમિ, ભંતે. સામાધ્યં, સાવજંજ જોગં, પ-
ચ્ચજ્જામિ, જવનિયમ, પજ્જગુવાસામિ, દુવિહં
તિવિહેણં નકરેમિ, નકારવેમિ, ગણસા, વયસા, કાય-
સા, તસ્મિન્નંતે પડિક્કમામિ, નંદામિ, ગરિહામિ, અ-
પ્પાણં વોસિરામિ.

(૯૦)

પાઠ ૨૨ મો મંગલિકનો.

(આ પાઠ બોલતાં મુખી ઠાળો ઠીચણ ધરતી
ચાપી જમણો ઠીચણ ઉભો રાખી બે હાથ જોડી પગ
લાગી બેસીને ભણવો)

ચત્તારિ મંગલ-ચાર જાતનાં માંગલીક

અરિહંતા મંગલ-શ્રી અરિહંત દેવ માંગલીક છે

સિદ્ધા મંગલ-શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજી માંગલીક છે

સાધુ મંગલ-સાધુજી માંગલીક છે

કેવલી-કેવલીનો

પત્રતો-પરપેલો

ધમ્મો-ધર્મ

મંગલ-માંગલીક છે.

ચત્તારિ લોગુત્તમા-લોકને વિષે ચાર (બોલ) ઉત્તમ છે

અરિહંતા લોગુત્તમા-શ્રી અરિહંત દેવ, લોકને વિષે
ઉત્તમ છે

સિદ્ધા લોગુત્તમા-શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજી લોકને વિષે
ઉત્તમ છે

સાધુ લોગુત્તમા-પાંચમહાવૃત્તનાં ધારણ કરનાર
સાધુજી લોકને વિષે ઉત્તમ છે

કેવલી-કેવલીનો

પત્રતો-પરપેલો

ધમ્મો-ધર્મ

લોગુત્તમા-લોકને વિષે ઉત્તમ છે

ચતારિ-ચાર પ્રકારનાં

સરણું-શરણુ

પવ્વજ્જમિ-અંગિકાર કરું છું

અરિહંતા-શ્રી અરિહંત દેવનું

સરણું-શરણુ

પવ્વજ્જમિ-અંગીકાર કરું છું

સિદ્ધા-શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજીનું

સરણું-શરણુ

પવ્વજ્જમિ-અંગીકાર કરું છું

સાહુ-સાધુનું

સરણું-શરણુ

પવ્વજ્જમિ-અંગીકાર કરું છું

કેવલી-કેવલીનાં

પન્નતો-પર પેલ

ધમ્મો-ધરમનું

સરણું-શરણુ

પવ્વજ્જમિ-અંગીકાર કરું છું

એ ચાર મંગલીક ચાર ઉત્તમ ને ચાર શરણુ કરે
જેહ, ભવ સાગરમાં તરે તેહ-એ ઉપર કહેલાં
ચાર મંગલીક, ચાર ઉત્તમને ચાર શરણાં જે
કોઈ પ્રાણી કરે તે સમુદ્રરૂપી સંસારમાં જીડે નહિ
સકળ કર્મનો આણે અંત-સંધલા પાપનું છેવટ લાવે
મોક્ષ તથા સુખ લહે અનંત-સ્વર્ગના અનંત સુખ
લધ શકે

(૬૨)

ભાવ ધરીને જે ગુણ ગાય-નીરમ્બ મનથી તેના ચુ-
ગુણ ગાન કરે

તેહ જીવ તરીને મુક્તે જાય-તે જીવ સમુદ્ર રૂપી સં-
સારમાં તરીને મુક્તિ પાંથ જાય

સંસાર માંહિ સરણ ચાર-આ સંસારમાં વિશેષ
ઉત્તમ ઉપર કહ્યા મુજબ ચાર શરણાં છે

અવરસરણ નહિં કાય-ખીજી કોઇ શરણ નથી
જે નરનારી આદરે તેને-જે સ્ત્રી પુરુષ અંગીકાર
કરે તેને

અક્ષય અવિચળ પદ હોય-નાશ ગિનાનુ
ચળે નહિં તેણું પેદ પ્રાપ્ત થાય

અંજુઠે અમૃત વસે લગ્નિષ તણા ભંડાર ગુર
ગૌતમને સમરીએ તો મનવાંછિત ફળ દાતાર

(હવે પ્રતિક્રમણનો પાઠ બીજો નિચે મુજબ
ભણવો) ઇચ્છામિ, ઠામિ, કાઉસ્સગ્ગં, જ્ઞે, જ્ઞે. દેવસિન્ધિ,
અધ્યાયો, કચ્છો, કાઈચ્છો, વાઈચ્છો, માણસિચ્છો ઉપ્પત્તો,
ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જે, દુઝાચ્છો, દુવિચ્છિ-
તિચ્છો, અણ્યાયારો, અણિચ્છિયવ્વો, અસાવગ, પાઉગ્ગો,
નાણે, તહા, દંસણે, ચરિતા ચરિત્તે, સુચ્છે, સામાઈચ્છે, તિન્હં,
ચુત્તીચ્છં, ચન્હં, કલ્યાણાણં, પચન્હં, મણુવ્વયાણં,
તિન્હં ગુણુવ્વયાણં, ચન્હં, સિજ્જણાવ્વયાણં, ખાર-
સ્સ, વિહસ્સ, સાવગ ધમ્મસ્સ, જંખંડિયં, જંવિરા-
હિયં, તસ્સ મિચ્છામિદુક્કડં,

(ત્યાર પછી ધરિયાવહિનો સામાયકનો ત્રીજો પાઠ
નીચે મુજબ કહેવો)

(૬૩)

ધ્રુવદામિ, પડિકમિતિ, ધરિઆ, વહિયાએ, વિ-
રાહણાએ ગમણા, ગમણે, પાણકમણે, ધોયકમણે
હરિયકમણે, ઓરસા, ઉત્તંગ, પણગ, દગ, મટ્ટી મકકડા
સંતાણા, સંકમણે, જે, મે, છવા, વિશદિયા, ઐગિં-
દિયા, ઐમદિયા, તેમદિયા, ચઉરિદિયા, પચિદિ-
યા, અભિહયા, વત્તિયા, લેસીઆ, સંધાધમ્મા, સંધદિયા
પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદિયા, ઓઠાણા, ઓઠાણું સં-
કમિયા, છવીઆઓ, વવરોવિયા તરસ મિચ્છામિદુકકં,

સમણ સુત્ર.

સમણ સુત્ર પાંચ શ્રી સાધુ મુનિરાજને વિશેષે
કરીને આજોચવાના છે પણ પડિમાધારી શ્રાવક ને
દેશથી અને તેમાં વિશેષે કરીને પોસાદિક વ્રત કરે તે
વખતે આજોચવા જોઈએ તેથી શ્રાવકને પણ સમણ
સુત્ર પાંચ કહેવા હરકત નથી—

હરકોઇ વ્રતમાં નિદ્રા કરી હોય તો ઉઠે ત્યારે
ધરિયાવહિઆનો? પાઠ કહી ચારલોગ્ગરસ તથા પેહેલા
સમણસુત્રનો કાઉસગ્ગ કરવો—

પાઠ ૨૩ મો.

સમણ સુત્ર પહેલું.

અત્રે ગુર્વદિકને યથા વિધો વદના કરી સમણ સુ-
ત્રની આજ્ઞા લેવી.

ધ્રુવદામિ—ધ્રુવદુ

પડિકકમિતિ—પાપ થકીનીવરતવા

યગ્ગમ સિનનએ—ધણું સુધ રહેવાથી

નિગામસિજ્જાએ-ઓઢવા પાથરવાનાં ઘણા પાગર-
 શુ રાખવાથી
 સંતારા ઊવટ્ટણાએ-શૈયા ઉપર મુતાં મુતાં અણપુ-
 જ્યે પાસુ ફેરવવાથી
 પરિવટ્ટણાએ-વારંવાર વગર પુંજ્યે પાપુ ફેરવ્યું હોય
 આઊંટણાએ-જતના રહિત હાથ પગ આદિક શરી-
 રનાં અવ્યવ સંકોચવાથી
 ખસારણાએ-જતના રહિત હાથ પગ આદિક સરીરનાં
 અવ્યવ લાંબા કરવાથી
 છપહ-છપગી તે જુ' આદિ જીવ
 સંઘટ્ટણાએ-અંપાવાથી
 કુધએ-કુચેષ્ટા કરવાથી સ્ત્રી આદીની ઇચ્છાથી ગમે
 તેમ બોલાવાથી
 કઠ્ઠરાધએ-ઉઘાડે મુખે બોલવાથી
 છીએ-ઉઘાડે મુખે બ
 જંભાધએ-ઉઘાડે મુખે બગાસું ખાવાથી
 આમોસે-અણ પુંજે શરીર ખંજવાળવાથી
 સસરખખામોસે-સચેતરજ માટી આદીને સ્પર્શ
 કરવાથી
 આઊલ માઊલાએ-ચીત આકુળ વ્યાકુળ થવાથી
 (સ્વપનામાં જે અતિચાર લાગે તે નીચે મુજબ)
 સુવણ વત્તિયાએ-સ્વપના માંહે કાંઈ પણ જાતની
 વૃત્તી થવાથી (અથવા અનેક જાતના રૂપ દેખવાથી)
 ઇયિવિપરિયા સિયાએ-સ્વપનામાં સ્ત્રી સાથે મૈથુન
 આદી સંભોગની ઇચ્છા થઈ હોય તે
 દિઠિવિપરિયા સિયાએ-સ્વપનામાં વીપરીત રીતે દૃષ્ટી
 થઈ હોય એટલે સ્ત્રી સાથે દૃષ્ટીથી કીડા થઈ હોય તે

(૬૫)

મણવિપરિયા સિયાએ-સ્વપ્નમાં મન વીપરીત થયું
હોય એટલે સ્ત્રી સંગાથે મનથી ભોગ કર્યો હોય તે
પાણી ભોયણુ વિપરિયાસિયાએ-સ્વપ્નમાં પાણી ભો
જન વીપરીત રીતે કીધું હોય એટલે ખરાબ રીતે
ખાવા પીવાનું કર્યું હોય તે

જો મે દેવસિઓ-ઉપર જેટલા બોલ કહ્યા તેમાંથી
જે કોઈ મારે જીવે દીવસ સંબંધી

અધ્યારો કર્યો-અતિચાર કીધા હોય

તસ્સ મિચ્છામિકુક્કડં-તેનું થએલું પાપ મુને નિ-
બંધ થાયો

પાઠ ૨૪ મો.

સમણુ સુત્ર ખીણું.

પડિક્કમામિ-પાપ થકી નીરવરતું છું (ગાયરી કરવા
જવાના)

ગાયરગ્ગચરિયાએ-ગાયની પેઠે અગ્ર ભાગ લેવો તે
થોડા થોડા (અહાર પાણી લેવું તે)

ભિજ્જખાયરિયાએ-ભીક્ષા માગવા એટલે અહાર વ-
હોરવા જવું તે (તેમાં જે અતિચાર લાગે તે કહેછે)

ઉબ્બાડ કવાડ-વગર આજ્ઞાએ કમાડ ઉઘાડીને અંદર
પેસવું

ઉબ્બાડણાએ-અરધ ઉઘાડું કમાડ ઠેલીને અંદર પેસવું તે
સાણા, વછા, -ધાન, (કુતરા) વાછડા

દારા-બાલક (સાથે)

(૯૬)

સંઘટ્ટણાએ-અડીને કે આળંગીને જાય તે
મંડિયાહુડિયાએ-કેમની નીમીતે રાખી મેલેલું લીધું
હોય.

ખસિ પાહુડિયાએ-બાકળા ઉછાળવા સારું
કીધા હોય તે લીધા હોય

ઠવણ પાહુડિયાએ-લિશ્તુકાનિક મારે કાંઈ રાખી મે-
લ્યું હોય તે લીધું હોય તે

સંકિએ-શંકાવાલું (અમુઝતું) હોય તે લીધું હોય તે
સહસ્ત્રાગારે-શુદ્ધ અપાય તેવું છે કે નહિ તેની ખા-
ત્રી કર્યા વગર ઉતાવલથી વહોરે અથવા વહોરા-
વનાર વગર કહે એકદમ વહોરાવે તેવું લીધું હોય તે
અણુસણાએ-અજાણુ અમુઝતો (અકલ્પનીક) આહાર
લીધો ભોગવ્યો હોય

પાણુસણાએ-અજાણુ અમુઝતું પાણી લીધું હોય યા
પીધું હોય

પાણુ ભોયણાએ-બે ઇંદ્રિયાદિક ગર્ભિત અથવા તો
સરેલા બગડેલા કે જેનો કાળપુરા થઈ રહ્યા હોય
એવા આહાર પાણી લીધા હોય

બીયભોયણાએ-બીજ સહીત (સચેત) ભોજન લીધું
હોય.

હરિયભોયણાએ-લીલોતરી સહીત (સચેત) ભોજન
લીધું હોય

પછાકમિયાએ-આહાર વહોરાવ્યા પછી કેમ કાંઈ લા-
ગાડ્યો હોય

પુરેકમિયાએ-આહાર લીધા પહેલાં દાપ લગાડ્યો
હોય તે

આદિઠહડાએ-નજરે નથી દેખાતું ત્યાંથી આણી દી-
ધેલું લીધું હોય તે

દગસંસઠહડાએ-કાચા પાણીનો સ્પર્શ કરી દીધેલો
આહાર લીધેલો હોય

રયસંસઠહડાએ-સચેત રજનોસ્પર્શ થએલ લીધું
હોય તે

પારિસાડણિયાએ-વેરાતું ઢોળાતું વહોરાવતાં છતાં
લીધું હોય યા ઝાઝુ વોરી નાખી દીધું હોય

પારિઠાવણિયાએ-પરઠવા લાયક આહાર લીધો હોય તે

ઉહાસણુભિજખાએ-વારે વારે વસ્તુ માગી લીધી
હોય તે

જંઉગમેણું-જે દાપ વહોરાવનારથી લાગ્યા હોય તે

ઊખાચણુસણાએ-જે દાપ વહોરનારથી લાગે અ-
થવા વહોરનાર અને વહોરાવનાર એ બનેથી
લાગે તે

અપડિસુદ્ધ-એ (બેતાલીશ) દાપ સહીત શુદ્ધ નહિં
એવા આહાર પાણી

પડિગાહિય-લીધા હોય તે

પરિભુત્તવા-સોજવણી હોય

જંનપરિઠવય-જે નાંખી દેવા લાયક એટલે પરઠવા
ચોગ્ય હોય અને પરઠવેલ ન હોય તે

તરસમિચ્છામિ દુઝડ-તેનું પાપ માહારે નિબૂળ થાઓ

(૯૮)

પાઠ ૨૫ મો.

સમણ સુત્ર ત્રીણું.

(કોઈ વ્રતમાં પડિલેહણ કીધું હોય ત્યારે “ ધ-
રિયાવહિયા ” કાઉરસગ્ગ સાથે ત્રીજા સમણ સુત્રનો
પણ કાઉરસગ્ગ કરવો,)

પડિક્કમામિ-પાપ થકી નીવરતુંકું

ચાઉકાલ-સજાય કરવાનાં ચાર વખત

સજાયસ્સ અકરણ્યાએ- (સવારનો પોર, સાંજે,
આગલી રાતે, પાછલી રાતે) સજાય પાઠ ન

કીધો હોય

હિલયકાલ-એ વખત (સાંજે, સવારે)

હાઉવગરણસ્સ-પાત્રાદિક, વસ્ત્રાદિકને,

અપડિલેહણ્યાએ-જેયાં તપાસ્યાં કે પડિલેહણ ક-
ર્યાં ન હોય

દુપડિલેહણ્યાએ-માઠી રીતે જેયાં તપાસ્યાં કે પડિ
લેહણ કર્યા હોય તે

અપ્પમજ્જણ્યાએ-પુંન્યા ન હોય તે

દુપ્પમજ્જણ્યાએ-માઠી રીતે પુંન્યા હોય તે

અઘક્કમે-અતિક્રમ (પાપ કરવાનો વિચાર) કીધો
હોય તે

વઘક્કમે-વતિક્રમ (પાપ કરવાને તૈયાર) થયો હોય તે

અપ્પચારે-અતિચાર (પાપનું કામ કરવા કરાવવા)

લાગ્યો હોય તે

(૯૯)

અણ્યાયારે-અનાયાર (પાપ) કીધું હોય તે

જો, મે, -જે મહારે જીવે

દેવસિઓ-દિવસ સંબંધી

અપ્રયારો-અતિયાર. (પાપનાં કામ)

કઓ-કીધાં હોય તે

તસ્સમિન્છામિદુઃકઠં-તેનું પાપ મારે નિષ્કૂળ થાઓ

પાઠ ૨૬ મો.

સમણ સુત્ર ચોથું.

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

એગવિહો-એક પ્રકારનાં

અસંજમે-અસંજમપણું

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

દોહિં-બે પ્રકારનાં

બંધણેહિં-બંધનથી

રાગ બંધણેણું-સ્નેહનાં બંધનથી

દાસબંધણે-દેવેશ બંધનથી.

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

તિંહિં-ત્રણ પ્રકારની

દોહિં-દંડથી

મણ્ઠેણું-મને કરીને દંડાણું તે (અશુભમન કરણું તે)

વયદંટેણું-વચને કરી દંડાણું તે

(૧૦૦)

કાયદંડેષુ-કાયાએ કરી દંડવું તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

તિંહિં-ત્રણ પ્રકારની

ગુત્તિહિં-ગુત્તીનાં દોષથી

મણુગુત્તિએ-મનને શુભ પરિણામે કરી ગોપવી રાખવું

વચગુત્તિએ-વચનને શુભ પરિણામે કરી ગોપવી રાખવું

કાયગુત્તિએ-કાયાને શુભ પરિણામે કરી ગોપવી

રાખવી તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

તિંહિં-ત્રણ પ્રકારના

સદ્દેહિં-શત્યાદિકનાં દોષથી

માયાસદ્દેષુ-માયા કપટ રાખવું તે

નિયાણુસદ્દેષુ-નિયાણું કરવું (તપવું કૃણ મા-
ગવું તે

મિછાદંસણુસદ્દેષુ-ખોટો દંભ રાખવો તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

તિંહિંગારવેહિં-ત્રણ પ્રકારનાં આંહુકાર વિગેરે દોષથી

ઘટ્ટિંગારવેષુ-રિદ્ધીનો ગર્વ કરે તે

રસગારવેષુ-મીઠાં ભોજન કરવાનો ગર્વ કરે તે

સાયાગારવેષુ-માનસિક સુખનો ગર્વ કરે તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

તિંહિં-ત્રણ પ્રકારનાં

વિરાહણાએ-વિરાધના-લગ લગાડવાથી

નાશ્વિરાહણાએ-જ્ઞાનમાં ભંગ પાડવાથી

દંસણવિરાહણાએ-સમકિતમાં ભંગ પાડવાથી

ચરિત્તવિરાહણાએ-ચારિત્ર કરણીમાં ભંગ પાડવાથી

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

ચઉહિં-ચાર પ્રકારનાં

કસાએહિં-કષાય કરવાનાં દોષથી

કોહકસાએણું-ક્રોધ કષાય કરવો તે

માણકસાએણું-માન અહંકાર કરવો તે

માયાકસાએણું-માયા કપટ કરવો તે

લોભકસાએણું-લોભ કરવો તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

ચઉહિંસત્રાહિં-ચાર પ્રકારની સંજ્ઞા વાંછના કરવા
નાં દોષથી

આહાર સત્રાએ-આહારની ઇચ્છા કરવી તે

ભયસત્રાએ-ભય બીકથી કરવું તે

મેહુણસત્રાએ-મૈથુનની ઇચ્છા કરવી તે

પરિગૃહસત્રાએ-પુણ વસ્ત્રાદિકની ઇચ્છા કરવી તે

પડિક્કમામિ-નીવરતુંછું

ચઉહિં-ચાર પ્રકારની

વિકહાહિં-પાપની કથા કરવાનાં દોષથી

ઇથિકહાએ-સ્રી સંબંધી એટલે તેનાં રૂપ વિગેરે

સંબંધી ચાર પ્રકારની કથા કરવી તે

ભક્તકહાએ-ભોજનની ચાર પ્રકારની કથા એટલે

રૂડું ભુડું કહ્યું હોય તે

(૧૦૨)

દસકહાએ-ચાર પ્રકારની દેશનાં આચાર-યા પેહેર
વેશની વાત કહેવી તે

રાયકહાએ-રાખની ચાર પ્રકારની પ્રાકૃમની વાત
કહેવી તે

પરિક્રમામિ-નીવરતુંછું

અર્થહિ-ચાર પ્રકારનાં

ઝઝાણેહિ-ધ્યાન દાપથી

અટેણાં ઝઝાણેણાં-વીષય સંબંધી ધ્યાન કરવાથી

રદેણાં ઝઝાણેણાં-રદ્રધ્યાન હિંસાદિકતું ધ્યાન ધરવાથી

ધમ્મેણાં ઝઝાણેણાં-ધર્મ સંબંધી ધ્યાન એટલે તે ન
ધર્યું હોય

સુક્ષ્મેણાં ઝઝાણેણાં-શુક્લ ધ્યાન-નિર્મળ ધ્યાન ન ધરવાથી

પરિક્રમામિ-નીવરતુંછું

પર્યાહિ-પાંચ પ્રકારની

કિરિયાહિ-કીયાના દાપથી

કાઠયાએ-કાયાએ કરી

અહિગરણિયાએ-હુથિયારાદિક અધિકરણથી દાપ લાગે તે

પાદિસિયાએ-પર ઉપર દ્વેષ રાખવાથી દાપ લાગે છે

પારિતાવણિયાએ-પર જીવને પરિતાપનાં સંતાપ ઉ-

ભવવાથી દાપ લાગે તે

પાણાઈવાયકિરિયાએ-જીવની ઘાત કરવાથી જે પ્રાણા

તિપાતનો દાપ લાગે તે

પરિક્રમામિ-નીવરતુંછું

પંચહિં-પાંચ પ્રકારનાં

કામ ગુણેહિં-કામ વધવાનાં દાષથી

સદેષું-શાન્દ થકી એટલે ગાનતાન કરવાથી

રૂવેષું-સ્ત્રીયાદિકનાં રૂપ નીરખવાથી

ગંધેષું-વાસનાં લેવાથી

રસેષું-રસનો સ્વાદ ચાખવા લેવાથી

ક્રાસેષું-સ્પર્ષ કરવાથી

પટિક્કમામિ-નીવરતું છું

પંચહિં-પાંચના પ્રકારનાં

મહુવએહિં-મહાવૃત્તનાં દાષથી

સંવાઓ પાણાધવાયાઓ-સર્વથા પ્રકારે ત્રિવિધિ

ત્રિવિધિ જીવની હિંસા કરવાથી

વેરમણું-નીવરતું છું

સંવાઓ-સર્વથા પ્રકારે

મૂસાવાયાઓ-જીતું બોલવાથી

વેરમણું-નીવરતું છું

સંવાઓ-સર્વથા પ્રકારે

અદિના દાણાઓ-અદતાદાન લેવા એટલે ચોરી કરવાથી

વેરમણું-નીવરતું છું

સંવાઓ-સર્વથા પ્રકારે

મેહુણાઓ-મૈથુન સેવવાથી

વેરમણું-નીવરતું છું

સંવાઓ-સર્વથા પ્રકારે

પરિગ્રહાઓ-પરિગ્રહ રાખવાથી

(૧૦૪)

વેરમણ-નીવરતું છું (એ પાંચ પ્રકારના મહાવૃત
પાલનારા મુનીરાજની અસાતના)

(થૂલાઓ-મોટે પ્રકારે

પાણાધવાયાઓ-જીવની હીંસા કરવાથી

વેરમણ-નીવરતું છું

થૂલાઓ-મોટે પ્રકારે

મૂસાવાયાઓ-જીવ જોડવાથી

વેરમણ-નીવરતું છું

થૂલાઓ-મોટે પ્રકારે

અદિના દાણાઓ-અદતાદાન લેવા એટલે ચોરી
કરવાથી

વેરમણ-નીવરતું છું

થૂલાઓ-મોટે પ્રકારે

મેહુણાઓ-મૈથુન સેવવાથી

વેરમણ-નીવરતું છું

થૂલાઓ-મોટે પ્રકારે

પરિગ્રહાઓ-પરિગ્રહ રાખવાથી

વેરમણ-નીવરતું છું (એ પાંચ અણુવૃતના વીરો જે
કાંઈ દોષ લાગ્યો હોય તે તરસ-મિછામિદુક્કં)

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

પંચહું-પાંચ પ્રકારની

સમિએહિં-મુમતોનાં દોષથી (નીચે મુજબ)

ધરિયાસમિએ-વાટે ચાલતાં જોઈને ચાલતું તે મુમતિ

(૧૦૫)

આસાસમિએ-ખેલતાં દોષ ન લાગે તેણું ખેલવું
તે સુમતિ

એસણાસમિએ-દોષરહિત અહાર લેવો તે સુમતિ
આયાણુ-લેતાં

ભાંડ, મત્ત, નિખખેવણા-વસ્તુ પાત્રાદિક ઉપગરણ
સુકતાં

સમિએ-દોષ લાગે તે

ઉચ્ચાર-વડિ નીતિ (જાડા)

પાસવણુ-લઘુનીતિ (પેશાબ)

ખેલ, જલ,—ખજખો, મેલ, (શરીરના)

સંધાણુ-ઢીટ (નાસીકાઢીકની)

ખારિકાવણિયા-પરઠવતાં

સમિએ-સુમતિથી દોષ લાગે તે (એ પાંચ સુમતી
ત્રણ ગુણીનાં પાલનાર સુનીરાજની આસાતનાં થઈ
હોય તે તસ્સમિઅમિદુક્કડં)

ખાડિકમામિ-નીવર્તુ છું

છહિં-છ પ્રકારના

જીવનિકાએહિં-જીવનાં સમુહની વિરાધનાનાં દોષથી

પુઠવીકાએણું-પૃથ્વીની જાતે માટી પ્રમુખની વીરાધ-
નાં કરી હોય તે

આઉકાએણું-અપકાય પાણી પ્રમુખની વીરાધના
કરી હોય તે

તેઉકાએણું-અગ્નિ પ્રમુખની વીરાધના કરી હોય તે

વાઉકાએણું-વાયરા પ્રમુખની વીરાધના કરી હોય તે

(૧૦૬)

વચ્ચસઘકાએણું-વનસ્પતિ પ્રમુખની વીરાધના કરી
હોય તે

તસ્સકાએણું-એ ઇન્દ્રિયાદિક જીવની વીરાધના કરી
હોય તે (એ છ કાય જીવની વીરાધના થઇ હોય
તો તસ્સ મિન્છામિ દુઃકં

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

છહિં-છ પ્રકારની

લેસાહિં-લેસ્યા એટલે જીવનાં પ્રણામ, મન

કિન્હલેસાએ-અત્યંત હિંસા કરવાનું મન

નીલલેસાએ-કોઈ દ્વેષ આદિ દુરાચાર કરવાનું મન

કાઉલેસાએ-અન્ય સ્ત્રી એટલે પરદાર પ્રત્યે ભોગ
ભોગવવાના પરિણામથી

તેઉલેસાએ-દયા ધ્યાનાદિક ધર્મ જાણી આદરવાથી

પમ્હલેસાએ-ક્ષમાવંત મુશીલ સાધુપણનાં પરિ-
ણામથી

મુક્કલેસાએ-ધર્મ ધ્યાનનું મુક્તધ્યાનધાએ રાગ

દ્વેશ જેણે જીત્યા છે તથા મુમતી ગુમ્તી સહીત

એવા ગુણ હોય તે (એ છ લેસા માંડી ત્રણ લેસા

માઠી આવી હોય અને સારા ન આવી હોય તો

તસ્સમિન્છામિદુઃકં) .

પડિક્કમામિ-નીવરતું છું

*સતહિંસય ઠાણુહિં-*એ સાત પ્રકારના ભય સેવ્યા

*આ લોકભય, પરલોકભય, ધનભય, અકસ્માત
ભય, આજીવાકા ભય, મરણ ભય, અપજસ ભય,
(એ સાત ભય)

હોય તો તસ્સમિન્છામિદુઃકં

(§) અઠહિંમય ઠાણેહિં-(૧) આઠ પ્રકારનાં મદ
કર્યાં હોય તો તસ્સમિન્છામિદુઃકં

*નવહિંબલચેર ગુત્તિહિં-#એ નવ વાડ વિમુદ્ધ
બ્રહ્મચર્યનાં પાળનાર સાધુ મનીરાજની આસાતના
થઇ હોય તો તસ્સમિન્છામિદુઃકં

(§) જાતિમદ, કુળમદ, બળમદ, રૂપમદ, તપમદ,
જ્ઞાનમદ, સુત્રમદ, ઠકરાઇમદ, (એ આઠ મદ)

*પેહેલી વાડે બ્રહ્મચારિ સ્ત્રી પશુપાંગ રહિત
થાનક ભોગવવું.

બીજી વાડે સ્ત્રી પુરૂષની કથા વારતા કરવી નહિં
ત્રીજી વાડે સ્ત્રી પુરૂષને એક આસને બેસવું નહિં
ચોથી વાડે સ્ત્રી પુરૂષનાં અંગાપાંગ નીરખવા નહિં
પાંચમી વાડે સ્ત્રી પુરૂષ ભીતત્રાટાનાં અંતરે માઠા
શબ્દ સાંભળે નહિં

છઠી વાડે સ્ત્રી પુરૂષને પુર્વનાં કામ ભોગ
સંભારવા નહિં

સાતમી વાડે સ્ત્રી પુરૂષને દિન દિન પ્રતિ સરસ
આહાર કરવો નહિં

આઠમી વાડે સ્ત્રી પુરૂષને દાબી ચાંપી આહાર કરવો
નહિં

નવમી વાડે સ્ત્રી પુરૂષને નાહી ઘોઘને શરીરની સ-
મુખા શોભા કરવો નહિં

દશવિદે સમણધર્મે-એ દશ યતિધર્મનાં પાલનાર
સાધુ મુનીરાજની આસાતના થઇ હોય તે

ધંકારસહિં, ઉવાસગ પડિમાહિં-અગીઆર પ્રકારની
આવકની પ્રતિમા એટલે તપની જાત

બારસાહિં, સિખખૂ પડિમાહિં-બાર પ્રકારની સાધુની
પ્રતિજ્ઞા એટલે જે સાધુ એકલા વીચરી પ્રતિમા
કરવા ચાહ તે

તેરસહિં, કિરિયા ઠાણુહિં-તેર પ્રકારની કી
યા એટલે કરમ બંધનાનાં ઠેકાણા

ચઉદસહિં, ભૂયગા મેહિં-ચઉદ પ્રકારના જીવના જથ્થા

પન્નરસહિં, પરમાહુમ્મ એહિં-પંદર પ્રકારનાં પર-
માધામી એટલે ઘણા અધરમી દેવતા કેમ જે ના-
રકાને પીડા કરે છે

* દશ પ્રકારનો સાધુનો ધર્મ-(૧) ક્ષાંતિ-ક્ષમા
(૨) મુક્તિ-નિર્લોભપણું (૩) અજ્ઞાને-કપટ રહિત
પણું (૪) મદવે-માન રહિતપણું (૫) તવે-બાર
પ્રકારનો તપ કરવો (૬) સંજમે-સંજમ પાળવું
(૭) લઘવે-નિર્મળપણું (૮) સચ્ચે-સાચપણું (૯)
ચિયાએ-ધન રહિતપણું (૧૦) અહ્યર્થ-મૈથુનનો ત્યાગ

સોલસહિં ગાહા સોલસએહિં-સુયગડાંજ સુત્રનાં પ્ર-
થમ સુત સ્કંધનાં સોળ અધ્યયન છે

સત્તરસ વિદે અસંજમેહિં-સત્તર ભેદે અસંધમ
અઠારસાવહે અખંભોહ-અઠાર પ્રકારનું અઅહ્યર્થ
એગુણવીસાએ નાયઝૂયણુહિં-શ્રી જ્ઞાતા ધર્મ કથા
સુત્રના પ્રથમ સુત સ્કંધના ઓગણીશ અધ્ય-
યન છે

વીસાએ અસમાહી, ઠાણેહિં-વીસ પ્રકારનાં અસમા-
ધીનાં ઠેકાણાં, મોક્ષ મારગને વીશે એકાંત ચિતની
સ્થીરતા થકી વીપરીત તે અસમાધી.

એકવીસાએ, સખલેહિં-એકવીસ પ્રકારનાં સખળા
દાપ કે જેથી ચારીત્રને હાની પોહયે.

બાવીસાએ પરિસહેહિં-બાવીસ પ્રકાર-
નાં પરીસા એટલે ઉપદ્રવ.

તેવીસાએ, સુયગડઝઝયણેહિં-સુયગડાંગ મુત્રનાં પેહેલાં
તથા બીજા મુત્ર સ્કંધનાં મલીને તેવીશ અધ્યન છે.

ચત્તવીસાએ દેવેહિં-ચોવીશ જાતનાં દેવતા તે

પંચવીસાએ ભાવણાહિં-પચીશ પ્રકારની ભાવના તે

છ વીસાએ, દસાકપ વવહારણું, ઉદેસણ ઠાણેણું-
છવીશ અધ્યન તે દશા મુત્રસ્કંધનાં ૧૦ અધ્યન
વૃહદ કંદપનાં ૬ અધ્યન, વ્યવહારમુત્રનાં ૧૮ અ-
ધ્યન એ કુલ ૨૬ અધ્યન છે.

સતાવીસાએ અણુગાર ગુણેહિં-સતાવીશ સાધુનાં
ગુણ છે.

અઠાવીસાએ આચાર્ય્ય કર્યેહિં-અઠાવીશ સાધુનાં
આચાર છે તેમાંના પચીશ અધ્યન આચારંગ
મુત્રમાં છે તથા ત્રણ અધ્યન નીશીથ મુત્રમાં છે.

એગ્રણ્તીસાએ પાવસુય્ય સંગેહિં, -ઓગણ્ત્રીશ
પ્રકારનાં પાપ મુત્ર છે.

ત્રીસાએ મહા મોહણીઠાણેહિં-ત્રીશ પ્રકારનાં મહા
મોહનીનાં ઠેકાણા છે.

એકત્રીસાએ સિદ્ધર્થ ગુણેહિં-એકત્રીસ સિદ્ધ ભગ-

વંતના ગુણ

જત્તીસાએ જોગ સંગહેહિ-અત્રીશ પ્રકારનાં જોગનો સંગ્રહ કરવો.

તેત્તીસાએ, આસાયણાએ-તેત્રીશ પ્રકારની ગુરની અસાતનાં અવનાય તે યાગવી,

અરિહંતાણું આસાયણાએ-અરિહંત દેવની અસાતનાં કીધી હોય એટલે તેનાં વીથે કાંઇ ખોટું ચિત્તું હોય તેનું નીવારણ કરું છું.

સિદ્ધાણું આસાયણાએ-સિદ્ધની અસાતનાં કીધી હોય તે વિશે કાંઇ સંદેહ આણ્યો હોય.

આચરિણાણું આસાયણાએ-આચાર્યજીની અસાતનાં કીધી હોય

ઉવજઝાયાણું આસાયણાએ-ઉપાધ્યાયજીની અસાતનાં કીધી હોય

સાહુણું આસાયણાએ-સાધુની અસાતનાં કીધી હોય.

સાહુણીણું આસાયણાએ-સાધવીની અસાતનાં કીધી હોય

સાવયાણું આસાયણાએ-શ્રાવકની અસાતનાં કીધી હોય.

સાવયાણું આસાયણાએ-શ્રાવીકાંની અસાતનાં કીધી હોય.

દેવાણું આસાયણાએ-ચાર જાતનાં દેવતાની શ્રદ્ધા આણી ન હોય.

દેવીણું આસાયણાએ-દેવતાની દેવીનું ભુકું ખોલા

અસાતનાં કીધી હોય.

ઘહલોગસ્સ આસાયણાએ-આ લોક જે મનુષ્ય તિ-
ર્યંચનાં ભવ તેની નાસ્તી કહી અસાતનાં કીધી હોય.

*પરલોગસ્સ આસાયણાએ-પરલોક જે દેવતા નારકી-
નાં ભવ તેની નાસ્તી કહી અસાતનાં કીધી હોય.

કેવલીપત્રતસ્સ ધમ્મસ્સ આસાયણાએ-કેવળીનાં પ-
રૂપેલ ધરમ તેનું માહું બોલી તેની અસાતનાં
કીધી હોય.

સદ્દેવમણ્ણયા સરસ્સલોગસ્સ આસાયણાએ-દેવતા મ-
નુષ્ય અને અસુર સહીત જે લોક તેની શ્રદ્ધા ન
આણી અસાતનાં કીધી હોય.

સવ્યપાણભૂય જીવસત્તાણું-સર્વ જીવ જે પ્રાણ સમ-
સ્વતા પણું તથા સત્તા સહીત છે તેની શ્રદ્ધા ન
આણી અસાતનાં કીધી હોય.

કાલસ્સ આસાયણાએ-ત્રણ કાળ નથી એમ કહી
અસાતના કીધી હોય.

મુયસ્સ આસાયણાએ-મુત્ર સિદ્ધાંતવિશે
શકલાવી અસાતનાં કીધી હોય.

મુયદેવયાએ આસાયણાએ-મુત્ર દેવ જે તિર્થ કર તેની
અસાતનાં કીધી હોય.

વાવણારિયસ્સ આસાયણાએ-વાંચણી આપનાર આ-
ચાર્યની અસાતના કીધી હોય.

જવાઈદ્ધં-મુત્ર આધા પાછાં ભણાણું હોય.

* ઉપર મુજબ અસાતનાના તેત્રીસ બોલ થાય છે
માટે ॥ કેવલીણું આસાયણા ॥ એ બોલ લખ્યો નથી.

વચ્ચાભેલિયં-ઉપયોગવિના વાદંભાર મુત્ર લ-
ખ્યા હોય.

હીણખર-અક્ષર ઓછા બોલાવ્યો હોય.

અચ્ચખર-અક્ષર અધીક બોલાવ્યો હોય.

પયહીણ-પદ ઓછું બોલાવ્યું હોય.

વિજયહીણ-વિનય રહીત ભણ્યો હોય.

જોગહીણ-ધ્યાન રાખવા વીના ભણ્યો હોય.

ધોસહીણ-શુદ્ધ ઉચાર રહીત ભણ્યો હોય.

સુહૃદિત્ર-સારંગ્જ્ઞાન અવનિતને ભણાવ્યું હોય.

હુહુપાહિય-પ્રમાદ સહીત આપસે ભણ્યો હોય.

અકાલેકઓ સઝાઓ-કવખતે સઝાય કીધી હોય.

કાલે ન કઓ સઝાઓ-ખરાખર વખતે સઝાય ન
કીધી હોય

અસજઝાઘએ સઝાઘય-અપવિત્ર સ્થાનકમાં સઝાય
કીધી હોય.

સઝઝાઘએ ન સઝઝાઘય-સઝાય કરવાની ખરાખર
જગો છે ત્યાં સઝાય ન કીધી હોય.

તસ્સમિચ્છામિ દુઃકં-તે સરવે ઓટું થએલું નિષ્કુળ
થાજે.

પાઠ ૨૭ મો.

સમજ મુત્ર પાંચમું

નમો ચઉવીસાએ-ચોરાસી દેવાધા દેવને નમસ્કાર
હોજો.

તિથ્યધરાણું-ચાર તિથિનાં કરનારા મી તિથિકર દેવને

ઉસલાઇ-રૂપલા દેવઆદી

મહાવીર-મહાવીર સ્વામી (પર્થત)

પન્જવસણાણું-નમસ્કાર કરું છું

ઇજમેવ-એવા તિથિકર દેવનો ભાંગેલો

નિગ્ધ-નિમ્ન (ધન રહીતનો)

પાવયણું-સાધુનો ધરમ પડપેલ છે

સન્ધ્ય-સત્ય છે

અણુતર-સર્વેથી ઉત્તમ છે.

કેવલીય-કેવળ જ્ઞાનીનો પડપેલ છે

પરિપુત્ર-પરિપુર્ય એટલે સકળવિદ્યા શુભ સહીત છે

નેપાઠિય-ન્યાય યુક્ત છે

સંસુદ્ધ-પુરો શુદ્ધ છે.

સદલક્ષ્મણ-સદ્ગત વહેમનો કાપનાર છે

સિદ્ધિ-એવો સિદ્ધ થવાનો

મગ્ગ-મારગ છે

મુત્તિમગ્ગ-આઠ કર્મથી મુક્ત થવાનો મારગ છે.

નિજ્જણમગ્ગ-સકળ કર્મનો છેડો લાવવાનો મારગ છે

નિવ્વાણમગ્ગ-કર્મતાપ નીવારી શીતલતા પામવાનો

મારગ છે । । ।

અવિતહ-જેવો ભગવંત દેવે કહ્યો છે :

અવિસંધિ-સંદેહ રહીત માર્ગ.

સવ્વ દુખ-શારીરીક અથવા માનસીક સર્વ પ્રકારનાં દુખને

પ્રપિહિષ્ણમગ્ન-ક્ષય પમાડવાનો ખપાડવાનો માર્ગ છે

શુદ્ધચંડિયા-એ માર્ગનાં વીશે રહ્યા થકી

જીવાસિઝઝાંતિ-જીવ સિદ્ધ થાય

જ્યુઝઝાંતિ-સકળ પદાર્થને જાણે

મુચ્ચાંતિ-કર્મથકી મુક્ત થાય

પરિનિવ્વાયતિ-જન્મજરા મરણનાં દુઃખને નિવારી

સીતલી જીવ થાય

સુવ્વદુઃખાણ મતંકરંતિ-સર્વ પ્રકારનાં દુઃખનો અંત કરે છે.

ત્તં, ધર્મમ્, -તેવા ધર્મને

સદહામિ-સદહુંછું

પત્તિયામિ-પ્રતિત આજીવું

રોચામિ-રોચવું

ફાંસેમિ-સ્પર્ષ કરું

પાલેમિ-પાળું

અણુપાલેમિ-દ્રવ્ય ક્ષેત્રકાળ અને ભાવ એ સરવે પ્રકારે કરીને પાળું

ત્તંધર્મમ્-તેવા ધર્મને

સદહંતો-બીજને શ્રદ્ધા અણુવતો

પત્તિયંતો-પ્રતિત નિશ્ચય કરાવતો થકો

રોચંતો-રોચવાવતો થકો

ફાંસંતો-સ્પર્ષાવતો (અદરાવતો થકો)

પાલંતો-પળાવતો થકો

અભુપાલતો-દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ અને ભાવ એ સર્વ
પ્રકારે પળાવતો થકો.

તત્સંધમ્મસ્થ,-તે ધર્મ

કેવલી, પત્ર,-કેવળ જ્ઞાનીએ પડપેલો છે

તત્સ-તેનાં વિષે

અભુક્કિઓમિ-સાવધાન, ઉદ્ધમવંત થયો છઉં

આરાહુણાએ-સર્વ પ્રકારે આરધનાં પાળવાને

વિરઓમિ-નિવરત્યોછું

વિરાહુણાએ-વિરાધનાં કરવાથી.

અસંજમ પરિયાણામિ-અસંયમને પાપનાં અઢાર

સ્થાનકે છાંડુંછું

સંજમ-સંયમને સતર ભેદ

ઉવસંપજામિ-અંગીકાર કરુંછું

અંબલ-અબ્રહ્મચર્યને અઢાર ભેદ

પરિયાણામિ-છાંડુંછું

અંભ-અભ્રચર્યને અઢાર ભેદ

ઉવસંપજામિ-અંગીકાર કરુંછું

અકચ્ચ-અકલ્પનીક અહારાદિકને

પરિયાણામિ-છાંડુંછું

કચ્ચ-કલ્પનીક અહારાદિકને

ઉવસંપજામિ-અંગીકાર કરુંછું

અજ્ઞાણ-અજ્ઞાન, (અજ્ઞાણપણાને)

પરિયાણામિ-છાંડુંછઉં

નાશ્વ-જ્ઞાનને

ઉવસંપન્નમિ-અંગીકાર કરું છું

અકિરિયં-મિથ્યાત્વ અધર્મનો કીયા કરણીને

પરિયાણામિ-છાંડું છઉં

કિરિયં-સમકિતાદિની કીયા કરણીને

ઉવસંપન્નમિ-અંગીકાર કરું છું

મિછત્તં-મિથ્યાત્વ ખોટી સદહણાને

પરિયાણામિ-છાંડું છઉં

સમ્મતં-સમકિત-શુદ્ધ-ખરી સદહણાને

ઉવસંપન્નમિ-અંગીકાર કરું છું

અખોહિં-અખોધ-દુર્ખોધપણું ઉપરાળે તેવા કર્તવ્યને

પરિયાણામિ-છાંડું છઉં

ખોહિં-ખોધ સુખોધપણું પ્રાપ્ત થાય તેવા કર્તવ્યને

ઉવસંપન્નમિ-અંગીકાર કરું છું

અમગ્ગં-જૈન માર્ગથી વિરુદ્ધ એવા અન્ય માર્ગને.

પરિયાણામિ-છાંડું છું

મગ્ગં-જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ એ ચાર મોક્ષ માર્ગને.

ઉવસંપન્નમિ-અંગીકાર કરું છું

જંસંભરામિ-જે દોષ મુને સાંભરે છે તે

જંચ ન સંભરામિ-જે દોષ વણી નથી સાંભરતો તે.

જં પડિક્કમામિ-જેનું મેં પ્રાયશ્ચિત નિવર્તન કીધું છે તે

જંચ ન પડિક્કમામિ-જેનું વણી મેં પ્રાયશ્ચિત નીવ-
ર્તન કીધું નથી તે

તસ્સસન્સ-તે સધળા
 દેવસિયસ્સ-દીવસ સંબંધી કીધેલા તેના
 અર્ધ્યારસ્સ-અતિચાર ને લાગ્યા હોય તે
 પડિક્કમામિ-આલોધ નિવરતુંકું
 સમણોહ-શ્રમણ એટલે સાધુ હું છઉં
 સંજયવિરય-સંયતિહું, સંસારથી વિરક્તહું
 પડિહય-આવતા થકા હુણ્યા છે
 પચ્ચજ્ઞાય-બંધી કરીને
 પાવકમ્મે-પાપ કર્મને
 અનિયાણા-નિયાણા રહીત
 દિઠી-સમકિત દૃષ્ટિ
 સંપન્નો-સહીતહું
 માયામોસં-માયા કપટ જીહું-અસત્ય
 વિવજ્જમ્મો-તણ દીધું છે
 અદ્દાધ જેમુદ્દીવ-જે અદ્દી દવીપ
 સમુદ્દેસુ-એ સમુદ્રને વિષે
 પત્તરસ-પાંચ ભરત પાચ ધરવત અને પાંચ માહા
 વિદેહ એ પદ્મ
 કમ્મભૂમિસુ-કર્મ ભૂમીનાં ક્ષેત્રનાં વિષે
 જાવતિ કેધ,-જેટલા કેાધ
 સાહુરયહરણ-સાધુ છે તેહને રજોહરણ કે જેથી રજ
 કાઢી શકાય
 ગુછગ્ગ, પડિગ્ગહ-ગોઝા, પાત્રા,

ધારા-ધારણ કરનાર, રાખનાર છે
 પંચ, મહાવચ, ધારા,-પાંચ મહાવ્રતનાં ધારણહાર છે
 અઠારસે સહસ્રેસ,-અઠાર હજાર
 સીલંગ, રથ, ધારા,-બ્રહ્મચર્ય સહીત સાધુનાં આચાર્ય
 રૂપી. રથના ધારણહાર છે
 અખખય આચાર-અક્ષય, આચાર,
 ચરિતા-ચરિત્ર જોણે આચર્યા છે
 તે સંવે-તેઓ સધળાને
 સિરસા-મસ્તક નમાવીને
 મણસા-શુદ્ધ અંતઃકરણથી
 મથ્યએણું-મસ્તકે કરીને
 વંદામિ-વાંદુંછઉં
 ખામેમિ-ખમાવુંછઉં
 સંવેણવા-સર્વ જીવોને
 સંવેણવાવિ-સર્વ જીવો તમે
 વિખમંતૂમે-તમે મારા અપરાધની ક્ષમા કરજો
 મિત્તમે-મિત્રતા છે, માહરે.
 સંવલુએમુ-સર્વ જીવ સાથે
 વેરમઝં-વેરભાવ મારે
 નકેણું-કોઈની સાથે નથી.
 એવમહં-એવે પ્રકારે હું
 આલોધયં-કહુંછઉં
 નિંદિયં-નિંદુ જુડું નહુંછઉં

ગરહિયં-ગૃહ્યું ખરેખરું કહુંછઉં

દુગંધિયં-દુઃગન્ધા કરુંછું (પાપની)

સંવં-સર્વ આતિથારની

તિવિહેણું-ત્રીવિધે ત્રીવિધે મનવચન અને કાયાએ

પડિક્કતો-નિવર્તન કરુંછું

વંદામિ-વાંદુછઉં

જણ ચઉવીસં-ચોવિસ જન તિર્થંકર ભગવાન પ્રત્યે

દેવને વંદણા ખામણી

આંહી ખન્ને ઢીંચણ અધર રાખી બે ઇચ્છામી
ખમાસણા ભણવા તે પછી નીચા પડી પંચપદને ન-
મસ્કાર કરવો અને ઉભા થઇ ગુર્વાધિકને વંદણા કરી
વંદણાં કે ખામણાની આજ્ઞા માગવી.

પેહેલી વંદણા.

(ખંભાત સંધાડને અનુસરીને)

નમોઁકેહેતા નમસ્કાર કરુંછું. અરિહંતાણું કેહેતાં.
અરીહંત દેવજી પ્રત્યે તે અરિહંત દેવજી કેવા છે ઉ-
પંજાનાણુંદર્સન ધરા અરહાજીન કેવલી ત્યાં પચ્યુપનં
મનાધયં વિયાનિતા અનંતા અનંતા દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાલ
ભાવની વાત જણી દેખી રહ્યા છે. જહાં સુરહેસ માત્ર
છાનો નથી, પુદ્ગલ પ્રમાણ માત્ર છાનો નથી, એક હ-
જાર અષ્ટ ઉત્તમ લક્ષણ ધણી છે. વજ્ર રૂપ ભ નારાય
સંધયણનાં ધણી છે, સમચઉરંસ સંઘાણનાં ધણી છે,
જઘન્યતો બહુતેર વરસનું આયુષ્ય, ઉતકંઠે ચોરામી
લાખ પુર્વનું આયુષ્ય, ચોસઠ ઈંદ્રનાં પુજનીક, ચોત્રીસ

અતિસય કરી સહીત, પાંત્રીસ પ્રકારની સત્ય વચન વાણીએ કરી અલંકૃતિ, તિણ્ણલોક મધ્યા, તિણ્ણલોક પુ-
 જનિક, તિણ્ણલોક નાથ, તિણ્ણલોક ઠાકોર, તિણ્ણલોક દેવાધી
 દેવ ભારંડ પંખીની પેરે અપ્રમાદપણે વિચરે છે. અનં-
 તુ જ્ઞાન છે, અનંતુ દર્શન છે, અનંતુ ચારિત્ર છે, અનં-
 તા તપબલ વિર્યના ધણી છે, છકાયનાં દયાળ, છકાયનાં
 રખપાલ, છકાયના પીયર, જગત ગુરુ જગત જીવન જ-
 ગત આધાર સમોસરણ માહે બેસીને બાર પ્રકારની
 પ્રખદા માહે જીવદયા ધર્મોપદેશનાં દાતાર છે. માહણો
 માહણો શબ્દના કરણહાર છે. સંસારરૂપી સંસુદ્ર માહે બુ-
 ડતા ભવ્ય જીવને સતર ભેદે સંજમ રૂપીના વાગ્યે કરી
 મોક્ષરૂપી પારણનાં વીશે પોહોચાડણહાર છે. જઘન્યતો
 વીસ તિર્થંકર ઉતકૃષ્ટા એકસોને સીતેર તીર્થંકર, જઘન્ય
 તો બે કરોડ કેવલી ઉતકૃષ્ટા નવકરોડ કેવલી વર્તમાનકાળે
 જે તિર્થંકર ભગવંત માહાવિદહ ક્ષેત્રનાં વિષે વિ-
 ચરતા હોય તેમને મારી તમારી વંદણા હજી અને એક
 હજાર અષ્ટવાર ભુજી ભુજી કરી ખમાવું છઉં.

બીજી સીદ્ધની વંદણા.

નમો તેહતાં નમસ્કાર કરંછું સિદ્ધાણું કેહતાં
 સિદ્ધ ભગવાનને તે સિદ્ધ ભગવંતજી ક્યાં છે, ધરતીનાં
 સમીભુમિતળા થકી સાતસે નેવું જોજન ઉંચા જઘએ
 તે વારે તારામંડલ આવે, ત્યાંથી દસ જોજન ઉંચા જ-
 ઘએ તે વારે સુર્યનું વિમાન આવે, ત્યાં થકી એંસી
 જોજન ઉંચા જઘએ તે વારે ચંદ્રમાંનું વિમાન આવે,
 ત્યાં થકી ચાર જોજન ઉંચાં જઘએ ન્યારે નક્ષત્રનું
 વિમાન આવે, ત્યાંથી ચાર જોજન યુધનો તારો ઉંચા

છે, ત્યાંથી ત્રણ જોજન શુકનો તારો ઉંચો છે, ત્યાંથી
 ત્રણ જોજન બ્રહ્મરૂપિનો તારો ઉંચો છે, ત્યાંથી ત્રણ
 જોજન મંચળનો તારો ઉંચો છે, ત્યાંથી ત્રણ જોજન
 શનીશ્વરનો તારો ઉંચો છે, એ નવસે જોજનમાં
 જ્યોતિષ ચક્ર છે તે ઉપરાંત અસંખ્યાતા જોજન કોડ
 કોડિ ઉંચાપણે ચડીએ તે વારે પેહલો મુઘમ નામે
 દેવલોક અને બીજો ધસાન દેવલોક આવે. પેહલામાં
 બત્રીસ લાખ વિમાન છે, બીજામાં અઠાવીસ લાખ
 વિમાન છે. સત્તાવીસે જોજનનાં ભોંયતળા છે, પાંચસે
 જોજનનાં ઉંચા અને મેહલ છે, વિમાન પુરુ ચંદ્રમાને
 આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન કોડ કોડિ
 ઉંચા જાય ત્યારે ત્રીજો સનતકુમાર દેવલોક અને ચોથો
 માહેંદ્ર દેવલોક આવે, ત્રીજામાં બાર લાખ વિમાન છે
 ચોથામાં આઠ લાખ વિમાન છે, છત્રીસે જોજનનાં
 ભોંયતળા છે, છસે જોજનનાં ઉંચા મેહલ છે. બે મક્કી
 પુરુ ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાંતા જોજન
 ઉંચા જઈએ તેવારે પાંચમું બ્રહ્મલોક દેવલોક આવે
 તેમાં ચાર લાખ વિમાન છે પચીસે જોજનનાં ભોંય-
 તળા છે સાતસે જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે અને પુરુ
 ચંદ્રમાને આકારે છે ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઉંચા
 જઈએ તેવારે છઠો લંક દેવલોક આવે તેમાં પચાસ
 હજાર વિમાન છે પચીસે જોજનમાં ભોંયતળા છે
 અને સાતસે જોજનનાં ઉંચા મેહલ છે અને પુરુ
 ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન કોડ
 કોડી ઉંચા જઈએ તેવારે સાતમો માહાસુક દેવલોક
 છે તે માંહી ચાલીસ હજાર વિમાન છે ચોવીસે જો-

જનનાં ભોંયતળા છે, આઠસો જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે, પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે, ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઉંચા જઘએ તેવારે આઠમો સહસાર દેવલોક છે તે માંહિ છ હજાર વિમાન છે, ચોવીસે જોજનનાં ભોંયતળા છે અને આઠસે જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે ને પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે, ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઉંચા જઘએ તેવારે નવમો આણત દેવલોક અને દસમું પ્રાણત નામે દેવલોક એ બેમાં ચારસે વીમાન છે તેવીસે જોજનનાં ભોંયતળા અને નવસે જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે એ બે મલી પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન કોડા કોડી ઉંચા જઘએ તેવારે અગ્યારમું આરણ દેવલોક અને બારમું અગ્યય દેવલોક આવે એ બેમાં ત્રણસે વિમાન છે, તેવીસે જોજનનાં ભોંયતળા અને નવસે જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે એ બે મલી પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન કોડા કોડ ઉંચા જઘએ તેવારે નવ ઐવેયક આવે તેહનાં નામ પહેલું ભદ્ર, બીજું સુભદ્ર, ત્રીજું સુજઘએ, ચોથું સુમાણસે, પાંચમું પ્રીય દંસણે, છઠું સુદંસણે, સાતમું આમોહે, આઠમું સુપડી બુદ્ધે, નવમું જશોધરે એ નવ ઐવેયકમાં ત્રણ ત્રીક છે. પેહેલી ત્રીકમાં એકસો અગિયાર વિમાન છે બીજી ત્રીકમાં એકસો સાત વિમાન છે. ત્રીજી ત્રીકમાં એકસો વિમાન છે. બાવીસે જોજનનાં ભોંયતળા છે. એક હજાર જોજનનાં મેહલ ઉંચા છે, એ ત્રણ ત્રીક, ગગર બેડીઆને આકારે છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતી જોજન કોડા

કોડી ઉંચા જમએ ત્યારે પાંચ અણ્ણતર વિમાન આવે
તેનાં નામ-વીજ્ય, વીજ્યંત, જ્યંત, અપરાણ્ણત એ
ચાર વિમાન ચારે દિશે અરધા અરધા ચંદ્રમાનાં
આકારે છે અને સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન વચમાં પુર્ણ
ચંદ્રમાને આકારે છે. એકત્રીસે જોજનના ભોં-
યતળીઆ છે, અગીઆરસે જોજનમાં મેહેલ ઉં-
ચા છે એ સરવે મલોને ચોરાશી લાખ સતા-
ણું હજાર તેવીશ વિમાન છે. તેનાં ઘજ પતાકા
થકી બાર જોજન ઉંચા જમએ તેવારે ઇસીપ-
ભારા નામે મુક્તિ સીલા આવે તે મુક્તિ સીલા કેવી
છે, પીસતાલીશ લાખ જોજનની લાંબી પહોંલી છે,
મધ્ય ભાગે આઠ જોજનની જડી છે ઉતરતાં ઉતરતાં
છેડે માખીની પાંખ કરતાં પાતલી છે, ગઠારી છે મઠારી
છે રજ રહીત છે કીરણ સહીત છે પ્રતિબીંબ દેખાય
છે તથા દશ ગુણે કરી શોભીત છે. ૧ રૂપાનાં પતરાં
કરતાં ઉજલી છે ૨ શાંખનાં તળાં કરતાં ઉજલી છે ૩
મોતીનાં હાર કરતાં ઉજલી છે ૪ સમુદ્રનાં ફીણ કરતાં
ઉજલી છે ૫ શરદ રતુનાં ચંદ્રમાં કરતાં ઉજલી છે ૬
ગાયના દુધ કરતાં ઉજલી છે ૭ મચ્છ પુંદ મોગરાના
ફુલ કરતાં ઉજલી છે ૮ કમલનાં તાંતણાં કરતાં ઉજલી
છે ૯ ગાયનાં દહીં કરતાં ઉજલી છે ૧૦ પાણાનાં પર-
પોટા કરતાં ઉજલી છે, ઇત્યાદીક દશ ગુણે કરી શોભા-
યમાન છે. ચિત્તને પ્રસંદકારી છે તે સિદ્ધ સિંહા ઉપર
એક જોજનનાં છંડા ગાઉનાં છંડા ભાગના વીશે સિદ્ધ
ભગવંતણ એકત્રીસ ગુણે કરી બીરાજમાન તે એક-

ત્રીશ ગુણ કયા તેનાં નામ પાંચ પ્રકારે જ્ઞાનાવરણી
 કર્મ ક્ષય કર્યા, નવ પ્રકારે દર્શના વરણી કર્મ ક્ષય કર્યા,
 બે પ્રકારે વેદની કર્મ ક્ષય કર્યા, બે પ્રકારે મોહની કર્મ
 ક્ષય કર્યા, ચાર પ્રકારે આયુષ્ય કર્મ ક્ષય કર્યા, બે પ્રકારે
 નામ કર્મ ક્ષય કર્યા, બે પ્રકારે ગૌત્ર કર્મ ક્ષય કર્યા, પાંચ
 પ્રકારે અંતરાષ્ટ્ર કર્મ ક્ષય કર્યા એવા એકત્રીશ ગુણ
 કરી સહીત. આઠ કરમથી રહિત મુક્તિ સિલા ઉપર
 બીરાજમાન છે જ્યાં જન્મ નહિ જરા નહિ મરણ નહિ
 રોગ નહિ સોગ નહિ ભુખ નહિ તરસ્યા નહિ ટાઢ નહિ
 તાપ નહિ કાયા નહિ કર્મ નહિ સંજોગ નહિ વિજોગ
 નહિ એવા અનંતા સિદ્ધ ભગવંતણ અનંતા અનંતા
 આત્મીક અવ્યાખ્યાધ સુખની લેહેરમાં બીરાજમાન છે
 તેમને મારી તમારી વંદણા હોજો અને એક હજાર
 અષ્ટવાર ભજો ભજો કરી ખમાવું છું. તિખુતોથી જા-
 વપબુવાસામી મુખી પાઠ ભણવો.

ત્રીજી વંદણા આચાર્યજીને.

નમો કહેતાં નમરકાર કરું છઉં, આચરીઆણું ક-
 હેતાં આચાર્યજી મહારાજને. તે આચાર્યજી મહારાજ
 કહેવા છે, છત્રીશ ગુણ કરી બીરાજમાન છે. તે છત્રીશ
 ગુણ કયા તેનાં નામ પાંચ મહાવૃત્તનાં પાલનહાર પ
 પાંચ દીપ્તિવશના કરણહાર ૧૦ ચાર કષાયનાં ટાલણહાર
 ૧૪ નવવાડ વિશુદ્ધ બ્રહ્મચર્યનાં પાલણહાર ૨૩ પાંચ
 આચારનાં પાલણહાર ૨૮ પાંચ સુમત્તે સુમત્તા ૩૩

ત્રણ ગુપ્તે ગુપ્ત્તા ૩૬ એવા છત્રીશ ગુણે કરી બીરાજમાન છે. સંસાર માંહી તારણી નામ સમાન છે, વૃપલની પેઠે ધોરીછે, સચેતનાં ત્યાગી અચેતનાં ભોગી કંચન કામનીનાં ત્યાગી મહા વ્યારાગી એવા આચાર્યજી મહારાજ પ્રત્યે માહારી તમારી વંદણા હુજો તિખુત્તોથી જવપણુવાસામી સુધી પાઠ ભણવો.

ચોથી વંદણા ઉપાધ્યાયજીને.

નમો કહેતાં નમસ્કાર કરું છું ઉવઝઝાયાણું કહેતાં ઉપાધ્યાયજીને. તે ઉપાધ્યાયજી કહેવા છે, પચીસ ગુણે કરી બીરાજમાન છે. તે પચીસ ગુણ કયા તેનાં નામ અગીઆર અંગ ૧૨ બાર ઉપાંગ ૨૩ પોતે ભણે અને બીજને ભણાવે એ પચીસ ગુણ. હવે અગીઆર અંગ નાં નામ કહે છે ૧ આચારંગજી, બીજી મુગડાંગજી, ત્રીજી ઠાણાયજી, ચોથુ સમાચાયજી, પાંચમું ભગવતીજી, છઠું જ્ઞાતાજી, સાતમું ઉપાસગજી, આઠમું અંતગડજી, નવમું અણુતર ઉવવાઈ, દશમું પૃથ્વીજી વ્યાકરણ, અગીઆરમું વીપાકજી એ અગીઆર અંગનાં નામ કહ્યાં. હવે બાર ઉપાંગનાં નામ કહે છે, પહેલું ઉવાયજી બીજી રાયપરસેણી, ત્રીજી જીવા ભીગમ, ચોથુ પનવણજી, પાંચમું જંબુદશીપપનંતી, છઠું ચંદ્રપનંતી સાતમું સુર્યપનંતી, આઠમું નીરાવલીકા, નવમું કપટીઆ, દશમું પુફીઆ, અગીઆરમું પુફ્યુલીઆ, બારમું વીન્હદીશીઆ, એ બાર ઉપાંગનાં નામ કહ્યાં, હવે

ચાર મુળ સુત્રનાં નામ કહે છે, પહેલું ઉત્તરાધ્યાયાન બીજું નદી ત્રીજું અનુયોગદ્વાર ચોથું દસવીકા-લીક એ ચાર મુળનાં નામ કહ્યાં. હવે ચાર છેદ સુત્ર-નાં નામ કહે છે, પહેલું દશામુત સ્કંધ, બીજું વૃહથ કટપ ત્રીજું વેહેવાર ચોથું નિશીથ તથા બત્રીશમો આવશગ એ આદિ સુત્ર પોતે ભણે અનેરોને ભણાવે અને સાચા સુત્ર પાઠ વાંચણીનાં આપનાર છે. મિથ્યા ત્વ રૂપી અંધકારનાં દુર કરનાર છે જ્ઞાનરૂપી અજવા-લાનાં કરણહાર છે, સમ્મિક્ત રૂપી બોધ બીજનાં દાતાર છે, એવા ઉપાધ્યાયજી મહારાજ પ્રત્યે માહુરી તમારી વંદણા હુજો. તિખુત્તોથી જીવપવણવા સુધી પાઠ ભણવો.

પાંચમી વંદણા સાધુજીને.

નમો કહેતાં નમસ્કાર કરું છું, લોએ કહેતાં અઠી દવીપુલોકનાં વીશે સવ્વ સાહુણું કહેતાં સર્વ સાધુજી તે સાધુજી કેવા છે, સતાવીસ ગુણે કરી બીરાજમાન છે, તે સતાવીસ ગુણનાં નામ, પાંચ મહાવ્રતનાં પાલન હાર છે ૫ પાંચ ઈંદ્રી વર્ષીનાં કરણહાર છે ૧૦ ચાર કષાયનાં ટાલણહાર છે, કોહ વિજ્ય ૧૧ માનવીજ્ય ૧૨ માયા વીજ્ય ૧૩ લોભ વીજ્ય ૧૪ ભાવ સમ્ય ૧૫ કરણસચે ૧૬ જોગસચે ૧૭ ક્ષમાવંતા ૧૮ વૈરાગવંતા ૧૯ મનસમ ધારણયા ૨૦ વયસમ ધારણયા ૨૧ કાય-સમ ધારણયા ૨૨ જ્ઞાન સંપન્ને ૨૩ દંસણ સંપન્ને

૨૪ ચારિત્ર સંપન્ને ૨૫ વેદની અહીંઆસીઆ ૨૬
મરણંતિ અહીંઆસીઆ ૨૭ એવા સતાવીશ ગુણે
કરી સહીત, તિન જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપનાં આરા-
ધનાર છે, બારે ભેદે તપસ્યાનાં કરણહાર છે, સતરે ભેદે
સંયમનાં પાલણહાર છે, અઠાર દોષ રહીત, બાવીસ
પરસાનાં છતણહાર છે, બેંતાલીશ તથા છત્રું દોષ
ટાલી સુજતા અહાર પાણીના લેણહાર છે, જઘન્ય બે
હજાર કરોડ સાધુજી ઉતકષ્ટા નવ હજાર કરોડ સાધુજી
અહીં દવીપ પનર ક્ષેત્રનાં વીષે ભગવંતજીની આજ્ઞા
સહીત જે વીચરતા હોય તેણે મારી તમારી સમય
સમયની વંદણા હુજો. તીજુતોથી જવપણુવાસામી
સુધીનો પાઠ ભણવો.

છઠી વંદણા પોતાનાં ધરમગુરૂ પ્રત્યે.

તે ધર્મગુરૂ કેવા છે, અનાદી કાળમાં આ જીવ મો-
હ મિથ્યાત્વ માંહે સુતો હતો, ધર્મ અધર્મ કાંઈ જાણતો
ન હતો, તે ગુરૂદેવ મહારાજે કૃપા કરી મુને જીનેશ્વરનો
મારગ દેખાડ્યો. તે પરમ ગુરૂનો માહરે મોટો ઉપગાર
છે, તે ગુરૂ મહારાજ ગામ નગરપુર પાટણ વીચરતા
હશે અને હું તેમનો દીન ચાકર ગુલામ અનુચર કીં-
કર સેવક આંહી બેઠોછઉં તે આંહી બેઠાં આપને હું
વંદણા કરુંછું. (આ જગ્યાએ પોતપોતાનાં ધર્મ
ગુરૂનાં નામ બોલવા) તીજુતોથી જવપણુવાસુધી-
નો પાઠ ભણવો.

હવે શ્રાવક તથા ચોરાશી લક્ષ જીવાજ્ઞેનીને

ખમત ખામણા.

હમથી તુમથી દાનેશીયલે તપે ગુણે કરી અધીક છે. બે વખત આવશ્યક પ્રતિક્રમણનાં કરણહાર છે, મહિનામાં છઠો પોસાનાં કરણહાર છે, નવ તત્વનાં જાણ છે, ત્રણ મનોરથનાં ચીતવનાર છે શ્રાવક એકવીશ ગુણે કરી સહીત છે દુખલા પાતલા જીવની દયાનાં પાલનાર છે, પરધન પથર કરીને જાણે છે, પર સ્ત્રી બેન કરીને લેખે છે, દૃઢ ધરમી પ્રીય ધરમી દેવતાનાં ડાઘ્યા ડગે નહિં કોઈનાં ચળાયા ચળે નહિં એવા શ્રાવકજી ને ભુજે ભુજે કરી ખમાવુંછું. શ્રાવક શ્રાવીકાને ખમાવુંછું. સમ્મિક્ત દૃષ્ટી જીવને ખમાવુંછું. ઉપકારી બાધ ભાગને ખમાવુંછું. ચોરાશી લક્ષ જીવાજ્ઞેનીને ખમાવુંછું. સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાત લાખ અપકાય, સાત લાખ તેવકાય, સાત લાખ વાઉકાય, દસ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચૌદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બેરંદ્રિ, બે લાખ તેરંદ્રિ, બે લાખ ચોરંદ્રિ, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ ત્રીજંચ પચંદ્રિ, ચાર લાખ દેવતા, ચૌદ લાખ મનુષ્ય એ ચોરાશી લાખ જીવાજ્ઞેનીના જીવની વીરાધના થઈ હોય તે તસ્મિન્નિચ્છામિકુક્કડં. એક કરોડ સાંહીસત્તાણું લાખ કુલ કરોડના જીવને હાલતાં ચાલતાં ઉઠતાં બેસતાં જાણતાં અજાણતાં મહારે જીવે તમારે જીવે છેદ્યા હોય ભેદ્યા હોય તે તસ્મિન્નિચ્છામિકુક્કડં.

(૧૨૬)

દરીયાપુરી સંવાડાને અનુસરીરે વાંદણાઓ
લખી છે.

વાંદણા ૧.

પેહેલી વાંદણા પંચમાહાવાદહ ક્ષેત્રને વિશે જ
યવંતા જગતવાસ* તોચેકરદેવ ખારાજે છે. ઊતકેષ્ટા

- *૧ શ્રી મંધોર સ્વામિ.
- ૨ શ્રી જુગમંધોર સ્વામિ.
- ૩ શ્રી બાહુ સ્વામિ.
- ૪ શ્રી સુબાહુ સ્વામિ.
- ૫ શ્રી સુજાત સ્વામિ.
- ૬ શ્રી સ્વયંપ્રભ સ્વામિ.
- ૭ શ્રી રપભાનન સ્વામિ.
- ૮ શ્રી અનંત વિરજ સ્વામિ.
- ૯ શ્રી સૂરપ્રભ સ્વામિ.
- ૧૦ શ્રી વિશાળપ્રભ સ્વામિ.
- ૧૧ શ્રી વજ્રરવર સ્વામિ.
- ૧૨ શ્રી ચંદ્રાનન સ્વામિ.
- ૧૩ શ્રી ચંદ્રબાહુ સ્વામિ.
- ૧૪ શ્રી ભુજંગ સ્વામિ.
- ૧૫ શ્રી ઇશ્વર સ્વામિ.
- ૧૬ શ્રી નેમપ્રભ સ્વામિ.
- ૧૭ શ્રી વીરસેન સ્વામિ.
- ૧૮ શ્રી મહાભદ્ર સ્વામિ.
- ૧૯ શ્રી દેવસ સ્વામિ.
- ૨૦ શ્રી અણ્ણતસેન સ્વામિ.

હોય તો એકસો ને સાઠ+ તીર્થંકર દેવ ખીરાજે છે, તે સર્વેને મહારી તમારી સમે સમેની વાંદણા હજો, તે સ્વામિ કહેવા છે. અનંતુ જ્ઞાન, અનંતુ દર્શન, અનંતુ ચારીત્ર, અનંતો તપ, અનંતો વીર્જ, અનંતો ધીરજ, એ છ ગુણે કરો સહિત ચારીસ અતીશે કરી ખીરાજ્યમાન છે, પાંચીસ વચન વાણીના ગુણે કરો સહિત, એક હજાર ને આઠ ઉત્તમ લક્ષણના ધણી ચાસઠ ઈંદ્રના પૂજ્યનિક, છકાયની રક્ષાના કરણ હાર, એના તીર્થંકર દેવને માહારા તમારા જીવે અપિનય, અસાતના, અભક્તિ, અપ્રાધ ક્યો હોય તો મન વચન કાયાએ કરી ભુજો ભુજો કરી ખમાવું છું ને વાંદણા શકારજો. તિખુત્તોનો પાઠ ત્રણવાર કહેવો.

વાંદણા. ૨.

ખીજ વાંદણા જગન એ કોડ કેવળી, ઉત્તકળા નવ કોડ કેવળી તેમને કરૂં છું. તે કહેવા છે. ચાર ગન-ધાતીયાં કર્મ ખપાવ્યાં છે, ચાર ખળી દારડના આં-

---

+ પાંચ ભરત અને પાંચ ઈરવત એ દસે ક્ષેત્રમાં આ પાંચમા આરામાં તીર્થંકર હોય નહી તેથી હાલ પાંચમા આરામાં ઉત્તકળા તીર્થંકર હોય તો એકસો ને સાઠ હોય અને ચોથે આરે ઉત્તકળા તીર્થંકર એકસો ને સીતેર હોય. પણ હાલ રૂઢી પ્રમાણે આપણે પણ એકસો ને સાઠ તીર્થંકર દેવને વાંદણા કરવી.

બળા સમ્મન બાકી રહ્યા છે. ચંડીદ રાજલોક આખા
આંબળા પ્રમાણે દેખી રહ્યા છે, અનંતુ કેવળ જ્ઞાન
છે. માહારા તમારા મનની વાત જાણી રહ્યા છે. તે
કેવળી ભગવંતને માહારા તમારા સખંધી અવિનય
અભક્તિ અશાતના થઇ હોય તો મન વચન કાયાએ
કરી ભુજો ભુજો કરી ખમાવું છું, વંદણા શીકારજો.
ત્રિખુત્તેનો પાઠ ત્રણ વાર કહેવો.

વાંદણા. ૩.

ત્રીજી વાંદણા અનંતા સિદ્ધ ભગવંતને કરું છું. તે
કેવા છે, અષ્ટ કર્મ ખપાવી મુક્તિ ગયા છે. તે આઠ
કર્મ કીયાં. ૧ જ્ઞાના વર્ણિ. ૨ દર્શના વર્ણિ. ૩ વેદની.
૪ મોહની. ૫ આયુષા. ૬ નામ કર્મ. ૭ ગોત્ર.
૮ અંત્રાય.

એ આઠે કર્મ ખપાવી મુક્તિ પોહોત્યા. સકળ
કાર્ય સિદ્ધ થયાં. પંદરે ભેદે સિદ્ધ તે સિદ્ધ સિદ્ધા
ક્યાંહાં છે. પૃથ્વીથી સાતસેં નેત્રુ જોજન ઉંચા ચડી-
એ એટલે તારામંડળ આવે. ત્યાંહાંથી દસ જોજન
ઉંચે સુરજનું વિમાન છે. ત્યાંથી એશી જોજન ઉંચે
અંદ્રમાનું વીમાન છે. તે ઉપર ચાર જોજન ઉંચે
નક્ષત્રનાં વીમાન છે. ત્યાંહાંથી ચાર જોજન ઉંચે
બુધનો તારો આવે. ત્યાંહાંથી ત્રણ જોજન ઉંચે સુક-
નો તારો આવે. ત્યાંથી ત્રણ જોજન ઉંચે બૃહસ્પતિનો
તારો આવે. ત્યાંહાંથી ત્રણ જોજન ઉંચે મંગળનો

તારે આવે. ત્યાંહાંથી ત્રણ જોજન ઊંચે શનિશ્વરનો
 તારે આવે. એ નવસેં જોજન મુઘી જ્યોતિષ ચક્ર
 છે. તે ઉપરાંત અસંખ્યાતિ જોજનની કોડાણ કોડી
 ઊંચે ચડીએ, ત્યારે પેહેલું મુઘર્મા અને બીજું ઇશા-
 નનામા દેવલોક છે. તે અંકેકું ચંદ્રમાને આકારે
 એટલે બે મળીને પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. પેહેલામાં
 બત્રીસ લાખ વીમાન છે. બીજામાં અઠાવીસ લાખ
 વીમાન છે. ત્યાંહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઉપર ત્રીજું
 સનતકુમાર અને ચોથું મહાયેંદ્ર એ બે દેવલોક છે.
 તે બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રને આકારે છે. ત્રીજામાં બાર
 લાખ અને ચોથામાં આઠ લાખ વીમાન છે તે ઉપર
 અસંખ્યાત જોજન ઊંચે જવાથી પાંચમું બ્રહ્મદેવલોક
 છે. તે ચંદ્રમાને આકારે છે તેમાં ચાર લાખ વીમાન
 છે. તે ઉપર અસંખ્યાત જોજન ઊંચે જાય તો છઠું
 સંતક નામે દેવલોક આવે તે ચંદ્રમાના આકારે છે.
 તેમાં પચાસ હજાર વીમાન છે. ત્યાંહાંથી અસંખ્યાત
 જોજન ઊંચે જાય તો સાતમું માહાશુકનામા દેવલોક
 આવે તે ચંદ્રને આકારે છે. તેમાં ચાલીસ હજાર વી-
 માન છે. ત્યાંહાંથી અસંખ્યાત જોજન ઊંચે જાય
 તો આઠમું સહસારનામા દેવલોક આવે તે ચંદ્રને
 આકારે છે. તેમાં છ હજાર વીમાન છે. ત્યાંહાંથી
 અસંખ્યાત જોજન ઊંચે જાય તો નવમું આણુત
 અને દશમું પાણુત એ બે દેવલોક જોડાજોડ છે. તે
 બંનેમાં મળી ચારસેં વીમાન છે, તે બંને મળી
 પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્યાંહાંથી અસંખ્યાત જોજ-
 ન ઊંચે જાય તો અગીયારમું આરણુ અને બારમું

અચ્યુત એ બંને દેવલોક જોડાજોડ છે. એ બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રને આકારે છે, તેમાં ત્રણસેં વીમાનો છે. ત્યાંથી અસંખ્યાત જોજન ઉપર નવનખોવેગ છે. ત્યાંથી અસંખ્યાત કોડાણકોડ જોજન ઊંચે જાય તો પાંચ અનુત્તર વીમાન આવે તેમાં ૧ વાજય, ૨ વીજયંત, ૩ જયંત, ૪ અપ્રાણત, ૫ સ્વાર્થસિદ્ધ એ સ્વાર્થસિદ્ધ વીમાનની ધજા પતાકા થકી ચાર જોજન ઊંચે જાય તો સિદ્ધસિદ્ધા છે, તે સિદ્ધસિદ્ધા કેવી છે. પિસ્તાળીસ લાખ જોજનની લાંબી પોહોળી છે. તે મધે આઠ જોજન જાડી છે. ઉતરતા છેડે માખીની પાંખ કરતાં પાતળી છે. ઉજળી ગોખીર, સંખ, ચંદ્ર, અંકરત્ન, રૂપાના પટ, મોતીના હાર, ખીરસાગરના પાણી થકી પશુ ધણી ઉજળી છે, ફટકઅરજન મેરૂમય સોનાનાં પતરાં સમાન ગઠારી મઠારી સાફ સોનાનાં પતરાં થકી પશુ ઉજળી છે. તેની ફરતી પરધી ૧,૪૨,૩૦,૨૪૯ જોજનથી ઝાઝી છે. તે સિદ્ધસિદ્ધા ઉપર એક જોજનના છેલ્લા ગાઉના છઠ્ઠા ભાગને વિષે સિદ્ધ ભગવંત ખીરાજે છે, તેને જન્મ નથી, જરા નથી, દુઃખ નથી, દળદર નથી, ભુખ નથી, ભાવટ નથી, શોગ નથી, સંતાપ નથી, અનંત સુખની લેહરમાં ખીરાજે છે. તે સ્વામિજીને માહુરી તમારી વાંદણા તિજખુત્તોનો પાઠ ત્રણવાર ભણીને ભુજેભુજે કરીને હજો.

ચોથી વાંદણા મહારા તમારા ધર્માચાર્ય, આચાર્ય, ઊપાધિયા, ધર્મશીમુનીના સંઘાડામાંહે સાધ સાધવિ ગામે નથે બીરાજે છે. તે સાધુ મુનીરાજ કેવા છે, મહા પુરુષ પંડિત રાજ્ય, બહુ સૂત્રી, સૂત્ર સિદ્ધાંતના પારગામિ, કદપવૃક્ષ સમાન, સફરી ઝાઝ સમાન, તરણ તારણ (નાવ) સમાન, જીવ સાસનના સણગાર, ધર્મના નાયક, સંઘના મુખી, બ્રહ્મચર્યના પાલણુહાર, કચન ને કામ્યનીના ત્યાગી, માહા વૈરાગી દસ વિધિ પ્રકારે સાધધર્મના પાલણુહાર, બાવીશ પરીશાના વેઠણુહાર, પચ મહાવર્ત અને ચોખા ચારિત્રના પાલણુહાર, છતું દાપ રહિત અહાર પાણીના લેવણુહાર એવા અનેક ગુણુ કરી સહિત એવા સાધૂને મહારી તમારી તિજખુત્તોના પાઠ ત્રણ વાર ભણી વાંદણા કરું છું તે શીકારજો. અને તેમને અવિનય, અભક્તિ, અશાતના કરી હોય તો ભુજોભુજો કરી ખમાડું છું.

વાંદણા ૫.

પાંચમી વાંદણા જંગન બે હજાર કોડ સાધૂને ઉત્તકષ્ટા નવ હજાર કોડ સાધૂને, તે સાધૂ મુનિરાજ કેવા છે. છ કાયના પીયર, છ કાયના રખોપાના કરણુહાર, સાત ભય રહિત તથા સાત વ્યસનના દાલણુહાર, આઠ મદના દાલણુહાર, પાંચ સમતે સમતા ત્રણ ગુ-

પતે ગુપતા એ આઠ પરવચન માતાના પાલણહાર,
બારે ભેદે તપસ્યાના કરણહાર, સતરે ભેદે સંયમના
પાલણહાર, વિસ અસમાધિના ટાલણહાર, એકવીસ
સખળા દાપના ટાલણહાર, પચીશ પ્રકારની ભાવનાના
ભાવનાર, બાવન અણ્યાચારના ટાળનાર, સત્તાવીશ
ગુણે કરી સહિત એવા અનેક ગુણે સહિત એવા સાધુ
અઢી દ્વિપ ને પંદર ક્ષેત્રમાં વીચરે છે તે સર્વેને તિ-
જ્ઞાનુત્તાનો પાઠ ત્રણવાર ભણીને વાંદણા કરું છું, અને
તેમને અવિનય અભક્તિ અસાતના થઈ હોય તો ભુજો
ભુજો કરી ખમાવું છું.

વાંદણા ૬.

છઠ્ઠી વાંદણા આવક આવિકાને ખમાવું છું, દાનના
દેનારને ખમાવું છું, શીઅળ સમકીતના પાળનારને
ખમાવું છું, ધર્મનો રૂઠો મારગ જાણનારને ખમાવું છું,
માહુરાથી મોહોટા તથા માહુરી બરોબરીનાને તથા
માહુરાથી નાહાનાને ખમાવું છું, સર્વ પ્રાણી માત્રને
ખમાવું છું, સાત લાખ પૃથ્વીકાય સાત લાખ અપ-
કાય સાત લાખ તેડકાય સાત લાય વાઉકાય દશ લાખ
પ્રત્યક્ષ વનસ્પતિ કાય ચૈદ્દ લાખ સાધારણ વનસ્પતિ
કાય બે લાખ બેઈંદ્રી બે લાખ તેઈંદ્રી બે લાખ ચૈ-
ઈંદ્રી ચાર લાખ નારકી ચાર લાખ તીર્થેય પંચેઈંદ્રી
ચાર લાખ દેવતા અને ચઉદ લાખ મનુષ્યની એમ
ચોરાશી લાખ જીવા યોનીને તથા હાલતા ચાલતા

ઉઠતાં બેસતાં જીવને પરીતાપના પીડા કરી હોય તેમ
કોઈ પ્રાણી જીવની પાંખ દુખાણી હોય તેા માહારે
તમારે મિચ્છામિદુઃકં.

(હવે બેવાર ખમાસમણું કેહેવું.)

(ધતિશ્રી ચોથુ પઠિકમણા આવશ્યક સંપૂર્ણ.)

પહેલા ખામણા અરિહંતને.

પહેલા ખામણા પંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે
જ્યવંતા તીર્થંકર દેવ બિરાજે છે તેહના નામ ૧ શ્રી
સીમંધર સ્વામિ, ૨ શ્રી જુગ્મંધર સ્વામિ, ૩ શ્રી
ખાહુસ્વામિ, ૪ શ્રી સુખાહુસ્વામિ, ૫ શ્રી સુજાતસ્વા-
મિ, ૬ શ્રી સ્વયંપ્રભસ્વામિ, ૭ શ્રી રેખલાનનસ્વામિ,
૮ શ્રી અનંત બીરજસ્વામિ, ૯ શ્રી સુરપ્રભસ્વામિ,
૧૦ શ્રી વિશાળપ્રભસ્વામિ, ૧૧ શ્રી વજ્રધરસ્વામિ,
૧૨ શ્રી ચંદ્રાનનસ્વામિ, ૧૩ શ્રી ચંદ્રખાહુસ્વામિ, ૧૪
શ્રી જુજંગસ્વામિ, ૧૫ શ્રી ધૃત્વિરસ્વામિ, ૧૬ શ્રી ને-
મપ્રભસ્વામિ, ૧૭ શ્રી વિરસેનસ્વામિ, ૧૮ શ્રી મહા-
ભદ્રસ્વામિ, ૧૯ શ્રી દેવજસસ્વામિ, ૨૦ શ્રી અજીત-
સેનસ્વામિ, એ-જંબન્ય તીર્થંકર વીસ, ઉતકૃષ્ટા હોય
તો એકસોને સાઠ તથા વર્તમાન કાળે જે વીચરતા
હોય તેમને મારી તમારી સમય સમયની વંદણા હોજો
તે સ્વામિ કેવા છે, મારા તમારા મનની વાત જાણી
રહ્યા છે, ઘટ ઘટની વાત જાણી રહ્યા છે, સમય સ-

મયની વાત જાણી રહ્યા છે, ચરિત્ર રાજલોક અંજળી પરમાણુ જાણી દેખી રહ્યા છે, અનંતો જ્ઞાન છે. અનંતો દર્શન છે, અનંતો ચારિત્ર છે, અનંતે તપ છે, અનંતો ધીરજ છે, અનંતો વીરજ છે, એ ખટ ગુણે કરી સહિત છે, ૧ ચોત્રીશ પ્રકારના અતિ-શયે કરી ખીરાજમાન છે. ૨ પાંત્રીશ પ્રકારની સત્ય વચન વાણીના ગુણે કરી સહિત છે, એક હજાર અષ્ટ ઉત્તમ લક્ષણે કરી સહિત છે, ૩ અઢારદોષ રહિત છે, ૪ ખારગુણે કરી સહિત છે, ચાર કરમધન ધાતી ક્ષય કીધા છે, ચાર કરમ પાતળા પાડ્યા છે, મુગતી જવાના કામી થકી વીચરે છે, ભવ્ય જીવના સદેહ ભાગે છે, સંજોગી, સશરીરી, કેવળજ્ઞાની, કેવળદર્શનો, જથાખ્યાત ચારીત્રના ધરણદાર છે, ક્ષાયક સમકિત, શુકળધ્યાન, શુકળલેસ્યા, શુભધ્યાન, શુભજોગ, ચો-સઠ ઇંદ્રના પુજનીક, વંદનીક, અરચનીક છે, પંડિત, વીરજ, એ આદિ અનંત ગુણે કરી સહિત છે, ધન તે, ૧ ગામાગાર, ૨ નગર, ૩ નોગમ, ૪ રાયહણી, ૫ ખેડ, ૬ કવડ, ૭ મંડપ, ૮ દોણાએહ, ૯ પુરપાટણ, ૧૦ આસમ, ૧૧ સખાહ, ૧૨ સુસનોવેસ, જહાં જહાં સ્વામિ દેશના દેતા થકા વિચરતા હશે, ધન તે, ૧૩ રાઈસર, ૧૪ તલવર, ૧૫ માંડખી, ૧૬ કોડખી, ૧૭ શેઠ, ૧૮ સેનાપતિ, ૧૯ ગાથાપતિ, સ્વામિની, દેશના સાંભળી કર્ણ પવિત્ર કરતા હશે, દર્શન દિદાર કરી નેત્ર પવિત્ર કરતા હશે, અસ્નાદિક ચૌદ પ્રકારનું દાન દઈ કર પવિત્ર કરતા હશે, તમે સ્વામિ તિહાં બિ-

રાજે છે, હું અપરાધી, દીન, કીંકર, ગુનાહીત ધંદા
બેઠો છું, તમારા જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, અને તપ સ-
ખંધી, અવિનય, આસાતના અભક્તિ, અપરાધ, કર્યો
હોય તે મને, વચને અને કાયાએ કરી ભુજે ભુજે
કરી ખમાવુ છું. ૧ (આંહી તિષ્ઠતોનો પાઠ ત્રણવાર
ભણી વંદણા કરી ખમાવવું.)

બીજા ખામણા સિદ્ધ ભગવંતને.

બીજા ખામણા અનંતા સિદ્ધ ભગવંતજીને કરું
છું. આ ચોવીસીનાં નામ કહું છું. ૧ શ્રી વૃષભદેવ
સ્વામિ, ૨ શ્રી અજીતનાથ સ્વામિ, ૩ શ્રી સંભવનાથ
સ્વામિ, ૪ શ્રી અભીનંદન સ્વામિ, ૫ શ્રી મુમતિનાથ
સ્વામિ, ૬ શ્રી પદમપ્રભ સ્વામિ, ૭ શ્રી સુપાર્થનાથ
સ્વામિ, ૮ શ્રી ચંદ્રપ્રભ સ્વામિ, ૯ શ્રી સુવોધિનાથ
સ્વામિ, ૧૦ શ્રી સીતળનાથ સ્વામિ, ૧૧ શ્રી ત્રેયાંસનાથ
સ્વામિ, ૧૨ શ્રી વાસુપુજ્ય સ્વામિ, ૧૩ શ્રી વીમળનાથ
સ્વામિ, ૧૪ શ્રી અનંતનાથ સ્વામિ, ૧૫ ધરમનાથ
સ્વામિ, ૧૬ શ્રી સાંતીનાથ સ્વામિ, ૧૭ શ્રી કૃત્યુનાથ
સ્વામિ, ૧૮ શ્રી અરનાથ સ્વામિ, ૧૯ શ્રી મહ્મીનાથ
સ્વામિ, ૨૦ શ્રી મુનીમુત્રત સ્વામિ, ૨૧ શ્રી નમીનાથ
સ્વામિ, ૨૨ શ્રી નેમનાથ સ્વામિ, ૨૩ શ્રી પાર્થનાથ
સ્વામિ, ૨૪ શ્રી મહાવીર સ્વામિ, એ ચોવીસ અનંતા
ચોવીસી અનંતે ભેદ સીઝી બુઝી આઠ કર્મ ક્ષય કરી મોક્ષ
પધાર્યા છે, તે આઠ કર્મના નામ:-૧ જ્ઞાનાવહર્ણી, ૨ ક-

શનાવર્ણી, ૩ વેદની, ૪ મોહનો, ૫ આઉખું, ૬ નામ,
 ૭ ગોત્ર, અને ૮ અંતરાધ, એ આઠ કર્મ ક્ષય કરી
 મુક્તિ સદ્યાએ પહોંચ્યા છે, તે મુક્તિસદ્યા કીંહાં છે;
 ક્ષમ પૃથ્વીથી સાતસેંહ નેત્રું જોજન ઊંચપણે તારા-
 મંડળ છે, તીહાંથી દશ જોજન ઊંચપણે સુરજનું વી-
 માન છે, તીહાંથી એશી જોજન ઊંચપણે ચંદ્રમાનું
 વિમાન છે, તીહાંથી ચાર જોજન ઊંચપણે નક્ષત્રનાં
 વિમાન છે, તીહાંથી ચાર જોજન ઊંચપણે જુવનો
 તારો છે, તીહાંથી ત્રણ જોજન ઊંચપણે શુક્રનો તારો
 છે, તીહાંથી ત્રણ જોજન ઊંચપણે બ્રહ્મરૂપતિનો તારો
 છે, તીહાંથી ત્રણ જોજન ઊંચપણે મંગળનો તારો છે,
 તીહાંથી ત્રણ જોજન ઊંચપણે શનિધરનો તારો છે,
 એમ નવસેંહ જોજન લગી જ્યોતિષ્ય ચક્ર છે, તીહાંથી
 અસંખ્યાતા જોજન કોડાકોડી ઊંચપણે પેહેલું સુધર્મા
 અને બીજી ઇશાન નામે દેવલોક છે; એકેકું અર્ધ ચં-
 દ્રમાને આકારે છે; બે મળી પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે;
 પેહેલામાં બત્રીશ લાખ અને બીજામાં અઠાવીશ લાખ
 વીમાન છે, તે દરેક દેવલોકના સત્તાવીસસેંહ જોજનના
 ભોંયતલીયાં અને પાંચસેંહ જોજનના મેહેલ છે, તેમાં
 અસંખ્યાતા દેવ દેવીઓ છે, તેમની લંબાઇ સાત
 હાથની છે, આઉખું ઉત્કળું બે સાગરનું છે. બે હજાર
 વરસે આહારની ઇચ્છા ઉપજે; તીહાંથી અસંખ્યાતા
 જોજન ઊંચપણે ત્રીજું સનતકુમાર અને ચોથું માર્હેંદ્ર
 નામે દેવલોક છે, એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે, બે
 મળી પુર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે, ત્રીજામાં બાર લાખ

અને ચૌધામાં આઠ લાખ વિમાન છે, તે દરેક દેવલોકના ઇવીસસેંહ જોજનના ભોંય તલીયા અને છસેંહ જોજનના મેહેલ છે, તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે, તેમની છ હાથની ઊંચાઈ છે, ઉત્કળું સાત સાગરનું આઉખું છે, સાત હજાર વરસે આહારની ઇચ્છા ઉપજે, તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે પાંચમું બ્રહ્મલોક નામે દેવલોક છે, તે એકીલું પુરું ચંદ્રમાને આકારે છે, તેમાં ચાર લાખ વિમાન છે, તેના પચીસસેંહ જોજનના ભોંયતળીયાં અને સાતસેંહ જોજનના મેહેલ છે તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે તેમની પાંચ હાથની ઊંચાઈ છે, ઉત્કળું દશ સાગરનું આઉખું છે. તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે છઠું લંતક નામે દેવલોક છે એકીલું પુરું ચંદ્રમાને આકારે છે, તેમાં પચાસ હજાર વિમાન છે તેના પચીસસેંહ જોજનના ભોંયતળીયાં અને સાતસેંહ જોજનના મેહેલ છે, તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે, તેમની પાંચ હાથની ઊંચાઈ છે, ઉત્કળું ચૌદ સાગરનું આઉખું છે, તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે સાતમું મહાશુક નામે દેવલોક છે, એકીલું પુરું ચંદ્રમાને આકારે છે, તેમાં ચાળીસ હજાર વિમાન છે, તેના ચૌવીસસેંહ જોજનના ભોંયતળીયાં અને આઠસેંહ જોજનના મેહેલ છે, તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે તેમની ચાર હાથની ઊંચાઈ છે, ઉત્કળું સતર સાગરનું આઉખું છે. તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે આઠમું સહસ્સાર નામે દેવલોક છે એકીલું પુરું ચંદ્રમાને આકારે છે,

તેમાં છ હજાર વિમાન છે, તેના ચોવીસસેંદ્ર જોજનના ભોંયતળીયાં અને આઠસેંદ્ર જોજનના મેહેલ છે, તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે તેમની ચાર હાથની ઊંચાઈ છે, તીહાંથી અસંખ્યાતા ઊંચપણે નવમું આણત અને દસમું પ્રણિત નામે દહલોક છે એ બે જોડા જોડ છે એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે, બે મળી પૂર્ણ ચંદ્ર માને આકારે છે, તે બંનેમાં મળી ચારસેંદ્ર વિમાન છે, તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે અગિયારમું આરણ અને બારમું અચ્યુત નામે દેવલોક છે, એ બે જોડાજોડ છે, એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે, બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે; તે બંનેમાં મળી ત્રણસેંદ્ર વિમાન છે, તીહાં બેડી જોડાના વિમાનના તેવીસહેં જોજનના ભોંય તળીયાં અને નવસેંદ્ર જોજનના મેહેલ છે, અને ત્રણ હાથની અવધણા છે, તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે નવત્રીવેગ છે, તેના નામ, ૧ ભદ્રે, ૨ સુભદ્રે, ૩ સુભદ્રે, ૪ સુમાણસે, ૫ પ્રીયદંસે, ૬ સુદંસે, ૭ આ મોહે ૮ સુપડી બુદ્ધે, અને ૯ જસોધરે, પેહેલી ત્રીકમાં એકસો અગિયાર વિમાન છે, બીજી ત્રીકમાં એકસો સાત વિમાન છે, ત્રીજી ત્રીકમાં એકસો વિમાન છે, અને દેવતાની અવધણા બે હાથની છે તેના ચોવીસ સેંદ્ર જોજનના ભોંયતળીયાં અને એક હજાર જોજનના મેહેલ છે, તીહાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊર્ધ્વ ઊંચપણે પાંચ અનુત્તર વિમાન છે, તેના નામ:-૧ વીજય, ૨ વીજ્યંત, ૩ જ્યંત, ૪ અપરાજિત, અને ૫

સર્વાર્થ સિદ્ધ: તેના એકવીસેંહ જોજનના ભોંયતળીયાં
 અને અગિઆરસેંહ જોજનના મેહેલ છે, સઘળાં મળી
 કુલ વિમાન ૮૪૯૭૦૨૩ છે. તે સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનની
 ધજા થકી બાર જોજન ઊંચપણે મુક્તિ સદ્યા છે. તે
 મુક્તિ સદ્યા કેવી છે, મધ્યે પીસ્તાગીસ લાખ જોજન-
 નની, લાખી પોહોળી, ગોળાકાર છે મધ્યે આઠ જો-
 જનની જડી છે. ઉતરતાં છેડે માખીની પાંખ થકી
 પાતળી છે, ઊજળી, ગોખીર, શાંખ, ચંદ્ર, અંક, રત્ન,
 રૂપાનો પટ, માતીના હાર, અને ક્ષીર સાગરના પાણી
 થકી આધક અધિક ઊજળી છે. તે સિદ્ધ સદ્યા ઉપર
 એક જોજન ઊંચપણે છેડા ગાઉના છઠ્ઠા ભાગને વિષે
 સિદ્ધ ભગવંતજી ખીરાજી રહ્યા છે, તે સ્વામિ કેવા છે,
 અવરણે, અગધે, અરસે, અક્ષાસે, અમુરતી, અવિના-
 શી, ભુખ નહિ, દુઃખ નહિ, રોગ નહિ, સોગ નહિ,
 જન્મ નહિ, જરા નહિ, મરણ નહિ, કાયા નહિ,
 કર્મ નહિ, અનંત અનંત સુખની લેહેરમાં ખીરાજી
 રહ્યા છે, તમે સ્વામિ ત્યાં ખીરાજો છો હું અપરાધી,
 દીન, કીંકર, ગુનાહીત ઇહાં બેઠો છું તમારા જ્ઞાન,
 દર્શન, સખંધી અવિનય, અસાતના, અભક્તિ. અપ-
 રાધ કર્યો હોય તે મન, વચન, અને કાયાએ કરી
 ભુજો ભુજો કરી ખમાવું છું ૨ (આંહી ત્રણવાર તી-
 ખુત્તોનો પાઠ ભણી વંદના કરી ખમાવવું.)

ત્રીજા ખામણા.

ત્રીજા ખામણા, પંચ મહા વિદેહ ક્ષેત્રને વિષે જયવંતા કેવળી ભગવાન ખીરાજે છે, તે જધન્ય બે કોડ કેવળી ઉતકૃષ્ટા હોય તો પ્રત્યેક કોડ કેવળી તે સ્વામિ કેવા છે, મારા તમારા મનની વાત જાણી રહ્યા છે ચૌદરાજ લોક અંજલી પ્રમાણે જાણી દેખી રહ્યા છે, અનંતો જ્ઞાન છે, અનંતો દર્શન છે, અનંતો ચારિત્ર છે, અનંતો તપ છે, અનંતો ધીરજ છે, અનંતો વીરજ છે, એ ખટ ગુણે કરી સહીત છે, ચાર કર્મ ધનધાતી ક્ષય કર્યા છે, ચાર કર્મ પાતલા પાડ્યા છે મુક્તિ જવાના કામી થકા વિચરે છે, ભવ્ય જીવના સંદેહ ભાંગે છે, સંજોગી, સશરીરી, કેવળજ્ઞાની, કેવળ દર્શની, જથાખ્યાત ચારિત્રના ધરણહાર છે, ક્ષાય ક સમક્તિ, સુકળધ્યાન, સુકળલેસ્થા, શુભ ધ્યાન, શુભ જોગ, પંડીત, વીરજ, એ આદિ અનંત ગુણે કરી સહીત છે, ધન્ય તે ગામાગર, નગર, નીગમ, રાયહણી, ખેડ, કવડ, મંડપ, દોણમુડ, પુરપાટણ, આસમ, સાંખાહ સનીવેસ, જહાં જહાં સ્વામિ દેશના દેતા થકા વિચરતા હશે, ધન તે રાધસર, તલવર, માડંબી, કોડંબી, શેઠ, સેનાપતિ, ગાથાપતિ સ્વામિની, દેશના સાંભળી, કર્ણ પવિત્ર કરતા હશે, દર્શન દિદાર કરી નેત્ર પવિત્ર કરતા હશે, અસ્તાદિક ચૌદ પ્રકારનું દાન દેધ કર પવિત્ર કરતા હશે, તમે સ્વામિ તોહાં ખીરાજે છો, હું અપરાધી દીન, કીંકર, ગુનાહિત,

ઘડાં બેઠા છું તમારા જ્ઞાન દર્શન, ચારિત્ર, તપ સ-
ખંધી, અવિનય, આસાતના, અભક્તિ, અપરાધ, ક્યો
હોય તે, મન, વચન, અને કાયાએ કરી ભુજે ભુજે
કરી ખમાવું છું (આંહી તીખુતોનો પાઠ ત્રણવાર
ભણી વંદના કરી ખમાવવું)

ચોથા ખામણા.

ચોથા ખામણા પંચ ભરત, પંચ ધરવત, પંચ
મહાવીરેષ, અઢીદ્વીપ ક્ષેત્રને વિષે, ગણધર ખાવન
ગુણે કરી સહીત છે, આચાર્યજી છત્રીસ ગુણે
કરી સહીત છે, ઉપાધ્યાયજી પચીસ ગુણે કરી
સહીત છે, સાધુ સાધવી સત્યાવિસ ગુણે કરી સહીત
તે, તેજધન્ય હોય તો બે હજાર કોડ સાધુ સાધવી,
ઉતકૃષ્ટ હોય તો પ્રત્યેક હજાર કોડ સાધુ સાધવી,
ખીરાજતા હોય તેમને મારી સમય સમયની વંદણા
હોજે, તે સ્વામિ કેવા છે, પંચ મહાવૃતના પાલજી-
હાર, પાંચ સુમતિએ સુમતા, ત્રણ ગુપ્તિએ ગુપ્તા,
છ કાયના પીયેર, છ કાયના નાથ, સાત ભયના ટાળ-
જીહાર, આઠમદના ગાલજીહાર, નવવાડ વિશુદ્ધ બ્રહ્મ-
ચર્યના પાલજીહાર, દશ વિધયતિ ધર્મના અજવાલીક,
અગિયાર શ્રાવકની અને 'બાર ભિખુનો પડિમાના
જાણુ, બાર ભેદે તપસ્યાના કરજીહાર, સતર ભેદે સં-
યમના ધરજીહાર, વીશ અસમાધિના ટાલનહાર, બા-
વિસ પરિસહના જીતજીહાર, સત્યાવિસ સાધુજીના
ગુણે કરી સહીત, તેત્રીસ આસાતનાના ટાલનહાર,

બેંતાળીસ તથા છત્તું દોષ રહિત આહાર પાણીના લેવણહાર, આવન અનાચીરણના ટાળણહાર, સચે-તના ત્યાગી, અચેતના ભોગી, કંચનકામનિના ત્યાગી માયા મમતાના ત્યાગી, સમતાના સાગર, દયાના આગર, આદિ આદિ અનેક શુભગણે કરી સહિત છે, ધન તે ગામ, નગર, પુર, પાટણ, તમે સ્વામિ તીર્હા બીરાજો છો, હું અપરાધી, દીન, કાંકર, ગુનાહીત, ઇહાં બેઠો છું, તમારા જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, અને તપ સંબધી અવિનય, આસાતના, અભક્તિ, અપરાધ કયો હોય તે મન, વચન, અને કાયાએ, કરી ભુજો ભુજો કરી ખમાવું છું (આંહીં તીખુત્તોનો પાઠ વ્રણવાર ભણી વંદના કરી ખમાવવું.)

પાંચમા ખામણા.

(ગુર્યાદિકને ખમાવવા વિષેનો)

પાંચમા ખામણા મહારા તમારા ધર્મ ગુરુ ધર્મ આચાર્ય, ધર્મ ઉપદેશના દાતાર, મહાપુરુષ, પંડીત-રાજ, મુનીરાજ, ગીતાર્થ, બહુ સુત્રી, સુત્ર સિદ્ધાંતના બાણ, તરણ તારણ, તારણી નાવા સમાન, સફરી જ-હાજ સમાન, કલ્પવ્રક્ષ સમાન, છન સાસનના સણ-ગાર, ધર્મના અગ્રેસર, સંઘના મુખી, અને સંઘના નાયક એહવી એહવી અનેક શુભોપમાએ કરી બિ-રાજમાન હતા પુજ્યજી સાહેબજી શ્રી ૧૦૦૭

સ્વામિજી આદિ ધણા ધણા સાધુ સાધવીજી આ-
જોઈ પડિક્કમી નિંદી નીસલ્ય થઇ પાચે દેવગતિએ
પધારયાં છે, તેમનો ઘણો ઘણો ડીપકાર છે, આજ
ચાલતા વર્તમાનકાળે તરણ તારણ, તારણી નાચા સ-
માન, રત્ન ચિંતામણી સમાન. પારશ્વમણી સમાન,
જીન સાસનના શિણુગાર, સાધુજીના સકળ ગુણે કરી
ખીરાજમાન પુજ્યજી સાહેબજી શ્રી ૧૦૦૭

સ્વામિજી આદિ ગુર્વાદિકની આજ્ઞા પ્રમાણે જ્યાં
જ્યાં સાધુ સાધવીજી વીચરે છે, તે સ્વામી કેવા છે,
પાંચ મહા વ્રતના પાલણહાર, પાંચ સુમતિએ સુમતા,
ત્રણ ગુપ્તીએ ગુપ્તા, છકાયના પીયેર, છકાયના નાથ,
સાત ભયના ટાળણહાર, આઠ મદના ગાલણહાર,
નવવાડ વિશુદ્ધ બ્રહ્મચર્યના પાલણહાર. દશ વિધ
યતિ ધર્મના અજવાલીક, બાર ભેદે તપસ્યાના કર-
ણહાર, સતરભેદે સંયમના ધરણહાર, બાવીસ પરી-
સહના જીતણહાર, સત્યાવિસ સાધુજીના ગુણે કરી
સહીત, બેંતાળીસ તથા છતું દોષ રહીત આહાર
પાણીના લેવણહાર, બાવન અનાચીરણના ટાલણહાર,
સચેતના ત્યાગી, અચેતના ભોગી, કંચન કામનિના
ત્યાગી, માયા મમતાના ત્યાગી, સમતાના સાગર,
દયાના આગર, આદિ આદિ અનેક શુભોપમાએ
કરી સહીત છે, ધન તે ગામ, નગર, પુર, પાટણ,
તમે સ્વામિ ત્રીંહાં ખીરાજે છે, હું અપરાધી, દીન,
કીંકર, ગુનાહિત, ઇહાં બેઠો છું, તમારા જ્ઞાન, દર્શન,
ચારીત્ર અને તપ સખંધી અવિનય આસાતના અ-

ભક્તિ, અપરાધ કર્યો હોય, તે મન, વચન, અને કા-
યાએ કરી ભુજે ભુજે કરી ખમાવું છું.

(આંહી તીખુત્તાનો પાઠ ત્રણવાર ભણી વંદના)
કરી ખમાવવું.)

છઠ્ઠા ખામણા.

છઠ્ઠા ખામણા અઢી દ્વીપ માહેના અને અઢી
દ્વીપ બહારના અસંખ્યાતા શ્રાવક શ્રાવિકાને કરું
છું, તે શ્રાવકશ્રાવિકા છે, સમકીર્ત સહીત બાર વૃતધારી
અગીઆર પડિમાનાં સેવણહાર જીવ અજીવ આદિ
નવ તત્વના જનપણાવાળા, કોઇનાં ડગાવ્યા ડગે
નહિ, કોઇનાં ચળાવ્યા ચળે નહિ, પરંતુ પથર કરી
જાણે છે, પરસ્પ્રામા બેન કરી લેખે છે, ઇત્યાદિ શ્રાવ-
કના એકવીસ ગુણે કરી સહીત છે (તેઓ માંહેથી
જેઓ) મુજથી દાન શીયળ તપ અને ભાવમાં અ-
ધીક છે તેમને ત્રણવાર નમસ્કાર કરીને મનવચન
અને કાયાએ કરાને ભુજે ભુજે કરી ખમાવું છું. સાધુ
સાધવીને ખમાવું છું, શ્રાવક શ્રાવિકાને ખમાવું છું,
સમકીર્ત દષ્ટિ જીવને ખમાવું છું, ઊપકારી ભાષા બા-
ધને ખમાવું છું, ચોરાશી લક્ષ જીવાળેનીનાં જીવને
ખમાવું છું. સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાતલાખ અપ-
કાય, સાત લાખ તેઉકાય, સાત લાખ વાઊકાય,
દસ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિ કાય, ચૌદ લાખ સાંધા-
રણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બે ઇંદ્રિ, બે લાખ તે

ઇંદ્રિ, બેલાખ ચૈરિંદ્રિ, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિરેચ પંચાદ્ર, ચાર લાખ દેવતા અને ચૌદ લાખ મનુષ્ય એ ચૌરાશી લક્ષ જીવા જોનીના જીવને હાલતાં ચાલતાં ઉઠતાં બેસતાં જાણતાં અજાણતાં હુણ્યાં હોય હણાવ્યા હોય છેદ્યા હોય ભેદ્યા હોય પરીતાપના (માનસીક વેદના) કીલામના (શારીરીક વેદના) ઊપજવી હોય તો અનંતા સિદ્ધ કે વહીની સાથે માહરે મિચ્છામિ દુક્કં.

ઇહાં “ બે ઇચ્છામિ ખમાસમણ ” કહેવા.
 ઇતિ પ્રતિક્રમણ આવશ્યક ચાચો અધ્યયન સંપૂર્ણ.
 (આહી ઉભા થઇ ગુરને વંદણાં કરી પાંચમાં
 આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી.)

[નચે પ્રમાણે બોલવું—

દેવશી પ્રાયાશ્વત વિશુદ્ધતાર્થ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં
 નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આયરિયાણું,
 નમો ઉવજ્ઞાયાણું, નમોલોએ સંવ સાહુણું. કરેમિ ભંતે
 સામાઘયં સાવજ્જજોગં પચ્ચખામિ જાવનિયમ પજ્જુ-
 વાસામિ દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણસા
 વયસા કાયસા તસ્સ ભંતે પાડકમામિ નિંદામિ ગરિ-
 હામિ અપ્પાણ વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ હામિ કાઉસ્સગ્ગં જો, મેં, દેવસિઓ, અ-
 ઇઆરો, કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ માણસિઓ ઉસૂતો,
 ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુઝાઓ દુવિચિતિઓ,
 અણાયારો, અણિચ્છયવો અસાવગ પાવગો નાણે
 તહદંસણે ચરિતા ચરિત્તેય સુએ સામાઘએ તિન્હં ગુ-
 તીણ ચઉન્હ કસાયાણું પંચન્હ મણુવ્વયાહું તિન્હં

ગુણવ્યયાણું ચઉન્હું સિખ્યાવ્યયાણું ખારસસ વિહસસ
સાવગ્ગ ધમ્મસસ જંખડિયં જંવિરાહિયં તસસ મિ
ચ્છામિ દુક્કડં.

પછી તસસ ઉત્તરી કરણેણુંનો પાઠ પુરો ભણી જઈ
ચાર લોગસસેના પાઠનો કાઉસગ્ગ કરવો. પછી પ્રતિ
ક્રમણ વખતે ખાર લોગસસના પાઠનો કાઉસગ્ગ કરવો.
ચોમાસી પતિક્રમણ વખતે વીશ લોગસસનો કાઉસ
ગ્ગ કરવો. સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ વખતે ચાલીશ લો
ગસસનો કાઉસગ્ગ કરવો. ચોમાસી અને સંવત્સરી
પ્રતિક્રમણ વખતે બે પ્રતિક્રમણ કરવા. કાઉસગ્ગના
અંતે એક નોકાર ભણી કાઉસગ્ગ પાળવો. પછી ઉભા
થઈ લોગસસનો પાઠ ભણવો. પછી બે ઠાંચણ અંધર
રાખી બે ઈચ્છામિ ખમામણા ભણવા.

હતિ પાંચમે આવશ્યક સંપૂર્ણ.

પછી ગુર્યાદિકને ત્રણવાર ઉઠી બેસી વંદણા કરી
છઠા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી તેમાં ચોવીહારનાં
પચખાણ કરવા અથવા તે શક્તિ પ્રમાણે બીજાં
સારાં પચખાણ કરીને નીચે બેસવું પછી નીચે પ્ર
માણે બોલવું.

સામાયક, ચોવીસંથો, વાંદણા, પરિક્રમણું, કા
ઉસગ્ગ, અને પચખાણ. એ છએ આવશ્યક પુરા
થયા તેનાં વીધે ગાથા પદ અક્ષર કાનોમાત્રા મીંડી
રસ્ય દીર્ઘ અધીક ઓછું વિપરીત કેહેવાણું હોય તે
મારે તમારે મિચ્છામિ દુક્કડં.

મિથ્યાત્વનું પ્રતિક્રમણ, અવરતનું પ્રતિક્રમણ, પ્ર-
માદનું પ્રતિક્રમણ, કપાઅનું પ્રતિક્રમણ, અશુભજોગનું
પ્રતિક્રમણ એ પાંચ પ્રતિક્રમણ સમી રીતે ન પડિક-
મ્યા હોય તો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કલં.

ગયા કાળનું પ્રતિક્રમણ, વર્તમાન કાળનો સમ-
વર, આવતા કાળના પચ્ચખાણ, કરેમિ મંગલં
મહા મંગલં થુમ્મ થુમ્મ મંગલં, આંહી વણ નમો-
થાણા હાળો હીચણ ઉચો રાખી બોલવા. તે
પેહેલું નમોથુણં અરિહંત દેવને, ખીણુ સિદ્ધને, ત્રીણું
પાતાના ધરમ ગુરુને તે જાવ કાણું સંપાવીઓ કામ-
સ્સ સુધી પાઠ લણવો.

અથ શ્રી નવાણું અતિચાર.

જંવાઈધં	૧	સઙ્ગામએનસઙ્ગાયં	૧૪
વચ્ચામેલિયં	૨	સંકા	૧૫
હિણખરં	૩	કંખા	૧૬
અચ્ચખરં	૪	વિતિગિચ્છા,	૧૭
પયહીણું	૫	પરપાસંડ, પરસંસા	૧૮
વિણયહીણું	૬	પરપાસંડ, સંથવો	૧૯
જોગહીણું	૭	ખંધે	૨૦
ઘોસહીણું	૮	વહે	૨૧
સુહુદિત્રં	૯	છવિછેએ	૨૨
દુહુપડિછિયં	૧૦	અઘભારે	૨૩
અકાલેકઓસઙ્ગાઓ	૧૧	ભત્ત, પાણ, વોછએ	૨૪
કાલે, નકઓસઙ્ગાઓ	૧૨	સહસ્સા, ભખખાણે	૨૫
અસઙ્ગામએસઙ્ગાયં	૧૩	રહસ્સા, ભખખાણે	૨૬

સ, દારામં, ત, લેએ	૨૭	અધોદિસિ, રપમાણા-	
મોસો, વએસે	૨૮	ધકમે	૪૬
ફડ, લેહ, કરણે	૨૯	તિરિયદિસિ, રપમા-	
તેત્રાહડે	૩૦	ણાધકમે	૪૭
તકરપઉગે	૩૧	ખેતત્રુદી	૪૮
વિરદ્ધ રજ્જાધકમે	૩૨	સધઅંતરધાએ	૪૯
ફડ, તોલે, ફડ, માણે	૩૩	સચિત્તાહારે	૫૦
તપ્પડિરવગ વવહારે	૩૪	સચિત્ત પડિખદ્ધાહારે	૫૧
પત્તરિય પરિગ્ગાહિય		અરપોલિઓ, સહિલ-	
ગમણે	૩૫	ખખણયા	૫૨
અપરિગ્ગાહિયગમણે	૩૬	દુપ્પેલિઓ, સહિલ-	
અનંગકીડા	૩૭	ખખણયા	૫૩
પર વિવાહ કરણે	૩૮	તુચ્છોસહિ, ભખખણયા	૫૪
કામભોગેસુ તિવ્વાભિ		ધંગાજકમે	૫૫
લાસા	૩૯	વણકમે	૫૬
ખેતવથ્થુ, રપમાણાધ-		સાડીકમે	૫૭
કમે	૪૦	ભાડીકમે	૫૮
હિરણ, સોવન, રપ-		ફેડીકમે	૫૯
માણાધકમે	૪૧	દંતવાણિજજે	૬૦
ધન, ધાન, રપમાણા-		કેસવાણિજજે	૬૧
ધકમે	૪૨	રસવાણિજજે	૬૨
દુપદ, ચીપદ, રપ-		લખખવાણિજજે	૬૩
માણાધકમે	૪૩	વિસવાણિજજે	૬૪
કુવિય, રપમાણાધકમે	૪૪	જંતપીલણકમે	૬૫
ઊદ્દિસિ, રપમાણા-		નીલચ્છણકમે	૬૬
ધકમે	૪૫	દવગિ દાવણયા	૬૭

સર, દહ, તલોગ, પ-		અપ્પમન્નિજય, દુપ્પ-	
રિસોસણયા	૬૮	મન્નિજય સેળ,	
અસઠ, જણ, પોસણયા	૬૯	સંથારએ	૮૬
કંદરપે	૭૦	અપ્પડિલેહિય, દુપ્પ-	
કુંકંઠએ,	૭૧	ડિલેહિય, ડી-	
મોહરિએ	૭૨	ચ્યાર, પાસવ-	
સંજીતાહિગરણે	૭૩	ણ, ભૂમિ	૮૭
ડિવભોગ, પરિભોગ,		અપ્પમન્નિજય, દુપ્પ-	
અધરત્તે	૭૪	મન્નિજય ડીચ્યા	
મણદુપ્પણિહાણે	૭૫	ર, પાસવણભૂમિ	૮૮
વયદુપ્પણિહાણે	૭૬	પોસહસ્સ, સમ્મઅ-	
કાયદુપ્પણિહાણે	૭૭	ણણ પાસણયા	૮૯
સામાધયસ્સ, સધઅ-		સચિત્ત, નિજ્જએવણિયા	૯૦
કરણાએ	૭૮	સચિત્ત, પેહણિયા	૯૧
સામાધયસ્સ, અણુવ-		કાલાઠ્ઠકમ્મ	૯૨
ડિયસ્સ, કરણુ-		પરોવએસે	૯૩
યાએ	૭૯	મચ્છરિયાએ	૯૪
આણુવણુપડિગે	૮૦	ઠહલોગા, સંસપ્પડિગે,	૯૫
પેસવણુપડિગે	૮૧	પરલોગા, સંસપ્પડિગે	૯૬
સદાણુવાએ	૮૨	જીવિયા, સંસપ્પડિગે	૯૭
રૂવાણુવાએ	૮૩	મરણા, સંસપ્પડિગે	૯૮
બહિંયા પોગ્ગલપખવે	૮૪	કામભોગા, સંસપ્પડિગે	૯૯
અપ્પડિલેહિય, દુપ્પ-		તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં.	
ડિલેહિય, સે-			
ળ, સંથારએ	૮૫		

(પ્રાચીન સમયમાં જે પચ્ચખાણ કહેવામાં આવતા તે લખ્યા છે.)

૧ નોકાર સહિય પચ્ચખાણ બે ઘડી દીવસ ચડતા સુધીનો.

ઉગ્ગએસરે—નોકાર સહિય ઉદીવસ ઊગ્યા પછી બે ઘડી સુધીનીનો. નોકારસી એટલે નમોકાર ગણી પાલુ ત્યાં સુધી.

પચ્ચખામિ—પ૦ પચ્ચખાણ-ખંધી કરંદુ.

ચઉવિવહં પિ—ચ૦ ચાર પ્રકારના અને બીજા પણ.

આહાર—આ૦ આહારના. (જેવાં કે)

અસણું પાણું—અ૦ અન્ન પા-પાણી.

ખાઈમં સાઈમં—ખા૦ મુખડી મેવો વીગરે સા-સો-પારી. તંબોલ આદિ મુખવાસની વસ્તુઓના (તેમાં)

અન્નથ્યાણા ભોગેણું—અ૦ અન્નજીપણું, મુખ માંહી-કાંઈ વસ્તુ, અથવા-મેઘ-વરસાદના ફેરા આવી પડે, તેનો (તથા)

સહસ્સાગારેણું—સ૦ કોઈ બલાતકારે કોઈ વસ્તુ મોઢામાં ઘાલી દે તેનો આગાર (ગણી)

વોસિરામિ—વો૦ તજી-વોસિરાતુંદુ.

૨ પોરસહિય પચ્ચખાણ.

ઉગ્ગએસરે—પોરસહિય ઉ૦ દીવસ ઊગ્યા પછી પો-પોહોર દીવસ સુધી.

પચ્ચખામી—પ૦ પચ્ચખાણ-ખંધી કરંદુ.

ચઉવિવહં પિ—ચ૦ ચાર પ્રકારના. આહારના પિ-અને બીજા પણ

આહાર—આં આહારના (જેવાં કે)

અસણું પાણું—અં અન્ન પાં પાણી.

ખાઈમં સાઈમં—ખાં મુખડી મેવો વીગેરે સા-સો-
પારી તંબોલ આદી મુખવાસની વસ્તુઓ-
ના (તેમાં.)

અન્નથ્યાણા ભોગેણું—અં અન્નણપણે-મુખમાંહી-કાંઈ
વસ્તુ અથવા મેઘ-વરસાદના દ્વારા આવી
પડે તેનો.

સહસ્ત્રાગારેણું—સં કોઈ બલાતકારે કાંઈ વસ્તુ મો-
ઢામાં ઘાલી દે તેનો.

પચ્છન્નકાલેણું—પં મેઘ તથા રજથી સુર્ય ઢંકાએલો
હોય અને તેથી વળતની ખબર ન પડે તેનો.

દિસાંમોહણું—દિં દીંગમુઢ થઈ જવાળો ખબર ન
રહી હોય અથવા દિસાની ખબર ન રહી હોય.

સાહુવયણેણું—સાં વડેરા સાધુજના કેહેવાથી પા-
લણું પડે તેનો (તથા) (ઉપરનો એક બોલ
સાધુને લાગુ છે.)

સવ્યસમાહિવત્તિયા ગારેણું—સં સર્વ પ્રકારે સ-શ-
રીરે અસમાધી થવાથી આસડ કરવું પડે તેનો
આગાર (ગણી).

વોસિરામિ-વો-તણુ-વો સિરાંવું છુ.

૩ સાઢ પોરસહિય (તથા) પુરી મદ્દું પચ્ચજખાણ.
ઉગએસૂરે સાઢપોરસહિય (તથા)-(ઉં) દીવસ ઊગ્યા
પછી સાં દાઢ પોહોર (તેમજ)

પુરીમદ્દું-પું બે પોહોર દીવસ સુધી.

પચ્ચખામિ-પ૦ પચ્ચખાણ બંધી કરું છું.

ચત્તિવિહ-પિ૦-ચ-ચાર પ્રકારના આહારના પિ૦
અને બીજા પણ.

આહાર-આ૦ આહારના જેવા કે.

અસણપાણ-અ૦ અન્ન પા૦ પાણી.

ખાદ્યમ-સાધ્યમ-ખા૦ મુખડી મેવો વીગરે સા૦ સો-
પારી તંબોલ આદિ મુખવાસની વસ્તુઓના
(તેમાં)

અન્નથાણ ભોજણ-અ૦ અન્નપણ મુખમાંથી કાંઈ
વસ્તુ અથવા મેઘ-વરસાદના દ્વારા આવી
પડે તેનો.

સહસ્સાગારેણ-સ૦ કાંઈ બલાત્કારે કાંઈ વસ્તુ મોઢામાં
ધાલી દે તેનો.

પચ્છન્નકાલેણ-પ૦ મેઘ તથા રજથી સુર્ય ઠંડાએલો
હોય અને તેથી વખતની ખબર ન પડે તેનો.

દિસામોહેણ-દિ૦ દિગ્મુઢ થઈ જવાથી ખબર ન
રહી હોય તેનો.

મહતરાગારેણ-મ૦ વડેરા સાધુજના કેહેવાથી ખાવું
પડે તેનો.

સાહુવયણેણ-સા૦ વડેરા સાધુજના કેહેવાથી પાલવું
પડે તેનો (તથા) (ઉપરના બે બોલ સાધુજને
લાગુ પડે છે.

સંવસમાહિવત્તિયા ગારેણ-સ૦ સર્વ પ્રકારે સ૦ શ-
રિરે અસમાધી થવાથી આસડ કરવું પડે તેનો
આગારગણી.

વોસિરામિ-વોં તજુ વોસિરાવું છું.

૪ એકકાસણું-પચ્ચખાણું.

એકકાસણું-એ (લોકોમાં એક ટાણું કહેવાય છે તે)
દીવસ મધે એકવાર એક આસને બેસીને જ-
મવું પછીને સમઘીના બે આહાર અને રાત્રે
ચોવીહાર કરવો તે ઉપરાંતના.

પચ્ચખાણી-પં પચ્ચખાણું બંધી કરું છું.

દુવિહું-પિ-દું બે પ્રકારના આહારના (તજવાના)
પિ-અને બીજા પણ.

આહારં-આં આહારના (જેવા કે)

અસણુંખાઈમં-અં અન્ન ખાં મુખડી મેવો વીગરે
આ બે આહાર તજવાં.

અન્નથ્યાણા ભોગેણું-અં અન્નણપણે મુખમાંથી કાંઈ
વસ્તુ અથવા મેઘ વરસાદના દ્વારાં આવી
પડે તેનો.

સરસ્સાગારેણું-સં કોઈ બસાતકારે કોઈ વસ્તુ મોઢામાં
ધાસી દે તેનો.

આઉટ્ટણાપસારેણું-આં આસને બેઠાં બેઠાં હસ્ત પ-
ગાદીક લાંબા ટુંકા કીધા હોય તેનો.

ગુર અલ્લુહાણેણું-ગું ગુર્વાદીકના આવા ગમનથી
જમતાં જમતાં ઉભુ થાવું પડે તેનો.

પારિઠા વણિયા ગારેણું-પાં પરઠવવા લાયક વસ્તુ
જમવી પડે તેનો.

મહત્તરાગારેણું-મં વડેરા સાધુજના કહેવાથી જમવું
પડે તેનો (તથા) (ઉપરના બે બોલ સાધુ-
જને લાગુ પડે છે.)

(૧૫૭)

સવ્યસમાહિવત્તિયા ગારેણુ-સં સર્વ પ્રકારે સં શરીરે

અસમાધી થવાથી એસડ કરવું પડે તેના

આગાર (ગણી)

વોસિરામિ-વોં તણુ-વોસિરાવું છું.

પ એકકઠાણં પચ્ચખાણુ.

એકકઠાણું-એં દીવસના મધ્યે એકવાર એક આસને

એશીને અંગ ઉપાંગ હલાવ્યા ચલાવ્યાં વગર

જમ્યા બાદ ચૌવિહાર કરી ઉઠવા સંબંધીના.

પચ્ચખામિ-પં પચ્ચખાણુ બંધી કરું છું.

ચઉવિહારં પિ-ચ-ચાર પ્રકારના આહારના પિ. અને

બીજા પણ.

આહારં-આં આહારના (જેવાં કે)

અસણંપાણું-અં અન્ન પાં પાણી.

ખાઇમં-સાઇમં-ખાં સુખડી મેવો વીગેરે સાં સોપારી

તંબોલ આદી મુખવાસની વસ્તુઓના.

અન્નચ્ચાણુ ભોગેણુ-અં અન્નણુપણે મુખમાંહી કાંઈ

વસ્તુ અથવા મેદ્ય વરસાદના ફેરા આવી

પડે તેના.

સહસ્સાગારેણુ-સં કોઈ બલાત્કારે કાંઈ વસ્તુ મોઢાં

માં ઘાલી દે તેના.

સાગારીયાગારેણુ-સાં સાધુજીને આહાર કરતાં-કોઈ

સંસારીના આવવાથી પડખુ ફેરવી બેસવું

પડે તેના.

ગુરુઅભુઠાણેણુ-ગું ગુર્વાદીકના પધારવાથી જમતાં

જમતાં ઉભું થાવું પડે તેના.

ચારિઠાવણિયાગારેણું-પા૦ પરઠવવા લાયક વસ્તુ જ-
મવી પડે તેનો.

મહત્તરાગારેણું-મંવડેરા સાધુજના કેહેવાથી જમણું
પડે તેનો (તથા)

ઊપરના ચાર બોલ સાધુજને લાગુ પડે છે.
સંવસમાહિ વત્તિયાગારેણું-સ૦ સર્વ પ્રકારે સ-સરીરે
અસમાંધી થવાથી આસડ કરણું પડે તેનો
આગાર (ગણી)

વોસિરામિ-વો૦ તણુ-વોસિરાણું.

૬ આયંબીલ પચ્ચખખાણુ.

આયંબિલવિહું-આત્માને બિલ સમાન ગણીને દિવસ
મધ્યે એકવાર વિગય રહીત (સ્વાદ વિના)
જમીને રાત્રે ચોવિહાર કરવા સંબંધીના.

પચ્ચખખામિ-પચ્ચખખાણુ-બંધી કરું છું.

ચચઉવિહું પિઆહાર-ચાર પ્રકારના આહારના.

અસણું-અન્ન

પાણું-પાણી.

ખાઈમિ-સુખડી મેવો વગેરે

* ચઉવિહુંને બદલે તેવિહું (ત્રણ પ્રકારના આ-
હારના શબ્દ આ ઠકાણે કેહેવાય છે કેમકે તે ચો-
વિહારથી તેમજ તેવિહારથી પણ થાય છે ને આઠ
આગાર તથા વિગય રહિતના એકટાણા સહિત થાય
છે. “તેવિહું” શબ્દથી કરતી વખતે “પાણું” શબ્દ
કેહેવો નહીં.

સાધમં—સોપારી તંબોળ આદિ મુખવાસની વસ્તુઓના.

અન્નથાણા ભોગેણું—અન્ન અન્નપણે મુખ માંહી કાંઈ વસ્તુ અથવા વરસાદનાં ફેરાં આવી પડે તેનો. સહસ્ત્રાગારેણું—કોઈ બળાત્કારે કાંઈ વસ્તુ મોઢામાં ઘાલી દે તેનો.

લેવાલેવેણું—લેપ સહિત નહીં તેમ લેપ રહિત નહીં એવી લેપાલેપ વસ્તુઓ કહેવાય તેનો.

ગિહ્વથસંસઠેણું—ગૃહસ્થાદિકનો હસ્ત વિગયાદીકથી ખરડાયો હોય અને તેણે કરી આવે તેનો.

ઉજ્જિખત્તવિવેગેણું—રોટલી વગેરે ઉપર ઠરેણું ધી મુકેણું હોય તે ધી ઉપાડી લીધેલી રોટલી આવી હોય તેનો.

ગુરુઅશ્લુઠાણેણું—ગુરુદિકના આવા જમનથી જમતાં જમતાં ઉભું થાવું પડે તેનો.

પદુચ્ચમખિએણું—ધૃતાદિકમાં પોળી પ્રમુખ કરેલી હોય તે, તથા અન્નાદિકમાં ધૃતાદિકના છાંટા પડેલ હોય તે અન્નણે આવે તેનો.

પારિઠાવણિયાગારેણું—પરઠવા લાયક વસ્તુ જમવી પડે તેનો.

મહત્તરાગારેણું—વડેરા સાધુજનો આ દેશથી વસ્તુ જમવી પડે તેનો.

ઉપરના બે બોલ સાધુજને લાગુ છે

સન્વસમાહિ વત્તિયાગારેણું—સર્વ પ્રકારે સરીરે અસમાધી થવાથી ઓસડ કરવું પડે તેના આગાર (પાણીના આગાર કહે છે.)

પાણાહારસ્સ લેવેણુંવા-લેપ સહીત પાણીનો

અલેવેણુંવા-કાંછ પ્રમુખના પાણીનો,

અચ્છેણુંવા-નિર્મળ પાણીનો

બહુલેવેણુંવા-ડાળા પાણીનો.

સસિંધેણુંવા-અનાદિકની સીત સહીતના પાણીનો.

અસિંધેણુંવા-અનાદિકની સીત રહીત પાણીનો આ-
ગાર (ગણી)

(ઉપરના નવ બોલ) મધ્યે જોડલા રાખવા હોય
તેટલા કહેવા.

વોસિરામિ-વોસિરાવું-તણું છું.

#૭ અલત્તઠં (ઉપવાસ) પચ્ચખાણ.

(સૂરે ઉગ્ગએ) અલત્તઠં--દિવસ ઉગ્યાથી બીજો
દીવસ ઉગે ત્યાં સુધી

પચ્ચખામિ—પચ્ચખાણ કર્યું.

અઉવિવહું, પિઃઆહાર—ચાર પ્રકારના આહારના
અને બીજાં પણ

અસણું-પાણું=અન્ન-પાણી

ખાઈમં-સાઈમં—ખાં મુખડી, મેવો વિગેરે-સા-સો-
પારો તંબોળ આદિક મુખવાસની વસ્તુઓ.

અન્નથાણા ભોગેણું—અન્નણપણે મુખમાંહી કાંઈ વ-
સ્તુ આવી પડે અથવા મેઘ વરસાદના ફેરાં
આવી પડે તેનો

સહસ્સાગારેણું—કાંઈ બળાતકારે કાંઈ વસ્તુ મોઢામાં
ઘાલી દીધે તેનો

* પારિકાવણિયાગારેણું—પરઠવવા લાયક વસ્તુ જન્મ-
વી પડે તેનો

* મહત્તરાગારેણું—વડેરા સાધુજીના આદેશથી જન્મવું
પડે તેનો

સવ્વ સમાહિવત્તિયાગારેણું—સર્વ પ્રકારે શારિરે અ-
સમાધિ થવાથી ઓસડ કરવું પડે તેનો આ-
ચાર (ગણી)

વોસિરામિ—વો સિરાવું છું એટલે તળુ છું
૮ દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાણુ.

દિવસચરિમં—પાછલો એક પોહોર દિવસ રહે ત્યાંથી
બીજે દીવસ ઉગે ત્યાં સુધી.

પચ્ચખખામિ—પચ્ચખખાણુ કરું છું.

ચઉવિવહું પિ, આહારં—ચાર પ્રકારના આહારના અને
બીજા પણ આહારના જેવાં કે

અસણું—પાણું—અન્ન—પાણી

ખાઈમં—સાઈમં—મુખડી મેવો વિગેરે સોપારી તંબોળ
આદિ મુખવાસની વસ્તુઓ તેમાં

અન્નથાણુભોગેણું—અન્નણે મુખમાંહી કોઈ વસ્તુ
અથવા વરસાદના ફેરાં આવી પડે તેનો

સહસ્સાગારેણું—કોઈ બળાતકારે કાંઈ વસ્તુ મોઢામાં
ધાલી દે તેનો

મહત્તરાગારેણું—વડેરાના આદેશથી જન્મવું પડે તેનો

---

* આ બે બોલ સાધુજીને લાગુ પડે છે. * બે
ઉપવાસ ને છઠ્ઠ લજ્જ, ત્રણ ઉપવાસ ને અઠમલત્ત એમ
દરેક અપવાસે બે બે લત્ત વધારવા.

સવ્વ સમાહિવત્તિયાગારેણું—સર્વ પ્રકારે શરિરે અ સ-
માધિ થવાથી આસડ કરવું પડે તેનો આગાર
વોસિરામિ—વોસિરાવુંકું તબ્બુંકું.

૯ નિવિગ હિયં પચ્ચખખાણ.

નિવિગહિયંવિહું—દિવસમાં એક વખત વિગય રહિત
જમીને રાત્રે ચૌવિહાર કરવો તે સંખંબીના.

પચ્ચખખામિ—પચ્ચખાણ કરુંકું.

ચઉવ્વિહું—પિ, આહાર—ચાર પ્રકારના આહારના અને
ખીજા પણ જેવા કે
અસણું—પાણું—અન્ન—પાણી

ખાધમં—સાધમં—મુખડી મેવો વિગેરે તથા સોપારી
તંબોળ આદિ મુખવાસની ચીજો

અન્નથાણાભોગેણું—અન્નણુપણુ મુખમાંહી કોઇ વ-
સ્તુ અથવા વરસાદના ફેરાં આવી પડે તેનો

સહસ્સાગારેણું—કોઇ ખળાતકારે કાંઇ વસ્તુ મુખમાં ધા-
લીદે તેનો

લેવાલેવેણું—લેપસહિત નહિ તેમ લેપરહિત નહિ એ-
વી લેપાલેપ વસ્તુઓ કેહેવાય તેનો

ગિહ્થસંસથેણું—ગૃહસ્થાદિકનો હસ્ત વિગયાદિકથી
ખરડાયો હોય ને તેણે કરી આપે તેનો

ઉખિખત્તવિવેગેણું—રોટલી વિગેરે ઉપર ડેરેલુ ધી મુ-
કેલુ હોય તે ધી ઉપાડી લીધેલી રોટલી આવી
હોય તેનો

પડુઅમખિખએણું—ધૃતાદિકમાં પોલી પ્રમુખ કરેલી
હોય તે તથા અનાદિકમાં ધૃતાદિકના છાંટા પ-
ડેલ હોય તે અજણે આવે તેનો

*પારિઠાવણિયાગારેણું—પરંવવા લાયક વસ્તુ જ-
મવી પડે તેનો

*મહત્તરાગારેણું—વડેરા સાધુજીના આદેશથી જમવું
પડે તેનો

સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું—સર્વ પ્રકારે શરીરે અ-
સમાધિ થવાથી ઓસડ કરવું પડે તેનો આગાર

વોસિરામિ—વોસિરાવું તળું છું.

૧૦ અભિગ્રહું પચ્ચખખાણું.

આભેગ્રહું—દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ અનેભાવથી આભેગ્રહ ધા-
રવો તે સંબંધીના

પચ્ચખખામિ-પચ્ચખખાણું કરું છું

*ચઉવિવહું-પિ--આહાર—ચાર પ્રકારના આહારના
અને બીજા પણ આહારના જેવા કે

અસણું-પાણું-અન-પાણી

ખાઈમં-સાઈમં-મુખડી મેવો તથા સોપારી તંબાળ
ઓદી મુખવાસની વસ્તુઓ

અન્નથ્યાણા ભોગેણું-અજાણપણે મુખમાંહી કાંઈ વસ્તુ
અથવા વરસાદના ફેરા આવી પડે તેનો

સહસ્સાગારેણું—કોઈ બળાત્કારે કાંઈ વસ્તુ મોઢામાં
ધાલી દે તેનો

મહત્તરાગારેણું-વડેરાના આદેશથી જમવું પડે તેનો

---

* આ બે બોલ સાધુજીને લાગુ છે * તિવિહેણું
પણ કહેવાય,

અવસમાહિવત્તિયાગારેણું—સર્વ પ્રકારે શરિરે અસ-
માધી થવાથી ઓસડ કરવું પડે તેનો આગાર
ગણી

વોસિરામિ—વોસિરાવું છે—તબ્બું

૧૧ દેસાવગાસિક વૃત પચ્ચખખાણું.

દ્રવ્ય થકી—કાયાએ કરી દેસાવગાસિક વૃત કરવું તેમાં
સાવજજ જોગ—પાપ કર્મના વ્યાપાર

સેવવાના પચ્ચખખાણું—કરવાની બંધી

ક્ષેત્ર થકી—જમીન થકી ઓછી દિશાઓનું માન
કરવું તે

આખા લોક પ્રમાણે—સર્વ જાતિના લોકો પ્રમાણે

કાળ થકી—વખતમાં દેસાવગાસિક વૃત કરવું તેમાં

દિવસ ઉગ્યા સુધી—જ્યારથી આદરવામાં આવે ત્યા-
રથી બીજો દિવસ ઉગ્યા સુધી

ભાવ થકી—પોતાની મરજીથી દેસાવગાસિક વૃત કરવું
તેમાં

છકોટીએ—પાપના નવ ભાંગા મહિલા છ ભાંગાની
પચ્ચખખાણું—બંધી

દસમું દેસાવગાસિક વ્રત—દસમું દિસાવકાશનો રૂંધન
કરવો તે વૃત તેના વિષે

* જવઅહોરત—એક દિવસ અને એક રાત્રી સુધી

---

* આ વ્રત અહોરાત્રિનું કરવામાં આવે તો
પ્રથમ ચોવિહારના પચ્ચખખાણું કર્યાબાદ દસમા વ્રતના
પચ્ચખખાણું કરવાના છે કેમકે તે વૃત અદ્ય એટલે
મોડા કાળનું પણ થાય છે.

પળજીવાસામિ—પાપમાં પ્રવર્તવું નહીં.

દુવિહું—તિવિહેણું—એકરણ-ત્રણ જોગે કરીને

નકરોમ—નકારવેમિ—હું પોતે પાપ કરૂં નહીં. બીજા
પાસે કરાવું નહીં.

મણસા, વયસા, કાયસા—મન-વચન-કાયાએ કરીને
(આ ત્રણ જોગ)

તરસભંતે—તે દસમા વ્રતને વિષે જે પાપ સેવ્યુ હોય

પડિશ્કમામિ—નિવર્તું—છાંકજું

નિંદામિ—આત્માની સાક્ષીએ નિંદુંજું;

ગરિહામિ—ગુરૂની સાક્ષીએ ગરહુંજું

અપ્પાણું વોસિરામિ—પાપથકી પોતાના આત્માને
વોસિરાવુંજું—તળુંજું.

૧૨ પોષધ વ્રત પચ્ચખખાણું.

દ્વયથકી—કાયાએ કરી પોષો કરવો તેમાં

સાવજજ જોગ—પાપ કર્મના વ્યાપાર

સેવવાના પચ્ચખખાણું—કરવાની બંધી

ક્ષેત્રથકી—જમીનથી પોષો કરવો તે

આખાલોકપ્રમાણું—સર્વ જાતિના લોક પ્રમાણું

કાળથકી—વખતમાં પોષો કરવો તેમાં

દિવસ ઉગ્યા સુત્રી—એક દિવસ સહિ એક રાત્રિ વિત-
તાં બીજે દિવસ ઉગ્યા સુત્રી

ભાવથકી—પોતાની મરજીથી પોષો કરવો તેમાં

છોકોટીએ પચ્ચખખાણું—છસાંગાની બંધી

અગ્યારમું પોષધવ્રત—અગિયારમું ધર્મ કરણીથી આ-
ત્માને પોષવો તે વ્રત

અસણું પાણું-અન્ન-પાણી

ખાઈમં-સાઈમનો-સુખડી મેવો-સોપારો તંબોળ આ-
આદિ-ખાવાની વસ્તુ

પચ્યજખાણુ-ખંધી

અબ્રહુમનો પચ્યજખાણુ-મૈથુન સેવવાની ખંધી

મણિસુવણનો પચ્યજખાણુ-મણી સોના વીગરે ઘરેણાં
પહેરવાની ખંધી

માલાવન્નગ-વિલેવણનો પચ્યજખાણુ-પુષ્પાદિકની માળા
ના-શરીરની કાંતિ વધે તેવી સુખડ આદિ વિલે-
પન કરવાની ખંધી

સૂચ્યસુસલાદિક-સાવજજ જોગનો પચ્યજખાણુ-શસ્ત્ર-
સાબેલાદિક પાપ કરી ચીજનો વેપાર કરવાની
ખંધી.

જાવઅહોરત્ત-એક દીવસ અને એક રાત્રિ સુધી.

પજ્જુવાસામિ-સેવતું એટલે પાપમાં પ્રવર્તતું નહી.

હુવિહું-તિવિહિણું-એ કરણ-ત્રણ જોગે કરીને.

નકરેમિ-નકારવેમિ-હુ પોતે કર નહી-ખીજ પાસે
કરાતું નહી.

મણસા, વયસા, કાયસા-મન વચન-કાયાએ કરીને

તસ્સલતે-તે પોષધ વૃત્તને વિષે જે પાપ સેવ્યું હોય
તેથી- હે પુણ્ય.

પડિકમ્મામિ-નિવર્તું છું.

નિંદામિ-આત્માની સાક્ષીએ નિહું છું.

ગરિહામિ-ગુરૂની શાક્ષીએ ગ્રહું છું.

અખાણુંવોસિરામિ-પાપ થકી આત્માને તણું છું.

જે જે વૃતના પચ્ચખાણ કરી જેટલા વખત મુઘી
આદરવામાં આવ્યું હોય તેટલો વખત પુરો થએથી
તે વ્રત વીધિ સહીત પારવુ જોઈએ તે નીચે પ્રમાણે.

જે વૃત પારવાનું હોય તેનું નામ લઈને નીચે
મુજબ પારવાની વિધિ.

સમકાએણું-ફાસિયં-પાલિયં-તિરિયં-કિટ્ટિયં-સો-
હિયં-આરાહિયં-આણાએ-અણુપાલિતા-નલવત્ર ત-
સ્સમિચ્છામિ દુક્કડં.

દસમું દસાવગાસિક વ્રત તથા પોષધ વ્રત પાર-
વાની વીધી.

દસમાદસાવગાસિક વ્રતના પંચ અધ્યારા-જાણિય-
વ્વા-નસમાયરિયવ્વા-તંજહા તે આલોઉં-આણવણ
પઉંગે-પેસવણપઉંગે-સદાણુવાએ-રવાણુવાએ-અ-
હિયાપોગ્ગલ પખવે તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં.

અગ્યારમા પડિપુણ પોષધ વ્રતના પંચઅધ્યારા
જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા. તંજહા તેઆલોઉં, અપ્પ-
હિલેહિય, દુપ્પહિલે હિય-સેજસંથારએ અપ્પમન્નિજય
દુપ્પમન્નિજય, સેજસંથારએ અપ્પહિલેહિય, દુપ્પહિલે-
હિય, ઉચ્ચાર પાસવણ ભૂમિ-અપ્પમન્નિજય-દુપ્પમ-
ન્નિજય, ઉચ્ચાર પાસવણ ભૂમિ-પોસહસ્સ, સમ્મઅણુણું
પાલણાયા-તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં—

ઉપર મુજબ દસમા તથા અગીયારમા વ્રતના
અતિચાર જુદા જુદા બોલવાને તે પછી દરેક વ્રતમાં
બોલવાના બોલ નીચે મુજબ છે.

૨ દસમું દસાવગાસિક વ્રત અથવા અગિયારમું પડિ
પુણ પોષધ વ્રત—

સમકાએણું-ફાસિયં-પાલીયં-તિરિયં-કિટ્ટિયં-સોહિ
યં-આરાહિયં-આણાએ-અણુપાલિતા-નભવઈ ત
ત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં

- ૩ બને પ્રતમાંહિલો જે કોઈ મનવચન કાયાએ કરી
દોષ લાગ્યો હોય તો તત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં
- ૪ બને પ્રતમાં સ્ત્રી કથા-ભત્ત કથા દેશકથા રાજ
કથા એ ચાર કથા માહેલી કોઈ કથા કરી હોય
તો તત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં (સ્ત્રીએ પુરુષ કથા
બોલવી.
- ૫ બને પ્રતમાં આહારસંજ્ઞા, ભયસંજ્ઞા, મૈથુનસંજ્ઞા
પારેશ્વરસંજ્ઞા એ ચાર સંજ્ઞા માહેલી કોઈ સંજ્ઞા
કરી હોય તો તત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં
- ૬ બને પ્રત-વીધિએ લીધું વીધિએ પાલ્યું વીધિ ક-
રતાં અવીધિ થઈ હોય તો તત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં
- ૭ બને પ્રતમાં અતિક્રમ વ્યતિક્રમ અતિચાર અણાચાર
જાણતાં અજાણતાં મનવચન કાયાએ કરી જ્ઞાન
દર્શન ચારિત્ર, અને તપ સંબંધિ કોઈ દોષ લાગ્યો
હોય તો તત્સસમિચ્છામિ દુક્કડં.
- ૮ બને પ્રતમાં કાનોમાત્રા મિંડી, પદ, અક્ષર, ઓ-
છા અધિક-કે વિપરિત ભણાણો હોય તો અનંત
સિદ્ધ કેવળીની સાથે માહારે તત્સસમિચ્છામિ
દુક્કડં.

કેટલાએક ધર્મધ્યાનનો કાઉન્સલ પાંચમા આવશ્યકર્મ
કરે છે તે નીચે મુજબ.

શેકંતં ૧ ધમેઝાણે ૨ ચઉવિહો ૩ ચઉપડિયારે ૪
પનંતે ૫ તંજહા ૬ આણાવિજયે ૭ આવાયવિજયે
૮ વિવાગવિજયે ૯ સંઠાણવિજયે ૧૦ ધમસણઝાણસ
૧૧ ચત્તારિલખણા ૧૨ પનંતાતંજહા ૧૩ આણાફળ
૧૪ નિસગફળ ૧૫ ઉવયેફળ ૧૬ સુત્રફળ ૧૭ ધમસણ-
ઝાણસ ૧૮ ચત્તારિઆલંખણા ૧૯ પનંતાતંજહા ૨૦
વાયણા ૨૧ પુછણા ૨૨ પરિયટણા ૨૩ ધમકહા ૨૪
ધમસણઝાણસ ૨૫ ચત્તારિ આણુપેહા ૨૬ પનંતાતંજહા
૨૭ ઝેગચાણુપેહા ૨૮ અણિચાણુપેહા ૨૯ અસરણ-
ણુપેહા ૩૦ સંસારાણુપેહા ૩૧.

૧ શું તે ? ૨ ધર્મધ્યાન, ૩ ચાર જાતનાં, ૪ ચાર
ચાર પદ ભેદ છે, ૫ પદરૂપા ૬ તે આ પ્રમાણે ૭
આજ્ઞાનોવિચાર કરવો ૮ દુખનો વિચાર કરવો ૯ સુ-
ખને દુખ સાથી ભોગવે છે તેનો વિચાર કરવો ૧૦
લોકના આકારનો વિચાર કરવો ૧૧ ધર્મ ધ્યાનનાં
૧૨ ચાર લક્ષણ ૧૩ તે આ પ્રમાણે કહ્યાં ૧૪ ધર્મ
આજ્ઞાની રૂચી ૧૫ વિત્રાગ દેવે પદરૂપું તેના ઉપર
શ્રદ્ધા આણવાની રૂચી ૧૬ ઉપદેશની રૂચી ૧૭ સુત્ર
સિદ્ધાંતની રૂચી ૧૮ ધર્મ ધ્યાનના ૧૯ ચાર પ્રકારના
આધાર ૨૦ તે આ પ્રમાણે કહ્યાં ૨૧ વાંચવું ૨૨ પુ-
છવું ૨૩ સીખેલું સંભારવું ૨૪ ધર્મ કથા કરવી ૨૫
ધર્મ ધ્યાનના ૨૬ ચાર પ્રકારના વિચાર ૨૭ તે આ
પ્રમાણે કહ્યાં ૨૮ એકલાપણાનો વિચાર—જીવ એકલો

આવ્યો ને એકલો જશે તેનો વિચાર કરવો ૨૬ અ-
નિત્યપણાનો વિચાર કરવો—સંસાર અનિત્ય છે કોઈ
કોઈનું નથી એવો વિચાર ૩૦ અસરણપણાનો વિચાર—
સંસારમાં કોઈકોઈને ત્રાણ સરણ નથી એવો વિચાર
કરવો ૩૧ સંસાર વીશે વિચાર—સંસાર કેવો અસ્થિર
છે તે વિશે વિચાર કરવો તે.

સંવરની વિધિ.

સમાયક ન આવડતી હોય તો સંવર કરવો તે નીચે
મુજબ.

પ્રથમ વસ્ત્ર રજેહરણ ને ગાછો પડિલેહીને મો-
હપતિ બાંધીને પથરણા ઉપર બેસવું; બેસીને પાંચ
વાર નમોઝ્કાર મંત્ર લણવા. તે પછી ઈરિયાવહિ કરવી
અથવા ત્રણ નમોઝ્કારનો કાઉત્સગ્ગ કરવો. પછી ઉભા
થઈ ગુરૂને નમસ્કાર કરીને સંવર કરવાની આજ્ઞા
માગવી પછી નિચે મુજબ પાઠ લણવો.

દ્રવ થકી ક્ષેત્ર થકી કાળ થકી લાવ થકી બા-
હિરલા પાંચે આશ્રવ સેવવાના પચ્ચખ્યાણ તરસ
ભાંતે પડિક્કમામી નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણવોસિ-
રામિ (ત્રણ નમોઃથુણું કહેવા.)

આ પ્રમાણે બે ઘડિનો એક ઘડિનો એક રાત
દિવસનો સંવર ઉપર મુજબ લણવાથી બંધાયો. રાત
દિવસ જો કરે તો સંવર પોસો તેને કહે છે.

હવે સંવર પાળવાની વિધિ નિચે મુજબ.

પ્રથમ પાંચવાર નમોઞ્કાર મંત્ર ભણી ત્રણ નમોઞ્કારનો કાઉત્સગ્ગ કરવો તે પછી આ પ્રમાણે બોલવું કે માહરે સંવર કાસિયં પાલિયં તિરિયં કિંદ્રિયં સોહિયં આ-રાહિયં આણાએ આજુ પાલિતા નભવઈ તસ્સ મિન્દ્યા-મિદ્દુકકડં.

આ પ્રમાણે સંવર તથા સંવર પોસો લેવા અથવા પાળવાની રીત સંપૂર્ણ.

પોષાની વિધિ.

અગ્યારમું પોષધટ્ટ કરવાની રીત નિચે મુજબ.

પ્રથમ આગલે દિવસથી ચોવિહારો ઉપવાસ કરવો. તે દીવસે સવારથી ઉપાશ્રયે આવવું. પોસાના કામના માટે માત્ર પાંચ લુગડાં ઓઢવા પાથરવાનાં રાખવા. પ્રથમ મોહપતિ, ગોઠો, રજોહરણનું પડિલેહણ કરવું. પછી કપડાનું પડિલેહણ કરવું. લઘુનીતનું ભાજન પડિલેહણ કરી રાખવું. પછી પથરણા ઉપર બેશી નમોઞ્કાર મંત્રથી તે તસ્સોત્તરીના પાઠ સુધી પાઠ ભણવો. તે પછી ઇન્દ્યામિ પડિક્કમણાનો કાઉત્સગ્ગ કરવો. કાઉત્સગ્ગ પાળી લોગસ્સ બોલવો. પછી ગુરુજીને તે ન હોય તો મહાવિદેહમાં બીરાજમાન વર્તમાન તિર્થંકરને ઉઠી બેશી ત્રણવાર વંદણ કરવી,

અને પોતાની આજ્ઞા માગવી, પછી હાથજોડી ઉભા રહી નીચેનો પાઠ ભણવો.

અગ્ન્યામું પોષધત્રત અસણું પાણું ખાદ્યમં સાદ્યમંના
પચ્યજખ્યાણુ અબ્રહુમ સેવવાના પચ્યજખ્યાણુ સુવણુના
પચ્યજખ્યાણુ માલાવત્રગ વિલેવણુના પચ્યજખ્યાણુ સથ્ય-
મુસલાદિક સાવજજ જોગના પચ્યજખ્યાણુ જવઅદોરત્તં
પજ્જુવાસામિ દુવિહું તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ
મણુસા વયસા કાયસા તસ્સભંતે પહિકમ્મામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

આ પ્રમાણે બોલ્યા પછી ડાબો ઢીચણુ ઉભો રા-
ખીને ત્રણ નમોઃસ્થુણું ભણવાં.

હવે આખા દિવસમાં શુંશું કરવું તે નિચે મુજબ.

જો ગુરૂવાદિક હોય તો તેમની પાસે ભણવું ગ-
મ્મવું, વ્યાખ્યાન સાંભળવું, ગુરૂવાદિક ન હોય તો
વર્તમાન તિર્થંકરની આજ્ઞા માગી પોતાની મેળે ભ-
ણવું. પણ પોતાના દિવસે સુવું નહીં. કદાચીત શ-
રીરના કારણથી સુવું પડે અને જો ઉધઆવી હોય તો
ઉઠીને ચાર લોગરસનો કાઉરસગ્ગ કરવો. જો લઘુનીત
કરવી હોય તો પ્રથમ ભાજન જોધને મુકી રાખેલ છે
તે લેઈ તેમાં લઘુનીત કરવી. પછી જો રાત્રી હોય તો
માથે લુગડું આઢવું અને દિવસ હોય તો ખુલ્લે માથે

ઉપાશ્રય બહાર નિકલવું, અને નિકલતાં “આવસહિ”
 “આવસહિ” એમ બેવાર બોલી બહાર નીકળવું. પછી
 જમીન નજરથી જોવી કે કીડીના દર વીગેરે હોય
 નહી તેવી જગ્યાએ શકેદ્રની આજ્ઞા એમ કહીને
 પરઠવવું પરઠવીને “આવોસીરે આવોસીરે” જસ આજુ-
 બણહ” એમ બોલી ઉપાશ્રયમાં પેસવું. ઉપાશ્રયમાં
 પેસતાં “નિસ્સહી નિસ્સહી” એમ બોલી ઉપાશ્રયમાં
 આવી ભાજન ઠંકાણે મુકવું. પછી પથારી ઉપર બેસી
 નમોઝારથી તસ્સઉત્તરી સુધી ભણી ધરિયાવહીના કાઉ-
 રસગ કરવો. પછી સાડાત્રણ વાગે એટલે ઉભા થવું.
 જે પોતાથી કોઇ મોટા શ્રાવકે પોસો કર્યો હોય તે
 તેમને હાથ જોડીને ખમાવવા અને બોલવું કે પડિ-
 લેહણની આજ્ઞા પછી તે શ્રાવક એમ કહે કે જતના
 સહીત તે પછી પ્રથમ મોહપતિનું પડિલેહણ
 પછી ગોઝાનું પછી રજોહરણનું પછી કપડાં આઢેલાં
 પેહેરેલાં તથા પાથરેલાં હોય તેનું પડિલેહણ કરવું.
 પડિલેહણ કરીને જમીન પૂજવી જમીન પૂજીને એક
 હાથ પોહોલી અને ત્રણ હાથ લાંબી પથારી કરવી.
 પછી નમોઝારથી તસ્સઉત્તરી સુધી ભણવું. પછી ધરિ-

૧ અવશ્ય જરૂરીઆત કામ માટે બહાર નીકળું છું.

૨ પાછળથી આ પરઠવવા સંબંધી જે પાપ થાય
 તેથી હું છુટા થાઉં છું.

૩ પ્રથમ શકેદ્રની આજ્ઞા માગેલ હતી તે પાછી
 સોપું છું.

૪ ચીંતવેલ કામપુર કરી પાછા આવ્યો.

આવહીનો તથા ત્રીજા સમજ સુત્રનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે
 થઈ પડિકમણા વખતે પડિકમણું જે પોતાને આવ-
 ડતું હોય તો પોતાની મેળેજ કરવું; અને આવડતું
 ન હોય તો કોઈ કહે તે સાંભળવું પણ પડિકમણું
 જરૂર સાંજ સવાર એ વખત કરવું; અથવા સાંભળ-
 વુંજ અને કદી જે સમર પોસો કર્યો હોય ને
 પોતાને પડિકમણું ન આવડતું હોય અને સાંભળા-
 વનાર પણ ન હોય તો પડિકમણું કર્યા વિના
 ચાલે તેટલો વખત નોકારવાલી ગણવી પછી પાછડી
 રાત્રે ઉઠીને તરત નમોઅરિહંતાણુથી તે તસ્સોત્તરી
 સુધી પાઠ ભણીને (ચારલોગસ્સ) ત્યા પેલા સમજસુત્રનો
 કાઉસ્સગ્ગ કરવો એટલે પડિકમામિ પગામસિજ્જાએ નિ-
 ગામ સિજ્જાએ ઇત્યાદિક કાઉસ્સગ્ગ પાળીને પડિકમણા
 ની વખત થઈ હોય તો પ્રથમના કહ્યા પ્રમાણે ક્ષેત્ર
 વિશુદ્ધ કરીને પેહેલા આવસ્યકની આજ્ઞા લેવી પછી
 દીવસ ઊગ્યા પછી પડિલેહણની વખત થાય એટલે
 મોટા આવકને ખમાવીને પડિલેહણની આજ્ઞા માગવી
 અને પોતાથી મોહોટા આવક ન હોય તો માહાવીદેહ
 ક્ષેત્રમાં વડેરા આવકજીની આજ્ઞા માગી પડિલેહણ
 કરવું પડિલેહણું કરી ઈરિયાવહીનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો
 પછી પોસો જે વખતે લીધો હોય તે વખતે પાલવો
 માળવાની વિધિ આગલ લખી છે.

પ્રતિક્રમણ કરવાની વિધિ.

૧ પેહેલુ સામાયક કરવું—તેમાં પહેલા છ પાઠ ઉભા રહી કહેવાના છે ને “નમોઽથુણું” નો પાઠ કહેતી વખતે બેસવાનું છે.

૧ પ્રથમ સામાયક આવસ્યક.

૧ સામાયક લખને તરત પ્રતિક્રમણ કરવાનો વખત થયો હોય તો તરત પ્રથમ આવસ્યકની આજ્ઞા લેવી.

૨ સામાયક કર્યાને ઝાઝામાં ઝાઝી એક ઘડિ થઇ હોય તે પછી પ્રતિક્રમણ આદરવું હોય તો મુનિરાજને ત્રણ વખત ઉઠી બેસી વંદન કરી ક્ષેત્ર વિશુદ્ધ કરવાની આજ્ઞા માગવી ને “નમોઽકારનો” પાઠ “ધમ્મખમ્મિ પટિક્રમણાનો” પાઠ “તસ્સઉત્તરીનો” પાઠ લણી “ધરિયા વહિ” નો કાઉસગ્ગ કરી કાઉસગ્ગ પાળી “લોગસ્સ”નો પાઠ કહી ડાબો હાથ જણ ઉભો રાખી બે “નમોઽથુણું” કહેવાને પછી પ્રથમ આવસ્યકની આજ્ઞા લેવી.

૩ આ પ્રથમ સામાયક આવસ્યકની આજ્ઞા માગતા પહેલા આસનથી નીચે ઉતરી ઉભા થવું ને બે હાથ જોડી “તિજંખુતા”નો પાઠ લણી ત્રણ વખત મુનીને વંદન કરવું. મુની ન હોય તો સિદ્ધ ભગવંતની સાથે કે વર્તમાન તિર્થંકરની સાથે આજ્ઞા માગવી,

(૧) પછી પાઠ ૧ “ધમ્મખમ્મિણુંભતે”નો કહેવો

(૨) પછી “નમોઃકાર” મંત્ર લખવો (૩) “કરે-
મિલતે”નો પાઠ લખવો (૪) પછી પાઠના ૦ ૨ નો
“ધૃમ્ધામિઠામિ કાઉસગ્ગ”નો કહેવો (૫) પછી “ત-
સ્સઉત્તરી”નો કહેવો (૬) પછી “નવાણુ અતિચાર”
નો અથવા “ચાર લોમસ્સ” અથવા અત્રિસ “ન-
મોઃકાર”નો કાઉસગ્ગ કરવો તે ઉપરાંત એક “નમો-
ઃકાર”નો કાઉસગ્ગ કરી “નમો અરિહંતાણુ” કહી
કાઉસગ્ગ પાળવો. આ કાઉસગ્ગ ઉભા રહીને કરવો
પછી અશક્તિના કારણથી નાચે ઘેસીને પણ કરાય.

૨ ચઉવીસઘેઠા આવસ્યક ઝીઝે

પછી “તિજ્જુત્તાનો” પાઠ લખી ઘુનીને
વંદન કરી ઝીઝે આવસ્યકની આજ્ઞા માગવી ને
ઉભા ઉભા “લોગસ્સનો” પાઠ કરવો.

૩ વંદણ આવસ્યક ત્રીજે

પછી “તિજ્જુત્તાનો” પાઠ લખીને વંદન
કરીને ત્રીજે વંદણ આવસ્યકની આજ્ઞા માગવી.
પછી પોતાનું આસન સુકી નીચે ઘેસીને જે ઢીચણ
ઉભા રાખીને જે હાથ જોડી પાઠ ૩ જે “ધૃમ્ધા-
મિ ખમાસમણાનો” જે વખત કહેવો.

આ પાઠમાં “નિસીહિ” આવે ત્યાં ઉકડ
આસને એટલે જે ઢીચણ ઉભા રાખી ગુરૂ પાસે
ઘેસીને “આવસિયાએ” શબ્દ આવે ત્યારે ગુરૂ
પાસેથી ઉભા થઈ પાઠ પુરો કરવો ને ખીજ વખત
આ પાઠ બોલતા “નિસીહિ” શબ્દ આવે ત્યારે

પાછું ઉકડું આસને બધો પાઠ પુરો થતા સુધી બે-સત્રું અને “આવસિયાએ” શબ્દ બીજી વખત બોલવાનો નથી કેમકે અવગ્રહ બાહિર નિકલેલું નથી, સ્થાનકે બેસી કહેવાનો છે.

— — —

૪ પ્રતિક્રમણ આવસ્યક ચોથો—

ઉભા થઈ “તિજ્જુત્તાનો” પાઠ ભણી વંદન કરીને ચોથા આવસ્યકનો આજ્ઞા માગવી પછી “જ્ઞાનના” અતિચારના પાઠ ૪ થી ૨૧ માં “ચોદ પ્રકારના સમુદ્ધિમનો” છે ત્યાં સુધીના પાઠ ભણવા પછી “ઘચ્છામિઠામિ”ના પાઠ ભણવો પછી “ન-માક્કારનો” પાઠ ભણવો પછી “કરેમિબતેનો” પાઠ ભણવો.

પછી જમણા હાથે ઉભો રાખી બે હાથ જોડી પગ લાગી બેસીને પાઠ ૨૨ માં “ચતારિ મંગ-લિકનો” કહેવો. પછી “ઘચ્છામિ ઠામિના” પાઠ કહી પછી “ઘચ્છામિ પડિક્કમિઉનો” પાઠ કહેવો.

પછી ઉભા થઈ વંદણા કરી “સમણસુત્રની” આજ્ઞા લેવી. પછી બેસી “સમણસુત્ર” પાઠ ૨૩-૨૪-૨૫-૨૬ સંપૂર્ણ ભણી પાઠ ૨૭ માં “નમો ચ-ઉવીસાએ” નો ભણતા “અબ્બુઠિચોમિ આરાહ-ણાએ” એ શબ્દ આવે ત્યારે ઉભા થઈ પાઠ પુરો કરવો ને બે હાથ જોડી ગુર્યાદિકને વંદણા કરી ખામણાની આજ્ઞા માગવી.

જે સંઘાડામાં વંદણા બોલવાનો રિવાજ છે તે સંઘાડાવાળા વંદણાની આજ્ઞા લેતા પહેલાં પાઠ ૨૭ માં “અબ્હુઠિએમિ આરાહણાએ” શબ્દ આવે ત્યાં બે ઠીંચણ ઉભા કરી તે પાઠ પૂર્ણ કરી પોતાનું આસન મુકી બે વખત ખમાસમણાનો પાઠ કહે છે—ને જેઓ ખામણા કહે છે તે ખમાસમણાનો પાઠ બે વખત ખામણા પુરા કર્યા પછી કહે છે.

પછી પાંચ વંદણા કે પાંચ પ્રકારના ખામણાનો પાઠ બેસીને બોલી આવક આવિકાને ખમત ખામણાનો છઠો પાઠ કહી ચારાશી લક્ષ જીવાળેનીને ખમત ખામણાનો પાઠ કહેવો.

૫ કાઉસગ્ગ આવસ્યક પાંચમો.

પછી ઉભા થઈ “તિજ્જુત્તા”નો પાઠ ભણી વંદન કરી પાંચમા આવસ્યકની આજ્ઞા મારગી પછી “દેવસિ પ્રાયશ્ચિત વિયુધનાર્ય કરેમિ કાઉસગ્ગ” કહીને “નમોક્કાર” પાઠ કહી “કરેમિભતે” નો પાઠ કહી “ધચ્છામિહામિ કાઉસગ્ગ”નો પાઠ કહી, “તસ્સ ઉત્તરી”નો પાઠ કહી ઉભા ઉભા કાઉસગ્ગ કરવો—કાઉસગ્ગ પોતે જાતેજ કહેવો—

આંહી દરિયાપુરી ગચ્છવાળા દિવસ તથા રાત્રિ પ્રતિક્રમણમાં ધર્મ ધ્યાનનો કાઉસગ્ગ કહે છે ને રાત્રિ પ્રતિક્રમણમાં તે ઉપરાંત તપના બાર બોલ વધારે કહે છે. બીજા ગચ્છવાળા ધર્મ ધ્યાનને બદલે દેવસિ શયસિ પ્રતિક્રમણમાં ચાર લોગ્ગસ્સનો કાઉસગ્ગ કહે છે જ્યારે દરિયાપુરી ગચ્છવાળા બે લોગસ્સનો પાઠ

લણેછે. પાક્ષી પ્રતિક્રમણમાં બાર લોગસ્સનો, ચઉ-
માસી પ્રતિક્રમણમાં વીસ લોગસ્સનો ને સંવત્સરી
પ્રતિક્રમણમાં ચાળીસ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કહે છે.
દરેક કાઉસગ્ગને અંતે એક “નમોઃકાર”નો પાઠ પુરો
કરી (નમો અરિહંતાણં) શબ્દ કહી કાઉસગ્ગ
પાળવો.

પછી લોગસ્સનો પાઠ બોલવો પછી બેસી આ-
સન મુકી બે વખત (ઇન્દ્રામિ ખમાસમણાનો) પાઠ
કહેવો.

૬ પચ્ચખાણુ આવસ્યક છોડા.

પછી ત્રણ વખત ઉઠી બેસી ગુરૂને વંદના કરી
છોડા આવસ્યકની આજ્ઞા માગીને પચ્ચખાણુ કરાવવા
ગુરૂને સવિનયે કહેવું. તેઓએ પચ્ચખાણુ કરાવ્યા
બાદ બધા મુનીને વાંદીને છબે આવસ્યકના નામ
કહેવા. છેવટ ડાબો ઢીંચણ ઉભો રાખી બે (નમોચ્ચુણં)
કહીને ત્રીજી (નમોચ્ચુણં) (મમ ધમ્મ આયરિયસ્સ)
એમ કહેવું.

પછી સામાયકનો વખત પુરો થયો હોય તો
પારતી.

પ્રતિક્રમણ કરવામાં ધ્યાનમાં રાખવાના સા-
ધારણુ નિયમ.

- ૧ પ્રતિક્રમણ પાંચ પ્રકારનાં છે. ૧ દેવસિ, ૨ રા-
યસિ, ૩ પખિખ, ૪ ચઉમાસિ, ૫ સંવત્સરિ,
૨ (રાયસિ) પ્રતિક્રમણમાં ‘દેવસિ’ શબ્દને બ-

દહે 'રાયસિ' શબ્દ કહેવો ને (તપ) શબ્દ ઉચારવો.

- ૩ પજિખ, ચઉમાસી, સંવત્સરી પ્રતિક્રમણમાં (દેવસિ) ને બદલે (પજિખ, ચઉમાસી, સંવત્સરી) શબ્દ બોલવા.
- ૪ (દેવસિ) પ્રતિક્રમણનો વખત સુર્ય અસ્ત થતી વખતે પ્રથમ આવશ્યકની આજ્ઞા લેવી.
- ૫ (રાયસિ) પ્રતિક્રમણનો વખત પૂર્વ દિશા પીળી થએ પ્રથમ આવશ્યકની આજ્ઞા લેવી.
- ૬ પ્રતિક્રમણ બનતાસુધી ઉભા રહીજ કરવાનું છે.
- ૭ ચઉમાસી પ્રતિક્રમણમાં એ પ્રતિક્રમણ કરવા કહેલ છે તે એવી રીતે કે 'પહેલું' (દેવસિ) પ્રતિક્રમણ ચાર આવશ્યક સુધી કહી પછી શરૂ-આતથી ચઉમાસી પ્રતિક્રમણ કહેવું. એ મુજબ સંવત્સરીને દીવસે એ પ્રતિક્રમણ કહેવા.

ગચ્છવાર ફેરફાર.

દરિયાપુરી ગચ્છમાં સામાયકમાં આજ્ઞા લીધા પછી ત્રણ નમોઽથુણું કહેછે.

સામાયક પાળવામાં ફક્ત પાળવાનો પાઠ કહી ત્રણ નમોઽથુણું કહે છે.—આગળના પાઠ બોલતા નથી.

દરિયાપુરી ગચ્છમાં ચાથા આવશ્યકમાં નવ-દસ ને અગીયારમા વ્રતમાં (દુવિહ, તિવિહણ, નક-રેમિ, નકારવેમિ, મણસા, વયસા, કાયસા, કરંતનાણું જાણુ વયસા, કાયસા) એ પ્રમાણે બોલવાની રીત છે. દરિયાપુરી ગચ્છામાં પ્રતિક્રમણમાં (બાર વ્રત,

સુધારાનો પાઠ, અઠાર પાપસ્થાનને વાંદણા એટલા પાઠ બોલે છે ને “મિથ્યાત, સમુર્ધિમ, ને સમણસુત્ર” એટલા પાઠ કહેવાનો ચાલ નથી. ને વાંદણા કહે છે છતાં ખમાસણાનો પાઠ બેવાર છેવટ બોલે છે. પાંચમાં આવસ્યકમાં પાંચે પડીકમણામાં “ધર્મ ધ્યાન” નો અથવા “બે લોગ્ગસ” નો કાઉસગ્ગ કરવામાં આવે છે.

કેટલાક પાઠ વારંવાર આવે છે તે જાખત મુચના

૧ “કરેમિભંતે સામાય” પાઠ પડીકમણામાં ત્રણવાર આવે છે. ૧ પહેલા સામાયક આવસ્યકમાં

૨ ચોથા પ્રતિકમણ આવસ્યકમાં સામાયક અતિચાર આજોવવા માટે, ૩ પાંચમાં કાઉસગ્ગ આવસ્યકમાં પુર્વે દોષ આજોવ્યા છે તે શુદ્ધ કરવાને પાછલો કાઉસગ્ગ કરવો છે તે માટે,

૨ “ધ્વજામિ ઠામિ” નો પાઠ ચારવાર આવે છે

૧ પહેલો સામાયક આવસ્યકમાં પ્રથમ કાઉસગ્ગ કરવા ૨-૩ ચોથા પ્રતિકમણ આવસ્યકમાં બે વખત અતિચાર આજોવવા માટે ૪ પાંચમા કાઉસગ્ગ આવસ્યકમાં છેલો કાઉસગ્ગ કરવા.

૩ “ચઉવીસંથા” નો પાઠ બેવાર આવે છે ૧

બીજા આવસ્યકમાં તે પુરો થવા માટે

૨ પાંચમા કાઉસગ્ગ આવસ્યકને છેડે કાઉસગ્ગ

પાળ્યા પછી જનસ્તવન માટે.

૪ “ધ્વજામિ ખમાસમણનો” પાઠ ત્રણવાર આવે

છે (૧) ત્રીજો વાંદણા આવસ્યક પુરો કરવા માટે

(૨) ચોથા આવસ્યકને છોડે વાંદણા કે ખામણા પુરા કર્યા પછી ગુરૂને વિશેષે વાંદવા માટે (૩) પાંચમા આવસ્યકને છોડે પડીકમણુ પુરૂ થયે ગુરૂને વાંદણા દેઈને છોડે આવસ્યક કરવો તે માટે

—*—

સાધુજનું પ્રતિક્રમણ.

પાઠ ૧—કરેમિભંતે સામાયક સંવંસાવજ્જજે-
ગંપચ્ચખામી જાવજીવાએતેવિહં તિવિહેણં મણેણં
વાયાએ કાએણં નકરેમિ નકારવેમિ કરંતંપી અન્ને
નસમણુજાણામિ તસ્સભંતે પડીકમામિ નિદ્દામિ
ગરિહામિ અપ્પાણં વેસિરામી. પાઠ ૨—ઈચ્છામિ-
ઠામી કાઉસગ્ગં જ્ઞેમેદેવસીયો અપ્પચારકચ્ચો કામચ્ચો
વામચ્ચો માણસીયો ઉમુત્તો ઉમગ્ગો અકપ્પો અકર-
ણીજ્ઞે દુઝાચ્ચો દુવિચિંતિયો અણાચારો અણિછીયવ્વો
સમણગપ્પાઉગો નાણેતહદંસણે ચારિતેસુએસમાહિ-
એ તિન્હંગુત્તીએણં ચઉન્હંકસાયાણં પંચહીમહા-
વ્વયાણં છન્હંજીવનીકાએણં સત્તેસુપીંડે સીયાણં
અઠેસુપાઉમેસીયાણં નવેવિહેખંભચ્ચેર ગુત્તીએણં
દસવિહે સમણુધમ્મે સમણેહં જ્ઞેગએહિં જંખંડીયં
જંવિરાહીયં તસ્સમિચ્છામિદુક્કહં.

પેહેલું મહાવ્રત.

પેહેલું મહાવ્રત સવ્વાઓ પાણાધવાયાઓ વેરમણું
 દ્રવ્યથકી છકાયજીવની હિંસા કરવી નહીં, કરાવ-
 વી નહી, કરતા પ્રત્તે ભડું જાણું નહિ, ક્ષેત્રથકી
 આખા લોક પ્રમાણે, કાલથકી જાવ જીવ સુધી,
 ભાવથકી ઉપયોગ સહીત, ગુણથકી સંવર ગુણ,
 પેહેલા મહાવ્રતની પાંચ ભાવના, પેહેલીઝૂંઘા ભા-
 વના, બીજીમન ભાવના, ત્રીજી વચન ભાવના
 ચોથાઝેપણા ભાવના પાંચમી આચારુભંડમત્તનિએ
 વણાભાવના એ પેહેલા મહાવ્રતની પાંચ ભાવનાને
 વિષે પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો તરસમિચ્છામિ
 દુઃકરું. ॥ ૧ ॥

બીજું મહાવ્રત.

બીજું મહાવ્રત સવ્વાઓ, મુસાવાયાઓ વેરમણું,
 દ્રવ્યથકી મૃષાવાદ-જીકું બોલું નહી, બોલાવું
 નહી, બોલતા પ્રત્યે ભડું જાણું નહી, ક્ષેત્રથકી
 આખા લોક પ્રમાણે, કાલથકી જાવ જીવ સુધી ભા-
 વથકી ઉપયોગ સહીત ગુણથકી સંવર ગુણ, બીજા
 મહાવ્રતની પાંચ ભાવના-પેહેલી ભાવનાએ વિવે-
 કે વિચારીને બોલવું, વિના વિચારે બોલવું નહી,
 બીજી ભાવનાએ કોધે કરિ જીકું બોલવું નહી,
 કોધ આવે તો ક્ષમા રાખવી, ત્રીજી ભાવનાએ લોભે
 કરી જીકું બોલવું નહી, લોભ આવે તો સંતોષ

રાખવો. ચોથી ભાવનાએ ભયે કરી જીકું બોલવું નહી, ભય આવેતો ધીરજ રાખવી. પાંચમી ભાવનાએ હાંશે કરી જીકું બોલવું નહી, હાંશ આવે તો મૌન્ય રહેવું. એ બીજા મહાવ્રતની પાંચ ભાવનાને વિષે પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો તસ્મિન્નિષ્ઠા મિ દુઃકડં ॥ ૨ ॥

ત્રીજું મહાવ્રત.

ત્રીજું મહાવ્રત સંવાઓ, અદિના દાણાઓ વે-
રમણું, દ્રવ્યથકી અદતા દાન લેવું નહિ; લેવરાવું
નહી, લેતા પ્રત્યે ભક્ત જાણું નહિ, ક્ષેત્રથકી આખા
લોક પ્રમાણે, કાલથકી જવજીવ સુધી, ભાવથકી
ઉપીયોગ સહીત, ગુણથકી સંવર ગુણ; ત્રીજા મા-
હાવ્રતની પાંચ ભાવના, પેહેલી ભાવનાએ અઢાર
જાતિના સ્થાનક નિર્દોષ જાચીને ભોગવવાં; વિના
જાચે ભોગવવા નહી. બીજી ભાવનાએ, તૃણ કાષ્ટ
કાંકરો દિનદિન પ્રત્યે યાચીને ભોગવવું વિનાજાચે
ભોગવવું નહી. ત્રીજી ભાવનાએ અખડાખખડી,
સ્થાનક સમારવું નહી. ચોથી ભાવનાએ, ધ્યેયમિ-
ર્તુ દેવનું, ઇંદ્રનું, રાજનું, ગાથાપતીનું, સેન્યાંતરનું,
અદતા દાન લેવું નહી. પાંચમી ભાવનાએ, ગુરૂનો
ગરઠાનો, રોગીનો, તપશ્ચીનો, નવદિક્ષીત શિષ્યનો,
આચાર્યનો, ઉપાધ્યાયનો વિનય વૈયાવચ્ચ કરવો,
વનય વૈયાવચ્ચ કરતાં તપ થાય તપથી ધર્મ થાય

(૧૮૫)

એ ત્રીજા મહાવ્રતની પાંચ ભાવનાને વિષે પાપ દાપ લાગ્યો હોય તો તસ્સમિચ્છામિ દુઃકડં ॥ ૩ ॥

ચોથું મહાવ્રત.

ચોથું મહાવ્રત સંવાઓ મેદુણાઓ વેરમણું દ્રવ્યથકી મૈથુન સેવવું નહી, સેવરાવવું નહી, સેવતા પ્રત્યે ભલું જાણું નહી, ક્ષેત્રથકી આખાલોક પ્રમાણે, કાલથકી જાવજીવ સુધા, ભાવથકી ઉપીયોગસહીત ગુણથકી સંવરગુણ, ચોથા મહાવ્રતની પાંચભાવના-પેહેસોભાવનાએ સ્ત્રીપશુપંડગરહીત સ્થાનક ભોગવવું, સહીત ભોગવવું નહી. બીજીભાવનાએસ્ત્રીનીકથાવારતાકરવીનહી.ત્રીજીભાવનાએત્રીનાં અંગોપાંગ નિરખવાં નહી, ચોથી ભાવનાએ પૂર્વનાં કાંમ ભોગ સંભારવાં નહી; પાંચમી ભાવનાએ દિનદિન પ્રત્યે સરસ આહાર કરવો નહી,એ ચોથા મહાવ્રતની પાંચ ભાવનાને વિષે જે કોઇ પાપદાપ લાગ્યો હોય તો તસ્સમિચ્છામિદુઃકડં. ॥ ૪ ॥

પાંચમું મહાવ્રત

પાંચમું મહાવ્રત સંવાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું દ્રવ્યથકી પરિગ્રહ રાખવો નહી, રખાવવો નહી; રાખતા પ્રત્યે ભલું જાણું નહી, ક્ષેત્રથકી આખા લોક પ્રમાણે, કાલથકી જાવજીવ સુધી, ભાવથકી ઉપીયોગ સહીત, ગુણથકી સંવરગુણ, પાંચમા મ-

હાત્રતની પાંચ ભાવના, પેહેલી ભાવનાએ—સારા શબ્દ ઉપર રાગ રાખવો નહી, માઠા શબ્દ ઉપર દ્વેષ રાખવો નહી, બીજી ભાવનાએ સારા રૂપ ઉપર રાગ રાખવો નહી; માઠા ઉપર દ્વેષ રાખવો નહી, ત્રીજી ભાવનાએ સારા ગંધ ઉપર રાગ રાખવો નહી, માઠા ઉપર દ્વેષ રાખવો નહી, ચોથી ભાવનાએ સારા રસ ઉપર રાગ રાખવો નહી, માઠા ઉપર દ્વેષ રાખવો નહી; પાંચમી ભાવનાએ સારા ફરસ ઉપર રાગ રાખવો નહી, માઠા ઉપર દ્વેષ રાખવો નહી; એ પાંચમા મહાત્રતની પાંચ ભાવનાને વિષે પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો તસ્સ-મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૫ ॥

છઠું રાત્રી ભોજન.

છઠું રાત્રી ભોજન અસણું પાયણું ખાઈમં સા-
ઈમં દ્રવ્યથકી રાત્રિ ભોજન કરવું નહી કરાવવું
નહી, કરતા પ્રત્યે ભણું જાણું નહી, ક્ષેત્રથકી આ-
ખા લોક પ્રમાણે, કાલથકી જાવજીવ મુઠ્ઠી, ભાવ
થકી ઉપાયોગ સહીત, ગુણથકી સંવર ગુણ; એહેવા
છઠા રાત્રી ભોજનને વિષે જો દોષ લાગ્યો હોય તો
તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૬ ॥

હવે પાંચસુમતિકહે છે.

પેહેલી આલંબનનીધ્યા સુમતિ, દ્રવ્યથકી જ્ઞાન

દર્શન, ચારિત્ર, તપ સહીત પ્રવર્તવું, અજ્ઞાન-
નાને મારગે ચાલવું નહી, ક્ષેત્રથકી ધુન્સરા પ્રમાણે
જેઘને ચાલવું, વિના જોયે ચાલવું નહી, કાલથકી
દીવસે જેઘને ચાલવું, રાત્રીયે ચાલવું નહી. ભા-
વથકી ઉપીયોગ સહીત, ગુણથકી સંવર ગુણ એ
પેહોલી ધ્યાનુમતીને વિષે જે દાપ લાગ્યો હોય તે
તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૭ ॥

બીજી ભાષાસુમતિ.

કઠોર ભાષા ૧ કર્કશ ભાષા ૨ નિચે ભાષા ૩
સાવધ્ય ભાષા ૪ જુઠી ભાષા ૫ મિશ્ર ભાષા ૬
હિંસાકારી ૭ છેદકારી ૮ ભેદકારી ૯ પરજીવન પીડા-
કારી ૧૦ કોધકારી ૧૧ માનકારી ૧૨ માયાકારી ૧૩
લોભકારી ૧૪ રાગકારી ૧૫ દ્રેષકારી ૧૬ દ્રવ્યથકી સોલે
પ્રકારની સાવધ્ય ભાષા બોલવી નહી, ક્ષેત્રથકી વાટે
ચાલતાં અસંયતીની સાથે બોલવું નહી, કાલથકી
પોહોર રાત્રી ગયા પછી ગાઢે ગાઢે શબ્દે બોલવું
નહી, ભાવથકી ઉપીયોગ સહીત, ગુણથકી સંવર
ગુણ. બીજી ભાષા સુમતિને વિષે પાપ દાપ લાગ્યો
હોય તે તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૮ ॥

ત્રીજી એષણાસુમતિ.

ત્રીજીએષણા સુમતિ-સોલે ઉદગમણના દાપ, સો-
લ ઉતપાતના દાપ, દશએષણાના દાપ પાંચ માંડ-

લીયાના દોષ, દ્રવ્યથી સુડતાલીસ દોષ રહીત,
આહાર પાણી ભોગવવો, સહીત ભોગવવો નહી,
ક્ષેત્રથી બે ગાઉ ઉપરાંત ગૌચરીયે જવું નહી,
કાલથી પેહેલા પોહોરનો આહાર પાણી પાછલે
પોહોરે ભોગવવો નહી, ભાવથી ઉપયોગ સહીત,
ગુણથી સંવરગુણ ત્રીજી એવણા સુમતીને વિષે જે
દોષ લાગ્યો હોય તે તસ્સમિચ્છામિ દુઃકરં. ॥ ૯ ॥

ચોથી આયાણ ભંડમત્ત નિખેવણ સુમતિ

આયાણ કહેતાં લેવું, ભંડકહેતા વસ્ત્રપાત્ર, મત્ત
કહેતાં માત્રીયું નિખેવણ કહેતા મુકવું, દ્રવ્ય થકી
પુંજ પલેવીને મુકવું, ક્ષેત્રથી અહસ્થીને ઘેર મુકવું
નહી, કાલથી બેઠકવું પહિલેહણ કરવું, ભાવથી
ઉપયોગ સહીત, ગુણ થકી સંવર ગુણ-એ ચોથી
આયાણભંડ મત્તનિખેવણ સુમતિને વિષે જે દોષ
લાગ્યો હોય તે તસ્સમિચ્છામિ દુઃકરં. ॥ ૧૦ ॥

પાંચમી ઉચ્ચાર પાસવણ ખેલજલ સંધાણપરિ
કાવણીયા સુમતિ.

ઉચ્ચાર કહેતા વડિનીતી, પાસવણ કહેતાં લઘુ
નીતી, ખેલ કહેતા બલખો જલ કહેતાં પરસેવો,
સંધેણ કહેતા નાકનો મેલ, દ્રવ્યથી પુંજ પુંજ પ-
લેવીને પરઠવવું, ક્ષેત્રથી દ્વેષ કરેતો, અહસ્થીને
આંગણે પરઠવવું નહી, કાલથી દિવસે બોધને

રાત્રીયે પરઠવવું, ભાવથકી ઉપીયોગ સહીત, ગુણ-
થકી સંવરગુણ, સ્થાનકથી જતાં આવસહી,
આવસહી, કીધું ન હોય, સ્થાનકમાં આવતાં નિ-
સિહી નિસિહી કીધું ન હોય, શકેદ્રની આજ્ઞા માગી
ન હોય, જસઉગહં, અણુજણહ, કીધું ન હોય,
થોડુ થોડુ પુંજી હોય ને ઘણું ઘણું પરઠવ્યું હોય
તો પાંચમી ઉચ્ચાર પાસવણ, ખેલ જલ સંધાણ
પરિઠાવણીયા સુમતિને વિષે જો કોઈ દ્રાપ લાગ્યો
હોય તો, તસ્સમિન્છામિ દુક્કડં. ॥ ૧૧ ॥

હવે ત્રણગુપ્તીકહે છે.

પેહેલી મનગુપ્તી, માઠી લેશ્યા, માટું ધ્યાન,
માઠા અધ્યવસાય, માઠા પ્રણામ, દ્રવ્યથકી આર્ત-
ધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન ધ્યાવું નહી, ક્ષેત્રથકી આખા
લોક પ્રમાણે, કાલથકી જવજીવ સુધી, ભાવથકી
ઉપીયોગ સહીત ગુણથકી સંવરગુણ, અવી પેહેલી
મન ગુપ્તીને વિષે જો કોઈ દ્રાપ લાગ્યો હોય તો,
તસ્સમિન્છામિ દુક્કડં. ॥ ૧૨ ॥

બીજી વચનગુપ્તી.

કોધકારી, માનકારી, માયાકારી, લોભકારી, રાગકારી,
દ્વેષકારી, દ્રવ્યથકી સાવધ વચન બોલવું નહી, ક્ષેત્ર-
થકી આખા લોક પ્રમાણે, કાલથકી જવજીવ સુધી
ભાવથકી ઉપીયોગ સહીત ગુણથકી સંવર ગુણ,

(૧૯૦)

એ બીજ વચન ગુપ્તીને વિષે એ દોષ લાગ્યો હોય
તો તસ્સમિન્છામિ દુઃકડં. ॥ ૧૩ ॥

ત્રીજ કાયગુપ્તી.

હાલતા ચાલતા ઉઠતા બેસતા પુનઃતાં પલેવતાં
ખાસતા છીંકતા, દ્રવ્યથકી અસંયમને વિષે કાયા
પ્રવર્તાવવી નહી, ક્ષેત્રથકી આખા લોક પ્રમાણે,
કાલથકી જાવજીવ સુધી, ભાવથકી ઉપીયોગ સહીત,
ગુણથકી સંવર ગુણ, એ ત્રીજ કાય ગુપ્તીને વિષે
જે દોષ લાગ્યો હોય તે, તસ્સમિન્છામિ દુઃકડં,
“ એ પાંચ સુમતિ ત્રણ ગુપ્તીને વિષે જે કોઈ
પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો અત્રતા સિદ્ધ ભગવંત
ની સાથે માહારે તસ્સમિન્છામિ દુઃકડં. ॥ ૧૪ ॥

હવે છ કાયનો આલાવો કહે છે.

કાલી માટી, પીલી માટી, ઘોળી માટી, રાતી
માટી, લિલી માટી, હીંગલો, હડતાલ, હરમચી,
હુંજ, ખારો, અખરખ, ગેર, ગોપીચંદન, ઇત્યાદીક,
પ્રથ્વીકાય જીવ, સુદમને ખાદર, પ્રજામાને અપ્રજા
માને કોઈ જીવની વિરાધના થઇ હોય તો, તસ્સ-
મિન્છામિ દુઃકડં; ॥ ૧૫ ॥

બીજ અપકાય.

ઉસતું પાણી, હીંમતું પાણી, ઠારતું પાણી, મેઘ-

રવાનું પાણી, સમુદ્રનું પાણી, તલાવનું પાણી,
કુવાનું પાણી, વરસાદનું પાણી, ઇત્યાદીકં, છારોછકે
કે લાગ્યો હોયને, સુક્ષ્મને બાદર, પ્રજાતા અપ્ર-
જાતા, એ અપકાયના જીવની વિરાધના થઇ હોય
તો તસ્સમિચ્છામિ દુઃકડં. ॥ ૧૬ ॥

ત્રીજી તેઉકાય.

કુભારની અગ્ની, લુહારની અગ્ની, ભાડભુંજની
અગ્ની, ચુલાની અગ્ની, ઝાલાની અગ્ની, કટકાની
અગ્ની, મુસુરાના અગ્ની, વિજલીની અગ્ની, ચક્રમ-
કની અગ્ની, ઇત્યાદિકં, સુક્ષ્મને બાદર, પ્રજાતાને
અપ્રજાતા, એ તેઉ કાયજીવની વિરાધના થઇ હોય
તો તસ્સમિચ્છામિ દુઃકડં. ॥ ૧૭ ॥

ચોથી વાયુકાય.

પુર્વનો વાયુ, પશ્ચીમનો વાયુ, ઉતરનો વાયુ, દ-
ક્ષીણનો વાયુ, ઉચી દીસાનો વાયુ, નિચી દીસાનો
વાયુ, વિદીસાનો વાયુ, મંડલીયો વાયુ, ઘન વાયુ,
તન્ન વાયુ, સુપડે કરી વિઝણું કરી, લુગડે કરી,
પાનડે કરી, નાકે કરી, જીંકે કરી, તાલીયે કરી,
ચપટીયે કરી, ખાસતા છીકતા, ઇત્યાદીકં, સુક્ષ્મને
બાદર, પ્રજાતાને અપ્રજાતા, એ વાયુ કાયના જીવ-
ની વિરાધના થઇ હોય તો, તસ્સમિચ્છામિ દુઃકડં.
॥ ૧૮ ॥

પાંચમી વનસ્પતી કાય.

રૂખા, ગુછા, ગુમા, લયા વેલા લતા ત્રણા કંદમુલ
ખંધવચા, સાખા પ્રતિસાખા, કુંપલ, પાંદડા, ફલકુલ
ખીજ નીલ ફુલ, કણ કપાસીયા, અંકુરા પ્રત્યેકને,
સાધારણ, ઇત્યાદિક, સુદમને બાદર પ્રજ્ઞાને અપ્ર-
જ્ઞાને, એ વનસ્પતી કાયના જીવની વિરાધના થઇ
હોય તો, તસ્સમિચ્છામિ દુઃખં. ॥ ૧૯ ॥

છઠી ત્રસ કાયતેમા એ ઇંદ્રી કાય.

એલ મેલ લટ કીડા કરમીયા, પુરાજલો અલસી-
યા, કોડા કોડી સખ છીપ ઇત્યાદિક, પ્રજ્ઞાતા
અપ્રજ્ઞાતા, એ એ ઇંદ્રી કાય જીવની વિરાધના થઇ
હોય તો, તસ્સમિચ્છામિ દુઃખં. ॥ ૨૦ ॥

તે ઇંદ્રી કાય.

કીડી મંકોડી મંકોડા ચાંચડ માંકણ જી લીખ
ઉધેહી ધનેરાં કાંનખજુરા ઇત્યાદિક તેંદ્રીજીવની
વિરાધના થઇ હોયતો પ્રજ્ઞાતાને અપ્રજ્ઞાતાને વિષે
પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો તસ્સમિચ્છામિ દુઃખં.
॥ ૨૧ ॥

ચૌઠીકાય.

તે ભમરા ભમરી મખર તીડ પતંગીયા વિછીડાંસ
મક્કી ફુલ તમરી કંસારી ઇત્યાદિક ચૌઠી જીવની

વિરાધના થઇ હોય તો પ્રજ્ઞાપ્તાને અપ્રજ્ઞાપ્તાને
વિષે પાપદોષ લાગ્યો હોય તો તત્સમિચ્છામિ
દુઃકરં ॥ ૨૨ ॥

પચેન્દ્રીકાય.

તે જલચરથલચર ખેચર ઉરપર ભુજપર સંજી-
ને અસંજી ગર્ભજને સમુર્ધિમ ઇત્યાદીક પચેન્દ્રીકાય
જીવની વીરધના થઇ હોય તો પ્રજ્ઞાપ્તાને અપ્રજ્ઞાપ્તાને
વિષે પાપ દોષ લાગ્યો હોય તો તત્સમિચ્છામિ
દુઃકરં ॥ ૨૩ ॥

ઈતિ પાંચ મહાવ્રત પાંચ મુમતિ વ્રણ ગુપ્તીને
છકાયના આલાવા સંપૂર્ણમ્ ॥

સાધુના પ્રતિક્રમણની વિધિ.

પાઠ ૧ લો—કરેમિભતેનો ખાસ પાઠ લખ્યો છે તે
સિવાય બધો આવકના પ્રતિક્રમણ મુજબ.

પાઠ ૨ જે ખાસ લખ્યો છે તે મુજબ.

પાઠ ૩ જે આવકના પ્રતિક્રમણ મુજબ.

પાઠ ૪ થો આવકના પ્રતિક્રમણ મુજબ.

પાઠ ૫ મો આવકના પ્રતિક્રમણ મુજબ.

પાઠ ૬-૭-૮-૯-૧૦ મુધીના આવકના પાંચ અણુ-
વ્રતને બદલે પાંચ મહાવ્રતનો ખાસ પાઠ
લખ્યો છે તે મુજબ.

પાઠ ૧૧-૧૨-૧૩ આવકના ગુણવ્રતને ૧૪-૧૫-૧૬-

૧૭ આવકના શીક્ષાવ્રતને બદલે છઠું રાત્રી

ભોજનનો પાઠ, પાંચ મુમતિને ત્રણ ગુ-
ર્મ્મને છ કાયના આગાવાના ખાસ પાઠ
લખેલ છે તે મુજબ.

પાઠ ૧૮ સથારાનો સાધુને બોલવાનો નથી.

પાઠ ૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮
થી ૩૩ ને ૩૪ તથા ૩૫ શ્રાવકના પ્રતિ-
ક્રમણ મુજબ.

—*—

ધન ધાતી ચાર કર્મના નામ,—

૧ જ્ઞાનાવર્ણિ, ૨ દર્શનાવર્ણિ, ૩ મોહની અને
૪ અંતરાધ.

શ્રી સિદ્ધભગવંતજીના આઠ ગુણના નામ—(કયા
કયા કર્મ ક્ષય કરીને કઈ કઈ જાતના ગુણ તેઓ-
નાથી પ્રગટ થયેલ છે તે કહે છે) ૧ જ્ઞાનાવરણી
કર્મ ક્ષય કરીને અનંત જ્ઞાન, ૨. દર્શનાવરણી
કર્મ ક્ષય કરીને દર્શન, ૩ વેદની કર્મ ક્ષય કરીને
આત્મયીક સુખ, ૪. મોહની કર્મ ક્ષય કરીને સમ-
કિત, ૫. આઉખું કર્મ ક્ષય કરીને અક્ષય સ્થિતિ,
૬. નામ કર્મ ક્ષય કરીને અમરતિ, ૭ ગાત્ર કર્મ
ક્ષય કરીને અગુર (લઘુ), ૮ અંતરાધ કર્મ ક્ષય ક-
રીને અનંતી આત્મયીક શક્તિ.

કયા આઠ આચાર પ્રમાણે વરતવાથી જ્ઞાનની
વૃદ્ધિ થાય છે તે કહે છે.

૧ જાત્રીશ પ્રકારની અસઝાય વરણને કાળ એ-
ટલે વખતસર ભણવું ૨ વીનય સહીત ભણવું ૩

જ્ઞાનનો આદર સત્કાર કરી ભણવું ૪ ઉપધ્યાન સહીત (સુત્ર શીખવાને જે જે તપ કરવો કહ્યો છે તે તે કરીને) ભણવું ૫ ઉપકારીનો ગુણ ભુલવો નહિં ૬ શુદ્ધ ઉચ્ચાર સહીત ભણવું ૭ અર્થ સહીત ભણવું ૮ પાઠ અર્થ ઇત્યાદિ શુદ્ધ ભણવું.

કયા આઠ આચાર પ્રમાણે વસ્તવાથી સમકિતની પુટ્ટી થાય છે તે કહેછે.

૧ જન ભાષિતમાં શંકાન રાખવાથી ૨ કંખા રહીત એટલે અન્યમતની વાંછના ન કરવી ૩ કરણીનાં કળનો સંદેહ ન રાખવાથી ૪ અન્ય મતનાં આડંબર દેખી નહિં મુઝાતા અમુક દ્રષ્ટીપણે રેહવાથી ૫ ઉપકારીના ગુણ દીપાવાથી ૬ પડતાને એટલે ધર્મમાર્ગથી લથડી જતાને સ્થીર કરવાથી ૭ અતુરવિધ સંઘની યથા યોગ વાચ્છિકા (મદદ) કરવાથી ૮ જૈન મારગનો મહિમા નિર્વદનપણે પ્રણમાવવાથી.

૧૦ દશ પ્રકારના યતિધર્મ—૧ ક્ષાંતિ એટલે ક્ષમાનો ભાવ અને ક્રોધનો અભાવ, ૨ મુત્તિ એટલે નિર્લોભપણું, ૩ અજજંવે એટલે આર્જવ, સરસચિત્ત માયા રહીત, ૪ મદવે એટલે માર્દવ સુકુમાળપણે માન ત્યાગવંત. ૫ તવે એટલે ઇચ્છા, નિરોધ બાર પ્રકારના ભેદનો તપ, ૬ સંજમે એટલે આશ્રવનું રૂધન કરી સંયમ પાળવાના સત્તર ભેદ, ૭ લાઘવે એટલે દ્રવ્યથી ઉપગરણાદીક અને ભાવથી કર્માદિકનું હળવાપણું ૮ સમ્યે એટલે સત્ય ધર્મ

અને વાચા, ૯ ચિયાએ એટલે ચોરીનો ત્યાગ અ-
કિંચન, દ્રવ્ય, ભાવ અને પરિગ્રહ રહિત (અને)
૧૦ બ્રહ્મચર્ય એટલે મૈથુનનો ત્યાગ.

અગીઆર પ્રકારની શ્રાવકની પડિમા.

૧ દર્શન પડિમા એટલે પાખંડાદિક કહેતાં વ્રણ-
સેં ત્રેસઠ પાખંડાનાં મત સંબંધીનાં દોષ વરણને
શુદ્ધ સમકિતનિર અતિચારપણે એક માસ સુધી પાળે
૨ વૃત પડિમા એટલે પ્રાણાતિપાત વેમરણ પ્રમુ-
ખ શુદ્ધવૃતનિર અતિચારપણે બે માસ સુધી પાળે
૩ સામાયક પડિમા એટલે હૃદયેશાં ઉભયકાળ
(સવાર અને સાંજ બંને વખત) સામાયકવૃત્તાનર
અતિચારપણે વ્રણ માસ સુધી કરે.

૪ પોસહ પડિમા એટલે અષ્ટમી પ્રમુખ છતિથિ
ચૌવિહાર આઠ પહોરનો પોસહ શુદ્ધ પાળે અને
(ચૌદશ અને પુર્ણીમાં તેમજ ચૌદશ અને અમા-
વાશ્યા એ ચારે તિથિઓનો સોળ પહોરનો પોસહ)
નિર અતિચારપણે ચાર માસ સુધી કરે.

૫ કાઉસગ્ગ પડિમા એટલે પોસહ વખતે એક
રાત્રિમાં ચારે પહોરનો કાઉસગ્ગ કરે જો એટલી
શક્તિ ન હોય તો પ્રત્યેક બે પહોરમાં સત્યાવિશ
લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરે ૧ પોસહમાં દિવસ રાત્રિ
બ્રહ્મચર્ય પાળી ૨ બીજા દિવસે પણ તેમજ કરી તે
રાત્રીએ તે સંબંધીનું માન કરે વળી ૩ સ્નાન ન
કરે ૪ ધોતીઆનો પાછલો છેડો (કાછડો) ન

ખાસે અને ૫ રાત્રી ભોજન ન કરે આ પ્રમાણે
પાંચે ખાસ પાળી નિરઅતિચારપણે પાંચ માસ
સુધી કરે.

૬ બ્રહ્મચર્ય પડિમા એટલે બ્રહ્મચર્ય દિવસ અને
રાત્રિ નિર અતિચારપણે છ માસ સુધી પાળે.

૭ સચિત પરિહાર પડિમા-એટલે સચેત આહાર
ન લેતાં અચેત આહારલે એમ પહેલી પડિમાંથી
પછીની સંઘલી પડિમાની વિધિ સહિત રહી એ
પ્રમાણે નિર અતિચારપણે સાત માસ સુધી કરે.

૮ અણારંભ પડિમા-એટલે પોતે સચેતાદિકનો
આરંભ આઠમાસ સુધી ન કરે.

૯ પેસારંભ વિવજ્ઞા પડિમા-એટલે પેક્ષ
(દાશ) પુત્ર કલત્ર તેમજ વાણાતર આદિની પાસે
નવ માસ સુધી આરંભ ન કરાવે.

૧૦ ઉદ્વિષ્ટ કૃત પડિમા એટલે નિર્દોષ સિવાયના
સદોષ અહાર પાણી સ્વનિમિત્તે કરેલ હોય તે કદપે
નહિ, મસ્તક ખર મુંડન કરાવે, શીખા કહેતાં ચોટ-
લી રાખવી હોય તેા રાખે એવી રીતે પુર્વ ક્રીયા
સહીત દસમાસ સુધી કરે.

૧૧ અમણ ભૂત પડિમા એટલે રાજા સર્વજ્ઞ અને
સજ્જન સમુદાય સમક્ષ યતિ વેષ ધારણ કરતાં પ્ર-
ખદાને કહે જે હું સર્વ વિરત્તિચારિત્રનથી લે
તોપણ અગિયાર માસ સુધી પડિમા વરણુ છું એમ
કરી ધરસ્વજનની મમતા ન કરે અને સાધુની પેઠે
રજેહુરણ અને વસ્ત્રાદિક પાત્ર લઇને બ્રહ્મસ્થનાં ધરે

જઘ “લિક્ષાંદેહિ” વચન કહી લિક્ષા માગે, શુદ્ધ માન આહાર કલેપે, મસ્તકે દેહ શક્તિ લોચ કરાવે અથવા ખર મુંડન કરાવે, પુર્વની પડિમામાં કહેલી સર્વ વિધિ પાળે, કોઇ માણસ ભેખ દેખાને વંદણા કરેતો કહે કે હું જતી નથી પણ પડિમા ધારી શ્રાવકશ્રુતિ, એ પ્રમાણે નિરઅતિચારપણે અગિઆર માસ સુધી પાળે, એ પ્રમાણે સઘળા મળીને અગિઆર પડિમા કરવાના છાસઠ માસ થાય.

શ્રી અરિહંતજીના કેવલ્ય પામ્યા પછીના ખાર ચુણના નામ—(જ્યાં જ્યાં અને જ્યારે જ્યારે સ્થામિ વિચરે, ઉભા રહે, બેસે, સમોસરે અને પધારે ત્યાં ત્યાં અને ત્યારે ત્યારે તેઓના પુન્યના પ્રભાવે જે જે થાય છે તે તે બતાવે છે.)

પોતાનાથી ખારગણું ઉચું અશોકવૃક્ષ ઉત્પન્ન થઈ છાંયા કરે. ૨ પંચવરણા અચેત પુષ્પની વૃષ્ટી થઈ ઢીંચણપુર ઢગલા થાય. ૩ દેશનાં દેતાં જોજન પૂરવાણી સંભલાય અને તેથી શ્રોતાના મન હરે. ૪ ચોવીસ જોડ ચામર વીંઝાય. ૫ સ્ફટિક-રત્નમય ચાદર્પીઠ સહીત સિંહાસન ઉત્પન્ન થાય. ૬ માથામાં અંબોડા ઉપર જે ભામંડળ (સોનેરી ચકતુ) રાખવામાં આવે છે તે જગ્યાએથી તેજનો પ્રકાસ થઈ અધકારને અલગ કરે. ૭ આકાશમાં સાડીખાર કોડ જાતના ગેબી વાળાં વાગે ૮ મસ્તક ઉપર ત્રણ છત્ર ઉપરા ઉપરી ખિરાજે ૯ અનંત જ્ઞાનીપણું પ્રગટ થાય. ૧૦ અનંત અર્ચ્યા—મહીમાંથી અતિ-

શય (પરમ) પૂજ્યપણું પ્રગટ થાય. ૧૧ અનંતા વચન ઉત્પન્ન થાય એટલે એક વચનમાં અનંતગમા ગુણ હોય ૧૨ અનંત અપાયાપગમ અતિશય તે સર્વ દોષરહીત થાય.

તપનાં બાર ભેદ કહેવાનાં તેનાં નામ.

૧ અણુશણ, ૨ ઉણાદરી, ૩ ત્રતિસક્ષેપ ૪ રસ પરિત્યાગ, ૫ કાયકલેપ, ૬ પંડિસંસિહનતા, ૭ પ્રાચશ્ચિન, ૮ વિનય, ૯ વૈયાવચ્ચ, ૧૦ સઝાય, ૧૧ ધ્યાન, ૧૨ કાઉસગ્ગ એ બાર પ્રકારનાં તપ (પેહેલાં છ બાહ્યતર અને પાછલા છ અભ્યંતર,

બાર પ્રકારની સાધુની પડિમા—પ્રથમ એક માસની પડિમામાં એક દાત આહારની અને એક દાત પાણીની, બીજી બીજા માસની પડિમામાં બે દાત આહારની અને બે દાત પાણીની એ પ્રમાણે લાગલાગટ સાત માસ સુધીની સાત પડિમા સમજ દરેક વખતે બાવીસ બોલ સાચવવા; આઠમી સાત રાત્રિની પડિમામાં ચૌવિહાર અને એક ઉપવાસ કરે, ગામમાંહી-ઉત્તાનકાસન (ચિત્તા સુધ રહેવું તે), પાસેલકાસન (એક પડબે સુધ રહેવું તે), અને પટ્ટયંકાસન (પલાંડી વાળીને બેસવું તે) ઉપર રહી શુભ ધ્યાન કરતો થકો દેવ, અને મનુષ્ય તરફથી થાય તે સઘળાં ઉપસર્ગ બાવીસ બોલ સાચવીને સહે, નવમીમાં દંડાસન (લાકડીની પેઠે લાંબા થઈને સુવું તે) લગડાસન (લગડાને આકારે એટલે

ચત્તા મુઠ માથું અને પગ નીચા ધરતીએ અડાડી રાખી તમામ શરીર ઉંચું રાખી રહેવું તે. અને ઉકડુઆસન (બેઢણાભર એટલે ઉભડક પગે મસ્તક નીચું રાખી બે હાથ જોડી બેસવું તે) ઉપર, દસમીમાં ગોદાસન (ગાય દાહોવા બેસે તેમ બેસવું તે), વીરાસન (સીંહાસને બેસી પાછળથી સીંહાસન કાઢી લેતાં જેવા આકારે રહેવાય તેમ બેસવું તે, અથવા ધનુષ્ય બાણ ફેંકતો વખતે જેવી રીતે રહેવાય તેમ રહેવું તે), અને અંબાખુજસવાસન (ધરતીપર પડેલ આંખા વીણતી વખતે જેવી રીતે વાંકો વળે તેમ રહેવું તે) ઉપર, ઉપરનીજ ચોથી રહેતાં દસમીમાં કાઉસગે રહી વિષય ઉપસર્ગ સહે, અગિયારમી અહોરાત્રિની પડિમામાં ચૌવિહારો છડુ કરી બાવીસ બોલ સાચવી ઉભા થઈ થોડું નમી બે હાથ લાંબા કરી પગ સંકોચીને કાઉસગ ગામ બાહાર જઈને કરે, બારમી એક રાત્રિની પડિમામાં ચૌવિહાર અઠમ ભક્ત કરે. ત્રીજા દિવસની એટલે છેલ્લી રાત્રિએ વનમાં આંખની મીટ માર્યા વિના મુક્તિ સદયા સામું ધ્યાન ધરીને એકાગ્ર ચિત્તે રહીને બાવીસ બોલ સાચવી ન થાય તે સઘળી જાતના ઘોર ઉપસર્ગ સહે અને ક્ષોભ પામે નહીં.

૧૩ તેર પ્રકારની ક્રિયાના સ્થાનક—(જે કરવાથી કર્મ બંધના કારણ થાય તે કહે છે) ૧ અઠ કહેતાં કામ ઉપજે આરંભ કરે તે, ૨ અણઠા કહેતાં અનર્થ

કાર્ય વિના આરંભ કરે તે, ૩ હિંસ્યા કહેતાં કોઈ પણ જીવની ઘાત કરે તે, ૪ અકસ્માત કહેતાં કોઈના ભણી બાણ નાંખતાં તેને ન લાગતાં અનેરાને લાગે તે, ૫ મિત્ર હાથ કહેતાં મિત્રને વૈરી કરી માને તે, ૬ મુસા કહેતાં મૃત્યાવાદ બોલે તે, ૭ અદિના દાણા વત્તિએ કહેતાં અણુ દીધી વસ્તુ લેવી તે, ૮ અમથ્ય આધાત્મ ક્રિયા કહેતાં કારણ વિના આમણ દુમણો થાય અને આહુક દોહુક ચિંતવે તે, ૯ માનવત્તિયા કહેતાં અહંકાર કરે તે, ૧૦ અમિત્ત કહેતાં માતા પિતા, પુત્ર, કલત્ર, અને સેવકાદિનો થોડા અપરાધે ઘણા દંડ કરે તે, ૧૧ માયાવત્તિયા કહેતાં માયા કપટ કરે તે, ૧૨ લોભવત્તિયા કહેતાં લોભ કરે તે, (અને) ૧૩ ધર્માપથિકીક્રિયા કહેતાં ચલિત ઉપગરણથી થાય તે.

૧૪ ચૌદ પ્રકારના જીવના ગામ અથવા સમુદ્ધ:-
 ૧--૨ સુક્ષ્મએકેંદ્રી અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૩--૪ બાહરએકેંદ્રી અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૫--૬ બે ઇંદ્રિ અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૭--૮ તેઇંદ્રિ અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૯--૧૦ ચઉરિંદ્રિ અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૧૧--૧૨ અસંજીવએંદ્રી અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, (અને) ૧૩-૧૪ સંજીવએંદ્રી અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૧૫ પંદર પ્રકારના પરમાધામિ (પરમ અધર્મિ):-
 (નારકિને પીડા કરનાર દેવના નામકહે છે). ૧ અંબ, ૨ અંબરિસ, ૩ સાંભ, ૪ સખલ, ૫ રૂદ્ર, ૬ વૈરૂદ્ર, ૭ કાળ, ૮ મહાકાળ ૯ અસીપત્ર ૧૦ ધનુષ્ય. ૧૧

કુંભ, ૧૨ વાળ, ૧૩ વેતરણી, ૧૪ ખરસ્વર, (અને)
૧૫ મહાધોષ.

૧૭ સતર પ્રકારના અસંજમના ભેદ (શું કર-
વાથી અસંજમનો દોષ લાગે તે કહે છે.)—૧ પ્ર-
ધિવકાય, ૨ અપકાય, ૩ તેઉકાય, ૪ વાઉકાય, ૫
વનસ્પતિકાય, ૬ એઈંદ્રિ, ૭ તેઈંદ્રિ, ૮ અઉરિંદ્રિ,
અને ૯ પચેંદ્રિ, (એ નવને હજીવાથી). ૧૦ અજીવ
કહેતાં પુસ્તકાદિને અવીધિએ વાપરવાથી, ૧૧ પેહા
કહેતાં ભૂમિ દ્રષ્ટિએ જોયા વિના એસવાથી, ૧૨ ઉ-
પેહા કહેતાં અસંજમે અવિધિએ ઠર્યાપથે ચાલ-
વાથી, ૧૩ અવહુદ કહેતાં અવીધિએ પરઠવવાથી,
૧૪ અપમજજણા કહેતાં અવીધિએ પુંજવાથી, ૧૫
મન અવીધિએ પ્રવર્તાવવાથી, ૧૬ વચન અવીધિએ
પ્રવર્તાવવાથી, (અને) ૧૭ કાયા અવીધિએ પ્રવર્તાવવાથી

૧૮ અઢાર પ્રકારના અપ્રહ્નઃ—૧ મનથી ઓઢા-
રિક મનુષ્ય અને તિર્યચના વિષમને સેવવો, ૨ સે-
વરાવવો, ૩ અનુમોદવો, ૪-૫-૬ વચનથી એજ
પ્રમાણે અને ૭-૮-૯ કાયાથી પણ એજ પ્રમાણે
કરતાં નવ પ્રકાર થયા અને એવીજ રીતે વિકેય
સંબંધી દેવતાના નવ પ્રકાર મળી કુલે અઢાર થયા.

તિર્યકરદેવ અઢાર દોષ રહીત છે તે

દોષનાં નામ.

અજ્ઞાન ૨ કોધ ૩ મદ ૪ માન ૫ માયા લો- ૬

ભ ૭ રતિ ૮ અરતિ ૯ નિંદ્રા ૧૦ શોક ૧૧ અસત્ય
૧૨ ચોરી ૧૩ મત્સર ૧૪ ભય ૧૫ પ્રાણીવધ એટલે
જીવ હીંસા ૧૬ પ્રેમ ૧૭ ક્રોડા પ્રસંગ ૧૮ હાર્ય.

ઓગણીશ પ્રકારનાં દોષ ટાળીને

કાઉસગ્ગ કરવો.

૧ ઘોડાની પેઠે એક પગ સીધો અને એક પગ
વાંકો રાખવાથી ૨ પવનનાં ધસારાથી જેમ વેલો
યા કુમળું વૃક્ષ ડાલે તેમ ડાલવાથી ૩ ઓઠીંગણ
દબને બેસવાથી ૪ માથાનું ઓઠીંગણ દબ કરવાથી
૫ આગલ બંને પગના પાગોઠા ભેળા રાખી પાછળ
પહોળા રાખવાથી ૬ બંને પગની પાનીનાં ભાગ
એકઠા રાખી આગળનાં કૃણાનાં ભાગ પહોળા રા-
ખવાથી ૭ ગુદા આગલ હાથ રાખી કરવાથી ૮
રજેહરણ સન્મુખ રીતિ વિરુદ્ધ રાખી કરવાથી ૯
ધુમટો લાજ કહાડી કરવાથી ૧૦ ઠીંચણ નાભી
પાસે રાખી પલાંઠી જેવું કરી કરવાથી ૧૧ મચ્છર
હાંસ વીગરે જાતીનાં જીવડાં કરવાની બીકથી ઓ-
ઠીને કરવાથી ૧૨ આંગળી પ્રમુખ હલાવે તે

૧૩ આર્યાજની પેઠે તમામ શરીર ઢાંકીને કરવાથી
૧૪ કાગની પેઠે ચાતરફ દબી ફેરવતાં કરવાથી ૧૫
પહેરવાનું વસ્ત્ર એકઠું કરી આગલ રાખી કરવા-
થી ૧૬ ભુત પીચાસનાં વળગાડની પેઠે માથું હલા

વતાં કરવાથી ૧૭ મુંગાની પેઠે મનમાં બળુ બણાટ
કરી કરવાથી ૧૮ મદિરાપાન કરેલની પેઠે બડબડાટ
સાથે કરવાથી ૧૯ મર્કટ-ચાંદરાની પેઠે હોઠ હલાવ
તો થકો કરવાથી.

પોષો કેવી રીતે કરવાથી દોષ લાગે છે તે.

૧ અવૃત્તિની એટલે જેણે કાંઈપણ જત ન કર્યું
હોય એવાની લાવી દીધેલી વસ્તુ વાપરવાથી ૨
પોષા નિમીત્તે સરસ આહાર કરવાથી ૩ અંતર વા-
રણે સંજોગ મેળવી આહાર કરવાથી ૪ શરીરની
વિભૂષા કરવાથી ૫ પોષો કરવા માટે વસ્ત્ર ધોવશવ-
વાથી ૬ પોષામાં આભુષણ તથા બહુ મુલાં કીંમતી
વસ્ત્ર પેહેરવાથી ૭ પોષામાં નખ ઉતરાવવાથી ૮
શરીરનો મેલ ઉતારવાથી ૯ દિવસે મુઘ્ન રહેવાથી
૧૦ કામ પ્રદિપ્ત થાય તેવી કથા ૧૧ ભક્ત કથા ૧૨ રાજ
કથા ૧૩ દેશ કથા ૧૪ ખરનિદા કરવાથી ૧૫ માત પિતા
વગેરે અવૃત્તિને જવા આપવાનો ૧૬ આદેશ આપવાથી
ચોરીની કથા કરવાથી ૧૭ સ્ત્રીનાં અંગ ઉપાંગ
નીરખવાથી ૧૮ સ્ત્રી જે આસને બેઠેલ હોય ત્યાંથી
તે ઉઠ્યા પછી બેઠીની અંદર બેસવાથી ૧૯
સંસારીક કામકાજનું ચિતવન કરવાથી ૨૦ ઉચ્ચાર
પાસવણનાં ઉપગરણ પાત્ર સાથે મુકવાથી અને સેજ
મથાનાદિક પુંજ્યાવિના વાપરવાથી.

૨૦ મોક્ષ માર્ગને વિષે એકાન્ત ચિત્તની સ્થીરતા રાખવી તે સમાધિ અને તેથી વિપરીત તે અસમાધિ તેના વીસ સ્થાનકઃ—(કેવી રીતે કરવાથી અસમાધિ ઉપજે તે કહે છે.) ૧ દુત્યારી એટલે ઉતાવળો ઉતાવળો ધ્યાનુમતિ જોયા વગર ચાલવાથી ૨ પુંજ્યા વગર ચાલવાથી અથવા બેસવાથી, ૩ ભુંડી રીતે પુંજીને ચાલવાથી અથવા બેસવાથી ૪ આસન, સૈયા, પાટ, પાટલા વીગેરે ઘણા ભોગવવાથી તેમજ ઘણું બોલવાથી, ૫ રત્નાદિક ગુરુ સામું બોલવાથી, ૬ સ્થીવરની ઘાત ચિંતવવાથી, ૭ પ્રાણી ભૂત જીવની ઘાત વાંચવાથી, ૮ તતક્ષણ ક્રોધ કરવાથી, ૯ ઘણા વખત સુધી ક્રોધ રાખવાથી, ૧૦ અભ્યંતર ક્રોધાંધ એટલે ક્રોધમાં ધ્રુમધમા રહેવાથી, ૧૧ પુઠ્ઠપાછળ પારકા અવર્ણવાદ બોલવાથી, ૧૨ અધિકરણ કલહ કરવાથી અથવા નવા કલેશ ઉપજાવવાથી, ૧૩ ઉપસમેલો કલેશ ફરી ઉત્પન્ન થાય અથવા વૃદ્ધિ પામે એવું બોલવાથી, ૧૪ જન્મ મંત્રાદિક સાવધ કર્મ કરવાથી, અકાળે સજાય કરવાથી, અને સચિત રજે ખરડાએલા હાથ પગ હોય છતાં આહાર લેવાથી તેમજ કરવાથી, ૧૫ પહોર રાત્રિ ગયા પછી ગાઢે શખે બોલવાથી, ૧૬ કાંઈ સાથે કલહ કરવાથી, ૧૭ માંહોમાંહે એટલે પોતાના ગમ્મમાં ભેદ કરવાથી, ૧૮ ઘણી રાત્રિ ગાઢે શખે બોલવાથી એટલે ઝગડો-કજીઓ વધે એવી રીતે બોલવાથી, ૧૯ મુર્યના ઉદયથી અસ્ત

મુધી જમવાથી તેમજ અણુએખણી સુમતિ આ-
હાર લેવાથી, ૨૦ પોતે તપવાથી અને ખીજને
તપાવવાથી.

એકવીશ ગુણ શ્રાવકનાં તેનાં નામ.

૧ જીવ અજીવ પુન્ય પાપ આશ્રવ સંવર નિર્જ-
રા બંધ અને મોક્ષ એ નવ તત્ત્વ જાણે ૨ કોઇની
સહાયની વાંછના કરે નહિં ૩ કોઇના અળાવ્યા
અળે નહિં ૪ કરણી કરતાં સંદેહ રાખે નહિં ૫
સાધ સાધવીની દુગંછા કરે નહિં ૬ નિઃશ્રય પ્રવ-
ચન જાણે ૭ હાડ હાડની મિજાએ એટલે રૂપે રૂપે
ધર્મ રંગ લાગેલો છે ૮ મહા ન્યાયી છે ૯ હૈયાનાં
વીશે ફિક્કટ રત્ન સમાન છે ૧૦ અભંગ દ્વારા છે
૧૧ અપ્રિત કાર્ય ઘેર જાય નહિં ૧૨ આઠમ ચૌદશ
અને પાક્ષીનાં પોષા કરે ૧૩ અનુકંપાવંત છે ૧૪
બાર ભેદથી તપસ્યા કરે ૧૫ આરંભ પરિશ્રદ્ધથી
કાંઠક વરતતાં અને કાંઠક નિવરતતા રહે ૧૬ કરણ
કરાવણથી કાંઠક વરતતા અને કાંઠક નિવરતતા રહે
૧૭ પચણ પચાવણથી કાંઠક વરતતા અને કાંઠક
નિવરતતા રહે ૧૮ અઢાર પાપ સ્થાનકથી કાંઠક
વરતતા અને કાંઠક નિવરતતા રહે ૧૯ કૂટણ પિ-
ટણથી કાંઠક વરતતા અને કાંઠક નિવરતતા રહે
૨૦ પચેંદ્રિનાં વિષયથી કાંઠક વરતતા અને કાંઠક
નિવરતતા રહે ૨૧ સર્વ પાપ ઝોગથી કાંઠક વરત-
તા અને કાંઠક નિવરતતા રહે,

૨૧ એકવીસ પ્રકારના સખળા દાષ:—(શું કરવાથી સખળો દાષ લાગે છે એટલે ચારિત્ર કાબરૂં બને છે તે કહે છે)—૧ હસ્ત કર્મ પોતે કરવાથી અને બીજા પાસે કરાવવાથી, ૨ મૈથુન સેવવાથી, (કોઈ સ્ત્રી સાથુ પુરૂષને કામ ક્રિડાનું આમંત્રણ કરે અને તે વખતે તે સાથુ બોલે અથવા નિષેધ કરે નહિ અને તે ઉપરથી પેણી સ્ત્રી પોતાનું નિમંત્રણ માન્ય રાખ્યું એમ જાણે, અથવા એ વાત રૂચે છે એમ શંકા થાય તો તેથી અતિકર્મનો દાષ લાગે, આમંત્રણ કીધા પછી પગલું સાહમું જાય તો વ્યતિકર્મનો દાષ લાગે, હાથ ચાલાકિ કરે તો અતિચારરૂપ દાષ લાગે, અને મૈથુન સેવે તો સખળો દાષ લાગે,) ૩ રાત્રિભોજન કરવાથી, ૪ આધાકરમી આહાર જમવાથી, ૫ રાયપિંડ આહાર ભોગવવાથી, ૬ વેચાતું, ઉછીનું ખુચી લીધેલું, સહીયાડું, અને સનમુખ આણી આપેલું એ પાંચ પ્રકારનું જમવાથી, ૭ પચખાણ કરી વારંવાર ભાંગવાથી, ૮ દિક્ષા લઇને છ મહિનામાં એક સંઘાડામાંથી બીજા સંઘાડામાં જવાથી, ૯ એકજ મહિનામાં ત્રણ મોટી નદીના લેપ લગાડવાથી, ૧૦ એકજ માસમાં ત્રણ માયાના સ્થાનક સેવવાથી, ૧૧ સેબ્યાંતરનો પિંડ-આહાર જમવાથી, ૧૨ આકુટીને પ્રાણાતિપાત કરવાથી ૧૩ આકુટી મૃષાવાદ બોલવાથી, ૧૪ આકુટી અદત્તા જ્ઞાન લેવાથી, ૧૫ આકુટી એકાંત સચેત પૃથ્વીકાયના ઉપર ઉભા રહેવાથી, બેસવાથી

અને સુવાથી, ૧૬ આકુટી માટી પાણી એકઠું કરેલ હોય તથા સચેત રજ ઉડવાથી પ્રથવી ખરડાયેલી હોય ત્યાં ઉભા રહેવાથી, બેસવાથી અને સુવાથી, ૧૭ આકુટી સચેત સદ્યા, પાપાણ, ત્રસજવ, લાડ-ડું, દારૂ, ઇંડાળ વીગેરે સહીત પાટ, પાટલા વીગેરે વીગેરે આસન ભોગવવાથી ૧૮ આકુટીયે મૂલ, કંદ, અંધ, ત્વચા, પ્રવાલ, પત્ર, કુલ, ફળ, ખીજ, અને હુરિકાય, એ દશ બોલ સચેત ભોગવવાથી, ૧૯ એક વરસમાં દસ મોટી નદીના ઉદક લેપ લગાડવાથી; ૨૦ એક વરસમાં દસ માયાના સ્થાનક સેવવાથી, (અને) ૨૧ આકુટી સચેત પાણીથી હાથ પગ અને ભાજન ખરડાયેલ હોય તે થકી આહાર પાણી લઈ ભોગવવાથી.

૨૨ બાવીસ પ્રકારના પરિસહ:—૧ કુધાનો એટલે લુખનો ૨ તૃષાનો એટલે પાણી પીવાનો, ૩ તાઢનો ૪ તાપનો, ૫ દંસ મસકનો એટલે ડાંસ માંકડ વીગેરેના ચટકાનો, ૬ અચેલને એટલે જીનાં મેલાં ફાટેલ વસ્ત્ર ધરતા દીનપણું ન કરે તેનો ૭ રતિ અરતિનો એટલે સંસારને વિષે રતિ અને સંયમને વિષે અરતિ કરવી તેનો ૮ સ્ત્રીનો એટલે રૂપવંતી દેખી લોભ ન પામે તેનો (તેનાથી ચત્રીત થવાનો) ૯ ચરિયાનો એટલે ચાલવાનો (વીહાર કરવાનો) ૧૦ નિસિહિયાનો એટલે એકજ ઠેકાણે અને એકજ આસને બેસવાનો, ૧૧ સૈયાનો એટલે સુવાની જગા ખરાબ હોય તેનો, ૧૨ આકોસનો

એટલે અશુભ વચનનો, ૧૩ વધનો એટલે મારી નાંખે તે ખમવાનો, ૧૪ યાચવાનો એટલે ભીક્ષા માગી ખાવાનો ૧૫ અલાભનો એટલે કંઈ ન મળવાનો, ૧૬ રોગનો, ૧૭ તણકાસાનો એટલે તણ સ્પર્ધનો—તણાદિકની પથારીનો ૧૮ મલનો એટલે મેલનો, ૧૯ સકાર પુકારનો એટલે સતકાર-સન્માનનો, ૨૦ પ્રજ્ઞાનો એટલે જાણપણનો, ૨૧ અજ્ઞાનનો એટલે અજાણપણનો, (અને) ૨૨ દંસણનો એટલે સમકિતાદિક દરશનની પ્રાપ્તિ ન થાય તેનો.

૨૪ દેવતાના ચોવિસ ભેદઃ—દસ ભવનપતિના, આઠ વાણ વ્યંતરના, પાંચ જોતિષીના અને એક વૈમાનીકનો મળી કુલ ચોવિસ થયા.

૨૫ શ્રી ઉપાધ્યાયજીના પચવીસ ગુણના નામ—૧૧ અંગ ૧૪ પૂર્વ એતુ જાણપણું ધરાવનાર એ પચવીસ યોગે ભણી અને બીજાને ભણાવે.

૨૫ આત્માને શુદ્ધ જોગમાં પ્રવર્તાવવાની પચિસ પ્રકારની ભાવનાઃ—(પંચ મહા વ્રત રાખવાને માટે ભાવીએ તે માંહેની પ્રાણાતિપાત વેરમણ વ્રતની પાંચ ભાવના કહે છે) ૧ ઈર્ષ્યાની એટલે પંથને વીશે એકાગ્ર ચિત્ત રાખવાની ૨ મનની એટલે સંયમને વિષે અંદુષ્ટ મનથી જ્ઞાનમાં જોડવાની ૩ વચનની એટલે શુદ્ધ વચન બોલવામાં આત્માને જોડવાની. ૪ એખણની એટલે આહાર પાણી શુદ્ધ રીતે કરી લેવાની ઇચ્છા રાખવાની (અને) ૫ આદાન ભંડ મત્ત નિખેવણની એટલે પાત્રાદિક

સેતાં મુક્તાં શુદ્ધ ઉપયોગ રાખવાની (બીજા
 વૃત્તની પાંચ ભાવના કહેછે) ૬ વિચારી બોલવાની,
 ૭ ક્રોધનો ત્યાગ કરવાની, ૮ લોભનો ત્યાગ કરવા-
 ની ૯ ભયનો ત્યાગ કરવાની (અને) ૧૦ હાંસી
 મરકરી કરી નહિ બોલવાની, (ત્રીજા વૃત્તની પાંચ
 ભાવના કહેછે) ૧૧ અણુજન્યુ સ્થાનક નહિ ભો-
 ગવવાની એટલે ઉપાશ્રયાદિકના ધણી અથવા
 ધણીએ જેને ભલામણ કીધી હોય તેની પાસે જ-
 ધને તેની યાચના કરી સ્થાનકમાં રહેવાની, ૧૨
 સ્થાનકમધે તુણાદિક જેમ્મએ તેપણ દિનદિન પ્રત્યે
 યાચીને લેવાની, ૧૩ સ્પષ્ટ મર્યાદાથી અવગ્રહ મા-
 ગીને રહેવાની અથવા પાટાદિકને અર્થે રૂખાદિક
 નહિ છેદવાની અને સ્થાનક નહિ, સમારવાની, ૧૪
 ગુરૂ અથવા બીજા મુખ્ય સાધુને જણાવ્યા સિવાય
 સાધારણ આહારનો અદત્ત વરણ આહાર પાણી
 ન લેવાની, (અને) ૧૫ સાધુ, સાધર્મિક, ધરડાં
 ગિજ્ઞાન અને વરણનો વિનય કરવાની (ચોથા વૃ-
 ત્તની પાંચ ભાવના કહેછે) ૧૬ આહાર ગુપ્ત રીતે
 સંનિગ્ધ અથવા લુપ્તો મર્યાદા સહિત કરવાની અને
 સ્ત્રી, પશુ, પંડગરહિત સ્થાનકમાં રહેવાની, ૧૭
 સ્ત્રીની કથા-વારતા ન કહેવાની તથા વિભૂષા ન
 કરવાની, ૧૮ સ્ત્રીના અંગઉપાંગ ન નિરખવાની,
 ૧૯ પૂર્વની કામક્રિડા ન સંભારવાની, (અને) ૨૦
 નિત્ય પ્રત્યે સરસ આહાર ન કરવાની (પાંચમા
 વૃત્તની પાંચ ભાવના કહેછે) ૨૧ શબ્દ, ૨૨ રૂપ

૨૩ રસ ૨૪ ગંધ, (અને) ૨૫ સ્પર્શ એ પાંચ મનોજ્ઞ હોય ત્યારે રાગ ન કરવાની અને અમનોજ્ઞ હોય ત્યારે દ્વેષ ન કરવાની.

૨૭ જેના મહા વ્રતને વિષે આગાર નથી (અને તેમને) તેમજ પોતાને રહેવાને ઘર નથી તેમને અ-
જ્ઞગાર (સાધુજી) કહીએ તેમના સત્યાવિસ પ્રકારના ગુણ:—૧ પ્રાણાતિપાત વેરમણ; ૨ મૃષાવાદ વેરમણ; ૩ અદત્તા દાન વેરમણ; ૪ મૈથુન વેરમણ; (અને) ૫ પરિગ્રહ વેરમણ; એ પાંચ મહા વ્રત પાળે, રાત્રિ ભોજન વેરમણ; અને પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, વનસ્પતિ અતે ત્રસ એ ખટ કાયની રક્ષા કરે, ૬ શ્વેતેન્દ્રિ, ૭ ચક્ષુર્દેન્દ્રિ, ૮ શ્રોત્રેન્દ્રિ, ૯ રસેન્દ્રિ, ૯ અને ૧૦ સ્પર્શેન્દ્રિ, એ પાંચ ઇન્દ્રિઓનો નિગ્રહ કરે, ૧૧ ક્રોધ, ૧૨ માન, ૧૩ માયા, અને ૧૪ લોભ, એ ચાર કષાયનો ત્યાગ કરે, ૧૫ મન, ૧૬ વચન, અને ૧૭ કાયાને ધર્મને વિષે સમી રીતે ધારે એટલે તેના જોગને અકુશળે (માઠી રીતે) ન રહે, ૧૮ જ્ઞાને સંપન એટલે યથાર્થ માર્ગને ઓલખે, ૧૯ દર્શને સંપન એટલે શુદ્ધ સમક્ષિત ધારે અને ૨૦ ચારિત્રે સંપન એટલે સંયમ ગુણથી યુક્ત રહે, (સંસાર સુખથી વિરક્ત રહી જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્રનો ખરો રસ ઝીલે.) ૨૧ ભાવ સત્ય એટલે ખરી દૃઢતાથી ધર્મને આરાધે, ૨૨ કર્મ સત્ય એટલે પાંડલેહણાદિક કર્મ જેવું હોય તેવું વિશુદ્ધ કરે, ૨૩ યોગ્ય સત્ય એટલે મન, વ-

અન અને કાયાથી કપટ રહિત યદ્ય સંયમના ચોગ્રે કરી ચુકત રહે, ૨૪ ક્ષમાધારે, ૨૫ વેરાગ્યવાન બને, ૨૬ રોગાદિક ઊપજે વેદના-આવિસ પ્રકારના પ-રિગ્રહ શાંતતાથી બમે, (અને) ૨૭ મરણાંતિક વેદના બમે એટલે મરણથી બિલકુલ ડર નહીં.

૨૮ સાધુજીના અઠાવિસ પ્રકારના આચાર:—(શ્રી આચારંગજી સુત્રના પચીસ અધ્યયનના નામ કહે છે) ૧ શસ્ત્રપરિજ્ઞા, ૨ લોકવિજ્ય, ૩ સિતોસ્ત્રીયા, ૪ સમકત, ૫ લોકસાર, (આત્મી) ૬ ધૂતા, ૭ વિમુક્ષા, ૮ ઉપધ્યાન સત, (અને) ૯ માહા પરિજ્ઞા (આ નવ પ્રથમ સુતસ્કંધના છે,) ૧૦ પિંડસણા, ૧૧ સેજળ, ૧૨ ધર્મ, ૧૩ ભાષા, ૧૪ વસ્ત્રએવણા, ૧૫ પાત્ર એવણા, ૧૬ ઉગલપંડિમા, ૧૭ ઠાણસ-ત્તકિયં, ૧૮ નિસિહિ સત્તકિયં, ૧૯ ઉચ્ચાર પાસ-વણ સત્તકિયં, ૨૦ શબ્દ સત્તકિયં, ૨૧ રૂપ સત્તકિયં, ૨૨ પરકિયા સત્તકિયં, ૨૩ અન્નમત્ર ક્રિયા સત્તકિયં, ૨૪ ભાવના, અને ૨૫ વિમૂત્તા (આ સોળ બીજા સુતસ્કંધના છે.) નિસિથ સુત્રના ત્રણ અધ્યયનના નામ કહે છે (અને તે આલોચણાનો આધકાર છે.) ૨૬ ઉવ્ગ્ધાધ્યં એટલે છવિસ દિવસનું લઘુ માસાદિક પ્રાયશ્ચિત, ૨૭ અજુવ્ગ્ધાધ્યં એટલે સત્યાવિસ દિવસનું ગુરૂ માસાદિક પ્રાયશ્ચિતે (અને) ૨૮ આરૂહા એટલે વ્રતઆરાવણા પ્રાયશ્ચિત, એ સઘળા મળીને કુલ અઠાવિસ આચાર કહ્ય થયા.

(હવે પ્રાયશ્ચિતના અઠ્યાવિસ પ્રકારના આ-

ચાર કલ્પ કહે છે.) એક માસીયા આરોવણા-૧ એક માસનો યથા યોગ્ય પ્રાયશ્ચિત, ૨ એક માસ ઉપર પાંચ રાત્રિનો, ૩ એક માસ ઉપર દસ રાત્રિનો, ૪ એક માસ ઉપર પંદર રાત્રિનો, ૫ એક માસ ઉપર વસ રાત્રિનો, (અને) ૬ એક માસ ઉપર પચિસ રાત્રિનો, એ પ્રમાણે દ્વિમાસિયા, ત્રિમાસિયા, અને ચોમાસિયાના ૧૮ મળી કુલ ૨૪ થયા, ઉવ્ગ્ધાધ્યા આરોવણા-૨૫ ચાર માસ ઉપર સાડી સત્યાવિશ રાત્રિનો લઘુ પ્રાયશ્ચિત; અણુવેગ્ધાધ્યા આરોવણા-૨૬ પાંચ માસનો ગુરુ પ્રાયશ્ચિત, અકસિણા આરોવણા-૨૭ પાંચ માસ ઉપર સાડી સત્યાવિસ દિવશનો સંપૂર્ણ પ્રાયશ્ચિત, (અને) સકસિણા આરોવણા-૨૮ ઘણો દોષ લાગ્યો હોય તો પણ છ માસનો પ્રાયશ્ચિત; એ પ્રમાણે સઘળાં મળીને શુદ્ધ થાવાના અઠ્યાવીસ પ્રકારના પ્રાયશ્ચિત આચાર કલ્પ થયા.

૨૯ પાપશાસ્ત્રના ઓગણત્રીસ ભેદઃ—(ઓગણત્રીસ પ્રકાર સાધુજીએ બ્રહ્મ કરવાં તેમજ ભણવા નહીં તે કહે છે.) ૧ દિવ્ય એટલે વ્યતર દેવ કૃત્ય હા-સ્થાદિક અથવા સ્વપ્ન લાવે, ૨ ઉત્પાત એટલે રૂધિ રાદિકની વૃષ્ટી થાય અને આકાળે પુષ્પ ફળે, ૩ અંતરિખ્ય એટલે અંતરિક્ષ આકાશે ગૃહાદિકનું હલન ચલન થાય, ૮ ભોમ એટલે ભુમિ કંપાયમાન થાય-ધરતીકંપ થાય, ૫ અંગ એટલે શરીરના લક્ષણ તથા તેનું ફરકવું થાય, ૬ સ્વર એટલે કાકા-

દિકના સ્વરના લક્ષણ જાણવાનું જ્ઞાન થાય, ૭ વ્યંજન એટલે મસ, તિલકાદિક (અને) ૮ લક્ષણ એટલે હાથ પગાદિકની રેષા (અને) પુરૂષના લક્ષણ;) એ આડેના કૃણનું જ્ઞાન થાય એવા એ મુળ આઠ ભેદ, તેના સુવર્થી, અર્થથી અને કથા વાર્તાથી એ ત્રણ પ્રકારના મળીને ૨૪ ભેદ થયા. ૨૫ મંત્રાણું એટલે સર્પ, વિંછી વીગેરેના મંત્રની અને નાટકની વિદ્યા, ૨૬ વિકહાણું એટલે કામ ભોગની વિકથાની અને ઘરાદિકનું વારતું કરવાની વિદ્યા, ૨૭ વિજાણું એટલે પ્રજ્ઞાપતિ રોહિયાદીક અને અયુર્વેદની વિદ્યા, ૨૮ યોગીણું યોગની એટલે વશીકરણ અને ઘનુર્વેદની વિદ્યા. (અને) ૨૯ અન્ય તિર્થાય પવિતાણું યોગના એટલે અન્ય મતના પર્ય અને તિથિની વિદ્યા; એ પાંચ પ્રકારની જાણવાની વિદ્યાના મળીને કુલ ઓગણત્રીસ ભેદ પાપશાસ્ત્રના થયા.

૩૦ મહામોહની કર્મ બાંધવાના ત્રીસ ભેદ-(શું કરવાથી મહામોહની કર્મ બાંધાય તે કહે છે. અને તે છાંડવાના છે.

૧ કોઈ ત્રસ જીવને પાણીમાં જુડાડીને મારવાથી, ૨ વ્યાઘ્રાદિકને મસ્તકે વીંટાને મારવાથી, ૩ હાથે કરી મુખાદિક ખીડી એટલે શ્વાસ રૂધીને મારવાથી, ૪ અગ્નિ તેમજ ધુમાડો કરી મારવાથી, ૫ મસ્તક ઉપર લાડી પ્રમુખના પ્રહાર દર્ધ મારવાથી, ૬ કપડે કરી વેષ ફેરવી રસ્તામાં ખડગાદિકે મારવાથી, ૭ અણાચારી થકો માયાએ કરી અસત્ય બોલી શુદ્ધ

માર્ગને ગોપવાથી, ૮ પોતે અકાર્ય કરી શિખામણ
 દેનારના માથે તે કરેલાં અકાર્ય નાંખવાથી, ૯ બા-
 જતા થકા મિશ્ર એટલે ખરું ખોટું બોલી કોઇને
 કલેશ કરાવવાથી તેમજ કુડી સાક્ષિ પુરવાથી, ૧૦
 વડેરાના કામભોગ રૂંધવાથી, રાજના પ્રધાન થઈ
 લક્ષ્મી આવવાનો રસ્તો વણસાડવાથી, અતે રાજ
 મુખથી વેગળો થાય એવું કરવાથી, ૧૧ પરણેલ
 છતાં કુંવારો બ્રહ્મચારીકું એવું કેહેવાથી, ૧૨ અ-
 બ્રહ્મચારી થકાં બ્રહ્મચારી નામ ધરાવી બગભગત
 પેઠે ખોટોડોળ રાખવાથી, ૧૩ જેના આશ્રયથી પો-
 તાની આજીવિકા ચાલતી હોય તેનોજ માલ તાકવા-
 થી-વિશ્વાસઘાત કરવાથી, ૧૪ જેણે દાલિદ્ર ટાળી
 પોતાને ભર્ત્યાદાર કીધો હોય તેની નખળી સ્થીતિ
 આવવાથી તેનો ઉપકાર ભુલી જઈ તેને દુઃખી ક-
 રવાથી, ૧૫ જે રાજ ભરણ પોષણ કરે તથા જ્ઞાન
 કળા શીખવવામાં આધાર આપે તેનેજ, સાપણી
 જેમ પોતાનાઈડાંને હણે છે તેમ હણવાથી, તથા
 સ્ત્રીએ પોતાના ભર્તારની, વાણાતરે શેઠની, પ્રધાને
 રાજની અને શિષ્યે ગુરૂની ધાત ચિંતવવાથી, ૧૬
 દેશના રાજ, વડેરા તથા નગર શેઠને હણવાથી, ૧૭
 ધણાનો નાયક જે સંસારમાં બુડતાં પ્રાણીને દ્વીપા
 સમાન હોય તેને મારવાથી, ૧૮ છ જીવની રક્ષા ક-
 રનાર સાધ્વાદિકને બળાતકારે ધર્મ બ્રષ્ટ કરવાથી
 ૧૯ અનંત જ્ઞાની જે તિર્થંકર દેવ છે તેમના અવ-
 ર્ણાવાદ બોલવાથી ૨૦ જેનમતનો જે ન્યાય માર્ગ છે

તેની નિંદા કરી તેમાંથી ફેરવી નાંખીને કોઇને કું
 એટલે ખોટા મતમાં ધાલવાથી, ૨૨ જે આચાર્ય પા-
 સે સુત્ર મંત્ર ભણ્યા હોય તેમને દેખી તેમની નિંદા
 કરવાથી, ૨૨ અહંકાર-અભિમાનમાં રહી આચાર્ય
 ઉપાધ્યાયની આજ્ઞા પ્રમાણે નહીં વર્તવાથી, ૨૩ બ-
 હુ સુત્રિ ન હોય છતાં બહુ સુત્રિપાણું બતાવી છતાં
 ભાવના પડપકનું બિરદા ધરાવવાથી, ૨૪ તપસ્વી ન
 હોય છતાં તપસ્વી નામ ધરાવી મોટો ગુનહો કરવા-
 થી, ૨૫ છતી શક્તિએ દુષ્ટ પરિણામે કરી વડેરા
 તથા ગિલાણાદિકની વૈયાવચ્ચા નકરવાથી, ૨૬ અધિ-
 કરણરૂપ હિંસાકારણીક તેમજ અનુર તિર્યના ભેદની
 કથા કરવાથી, ૨૭ અધર્મ જાતકની મત્તાદિક શ્લાઘા-
 દિકને હેતે કરી પડપવાથી, ૨૮ મનુષ્ય દેવ સંબંધી
 ભોગ અતૃપ્તોનીદાનાદિકે વાંચવાથી, ૨૯ રિદ્ધાદિક
 દેવતાના અવર્ણવાદ બોલવાથી, (અને) ૩૦ દેવતાના
 દર્શન વિના પોતાની પુજા વધારવા નિમીત્તે દેવતા સુજ-
 ને દર્શન દેવા આવે છે એમ કહેવાથી.—એ ત્રીસ બોલ
 આચરવાથી મહા મોહની કર્મ ઉપરાજે છે. અને તે-
 થી સંસારમાં ઉતકૃષ્ટા શીતેર કોડા કોડી સાગરની
 સ્થીતિનું મહા મોહની કર્મ બંધાય છે.

૩૧ સિદ્ધના ગુણના એકત્રિસ પ્રકાર:—(આઠ
 કર્મની એકત્રિસ પ્રકૃતી ક્ષય કરીને સિદ્ધ થયા તે
 પ્રકૃતના નામનો પેહેલો ભેદ:—જ્યારે સિદ્ધ થયા
 ત્યારે એકત્રિસ ગુણ ધુરથકી ક્રમ વગર ઉત્પન્ન થય
 તે કહેછે)—૧ મતિ, ૨ શ્રુતિ, ૩ મનપર્યવ, ૪ અ-

વધિ, અને ૫ કેવલ્ય, એ પાંચ જ્ઞાનાવરણી કર્મ,
 ૬ ચક્ષુ, ૭ અચક્ષુ, ૮ અવધિ, ૯ કેવલ્ય. ૧૦ નિંદ્રા,
 ૧૧ નિંદ્રા નિદ્રા, ૧૨ પ્રચલા, ૧૩ પ્રચલા પ્રચલા
 અને ૧૪ થીણાદધિ એ નવ દર્શનાવરણી કર્મ ૧૫
 સાતા, અને ૧૬ અસાતા એ બે વેદની કર્મ, ૧૭
 દર્શન, અને ૧૮ ચારિત્ર એ બે મોહની કર્મ, ૧૯
 નર્ક, ૨૦ તિર્યચ, ૨૧ મનુષ્ય, ૨૨ દેવતા, એ ચાર
 આયુ કર્મ, ૨૩ શુભ અને ૨૪ અશુભ, એ બે નામ
 કર્મ, ૨૫ ઉચ અને ૨૬ નીચ એ બે જોત્ર કર્મ, ૨૭
 દાન, ૨૮ લાભ, ૨૯ ભોગ, ૩૦ ઉપભોગ, અને ૩૧
 વિર્ય એ પાંચ અંતરાય કર્મ મળીને કુલ ૩૧ થયા.
 (સિદ્ધના ગુણના એકત્રિસ પ્રકારનો બીજો ભેદ
 કહે છે. ૧ પરિમંડલ, ૨ વાટલો, ૩ ત્રિકોણ, ૪
 ચોરસ અને ૫ આયત લાંબો એ પાંચ સંઠાણ,
 ૬ કાળો, ૭ લીલો, ૮ રાતો, ૯ પીળો, અને ૧૦
 ઉજળો, એ પાંચ વર્ણ; ૧૧ સારી, ૧૨ નઠારી એ
 બે ગંધ, ૧૩ તિખો, ૧૪ કડવો, ૧૫ કસાએલો, ૧૬
 ખાટો, અને ૧૭ મિઠો એ પાંચ રસ; ૧૮ કઠિણ, ૧૯
 સુવાળો, ૨૦ ટાઢો, ૨૧ ઉન્હો, ૨૨ ભારે, ૨૩ હુ-
 ગુવો, ૨૪ લુખો, અને ૨૫ ચોપડેલો એ આઠ સ્પર્શ;
 ૨૬ સ્ત્રી. ૨૭ પુરુષ, અને ૨૮ નપુંસક, એ ત્રણ વેદ;
 ૨૯ અશરિરપણું, ૩૦ અસંગપણું. અને ૩૧ અજ-
 નમપણું મળીને કુલ ૩૧ થયા.

બત્રીશ પ્રકારનાં દોષ ટાળીને દરેક જાતની વાંદણા કરવી.

નીચે બતાવેલા બત્રીશ જાતના દોષ ટાળીને દરેક જાતની વાંદણા કરવી (કેવી રીતે વાંદવાથી તે દોષ નીપજે છે તે કહે છે)—૧ આદર રહિત વાંદવાથી, ૨ જાત્યાદિક મદ તેમજ અહંકાર સહીત વાંદવાથી, ૩ ઉતાવળે ઉતાવળે વાંદના કરીને જવાથી, ૪ ધણા સાધુજીને એકજ સાથે વાંદવાથી પ નાના વરજી માત્ર મોટા મોટા સાધુજીને વાંદવાથી, ૬ એક આંગળી થકી વાંદવાથી, ૭ રજો-હરણ અંકુશની પેઠે અમ્ર સન્મુખ રીતિ રહિત રાખીને વાંદવાથી, ૮ કાચખાની પેઠે રોકતો રોકતો વાંદવાથી, ૯ એક સાધુજીને વાંદી બીજાને ઉછાંછળાપણે માંછલાની પેઠે વાંદવાથી, ૧૦ દુષ્ટ મન રાખી વાંદવાથી, ૧૧ વેદકાંબધ લગાડે-અવીધિએ એવી વાંદવાથી, ૧૨ રખેને ગમ્મજ બાહાર કાઢી મુકે એવી બીક રાખી વાંદવાથી, ૧૩ અમુક સાધુજીનો મારા પ્રત્યે સારો સરાગ છે એમ ધારી વાંદવાથી, ૧૪ અહસ્થા વાસના મીત્ર, સગા, હેતુના બાહાને વાંદવાથી, ૧૫ હું આવક હું એમ જણાવવાની ખાતર ગર્વ સહિત વાંદવાથી, ૧૬ જ્ઞાનાદિક આમનાઓ સેવાની વાંચનાએ વાંદવાથી, ૧૭ સ્વછાંદો ગાપવી અનરથી પોતે આમળ થઇ વાંદવાથી, ૧૮ અનરઓની નજરમાં મારી યશ કીરતી વિશેષ જણાય એવા હેતુએ વાંદવાથી, ૧૯ આહાર ભેજો કરવા માટે

વાંદવાથી, ૨૦ કોષમાં ચક્રચુર બનો વાંદવાથી. ૨૧ માત્ર એકજ સાધુજીને વાંદવાથી. ૨૨ સાધુજીને વચને ધમકાવી વાંદવાથી. ૨૩ વંદણા પુરા કાંવા શિવાય વચ્ચે વિકથા કરતાં કરતાં વાંદવાથી. ૨૪ સાધુજીની નજરે પડે વાંદવાથી, ૨૫ ઉત્તમાંગ-વંદણા કરવાની રીતિ રહિત વાંદવાથી, ૨૬ નિર્જરાર્થે નહિ પણ ક-રમાતો વેઠે વાંદવાથી, ૨૭ આવી રીતે કરવાથી કાંઈ મોક્ષ મળવાનું નથી એમ ધારી વાંદવાથી. ૨૮ આવશ્યક (પ્રતિક્રમણ) આદિ સંપૂર્ણ થયા વીના વાંદવાથી, ૨૯ પહેલાહુળવે પછી મોટા શબ્દે વાંદવાથી ૩૦ મુંગાની પેઠે બણબણાટ કરી વાંદવાથી ૩૧ અવીધિ મોટે શબ્દે ઉચ્ચાર કરી વાંદવાથી. ૩૨ થોડાની લગામની પેઠે રળેહુરણ ઝાલીને (અમ્ર રાખીને) વાંદવાથી. (ઓગણિસમા દાષ વિશેષ કરીને સાધુજીને લાગુ પડે છે.)

બત્રીશ પ્રકારની અસંજ્ઞાય ગણાય છે

તેનાં નામ.

(આકાશ સંબંધીની દશ પ્રકારની અસંજ્ઞાય કેવી રીતે અને ક્યાં સુધી ગણાય છે તે કહે છે (૧) સ્થેજસાજ તારો ખરે. અને હલકાપાત થાય તે તેને થયા પછી થોડીવાર અને મહોટો તારો ખરે તે તેની ખર્યા પછી એક પ્રહર સુધી (૨) જે દિશાએ આગ જેવો લાલાશવાળો પ્રકાશ દેખાય તેની તે જ્યાં સુધી દેખાય ત્યાં સુધી (૩) અકાળે ગાજ (૪) વીજ (અને) (૫) કાટકા થાય તેના થયા પછી જે

ધડી સુધી (૬) શુક્લ પક્ષનાં ચંદ્રમાંની બીજનો
 ચંદ્ર રહે ત્યાં સુધી (૭) ભુતાર્દિકનો ચાળો થાય
 તેની તે થાય ત્યાં સુધી (૮) દિવસ ઉગ્યા પછી ધુમર
 ચડે તેની તે ચડે ત્યાં સુધી (૯) રાત્રિના વીધે આ-
 કળ વરસે તેની પડે ત્યાં સુધી (૧૦) વાવાઝડી થઇ
 રજ ઉચે ઉડવાથી દિશાઓ ધુધળીનભ્રમિ થાય તેની
 થાય ત્યાં સુધી અને આકાશમાં તોપ જેવો અવાજ
 થાય તથા ભુમિ કંપાયમાન ધરતીકંપ થઇ અવાજ
 થાય તેની થયા પછી એક પ્રહર સુધી (ઉદારીક
 શરીર સંબંધીની દશ પ્રકારની અસજ્જાય કેવી રીતે
 અને ક્યાં સુધી ગણાય છે તે કેહે છે (૧૧) હાડકાની
 (૧૨) માંસની (૧૩) પચેદ્રિ અને વિગલેદ્રિનાં કલે-
 વર અને લોહીની (અને) (૧૪) ખિલાડા કુતરા મ-
 નુષ્યાદિકની અને ત્રિર્યચમાં જેની દુર્ગંધ નીકલે અને
 નંદનિક ગણાય એવી વીણાની (આ ચાર વસ્તુ
 જ્યાં સુધી તેના મુળ રૂપમાં છે અને લોકમાં અશુદ્ધ
 ગણાય છે, દુર્ગંધ નીકલે છે અને ભીંત પ્રમુખનાં
 અંતરથી ત્યાં આવળવ થયો નથી ત્યાં સુધી) ૧૫
 દમશાનની તેની હદ સુધી ૧૬ સુર્ય (અને) ૧૭
 ચંદ્ર ગ્રહણની ગૃહણ મુક્ત થયા પછી બે ધડી સુધી
 ૧૮ (કોઇ) મોટા રાજાનું મરણ થાય તેનું જગતમાં
 ખોટું દેખાય માટે આખા દિવસ સુધી (૧૯) રાજ
 શાળમાં મોટી લડાઇ થાય તેની થાય ત્યાં સુધી
 તે ગામમાં (૨૦) ઉપાશ્રયમાં પચેદ્રિ આદિ ઔષ્ઠ-
 રિક શરીરનો કલેવર પડ્યો હોય તેની હોય ત્યાં

સુધી (આ વીશ અસંગ્રાહનાં નામ ઠાણાયંગનાં દશ
મે ઠાણે કહ્યા છે (૨૧) કારતક શુદ્ધ ૧૫ (અને) (૨૨)
પડવાની (૨૩) ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ (અને) (૨૪) પડવા-
ની (૨૫) અશાઢ શુદ્ધ ૧૫ (અને) (૨૬) પડવાની
૨૭ ભાદરવા શુદ્ધ ૧૫ (અને) (૨૮) પડવાની (૨૯)
પ્રભાતની બેઘડી તે સુરજ ઉગી સંગ્રાહી નીરમળો
થાય ત્યાં સુધી (૩૦) મધ્યાહ્નની એક આગળની
અને એક પાછલની મળી બે ઘડી સુધી (૩૧) સં-
ધ્યા સમયની (અને) (૩૨) મધ્ય રાત્રીની બેઘડી
સુધી (આ બાર અસંગ્રાહનાં નામ ઠાણાયંગના
ચોથે ઠાણે છે)

ઉપર કહેલી અસંગ્રાહ સિવાય લૌકિક પક્ષે જે
નૈવેદિક ગણાય અને પ્રમાત્માનાં ભાષિત કલ્પમાં
દોષ લાગે એમ જણાય તો તેટલો વખત પણ અસ-
ંગ્રાહમાં ગણવો એ શ્રેયકર છે.

બત્રીશ જોગ—યોગના બત્રીશ પ્રકાર.

(મન, વચન, અને કાયાના શુભ ભલા યોગ
વ્યાપાર લેવા-અહણ કરવા લાયક છે તે કહે છે.)
૧ શિષ્યે ગુરુ સમીપે જોતાના અવગુણની આલો-
ચણા લેવી, ૨ ગુરુએ તે કોઈ આગળ કહેવું નહિ,
૩ ગમે તેવી આપદા-પીડા આવી પડે તોપણ દંઠ
ધર્મ છોડવો નહિ, ૪ આ લોક તેમજ પરલોકના
કૃણની નિશ્રા-વાંચનારહિત તપ કરવો, ૫ ગુરુની
શીખામણ માનવી, આસેવન અને અહણ શિક્ષાને

સેવવી, ૬ શરીરની સુશ્રુષા--વિભુષા કે મમતા ન કરવી, ૭ તપ કરેલ હોય પણ ગોચરી જણાવવી નહિ, ૮ લોભ કરવો નહિ; ૯ પરિસહ ખમવા, ૧૦ સરલ ભાવ--ચિત્ત રાખવો, ૧૧ સત્યે અને સંયમે યવિત્રપણાથી રહેવું, ૧૨ અતિચાર રહિત શુદ્ધ સમકિત આરાધવું, ૧૩ ચિત્ત--મન સ્વસ્થપણે રાખવું, ૧૪ માયા રહિત રહી આચારવંત થવું, ૧૫ વિનયવંત થવું, ૧૬ ધૈર્ય--ધિરજાવંત થવું, ૧૭ સંવેગવંત થવું ૧૮ માયા કપટ રહિતપણાથી પ્રવર્તવું ૧૯ ભડી--સારી ક્રિયા સહિત પ્રવર્તવું ૨૦ હ્રમેશા સંવર સહિત પ્રવર્તવું, ૨૧ યોતાના અવગુણો હોય તે ટાળવા, ૨૨ સકળ વિષય વિરક્ત થઈ સર્વ કામભોગથી નિવર્તવું, ૨૩ મુળગુણ પચ્ચખાણવંત રહી હ્રમેશાં ઉત્તર ગુણ પચ્ચખાણ કરવાં, ૨૪ દ્રવ્યથી કાયાનો અને ભાવથી કક્ષાયાદિકનો ત્યાગ કરી કાર્યોત્સર્ગ કરવો, ૨૫ પ્રમાદ ટાળવો, ૨૬ અવસર ઉપર ન્યાય પક્ષે ખોલવું, ૨૭ ધર્મધ્યાન કરવું, ૨૮ સંવરાદિક શુભ યોગથી પ્રવર્તાવવા, ૨૯ મરણાંતે જમે તેવા ઉપસર્ગ ઉદય આવે તોપણ ખમવા, ૩૦ જે રસ્તેથી કર્મનું આવરણ થાય તેવા રસ્તાના સંગના પચ્ચખાણ કરવા, ૩૧ પ્રાયશ્ચિતની વિશુદ્ધિ કરવા માટે તપ કરવા, (અને) ૩૨ જાવજીવ સુધી જ્ઞાનાદિકને આરાધવું, તથા મરણકાળે આરાધના કરવી. (સંધારો કરવાદિકની)

આશાતનાના તેત્રિશ પ્રકાર.

(શિષ્યને કેવી રીતે કરવાથી આશાતના લાગે તે કહે છે) ૧ ગુરૂની આગળ ચાલવાથી, ૨ ગુરૂની બરોબર ચાલવાથી, ૩ ગુરૂની પૃષ્ઠે પણ અઢેલીને ચાલવાથી, એવીજ રીતે ત્રણ ઉભા રહેવાની અને ત્રણ બેસવાની મળીને ૯ થાય; ૧૦ ગુરૂ સંઘાતે ઠંડીસે ગયા પછી ગુરૂની પેહેલાં આચમન લેવાથી, ૧૧ ગુરૂ સંઘાતે બહિયા વિહારભૂમીયા સજાય કરવાની ભૂમિકાએ ગયા બાદ ગુરૂ પેહેલાં પોતાને બેસવાની ભૂમિકા સારી જોઇ ગુરૂ પેહેલાં આલોકિ તથા અવલોકે ગમણાગમણે આલોવવાથી તેમજ ગુરૂ સંઘાતે ઠંડીસે જઈ આવ્યા બાદ ગુરૂ પેહેલાં ધરિયાવહિ પડિકમવાથી, ૧૨ ગુરૂને કોઈ પ્રશ્નાદિક પૂછે તેનો ઉત્તર ગુરૂના પેહેલાં વળી તેમની આજ્ઞા વિના આપવાથી તેમજ ગુરૂવાદિકે બોલાવવા લાયક ગ્રહસ્થને પોતે પેહેલાં બોલાવવાથી, ૧૩ દિવસ અને રાત્રિને વિષે ગુરૂવાદિકે બોલાવ્યા છતાં પોતે સાંભળેલ હોય પણ અણ સાંભળ્યું કરવાથી, ૧૪ આહાર પાણિ વહેરી લાવ્યા પછી અગ્ર સાધુ શિવાયના બીજા હરકોઈ સાધુ આગળ લઇ જઈ આલોચને પછી ગુરૂવાદિક આગળે લાવીને આલોવવાથી, ૧૫ વહેરી લાવેલ આહાર પાણી પ્રથમ અગ્ર સાધુ શિવાયના બીજા હરકોઈ સાધુને બતાવી પછી ગુરૂવાદિકને બતાવવાથી, ૧૬ આહાર પાણિ વખતે અગ્ર સાધુ શિવાયના બીજા

સાધુને આમંત્રણ કીધા બાદ ગુરૂદિકને આમંત્રણ
 કરવાથી, ૧૭ ગુરૂને પુછ્યા વિના કે તેમની આજ્ઞા
 સિવાય પોતાની મરજીમાં આવે તે બીજા શિષ્યા-
 દિક નાના સાધુને મન માનતો આહાર આપવાથી,
 ૧૮ ગુરૂ સંઘાતે ભોગા આહાર પાણી કરવા બેઠા
 છતાં “ ખંધ, ડાગ, ઉસન્ન, રસિય, મણુણ, મ-
 શામ, નિદ્ર, (અને) લૂખખ, ” એમ સારાં સારાં
 આહાર પાણી ઉતાવળથી ખાઈ જવાથી; ૧૯ ગુરૂએ
 બોલાવ્યાથી સાંભળ્યાં છતાં ગફલતમાં રહી ન બો-
 લવાથી, ૨૦ ગુરૂએ બોલાવ્યાથી સાંભળ્યાં છતાં
 પોતાને આસને બેસી રહેવાથી, ૨૧ ગુરૂ બોલાવે
 ત્યારે પોતે ભારે માન કરી આસને બેસી રહીને શું
 કહોછો, ? શું કહોછો ? એમ કરડાકીથી કહેવાથી,
 ૨૨ ગુરૂજી કાંઈ કામ બતાવે તો તેમને પોતાને તે
 કામ કરવાનું કહી સામે તોછડા-ટુંકારાના શબ્દ
 બોલવાથી, ૨૩ ગુરૂ સામે આક્રે-ઉતાવળે અથવા
 કોહા ઘોહા શબ્દ બોલવાથી, ૨૪ જે મુજને કામ
 સોંપોછો તે તમેજ કરો તો તમોને લાભ થાસ્યે !
 એમ તિરસ્કાર ભરેલા વચને બોલવાથી, ૨૫ ગુરૂ-
 ની શિખામણ સાંભળી વચમાં કહે જે શું એમજ
 છ ? એમ કહેવાથી, ૨૬ ગુરૂને ધર્મકથા કહેવામાં
 કાંઈક બોલ સંભારવો પડે તો તે વખતે સ્વામિ !
 નથી સાંભળતો ? શું ભૂલી ગયા ? એમ કહેવાથી,
 ૨૭ ગુરૂ કહેતા હોય તે ધર્મ કથા રૂડા-સારા મને
 કરી ન સાંભળવાથી, ૨૮ ગુરૂ પ્રખ્યાતમાં ધર્મકથા

કહેતા હોય ત્યાં આવી ઉઠો ! ઉઠો ! આહારાદિ-
કની ધણી વેળા થઈ ગઈ છે ! એમ કેહેવાથી, ૨૯
ગુરૂની ધર્મકથાને આછાદિતા એટલે નિબ્રંછિં વચમાં
ભિંસાડોહોલ કરવાથી, ૩૦ જે પ્રખ્યાતને ગુરૂ ધર્મ-
કથા કહેતા હોય, અને તે પરખદા ઉડી ન હોય
તેને પોતે ધર્મકથા વચ્ચે કેહેવાથી ૩૧ ગુર્વાદિકનો
સેજસંથારો પગે કરીને ચંપાણુ પોનાના જણવામાં
આવ્યા છતાં તેના માટે હાથ જોડીને ન ખમાવવાથી,
૩૨ ગુરૂના સેજ્યાસંથારે પોતે ઉભા રહેવાથી, બેસ-
વાથી, અને સુઈ રહેવાથી, (અને) ૩૩ ગુરૂથી ઉંચા
અથવા બરોબર આસને પોતે ઉભા રહેવાથી, બે-
સવાથી અને સુઈ રહેવાથી, (આ ત્રીશ આસા-
તના શિષ્યે ટાળવાની તે દશાસતસ્કંધે સમવાયંગ
સુવ્રમધ્યે છે.)

ત્રીશ અતિશયનાં નામ.

(કેવા કેવા સદ્ગુણ છે તે કહે છે) ૧ નખ કે
કેશ અશોભતા વધે નહિ, ૨ ખિલકુલ રોગરહિત છે
તેમજ શરીરે કોઈ પણ પ્રકારનો લેપ લાગે નહિ, ૩
લોહી અને માંસ ગાયના દુધ સરખા ઉજળા છે, ૪
શ્વાસોશ્વાસ પદમકમળના જેવા સુગંધી છે, ૫ આ-
હારનિહાર કરતાં ચર્મચક્ષુથી કોઈ દષ્ટે નહિ, ૬
આકાશમાં ધર્મચક્ર ચાલે, ૭ આકાશમાં છત્ર ઘરાય,
૮ આકાશમાં શ્વેત ઉજ્જવળ ચામર વીંઝાય, ૯ આ-
કાશમાં નિર્મળ સ્ફટિક રત્નમય સિંહાસન ઉત્પન્ન
થએલું ચાલે, ૧૦ મુખ આગળે નાની હબ્બરો ધ્રુ-

જાઓ સહિત મહેન્દ્રવજ ચાલે, ૧૧ જ્યાં મેસે અને ઉભા રહે ત્યાં કૃણાદિસહિત પોતાથકી : ખારગણુ ઉંચો અશોકવૃક્ષ ઉત્પન્ન થાય: ૧૨ મસ્તકમાં અખો-ડાને ઠેકાણે ભામંડળમાંથી તેજના કિરણનીકળી દશે દિશાના અધકારને ટાળે, (વિચરે ત્યાં શું શું થાય તે કહે છે) ૧૩ ખાડા-ટેકરા રહિતની ધરતી થઈ તેનું તળીયું સરખું થાય, ૧૪ કાંટા ઉધે મસ્તકે થઈ જાય એટલે કાંટા અવળા થાય, ૧૫ શીત ઉ-ષ્ણાદિક નિયમિત થઈ સુખાકારી થાય, ૧૬ શીતળ સુગંધી પવન જોજન પ્રમાણે થઈ સઘળી જમીન તદ્દન સાફ-સ્વચ્છ થાય, (સમીસરણમાં શું શું થાય તે કહે છે) ૧૭ કોઈપણ પ્રકારની રજકરેત ઉડે નહિ, ૧૮ જાણેજળ અને સ્થલથી ઉત્પન્ન થ-યેલા હોય એવા અચેત સુગંધી પુષ્પના ઢીંચણ પુર ઢગલા થાય, ૧૯ અમનોજા એટલે મનને નહિ ગમે એવા શખ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ, અને સ્પર્શ મટી જાય (અને) ૨૦ મનોજા એટલે મનને ગમે એવા શખ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને સ્પર્શ પ્રગટ થાય, ૨૧ એક જોજન સુધી વાણી સાંભળાય, ૨૨ અર્ધમાગધી ભા-ષાથી ધર્મ દેશના આપે, ૨૩ દેશના આપવાની ભાષાથી, આર્ય, અનાર્ય, દુષ્ટ, ચૌષ્ઠ, પશુ, પંખી વીગેરે સૌસૌની ભાષામાં સમજી શકે, ૨૪ ગમે તે જાતના વૈરી પ્રાણિને પણ તે દેશના સાંભળતાં કોઈ ઉપર વૈર ભાવ ઉત્પન્ન થાય નહિ પણ તે પ્રસન્ન થઈને સાંભળે, ૨૫ અન્ય દર્શી દેશના સાંભળવા આવેલો હોય તો તેપણ વંદના કરે, ૨૬ અન્ય દર્શી

કદાચ વાદ વિવાદના કારણથી ત્યાં આવ્યો હોય
તો તે વાદ વિવાદનું કારણ ભૂલી જાય છે, ૨૭ ત્યાંથી
ફરતાં પચિસ પચિસ જોજન સુધી ચારે દીશામાં
ધતિ એટલે કોઈ પણ જાતની બીક રહેતી નથી,
(ધતિ એટલે શું તે કહે છે) ૨૮ કોઈ પણ જાતની
મરડી, ૨૯ સ્વચક્રનો ભય, ૩૦ પરચક્રમનો ભય, ૩૧
અતિવૃષ્ટિ, ૩૨ અનાવૃષ્ટિ, ૩૩ દુર્લિક્ષદુઃકાળ, (અને)
૩૪ નવા રોગની ઉત્પત્તિ (જુના રોગ મટી જાય છે.)

પાંત્રિસ પ્રકારની વાણી

(કેવાવચન બોલેતે કહે છે)

૧ શંકારહીત બોલે, ૨ ઊંચેસ્વરે બોલે. ૩
તોછડું વચન ન બોલે, ૪ ગંભીર ઉંડાસ્વરે
બોલે, ૫ બોલતાં ધ્વનિ પડછંદા પડે. ૬ સરસ
વચનથી બોલે, ૭ રાગ રહિત ભાષા બોલે,
૮ થોડા સુત્રમાં ઘણો અર્થ સમાય એવી રીતે બો-
લે, ૯ પુર્વા પરના વચનનો વિરોધ થાય નહિ તેમ
બોલે ૧૦ વચનના સંદેહ ટાળીને જુદા જુદા અર્થ
થાય તેમ બોલે, ૧૧ સાંભળનારને સંદેહ ઉપજો-
નહિ એવી રીતે બોલે, ૧૨ અન્યદર્શી વચને દ્વંદ્વ
દેખે પરાભવી શકે નહીં તેમ બોલે, ૧૩ સાંભળના
રનું મનહરે અને તેનું ચિત્ત બીજે ઠેકાણે નભાય
એવીરીતે બોલે, ૧૪ દેશ કાલને ઊચિત્ત અને યોગ્ય
ભાગે એવીરીતે બોલે, ૧૫ અતિવિસ્તાર કરીને અ-
શુભિલતું થાય એમનબોલે, ૧૬ જીવાદિક વસ્તુ તથા
પદાર્થનો વિચાર કરીને મિલ્લતાં મિલ્લતાં વચન
બોલે, ૧૭ આગળના પદ યાને શબ્દની પાછતના

પદ યાને શબ્દ સાક્ષિ રૂપથાય એવીરીતે બોલે, ૧૯
 જેમ નાના બાલકને વાર્તા કહેવાથી તે જલદીથી
 સમજીજાય તેમ શ્રુતજનો સમજે એવીરીતે બોલે ૧૯
 અતિસરસ અને મધુરી ભાષાથી બોલે, ૨૦ ઉપદેશ
 આપતાં કોઇના મર્મનો પ્રકાશ નથાયતેમ બોલે, ૨૧
 ધર્મસહિત વચન સદહનારને થાય એવીરીતે બોલે,
 ૨૨ જેકાંઇ પ્રકાશકરે તે ખુલાસાથી સાંજનારના
 મનને ઠસીજાય એમ અતિ વિસ્તારથી બોલે, ૨૩
 સ્વસ્તુતિ કરાવવા માટે પરની નિંદા થાય એવાં
 વચન નબોલે, ૨૪ સ્લાધા પ્રમાણે મધ્યસ્ત રીતેબોલે
 રૂપ વ્યાકરણનો દોષ ટાલીને એટલે પુરૂષ સ્ત્રી અને
 નપુસક લિંગનું શુદ્ધ વચન બોલે, ૨૬ વાણી સાં-
 લજનાર મનમાં ચકિતથાય (ચમત્કાર પામે)
 એવીરીતે બોલે, ૨૭ વ્યાખ્યાન અતિઉતાવળું તેમજ
 ધીમાશથી નહીં પણ સઘળાને સરખીરીતે સાંલજાય
 તેવી રીતે બોલે, ૨૮ વાણી સાંલજનાર રોગાદીક
 રૂપણ રહીત થાય એમ બોલે, ૨૯ કોઇપણ જાતનાં
 ભરમ વિના ભાષા બોલે, ૩૦ જેપદાર્થનું વર્ણનકરે
 તે શબ્દનું ખરેખરૂં સ્વરૂપ સમજાય એવીરીતે બોલે,
 ૩૧ વચન કહેતાં તેની પરિક્ષા કરીને બોલે, ૩૨ જુદા
 જુદા પદના અર્થના સંદેહ ટાલીને બોલે, ૩૩ હુમેશ
 સત્ય વચન સહિત બોલે, ૩૪ ધર્મકથન કહેતાં શ્રમ
 ન પામતાં અતિઉદ્દાસ સહિત બોલે, (અને) ૩૫
 જીવાદિક વસ્તુનો પ્રકાશ કરતાં અતિજિજ્ઞાસુ (સમજ
 શકાય તેવાં) વચનથી બોલે.

શ્રી આચાર્યજીના જીવિસ ગુણના નામ—(૬૪
 ૬૪ જાતના ગુણથી તેઓ વિભૂષિત છે તે કહેછે.) ૧
 આર્ય દેશમાં ઉત્પત્તિ ૨ સંપુર્ણ સ્વપક્ષી એટલે જેને
 પોતાનું પક્ષ યા કુળ પુરેપુરું છે. ૩ જામ કહેતા મા-
 તૃપક્ષ પરેપુર છે ૪ રૂપવંત ૫ દ્રઢસંઘેષા સહિત
 ૬ ધૈર્યવંત ૭ કોમ્પણ વસ્તુની તૃષ્ણા થાયજ નહિ
 ૮ કોમ્પએ કેવા કારણથી પ્રાયશ્ચિત લીધેલ છે તે
 પોતે જાણતાં છતાં પણ મર્મ પ્રકાશે નહિ ૯ કપટ
 રહિત ૧૦ ભણેલું યા ધારેલું કદી પણ વિસ્મૃત
 થાયજ નહિ ૧૧ આદ્ય વચન સર્વને ગમતાં થઇ
 પડે એવું બોલવાવાળા ૧૨ સકળ પરિચ્છેદ સદનશીલ
 ૧૩ કાયરપણું દુર કરી જેણે નિંદ્રાને જીતેલી છે ૧૪
 પક્ષપાત રહિત ૧૫ દેશકાળ ભાવના જાણ ૧૬ ઉ-
 ત્પાત તિક્ષણ બુદ્ધિવંત ૧૭ અનેક દેશની ભાષાના
 જાણ ૧૮ (પાંચ આચારે યુક્ત છે તેનાં નામ) જ્ઞાન ૧૯
 દર્શન ૨૦ ચારિત્ર ૨૧ તપ ૨૨ વીરજ (એ પાંચ
 આચાર પોતે પાળે અને બીજા પાસે પળાવે) ૨૩
 સુત્ર ૨૪ અર્થ (અને) ૨૫ તદુભય (એનાજાણ) ૨૬
 કોમ્પણ જાતની વાતચીતના મળના જાણ ૨૭ (વળી
 તેના) હેતુ (અને તેના) ૨૮ કારણ (તથા) ૨૯ નય
 (તેના વિષે નીપુણતા ધરાવનાર ૩૦ દરેક કાર્યમાં
 મદદ કરવા ક્ષણ એટલે થોડામાંથી મધ્યું સમ-
 જવાની શક્તી ધારણ કરનાર ૩૧ સ્વ અને પર
 સમયના જાણ ૩૨ તોછડાઇ રહીત ગંભીર ૩૩ તે-
 જસ્ત્રી દ્વિધ્યમાન ૩૪ રોગરહીત ૩૫ સીતળ સ્વ-
 ભાવવાળા ૩૬ પ્રવચન યથાચોગ્ય પડપનારા.

બીઆશી બોલ.

૨૫ પચીસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ તે

૧૨ અવૃત્તનાં બાર પ્રકાર નીચે મુજબ.

પાંચ મહાવૃત્તનાં ૫, પાંચ ઇન્દ્રિયોનાં વિષયનાં
૫, રાત્રી ભોજનનો ૧, અને મનનો ૧, એમ
કુલ મલી બાર.

૫ પ્રમાદનાં પાંચ પ્રકાર નીચે મુજબ ૧ મદ,
૨ વિષય, ૩ ક્ષાય, ૪ નિદ્રા, ૫ વિકથા,

૨૫ ક્ષાયનાં

૪ અનુતાપથી ક્રોધ, માન, માયા, લોભ,
૪ અપ્રત્યાજ્યાની, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ,
૪ પરચખાણુવરણીય ક્રોધ, માન, માયા, લોભ
૪ સંજવળનો ક્રોધ, માન, માયા, લોભ
૬ નોક્ષાયનાં કહે છે.

૧ હાસ્ય, ૨ રતી, ૩ અરતી, ૪ ભય, ૫
શોક, ૬ દુઃખ, ૭ સ્ત્રી વેદ, ૮ પુરુષવેદ, ૯
નપુસક વેદ,

૨૫,

૧૫ અશુભ જોગનાં પાંચ પ્રકાર નીચે મુજબ
૪ મનના ચાર જોગ સત્ય, અસત્ય, મિશ્ર,

વ્યવહાર

૪ વચનનાં ચાર જોગ સત્ય, અસત્ય, મિશ્ર,
વ્યવહાર

૭ કાયાનાં સાત ભોગ ઔદારીક, ઔદારીકનો
મિત્ર, વૈકેય, વૈકેયનો મિત્ર આહારક, આહાર-
રકનો મિત્ર અને કાર્મણ કાયભોગ એ સાત

૧૫

કુલ ખીઆશી.

એકસો ચોવીસ પ્રકારના દોષ.

૮૫ જ્ઞાનના ૧૪ અતિચાર વરણ ૯૯ અતિચાર
પૈકીના જે બાકી રહ્યા.

૮ આચાર જ્ઞાનના

૮ આચાર દર્શનના

૮ આચાર ચારિત્રના

૧૨ અપ્રતના જે ૮૨ બોલ કહ્યા તેમાં.

૩ આચાર વીરજના

૧ ધર્મકાર્ય વિષે બળ ગાપવવું નહીં.

૨ ધર્મકાર્ય કરવું તે ઉપયોગ સહિત કરવું.

૩ યથાશક્તિ મુજબ ક્રિયાનું અનુષ્ઠાન કરવું.

૧૨૪

અઠાર લાખ ચોવીસ હજાર એકસોને વીશ

મિચ્છામિ દુક્કડનાં ભાંગાની વીગત.

૫૬૩ જીવના ભેદનાં (તેને દશગણ કરતાં)

- ૫૬૩૦ અભિહુયાદિક દશ બોલના (તેને બમણા કરતાં)
- ૧૧૨૬૦ રાગ ને દ્વેશ એ બે બંધનના (તેને ત્રણ ગણાં કરતાં)
- ૩૩૭૮૦ મન વચન અને કાયા એ ત્રણ યોગનાં (તેને ત્રણ ગણા કરતાં)
- ૧૦૧૩૪૦ કરણ કારણ અને અનુભોદન એ ત્રણ કરણનાં (તેને ત્રણગણા કરતાં)
- ૩૦૪૦૨૦ અતિત (ભુત) અનાગત (ભવિષ્ય) અને વર્તમાન (ચાલતો) એ ત્રીકાળનાં (તેને છગણા કરતાં)
- ૧૮૨૪૧૨૦ અરિહંતસિદ્ધ સાધુ સમકિતિ ગુરુ અને આત્માએ ખટ ગુણના

કાલીક સુત્ર ૯

દ્રષ્ટિવાદ, ઉવ્વાઈ, રાયપસેણી, છવાભિગમ, પન-વણા, સુર્યપત્રતિ, દસવૈકાલિક, નંદી, અનુયોગદ્વાર,

ઉત્કાલીક સુત્ર ૨૩

આચારંગ, સુયગડાંગ, ઠાણાંગ, સમવાયંગ, ભગવતી, જ્ઞાતા ધર્મકથા, ઉપાસકદશા, અંતગડદસા, અણ્ણતરાવવાઈ, પ્રશ્ન વ્યાકરણ, વીપાક, જંબુદ્વીપ-પત્રતી, ચંદ્રપત્રતિ, નિરયાવલીકા, કપવડસીઆ, પુદ્ગલીઆ, પુદ્ગલુલીઆ, વહુનીદશા, ઉતરાધ્યયન, વ્યવહાર, વૃહતકથ, નિસિથ, દસાશ્રુતસ્કંધ,

વ્યતિરિક્ત ૧

* આવશ્યક

જે ઉત્કાલિક સુત્ર કહેવાય છે તે બત્રીશ પ્રકારની અસંગ્રાહ્ય વસ્તુને ગમે ત્યારે ભણવા યા કહેવાનાં છે અને જે કાલિકસુત્ર કહેવાય છે તે બત્રીશ પ્રકારની અસંગ્રાહ્ય વસ્તુને પણ દિવસ અને રાત્રીનાં પેહેલાં તથા ચોથા પ્રહરમાં ભણવામાં કહેવાનાં છે કેહેલા વખત સિવાય કોઈપણ સુત્ર ક્યારે પણ કહેવાની સુત્રોક્ત રિતિથી મના છે.

નવ તત્વ.

વિવેકી સમદ્રષ્ટિ જીવને નવ પદાર્થ જેવા છે તેહવા ભણવાની જરૂર છે તેના નામ નીચે મુજબ છે.

૧ જીવ તત્વ ૨ અજીવ તત્વ ૩ પુન્ય તત્વ ૪ પાપ તત્વ ૫ આશ્રવતત્વ ૬ સંવરતત્વ ૭ નિર્જરા તત્વ ૮ બંધ તત્વ ૯ મોક્ષ તત્વ.

એ નવ પદાર્થનું ભણપણું તેજ તત્વ કહીએ. હવે તેના લક્ષણાદિ કહે છે.

૧ જીવ તત્વ એટલે જે ચઈતન લક્ષણ સહિત, સદા સઉપયોગી, અસંખ્યાત પ્રદેશી, સુખદુખનો ભણ, સુખદુખનો વેદક, અરૂપી તેને જીવ કહીએ.

હવે જીવના ભેદ કયા કયા તે વિસ્તારથી લખીએ છીએ.

* તેત્રીશમું આવશ્યક સુત્ર છે તે કાલીક તેમજ ઉત્કાલીક નથી.

૧ એક ભેદે જીવ-સકળ જીવને અર્ધતનનાં સમય
૩ માટે સંબંધ નથે એક ભેદે જીવ કહીએ.

૧ બે ભેદે જીવ-(૧) વ્રસ (હાણતા ચાણતા જીવ)
(૨) ચાવર એટલે ચાણે નહિ તે જીવ અથવા (૧)
સિદ્ધના જીવ (૨) સંસારના જીવ.

૩ વ્રજુ ભેદે જીવ-(૧) સ્ત્રી (૨) પુરુષ (૩) ન-
પુરુષક અથવા (૧) ભવસિદ્ધિયા (૨) અભવ્યસિદ્ધિ-
યા (૩) નો ભવ્યસિદ્ધિયા, નો અભવ્યસિદ્ધિયા.

૪ ચાર ભેદે જીવ-(૧) નારકી (૨) તિર્યચ (૩)
મનુષ્ય (૪) દેવતા અથવા (૧) ચક્ષુર્દર્શની (૨)
અચક્ષુર્દર્શની (૩) અપદર્શની (૪) કેવળદર્શની.

૫ પાંચ ભેદે જીવ (૧) એકેન્દ્રિય (૨) બેન્દ્રિય
(૩) ત્રેન્દ્રિય (૪) ચૌરિન્દ્રિય (૫) પંચેન્દ્રિય અથવા
(૧) સજ્જેગી (૨) મનજ્જેગી (૩) વચનજ્જેગી (૪)
કાયજ્જેગી (૫) અજ્જેગી.

૬ છ ભેદે જીવ-(૧) પૃથ્વીકાય (૨) અપકાય
(૩) તેતિકાય (૪) વાઉકાય (૫) વનસ્પતિકાય (૬)
વ્રક્ષકાય અથવા (૧) સકસાઈ (૨) કોહકસાઈ (૩)
માનકસાઈ (૪) માયાકસાઈ (૫) લોભકસાઈ (૬)
અકસાઈ.

૭ સાત ભેદે જીવ-(૧) નારકી (૨) તિર્યચ (૩)
તિર્યચાણી (૪) મનુષ્ય (૫) મનુષ્યાણી (૬) દેવતા
(૭) દેવાંમના.

૮ આઠ ભેદે જીવ-(૧) સલેશી (૨) કૃષ્ણલેશી (૩)

નીલલેશી (૪) કામુલલેશી (૫) તેજુલેશી (૬) પદ્મલેશી (૭) શુક્લલેશી (૮) અલેશી.

૯ નવ ભેદે જીવ-(૧) પૃથ્વીકાય (૨) અપકાય (૩) તેજકાય (૪) વાઉકાય (૫) વનસ્પતિકાય (૬) બેઇન્દ્રિય (૭) તેઇન્દ્રિય (૮) ચૌરિન્દ્રિય (૯) પચૈન્દ્રિય.

૧૦ દસ ભેદે જીવ-(૧) એકેન્દ્રિય (૨) બેઇન્દ્રિય (૩) તેઇન્દ્રિય (૪) ચૌરિન્દ્રિય (૫) પચૈન્દ્રિય એ પાંચમા અપર્યાપ્તા ને પર્યાપ્તા એ દસ પ્રકારે જીવ.

૧૧ અગિયાર ભેદે જીવ-(૧) એકેન્દ્રિય (૨) બેઇન્દ્રિય (૩) તેઇન્દ્રિય (૪) ચૌરિન્દ્રિય (૫) નારકી (૬) તિર્યચ (૭) મનુષ્ય (૮) ભુવનપતિ (૯) વાણ્ણવ્યંતર (૧૦) જ્યોતિષી ૧૧ વૈમાનિક.

૧૨ બાર ભેદે જીવ-(૧) પૃથ્વીનાય (૨) અપકાય (૩) તેજકાય (૪) વાઉકાય (૫) વનસ્પતિકાય (૬) ત્રસકાય એ છના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા એમ બાર.

૧૩ તેર ભેદે જીવ-(૧) કૃષ્ણલેશી (૨) નીલલેશી (૩) કામુલલેશી (૪) તેજુલેશી (૫) પદ્મલેશી (૬) શુક્લલેશી એ છના અપર્યાપ્તા ને પર્યાપ્તા એમ બાર ને (૧) અલેશી એમ તેર.

૧૪ ચૌદ ભેદે જીવ-(૧) સદૃશ એકેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા ને (૨) પર્યાપ્તા (૩) બાહર એકેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા ને (૪) પર્યાપ્તા (૫) બેઇન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા ને (૬) પર્યાપ્તા (૭) તેઇન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા ને (૮) પર્યાપ્તા (૯) ચૌરિન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા (૧૦) પર્યાપ્તા (૧૧) અસં-

ત્રી પંચેદ્રિયના અપર્યાપ્તાને (૧૨) પર્યાપ્તા (૧૩) સં-
ત્રીપંચેદ્રિયના અપર્યાપ્તા (૧૪) પર્યાપ્તા એમ ચૌદ.

પ્રજા કેને કહે છે-આહાર, શરીર, ઇન્દ્રિયાસો
ધાસ ભાષા-મન એ છવસ્તુ જીવ ઉત્પન્ન થયા પછી
આંધે છે તેને પ્રજા કહે છે ને તે દરેક જાતીના જી-
વમાં જોડલી જોડલી હોય તે જ્યાં સુધી પુરી બાંધી
રહે નહિ ત્યાં સુધી એ જીવ અપર્યાપ્તા કહેવાય છે
ને તેટલી પુરી બાંધી રહ્યા પછી તે પર્યાપ્તા ક-
હેવાય છે.

હવે ઉપર કહેલા જીવના ચક્રે ભેદનો વધારે વિ-
સ્તાર લખીએ છીએ.

બધા સંસારી જીવને પર્યા-પ્રાણ, સંજ્ઞા, કષાય,
લેશ્યા, વેદ, દ્રષ્ટિ, જ્ઞાન, અજ્ઞાન ને દર્શન હોય છે.
આ બધી ચીજ શું છે ને તેના કેટલા ભેદ છે તે
નીચે મુજબ.

૧ પર્યા- છ છે તેના નામ (૧) આહાર (૨) શરીર
(૩) ઇન્દ્રિ (૪) ધ્યાસોધ્યાસ (૫) ભાષા (૬) મન.

૨ પ્રાણ-દસ છે તેના નામ (૧) શ્રોત્રઇન્દ્રિ (૨)
ચક્ષુઇન્દ્રિ (૩) શ્રોત્રાન્દ્રિ (૪) રસઇન્દ્રિ (૫) સ્પર્શઇન્દ્રિ (૬)
મન બળ (૭) વચન બળ (૮) કાયાબળ (૯) ધ્યા-
સોધ્યાસ (૧૦) આયુષ્ય.

૩ સંજ્ઞા ચાર છે (૧) આહારસંજ્ઞા (૨) ભયસંજ્ઞા
(૩) મૈથુનસંજ્ઞા (૪) પરિગ્રહસંજ્ઞા.

૪ કષાય ચાર છે (૧) ક્રોધ (૨) માન (૩) માયા
કપર (૪) લોભ.

૫ લેશ્યા ૭ છે (મનના પ્રભામતે લેશ્યા (૧) કૃષ્ણ (૨) નીલ (૩) તેજુ (૪) કાપુત (૫) પદ્મ (૬) શુક્લ.

૬ વેદ ત્રણ છે-(૧) સ્ત્રી (૨) પુરુષ (૩) નપુરુષ.

૭ દ્રષ્ટી ત્રણ છે (૧) સર્માકત (૨) મિથ્યાત્વ (૩) સમમિથ્યાત્વ (બંને લેખસેળ).

૮ જ્ઞાન પાંચ છે (૧) મતિજ્ઞાન (૨) શ્રુતજ્ઞાન (૩) અવધિજ્ઞાન (૪) મન પ્રજવજ્ઞાન (૫) કેવલજ્ઞાન.

૯ અજ્ઞાન ત્રણ છે (૧) મતિઅજ્ઞાન (૨) શ્રુતઅજ્ઞાન (૩) વિભંગ અજ્ઞાન.

૧૦ દર્શન ચાર છે (૧) ચક્ષુદર્શન (૨) અચક્ષુદર્શન (૩) અવધિદર્શન (૪) કેવળદર્શન.

જીવના પ્રકાર ને તેમની ઓળખાણ તથા તેમને કેટલી પર્યા વીગેરે છે તે નીચે મુજબ.

૧ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય જીવ એટલે સૂક્ષ્મ પૃથ્વી, પાણી અગ્ની, વાયુ ને વનસ્પતિના જીવ આ પાંચ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય જીવને (૧) પર્યા-ચાર પહેલી (૨) પ્રાણ ચાર ૫-૮-૯-૧૦ (૩) સંજ્ઞાચારે (૪) કપાયચારે (૫) લેશ્યા ત્રણ પહેલી (૬) વેદ ૩ જો ૭ દ્રષ્ટિ બીજી (૮) જ્ઞાન એકે નહીં (૯) અજ્ઞાન બીજી (૧૦) દર્શન બીજી

૨ બાહર એકેન્દ્રિય જીવ તેના પાંચ લેદ પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, ને વનસ્પતિ

૧ બાહર પૃથ્વીકાય--પંચવરણી માટી, મોઢું, ખારો ખડી, હીંગળો, હરીયાળ, સોળ જાતના રત્ન એ આદિ ૪૩ જાતની પૃથ્વીના જીવ તે

બાદર અપકાય—પાણી, ઠાર, ઝાકળ, મેઢુકુંવર એ આદિ પાણીની જાતના જીવને બાદર અપકાય તેના એક સુદ્ધમખિંદુમાં અસંજ્યાતા જીવ હોય છે.

૩ બાદર અગ્નિકાય—ધંખાળા, જવાળા મમુરાગ્નિ, વીજળી એ આદિ જે અગ્નિ દિઠામાં આવે છે તે બાદર તેઉકાય તેના એક ઝીણા તણખામાં અસંજ્યાતા જીવ હોય છે.

૪ બાદર વાયુકાય—ધનવા, તનવા, ઉકલીવા, મંડલીવા, ગુંજવા, મુખવા, વોટાળીઓ એ આદિ વાયુની જાતના જીવ તે બાદર વાયુકાય તે થોડામાં થોડી અવકાશમાં પણ અસંજ્યાતા જીવ હોય છે.

૫ બાદર વનસ્પતિકાય તેના બે ભેદ ૧ પ્રત્યેક તે (૨) સાધારણ વનસ્પતિકાય, પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય એટલે એક શરીરમાં એક જીવ જેમ કે મુળ થડ, શાખા, પ્રતિશાખા, ઝાકળી પત્ર, ફુલ, ફળ, બીજ જે વાવતાં પાણી વૃક્ષ થાય તે

સાધારણ વનસ્પતિકાય એટલે ગાજર મુળો, ડંગળી, લસણ, રતાળુ, કેામળ ફળઆદી જે બહુ કુમળી વનસ્પતિ જેનાં એક શરીરમાં અનંત જીવ હોય છે તે

એ બાદર પાંચ જાતના એકેન્દ્રિય જીવને પર્યાપ્રણ-સંજ્ઞા-કષાય એ સુદ્ધ એકેન્દ્રિની પેઠે હોય છે. લેશ્યા અગ્નિકાયને વાયુકાયમાં પહેલી તણને પૃથ્વી. પાણીને વનસ્પતિકાયમાં પહેલા ચાર. વેદ, દ્રષ્ટી, જ્ઞાન-અજ્ઞાન ને દર્શન એ પાંચે સુદ્ધ એકેન્દ્રિની પેઠે

૩ જેઠંદ્રિ જીવ તે રસધંદ્રિ ને સ્પર્શ ઇંદ્રિયાળા જીવ તેને પર્યા પહેલી પાંચ, પ્રાણ ૪, ૫-૭-૮-૯-૧૦ સંજ્ઞા ચારે, કષાય ચારે, લેશ્યા ૧-૨-૪ વેદ ૩ જો, દ્રષ્ટી ૧-૨ જ્ઞાન ૧-૨ અજ્ઞાન ૧-૨ દર્શન ૨ જો હોય છે.

૪ તેઠંદ્રિ જીવ-પ્રાણેન્દ્રિ એટલે નાક, રસધંદ્રિ એટલે જીભ; સ્પર્શેન્દ્રિ એટલે શરીર એ ત્રણ ઇંદ્રિયાળા જીવ કહેવાય છે. તેને પ્રજા ૧ થી ૫, પ્રાણ ૩-૪ ૫-૭-૮-૯-૧૦ સંજ્ઞા ચારે, કષાય ચારે લેશ્યા ૧-૨-૪ વેદ ૩ જો દ્રષ્ટી ૧-૨ જ્ઞાન ૧-૨ અજ્ઞાન ૧-૨ દર્શન ૨ જો.

૫ ચૌરિંદ્રિ જીવ-અશ્તુધંદ્રિ, પ્રાણેન્દ્રિ, રસેન્દ્રિ, સ્પર્શેન્દ્રિ, એચાર ઇંદ્રિયાળા જીવ-તેમને પ્રજા ૧ થી ૫. પ્રાણ. ૨-૩-૪-૫-૭-૮-૯-૧૦. સંજ્ઞાચારે. કષાયચારે લેશ્યા ૧-૨-૪. વેદ ૩ જો દ્રષ્ટિ ૧-૨ જ્ઞાન ૧-૨. અજ્ઞાન ૧-૨. દર્શન ૧-૨

૬ (૧) અસંજી પંચેન્દ્રિ—ગ્રાંતેન્દ્રિ, ચક્ષુધંદ્રિ, પ્રાણેન્દ્રિ, રસેન્દ્રિ, સ્પર્શેન્દ્રિ, એ પાંચધંદ્રિ હોય પણ મન નહીં ને મા આપના સંગ વગર જે જીવ ઉત્પન્ન થાય તે અસંજી પંચેન્દ્રિ જીવ કહેવાય તેને પ્રજા ૧ થી ૫. પ્રાણ ૧-૨-૩-૪-૫-૭-૮-૯-૧૦. સંજ્ઞાચારે કષાયચારે. લેશ્યા ૧-૨-૩-૪. વેદ ૩ જો દ્રષ્ટિ ૧-૨. જ્ઞાન ૧-૨. અજ્ઞાન ૧-૨ દર્શન ૧-૨.

(૨) અસંજી મનુષ્ય-અસંજી પંચેન્દ્રિનો એક ભેદ છે. તેને પણ મન નહીં ને જે ધર્મીનું આયુષ્ય

હોય છે તે ચૈાદ સ્થાનકીયા જીવ કહેવાય છે ને અસુચી સ્થાનકે ઉપજે છે.

તેને પ્રજા ૧ થી ૫. પ્રાણ ૧ થી ૫ ને ૭ થી ૧૦, સં-
જ્ઞા ૪, કષાય ૪, લેશ્યા ૧-૨-૪. વેદ ૩ જો. ધ્રિ
૨ જી. જ્ઞાન નથી, અજ્ઞાન ૧-૨. દર્શન ૧-૨

૭ સંજ્ઞી પંચેદ્રિ-ત્રેતોદ્રિ, ચક્ષુષંદ્રિ દ્રાણુદ્રિ, રસેદ્રિ,
સ્પર્શંદ્રિ, એ પાંચેન્દ્રિ, તથા મન અને જો મા
બાપના સંગમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે તે.

તેને પર્યા ૬ પ્રાણ ૧૦ સંજ્ઞા ૪ કષાય ૪ લેશ્યા
૬ વેદ ૩ ધ્રિ ૩ જ્ઞાન ૫ અજ્ઞાન ૩ દર્શન ૪
હોય છે.

હવે જીવના પાંચશે ત્રેસઠ ભેદ કહે છે. ૧૪ ભેદ
નારકીના, ૪૮ ભેદ તિર્યચના, ૩૦૩ ભેદ મનુષ્યના ને
૧૯૮ ભેદ દેવતાના એ રીતે ૫૬૩ ભેદ જીવના થયા.

૧ પ્રથમ નારકીના ૧૪ ભેદ કહે છે. સાત નરક-
ના નારકી અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા એમ ચૈાદ ભેદ.
નરક સાત છે. રત્નપલા ૧ શકપલા ૨ વાળુપલા
૩ પંકપલા ૪ ધુમપલા ૫ તમપલા ૬ તમતમા-
પલા ૭ તેનાગોત્ર—ધમા ૧ વંસા ૨ સીલા ૩ રીઠા
૪ અંજણા ૫ મધા ૬ માધવઘ ૭.

૨ તિર્યચના ભેદ ૪૮ કહે છે. તેના મુખ્ય ભેદ પાંચ
એકેદ્રિયથી પચેદ્રિ સુધી—હવે એકેદ્રિમાં પૃથ્વી-પાણી-
અગ્નિ વાયુએ ચાર સૂક્ષ્મને બાદર એટલે આઠ તેના
અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા મળી સોળા. એકેદ્રિના પાંચમા
ભેદ વનસ્પતિ તેના ત્રણ ભેદ સૂક્ષ્મ પ્રત્યેક ને

સાધારણ તેના અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા એમ છ ભેદ થયા એટલે એકેંદ્રિના કુલ ભેદ બાવીસ થયા હવે બેદંદ્રિ, તેદંદ્રિ, ચૌરિંદ્રિના અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા મલી છ ભેદ થયા એટલે એકંદર ૨૮ ભેદ થયા. હવે તિર્યચ પચેંદ્રિના ભેદ ૧ જળચર ૨ થળચર ૩ ઉરપર ૪ ભુજપર ૫ ખેચર એ પાંચ સમુર્થિમ અને ગર્ભજ એટલે ૧૦ તેના અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા મલીવીશ ભેદ થયા એટલે એકંદર ૪૮ ભેદ તિર્યચના થયા.

૩ મનુષ્ય-ના ભેદ ૩૦૩ તેમાં ૧૫ કર્મભુમી ના મનુષ્ય, ૩૦ અકર્મભુમીના મનુષ્ય, ૫૬ અંતર દ્વીપાના મનુષ્ય મલી ૧૦૧ તેના અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા મલી ૨૦૨ તથા ૧૦૧ ક્ષેત્ર સમુર્થિમ મનુષ્યના મલી ૩૦૩.

હવે કર્મભુમી કેને કહે છે-અસી (તરવાર) મસી (લખવાની વિદ્યા) ને કસી (ખેતીવાડી) એ ત્રણ પ્રકારના વ્યાપારથી પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે તે-આ ત્રીજા લોકને મધ્ય ભાગે એક લાખ જોજનનો ગાળાકારે જંબુદ્વીપ છે તેને ફરતો બે લાખ જોજનનો લગ્નણસમુદ્ર છે. તેને ફરતો ચાર લાખ જોજનનો ઘાતકી ખંડ છે તેને ફરતો આઠ લાખ જોજનનો કાળો ઉદ્ધી છે તેને ફરતો આઠ લાખ જોજનમાં અરધો પુખરદ્વીપ છે. જંબુદ્વીપમાં એક ભરત, એક ધરપ્રત ને એક મહા

વિરહ એમ ત્રણ ક્ષેત્ર છે. ધાતકી ખડમાં બે ભરત, બે ઇયરપ્રતને બે મહા વેદહ ક્ષેત્ર છે ને તેજ મુજબ ૭ ક્ષેત્રો અરધ પુખર દ્વીપમાં છે એટલે કુલ પંદર ક્ષેત્રો થયા તેના પંદર કર્મભુમી મનુષ્ય થયા.

હવે અકર્મ ભુમી કેને કહે છે-જ્યાં અસીમસી-કસી એ ત્રણ પ્રકારનાં વ્યાપાર નથી પણ દસ જાતના કટપ વૃક્ષ મનવાંછિત સુખ પુરે છે તેવા ૭ ક્ષેત્ર નામે હિમવએ, એરણવએ, હરીવાસ-રમ્યગવાસ, દેવકુરૂ, ઉતરકુરૂ જંબુદ્વીપમાં છે ને તેવા જામે ક્ષેત્રો ધાતકી ખડને અરધ પુખર દ્વીપમાં છે એટલે ૩૦ જગ્યા થઈને ત્રીસ અકર્મભુમી મનુષ્ય કહેવાય. હવે અંતર દ્વીપના મનુષ્ય તે જંબુદ્વીપ માંહેના ભરત ક્ષેત્રની મર્યાદા કરનાર ચુલ હેમવંત પર્વત તેની પુર્વ તથા પશ્ચિમ દિશાએ લવણ સમુદ્રમાં ડાઘા એટલે શાખા નીકળી છે ને તે દરેક શાખામાં સાત સાત દ્વીપ છે એટલે કુલ ૪ શાખામાં ૨૮ અંતર દ્વીપમાં વસનારા લોકો તથા તેજ મુજબ ઇયરપ્રત ક્ષેત્રની મર્યાદા કરનાર શીખરી નામે પર્વત છે તેને પણ ઉપર મુજબ બે બે શાખાઓમાં મળી કુલ ૨૮ અંતરદ્વીપ છે તેમાં વસનારા લોકો એટલે કુલ ૫૬ અંતરદ્વીપના વસનારા લોક.

૪ દેવતા ના લોક ૧૯૮ તેમાં ૧૦ ભવનપતિ ૧૫૫૨માધામી ૧૬ વાજુવ્યંતર ૧૦ જંભકા ૧૦

જોતિષી ૩ કિસ્મિષી, ૧૨ દેવસોક ૯ સોકાંતિક ૯
નવમીયેક, ૫ અબુત્તર વિમાન એમ ૯૯ જાતના
દેવતા તેના અપર્યાપ્તાને પર્યાપ્તા મત્રી ૧૯૮ થયા.

૧ દસ ભવનપાત દેવતાના નામ-અસુરકુમાર ૧
નાગકુમાર ૨ સુવર્ણકુમાર ૩ વિદ્યુકુમાર ૪ અગ્નિ-
કુમાર ૫ દ્વિપકુમાર ૬ ઉદ્ધવિકુમાર, ૭ દિશાકુમાર ૮
યવનકુમાર ૯ સ્થાનતકુમાર ૧૦

૨ નારકીને મારદેનાર પંદરપરમાત્રામી દેવતાના
નામ—અંબ ૧ અંબરીખ ૨ સ્યામ ૩ સુખળ ૪
રૂદ્ર ૫ વૈરૂદ્ર ૬ કાળ ૭ મસકાળ ૮ અસી ૯ ધનુષ્ય
૧૦ કુંભ ૧૧ વાલુકા ૧૨ વેતર્ણી ૧૩ ખરખર ૧૪
મહા ઘોષ ૧૫.

૩ વાણ વ્યંતર-૧૬ જાતના તેના નામ પિશાચ
૧ ભુત ૨ યક્ષ ૩ રાક્ષસ ૪ કિન્નર ૫ કિંપુરૂષ ૬
મહોરગ ૭ ગંધર્વ ૮ આણુપત્રી ૯ પાણુપત્રી ૧૦
ઘસીવાદી ૧૧ ભુમવાદી ૧૨ કંદીપ ૧૩ મહા કંદીપ
૧૪ કોહડ ૧૫ પયંગ ૧૬.

૪ દસ જંભકા-આણજંભકા ૧ પાણુ જંભકા ૨
ભયણ જંભકા ૩ સયણ જંભકા ૪ વચ્છજંભકા ૫
પુકુંજંભકા ૬ ફળજંભકા ૭ ખીયજંભકા ૮ વિદ્યા-
જંભકા ૯ અવિયત જંભકા ૧૦

૫ દસ જોતિષી-અંદ્ર ૧ મુર્ય ૨ મહ ૩ નક્ષત્ર ૪
તારા ૫ એ પાંચ અદીદ્રીપમાં ફરતાને અદીદ્રીપ
બાહરસ્થિત છે એટલે કુલ દસ.

૬ ત્રણ કિલિવખી ૧ ત્રણ પદ્યોપમની સ્થીતીવાળા તે જયોતિશી ઉપર ને પેહેલા દેવલોક હેઠે છે.

(૨) ત્રણ સાગરોપમની સ્થીતી વાળા તે પેહેલા બીજા દેવલોક ઉપર ને ત્રીજા ચોથા દેવલોક હેઠે છે.

(૩) તેર સાગરોપમની સ્થીતીવાળા તે પાંચમા દેવલોક ઉપરને છઠા દેવલોક હેઠે છે.

૭ વૈમાનીક ૧૨ જાતના ૧ સુધર્મા ૨ ધનસાન ૩ સનતકુમાર ૪ માહેન્દ્ર ૫ બ્રહ્મા લોક ૬ લાંતક ૭ મહાશુક ૮ સહસાર ૯ આણ્વત ૧૦ પ્રાણ્વત ૧૧ આરણ ૧૨ અચ્યુત.

૮ નવ લોકાંતિક-પાંચમા દેવલોકે કૃત્તિરાજ વસે છે તેના સ્વામીના નામ ૧ સારસ્વત ૨ આદિત્ય ૩ વિનહુ ૪ વરુણ ૫ ગર્દતોયા ૬ તોસીયા ૭ અવ્યા-બાધ ૮ અગીચા ૯ રીઠા.

૯ નવ નવગ્રીવેક-૧ ભેદે ૨ સુભેદે ૩ સુભગ્ને ૪ સુભાણ્વે ૫ પીયદંસણે ૬ મુદંસણે ૭ આમોહે ૮ મુપડી બંધે ૯ જસો ધરે.

૧૦ પાંચઅણ્વતર વૈમાનના દેવતા-૧ વિજય ૨ વિજયંત ૩ જયંત ૪ અપરાણ્વત ૫ સવાર્થ સિદ્ધ-

ધતિ જીવ તત્ત્વ સંપૂર્ણ.

બીજું અભવતત્ત્વ.

અભવતત્ત્વકોને કહીએ. જડલક્ષણ ચૈતન્ય રહિત વર્ણાદિક રૂપ સહિત અને રહિત સુખદુખને ન વેદ તેહને અભવ કહીએ. અભવતત્ત્વના બે ભેદ છે. ૧ અભવઅરૂપી ૨ અભવરૂપી-અભવઅરૂપીના દસ ભેદ છે તે અભવરૂપીના ચાર ભેદ મલી કુલ ૧૪ ભેદ અભવના છે. અભવઅરૂપીના દસ ભેદ નીચે મુજબ છે.

૧ ધર્માસ્તિકાયનો સ્કંધ (૨) દેશ (૩) પ્રદેશ.

૨ અધર્માસ્તિકાયનો સ્કંધ (૨) દેશ (૩) પ્રદેશ.

૩ આકાશસ્તિકાયનો સ્કંધ (૨) દેશ (૩) પ્રદેશ.

એમ ૯ ભેદને ૧૦ મો કાળ (અદ્વા સમયકાળ) એમ દસ ભેદ થયા.

રૂપી અભવના ચાર ભેદ છે તેના નામ.

૧ પુદ્ગલાસ્તિકાયનો સ્કંધ (૨) દેશ (૩) પ્રદેશ

૪ પરમાણુ પુદ્ગલ મલી ચાર.

૧ ધર્માસ્તિકાય એટલે જોથી સર્વ જીવ તથા વસ્તુ વિગેરે ચાલી શકે છે, ગતીમાન થાય છે તે શક્તિ.

૨ અધર્માસ્તિકાય એટલે સ્થિર રહેવાની શક્તિ તે ખેસવું. ઉભા રહેવું જીવડે થઈ શકે છે તે ૩ આકાશસ્તિકાય તે આકાશ પોલાણ ૪ સ્કંધ એટલે આખી વસ્તુ ૫ દેશ એટલે આખી વસ્તુનો એક કંટકો કે ભાગ ચિંતવવો તે ૬ પ્રદેશ એટલે આખી વસ્તુનો એક નહાનામાં નહાનો ભાગ ચિંતવવો તે

(જેમ તલના લાકવામાં એક તલ ચિંતવવો તે.)

હવે વિસ્તારનયે કરીને અણવના ૫૬૦ ભેદ કહે છે. તેમાં અરૂપી અણવના ૩૦ ભેદ છે ને રૂપીઅણવના ૫૩૦ ભેદ નીચે મુજબ છે.

અરૂપીઅણવના ૧૦ ભેદ પ્રથમ કહ્યા છે તે ઉપરાંત બીજા ૨૦ ભેદ નીચે મુજબ છે જેથી કુલ ૩૦ ભેદ થયા.

અરૂપીઅણવના ૨૦ ભેદ-ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશસ્તિકાય ને કાળ તે દરેકના દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, ભાવ ને ગુણ એ પાંચ પાંચ ભેદ ૨૦ ભેદ થાય છે તે નીચે મુજબ.

૧ ધર્માસ્તિકાય દ્રવ્યથી એક (૨) ક્ષેત્રથી આખા-લોક પ્રમાણે (૩) કાળથી આદિ અંત રહિત (૪) ભાવથી વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શ રહિત અરૂપી (૫) ગુણ થકી ચલણ સ્વભાવ.

૨ અધર્માસ્તિકાય (૧) દ્રવ્ય (૨) ક્ષેત્ર (૩) કાળ (૪) ભાવથી ધર્માસ્તિકાય મુજબ (૫) ગુણ થકી સ્થિર સ્વભાવ.

૩ આકાશસ્તિકાય-દ્રવ્યથી એક (૨) ક્ષેત્રથી લોકા-લોક પ્રમાણે (૩) કાળથી આદિ અંત રહિત (૪) ભાવથી વણ અંધ વીગેરે રહિત ને અરૂપી (૫) ગુણ થકી અવગાહન-દાન, વિકાસ ભક્ષણ (માર્ગ આપે).

૪ કાળ-૧ દ્રવ્યથી એક (૨) ક્ષેત્રથી અહીં ક્ષીપ પ્રમાણે (૩) કાળથી આદિ અંત રહિત (૪) ભાવ

વધી વણ ગંધ સહિત અરૂપી (૫) ગુણથી વાના લક્ષણ નવા પુદગળને જુલું કરે. ઉપર મુજબ ૨૦ ભેદ થયા. પ્રથમના ૧૦ મહી ૩૦ ભેદ અરૂપીઅજીવના કુલ થયા.

હવે રૂપીઅજીવના ૫૩૦ ભેદ કહે છે. (૫) વર્ણ, (૨) ગંધ, (૫) રસ, (૫) સંસ્થાન (૮) ફરસ એ (૨૫) બોલ તે બોલ માંહી જેટલા જેટલા લાભે તે ગણતાં ૫૩૦ ભેદ થાય તેના વિસ્તાર કહે છે.

૧) પાંચ વર્ણ (૧ કાળો ૨ લીલો ૩ રાતે ૪ પીળો ૫ ઘોળો) આ એક વર્ણમાં ૨૦ ભેદ લાભે તે-બે ગંધ, પાંચ રસ, પાંચ સંસ્થાન આઠ ફરસ એટલે પાંચે વર્ણમાં દરેકમાં ૨૦ ભેદ લાભતાં ૧૦૦ ભેદ થયા.

૨) બે ગંધ (૧ સુરસી ગંધ ૨ દુરસી ગંધ) એકેક ગંધમાં ૨૩ ભેદ લાભે તે-પાંચ વર્ણ, પાંચ રસ, પાંચ સંસ્થાનઆઠ ફરસ, એટલે બે ગંધમાં દરેકમાં ૨૩ ભેદ લાભતાં ૪૬ ભેદ થયા.

૩) પાંચ રસ (૧ ખાટો ૨ મીઠો ૩ કડવો ૪ કસા એલો ૫ તીખો) એકેક રસમાં વીસ ભેદ લાભે તે પાંચ વર્ણ, બે ગંધ, પાંચ સંસ્થાન, આઠ સ્પર્શ એટલે પાંચ રસમાં દરેકમાં ૨૦ ભેદ લાભતા ૧૦૦ ભેદ થયા.

(૪) પાંચ સંસ્થાન (૧ વટસ્થાન (ગેળ) લોહનામે આકારે ૨ ત્રંશ સંસ્થાન (ત્રિઝોજી સિંધાલને આકારે) (૩) ચોરસ સંસ્થાન (ચોરસ ચોરસના આકારે)

કારે (૪) આયત સંસ્થાન લાંબી લાકડીને આકારે
(૫) પરીમંડળ સંસ્થાન (ચપટો ગોળ) ચુડીને આ-
કારે, આ એકેકે સંસ્થાનમાં વીસ ભેદ લાભે તે
પાંચવર્ણ, બે ગંધ, પાંચ રસ, આઠ ફરસ એટલે
પાંચે સંસ્થાનમાં દરેકમાં ૨૦ ભેદ લાભતા ૧૦૦
ભેદ થયા

(૫) આઠ ફરસ (૧ હુળવો ૨ ભારે ૩ લુખો ૪
ચોપડેલ ૫ ઉનો ૬ ટાઢો ૭ મુંહાળો ૮ ખરખરો)
આ એકેક ભેદમાં ૨૩ ભેદ લાભે તે પાંચ વર્ણ, બે
ગંધ, પાંચ રસ, પાંચ સંસ્થાન ને છ ફરસ એટલે
આઠ ફરસમાં ૨૩ ભેદ દરેકમાં લાભતા કુલ ૧૮૪
ભેદ થયા. આમાં આઠ સ્પર્શમાં છ સ્પર્શ લાભે
તેનું કારણ જે જે સ્પર્શ હુળવો છે તે ભારે ન
હોય એટલે એક સ્પર્શ વિશે બોલતા તે તથા તેથી
ઉલટી જાતીએ બે ભેદ તેને લાગુ પડે નહીં એ
રીતે વર્ણના ૧૦૦ ગંધના ૪૬ રસના ૧૦૦ સંસ્થા-
નના ૧૦૦ ફરસના ૧૮૪ મલી કુલ ૫૩૦ ભેદ અ-
ણવરૂપીના થયા ને પ્રથમ કહેલ અણવ અરૂપીના
૩૦ ભેદ મેળવતાં કુલ ૫૬૦ ભેદ અણવના થયા.

ઇતિ અણત તત્વ સંપૂર્ણ.

ત્રીણું પુન્ય તત્વ.

શુભ ક્રમાણીએ કરી શુભ કર્મનો ઉદય થયાથી
જે ફળ ભોગવતાં આત્માને મીઠાં લાગે તે પુન્ય તત્વ
કહીએ તેના નવ ભેદ છે ૧ અન્નપુણે (અન્નદાન) ૨
ઉપાણુપુણે (પાણી દાન) (૩) લયણુ પુણે (સ્થાનક

દાન) (૪) સયણ પુણે (સેજ્યા દાન) (૫) વત્થપુણે (વસ્ત્રદાન) (૬) મણપુણે (સારા મનતું પુન્ય) (૭) વચ્ચન પુણે (સારા વચ્ચનતું પુન્ય) (૮) કાયપુણે (કાયાએ કરી સારાં કામ કરવાં તેતું પુન્ય) (૯) નમસ્કારપુણે (નમસ્કાર કરવાનું પુન્ય) એ નવ પ્રકારે પુન્ય ઉપરાંતે તે ૪૨ પ્રકારે ભોગવે તે કહે છે. ૧ શાતા વેદનીય (સુખ ભોગવવું) ૨ ઉચ્ચ ગોત્ર ૩ મનુષ્યગતિ ૪ મનુષ્યાનું પૂર્વિ (મનુષ્યના ઝાઝા ભવ બાંધવા ૫ દેવગતિ ૬ દેવાનું પૂર્વિ (દેવતાના ઝાઝા ભવ બાંધવા) ૭ પચ્ચેન્દ્ર જાતિ ૮ ઉદારીક શરીર (મનુષ્ય ત્રીજાંચતું શરીર) ૯ વૈકિય શરીર (દેવતા નારકીનું જે શરીર તે) ૧૦ આહારક શરીર (ચૌદ પુર્વ ધારી સાધુ હોય તે મુઠા હાથથી એક હાથનું શરીર બનાવે તે ૧૧ તેજસ શરીર (સર્વ જીવ સંસારીને આ શરીર હોય છે ને આહાર પચાવવાનો તેનો ગુણ છે) ૧૨ કાર્મણ શરીર (આપણા સંસારના બધા જીવને છે ને આહાર પચાવવો તેને બાહર કાઢી નાખવાનો તેમાં ગુણ છે. ૧૩ ઉદારીક અંગોપાંગ (ઉદારીક શરીરના પુરા અવયવ) ૧૪ વૈકિય અંગોપાંગ ૧૫ આહારક અંગોપાંગ ૧૬ વજ્રરૂપ ભનારાય સંધયણ (લોહાના જેવું સંધયણ) ૧૭ સમ ચૌરસ સંઠાણ (પલાઠીવાળીને બેસે ને ગોઠણથી ખલા સુધી ચારે બાજુ સરખી ચૌરસ હોયતે) ૧૮ શુભ વર્ણ ૧૯ શુભગંધ ૨૦ શુભરસ ૨૧ શુભ ફરસ ૨૨ અગુર લઘુ નામ કર્મ ૨૩ પરાધાતનામ

૨૪ ઉત્તેવાસનામ ૨૫ આતાપનામ ૨૬ ઉદ્યોતનામ
 ૨૭ શુભ ચાલવાની ગતી ૨૮ નીરમાણનામ ૨૯
 વ્રસપણ ૩૦ ખાદર પણ ૩૧ પર્થાસાપણ ૩૨ પ્રત્યેક
 પણ ૩૩ ચિરનામ ૩૪ શુભનામ ૩૫ સૌભાગ્યનામ
 ૩૬ સુસ્વરનામ ૩૭ આદેજનામ ૩૮ જસોડીતિ
 નામ ૩૯ દેવતાનું આયુષ્ય ૪૦ મનુષ્યનું આયુષ્ય
 ૪૧ તિર્યચનું આયુષ્ય (જીગલીયાતિર્યચ) ૪૨ તિર્યકર
 નામએ ૪૨ ભેદ પુન્યનાં ફળ ભોગવે ઇતિ પુણ્યતત્વ
 સંપૂર્ણ.

ચોથું પાપતત્વ.

અશુભ કમાણીએ કરી અશુભ કર્મનો ઉદય થયા-
 બી જે ફળ ભોગવતાં આત્માને કડવા લાગે તે પાપ
 તત્વ કહીએ. પાપ થવાના અઢાર સ્થાનક છે તે
 નીચે મુજબ—

૧ પ્રાણાતિપાત (જીવહિંસા) ૨ મૃષાવાદ (જુઠું
 બોલવું) (૩) અદત્તાદાન (ચોરી) ૪ મૈથુન (અગ્રહ-
 અર્થ) ૫ પરિગ્રહ (દાલત) ૬ ક્રોધ ૭ માન ૮ માયા
 (કપટ) ૯ લોભ ૧૦ રાગ (પ્રીતી) ૧૧ દ્વેષ ૧૨ કલેશ
 ૧૩ અજ્યાજ્ઞાન (આળસડાવવું ૧૪ પૈશુન્ય (ચાડી)
 ૧૫ પરપરિનાદ (પારકું વાકું બોલવું) ૧૬ રક્ષ અરક્ષ
 (રતી અરતી ખુશી દિલગીરી) ૧૭ માયા મોસો
 (કપટ સહીત જુઠું) ૧૮ મિથ્યાદર્શન સદય (ખોટી
 મઠા તથા સજ રાખવું તે) એ અઢાર પ્રકારના

કામ કરવ.થી જીવ પાપ બાંધે છે તે દર પ્રકારે લોભ
ભવે છે તે કહે છે.

- ૧ મતિજ્ઞાનાવરણીય (બુદ્ધી નિર્મળ નહી)
- ૨ સુત્ર જ્ઞાનાવરણીય (સુત્ર જ્ઞાન પામે નહી.)
- ૩ અવધિ જ્ઞાનાવરણીય (અવધિ જ્ઞાન પામે નહી.)
- ૪ મન પર્યવજ્ઞાનાવરણીય (મન જાણવાનું જ્ઞાન

પામે નહી.)

- ૫ કેવળજ્ઞાનાવરણીય (કેવળજ્ઞાન પામે નહી.)

- ૬ દાનાંતરાય (દાન આપી શકે નહી.)

- ૭ લાભાંતરાય (લાભ મેળવી શકે નહી)

- ૮ ભોગાંતરાય (ભોમ ભોગવી શકે નહી)

- ૯ ઉપભોગાંતરાય (વારંવાર ભોગ ભોગવી શકે નહી.)

- ૧૦ વીર્યાંતરાય (બળહીંણ) ૧૧ નિંદ્રા (ઉંઘ)
- ૧૨ નિંદ્રા નિદ્રા (ધણી નિંદ્રા) ૧૩ પ્રચળા (બેઠાં બેઠાં ઉંઘ આવે તે) ૧૪ પ્રચળા પ્રચળા (ચાલતાં ચાલતાં ઉંઘ) ૧૫ થીજીદ્વી નિંદ્રા (ઉંઘમાંને ઉંઘમાં કામ કરે તે) ૧૬ ચક્ષુ દર્શના વરણીય ૧૭ અચક્ષુ, દર્શના વરણીય ૧૮ અવધિ દર્શના વરણીય ૧૯ કેવળ દર્શના વરણીય ૨૦ નિચગોત્ર ૨૧ અશાતા વેદ નીય ૨૨ મિથ્યાત્વ મોહની ૨૩ સ્થાવર પક્ષુ ૨૪ સુક્ષ્મપક્ષુ ૨૫ અપર્યાપ્ત પક્ષુ ૨૬ સાધારણ પક્ષુ (એક શરીરમાં અનંત જીવ) ૨૭ અસ્થીર પક્ષુ (શરીર કંપ્યા કરે તે) ૨૮ અશુભ નામરટ દુર્ભાગ્ય

નામ ૩૦ દુસ્તર નામ(સ્વર સારો નહી) ૩૧ અનાદેજ
 નામ (જેનું વચન કોઈ માને નહીં ૩૨ અપજસ કિ-
 તિનામ ૩૩ નરકગતિ ૩૪ નરકગતિનું આઉંખું ૩૫
 નરકાનુંપૂર્વિ (નરકના ઉપરા ઉપરી ભવ કરવા) ૩૬
 અનુંતાનું બંધી ક્રોધ (જીવતા સુધી ક્રોધ રહે તે) ૩૭
 અનુંતાનું બંધી માન ૩૮ અનુંતાનું બંધીમાયા ૩૯
 અનુંતાનું બંધી લોભ ૪૦ અપચખાણા વરણી ક્રોધ
 (વરસ દિવસ સુધી રહે એવો, ક્રોધ) માન ૪૧ મા-
 યા ૪૨ લોભ ૪૩, ૪૪ પચખાણા વરણી ક્રોધ, (ચાર
 માસ સુધી રહે તેવો) માન ૪૫ માયા ૪૬ લોભ
 ૪૭, ૪૮ સંજળનો ક્રોધ (૧૫ દીવસનો ક્રોધ) માન
 ૪૯ માયા ૫૦ લોભ ૫૧, ૫૨ હાસ્ય ૫૩ રતિ ૫૪ અર-
 તિ ૫૫ શોક ૫૬ ભય ૫૭ દુગંછા (અણમતો)
 ૫૮ સીવેદ ૫૯ પુરુષ વેદ, ૬૦ નપુંસક વેદ ૬૧ તિ-
 ર્યંચ ગતિદર તિર્યંચાનુંપૂર્વિ (તિર્યંચના ઉપરા ઉપરી
 ભવ) ૬૩ એકેન્દ્રિ પાણું ૬૪ બેઠંન્દ્રિ પાણું ૬૫ તેરેન્દ્રિ
 પાણું ૬૬ ચત્રેન્દ્રિપાણું ૬૭ અશુભ ચાલવાની ગતિ
 ૬૮ ઉપધાત નામ કર્મ (ક્રોધનો ધાત કરવા જતાં
 ધોતાનો થાય તે ૬૯ અશુભવર્ણ, ગંધ ૭૦-૨૨૫૭૧
 સ્પર્શ ૭૨, ૭૩ રૂખલનારાચ સંધયણ ૭૪ નારાચ
 સંધયણ ૭૫ અર્ધનારાચ સંધયણ ૭૬ કીલકુસંધયણ
 ૭૭ છેવટુ સંધયણ ૭૮ નીગોહપરીમંડલ સંઠાણ
 ૭૯ સાદી સંઠાણ ૮૦ વામન સંઠાણ ૮૧ કુખજસં-
 ઠાણ ૮૨ હુંડસંઠાણ એ ૮૨ પ્રકારે પાપના કૃળ લો
 મવે તે પાપ તત્વ સંપૂર્ણ.

પાંચમું આશ્રવ તત્વ.

અમ્રત તથા અપચખાણું કરી તથા વિષય કષાએ કરી આત્મા રૂપ તળાવને વિશે ઇંદ્રિ આદિક ધડનાળે કરી પાપી કર્મરૂપ જળનો પ્રવાહ આવે તેને આશ્રવ કહીએ.

આશ્રવના (પાપીકર્મ) વર્ગગવાના) ૨૦ ભેદ છે (૧) મિથ્યાત્વ, (૨) અમ્રત, ૩ પ્રમાદ ૪ કષાય ૫ અશુભયોગ, ૬ પ્રાણાતિપાત (જીવહિંસા) ૭ મૃષાવાદ (જીકું બોલવું) ૮ અદત્તાદાન (ચોરી) ૯ મૈથુન ૧૦ પરિગ્રહ (દાસત) ૧૧ ગ્રોતેંદ્રિ અસંવરે (સાંભળવાની ઇંદ્રી તે કાનવશ ન રાખે) ૧૨ ચક્ષુઇંદ્રિ અસંવરે (આંખ વશ ન રાખે) ૧૩ ધાણુંદ્રિ અસંવરે (નાસિકા વશ ન રાખે) ૧૪ રસેંદ્રિ અસંવરે (જીભ વશ ન રાખે) ૧૫ સ્પર્શેંદ્રિ અસંવરે (કાયા વશ ન રાખે) ૧૬ મન અસંવરે (મન વશ ન રાખે) ૧૭ વચન અસંવરે (વચન વશ ન રાખે) ૧૮ કાયા અસંવરે (કાયા વશ ન રાખે) ૧૯ ભાંડ ઉપગરણ અજતનાએ લીએ મુકે (વાસણ કુસણ વિગેરે જાળવ્યા વિના લે મુકે ૨૦ મુચ્ચીકુસગ કરે તે આશ્રવ (હામના અમ્ર ઉપર જેટલું પાણી રહે તેટલું થોડું પાપ કરે તો પણ તે આશ્રવ.)

હવે વિસ્તારે ૪૨ પ્રકાર છે તે કહે છે.

૧ પ્રાણાતિપાત ૨ મૃષાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ એ પાંચ તથા પાંચ ઇન્દ્રિ મોકલી મુકે તે આશ્રવ મલી દસ તથા ક્રોધ માન માયા ને

દોહ એ ચાર કમાવમલી ચાંદ તથા મનવચન
કામના ત્રણ અશુભ યોગ તે આમવ મલી સ-
ત્તર ને રૂપ કીયા-તે કર્મ લાગવાના ઠેકણા તે
નીચે મુજબ.

૧ કાયકીકીયા (કાયા વગર જાળવણે વર્તે) ૨
અધિકરણકી કીયા (હથીયારોથી લાગે તે) ૩
પાઉસિયા કીયા (દ્વેષ રાખવાથી લાગે તે) ૪
પસીતાવણીયા (ખીજાને પીડ કરે તે) ૫ પાણાગ્રવાય
(જીવ હિંસા કરે તે) ૬ આરંભીયા (આરંભ કરવાતે)
૭ પરિગ્રહીયા (દાસતા ઉપર પ્રીતી) ૮ માયાવસિયા
(કપટ કરવાથી લાગે તે) ૯ અપચખાણ વસિયા (વગર
મંધીએ લાગે તે (ક્રિયા) ૧૦ (મિછાદંસણ વસિયા
(મિથ્યાત્વ માર્ગથી લાગે તે) ૧૧ દિઠીયા (નજરે
જોવાથી) ૧૨ પુઠીયા (સ્પર્શ કરવાથી લાગે તે) ૧૩
પાકુચીયા (માઠી ચીતવણા કરવાથી લાગે તે) ૧૪
સામતોવણીયા (પ્રમાદ કરી કામ વિગેરે ઉધાડાં
કુકે જેથી જીવની હિંસા થાય) ૧૫ નેસથીયા (વગર
હથીયારે હિંસા કરે તે) ૧૬ સાહથીયા વિગેરે (સ્વ-
હસ્ત પેતાને હાથે હથીયાર સહિત હિંસા કરે તે)
૧૭ આણાવણીયા (કોમની ખાસે વસ્તુ મંગાવવા-
થી લાગે તે) ૧૮ વિદારણીયા (જીવ અજીવને
મખવાની ક્રિયાથી લાગે તે) ૧૯ આણાભોગી (જમતાં
લાણામાં માખી પડે વિગેરે વસ્તુ ભોગવતા લાગે તે)
૨૦ અણાવકંખવસિયા (જે કરવાથી લોકડું છુટું

(૨૫૫)

થાય તે) ૨૧ અનાપયોગિ (ઉપયોગ ન રાખવાથી
લાગે તે) ૨૨ સામુદાય (સમુદાય-ઘણા જણ ભેગા
મલી જે ક્રીયા કરે તે) ૨૩ પેજવત્તિયા (પ્રીતોને
લીધે જે ક્રીયા કરે તે) ૨૪ દાસવત્તિયા (કોઈ કરવાથી
લાગે તે) ૨૫ ઇરિયા વહિયા ક્રિયા (હાલતા ચાલતા
જે ક્રીયા લાગે તે) એ કુલ ૨૫ ક્રિયા તથા ૧૭
ભેદ પ્રથમ કહ્યા તે મલી કુલ ૪૨ ભેદ પાપ કર્મ
જીવને વળગે છે. ઇતિ આશ્રવ તત્ત્વ સંપૂર્ણ.

છઠું સંવર તત્ત્વ.

આત્મા રૂપી તળાવને ૧૫શે કર્મ રૂપી આવતા જ-
ળને પ્રત પચખાણુ કરી રોકીએ તે સંવર કહીએ
જેથી પાપી કર્મ જીવને વળગતા બંધ થાય તે
સંવર. તેના વિશ ભેદ છે ૧ સમકીત તે સંવર (૨)
પ્રતપચખાણુ તે સંવર ૩ અપ્રમાદ ૪ અક્રપાપ
૫ શુભયોગ ૬ જીવદયાઉસત્ય બોલતું ૮ ચોરી ન
કરવી ૯ સીયલ ૧૦ અપરોઘ્રહ ૧૧ શ્રોતેદ્રિ ૧૨
ચક્ષુઇદ્રિ ૧૩ ઘ્રાણદ્રિ ૧૪ રસઁદ્રિ ૧૫ સ્પર્શદ્રિ
એ પાંચ ઇદ્રિ તથા ૧૬ મનયોગ ૧૭ વચન યોગ
૧૮ કાય યોગ તેને વશ રાખે ૧૯ ભંડ ઉપગરણ
જતનાએ કરો લે મુકે. ૨૦ સુચી કુસગન કરે (જસ
પણ પાપ ન કરે તે). હવે વિસ્તારે ૫૭ પ્રકારે
સંવર પ્રાપ્ત થાય છે તે કહે છે.

ધર્માસુમતિ (જેમને ચાલતું) રભાયા સુમતિ (પા-
પી ભાયા બોલે નહીં તે). ૩ એખણ સુમતિ (દાઢ

રહિત આહાર લેવો) ૪ આયાણ ભંડમત્ત નિષે-
વણાં સુમતિ (જતનાએ લેવું મુકવું) ૫ પારિઠાવણી
આ સુમતિ (પરઠવવું તે વસ્તુ જતનાએ નાખી
દવી) એ પાંચ સુમાત ને ત્રણ ગુપ્તિ ૬ મન ગુપ્તિ
૭ વચન ગુપ્તિ ૮ કાય ગુપ્તિએ આઠ તથા ૨૨
પારિસહુ ઠહતાં ઉપદ્રવ સહેવા તે મલી ૩૦ થયા.

ખાવશ પારિસહુના નામ.

૧ ક્ષુધાનો (ભુખ) ૨) તુષાનો (તરશનો) ૩
૩ સીતનો (ઢાઢનો) ૪ ઉબ્ધનો (તાપનો) ૫ દંશમ-
શનો (મસલાં મછરનો) ૬ અચ્ચેલનો (વમ્બનો) ૭
અરતિનો ૮ સ્નાનો ૯ ચરિયાનો (ચાલવાનો) ૧૦
નિસહીયાનો (એક આસને બેસી રહેવાનો) ૧૧ સે-
જ્યાનો (સ્થાનકનો) ૧૨ આકોશ વચનના (કડવા
વચન સાંભળવાનો) ૧૩ વધનો (માર ખાવાનો) ૧૪
જાચવાનો ૧૫ અલાભનો ૧૬ રોગનો ૧૭ તર્ણ
રૂપર્શનો (તરણા રૂપર્ષ સહુન કરે તે) ૧૮ મેલનો
૧૯ સતકાર પુરસ્કારનો (સતકાર મળેથા માન ન કરે)
૨૦ પ્રજ્ઞાનો (ખહુ ભણતરનો ગર્વન કરે) ૨૧ અનાણુ
પરિસહુ (અજ્ઞાન પણાનો) ૨૨ સમકિતનો પરિસહુ
(દર્શનનો-સમકિતથી ડાલે નહીં) એ ૨૨ પરિસહુ.

દસ વિધિએયતિ ધર્મ પાળવો તે ૧ ખંતિ (ક્ષમા-
કરવી) ૨ મુત્તિ (લોભ ન કરે) ૩ અજવે
(કપટ ન કરે) ૪ મદવે (મદ ન કરે)
૫ લાધવે (નિરમળપણે) ૬ અકીંચણે (ચિયાએ) ૭ ન

રહિત ૭ સમ્યે (સાચું બોલવું) ૮ સંજમે (સંજમ પાળવું) ૯ તવે (તપકરવો) ૧૦ બંભચરે (બ્રહ્મચર્ય પાળવું) એ દસ મળી ૪૦ થયા.

બાર ભાવના ભાવતી તે—૧ અનિત્ય ભાવના (સંસાર અનિત્ય છે તેનો વિચાર કરવો) ૨ અશરણુ ભાવના (કોઇ કોઇને શરણુ નથી તેનો વિચાર) ૩ સંસાર ભાવના (જીવ સંસારમાં ધણા કાળ થયાં રહ્યા કરે છે તેનો વિચાર) ૪ એકત્વ ભાવના (જીવ એકલો છે તેના દુખમાં કોઇ ભાગ લેનાર નથી તેનો વિચાર) ૫ અન્યત્વ ભાવના (જીવ કાયાથી જુદો છે ને કર્મે કરી જુદી જુદી કાયા ધારણ કરે છે તેનો વિચાર) ૬ અશુચિ ભાવના (કાયા છે તે દુર્ગંધનું ઠેકાણું છે તેમાં કાંઇ સાર નથી તેનો વિચાર) ૭ આશ્રવ ભાવના (પાપ કરવાથી જીવ દુખ ભોગવે છે તેનો વિચાર) ૮ સંવર ભાવના (વ્રત પચખાણું કરી પાપને રોકવાથી દુખ દૂર થાય છે તેનો વિચાર) ૯ નિર્જરા ભાવના (બાર ભેદે તપ કરવાથી આત્માને કર્મ વળગ્યા હોય ને દૂર થાય છે તેનો વિચાર) ૧૦ લોક ભાવના (લોકમાં બધા સ્થાનકે જીવ ફરશી ચુકે છે તેનો વિચાર) ૧૧ બોધ ભાવના (ઉપદેશ 'સાંભળી જ્ઞાન મેળવવું') ૧૨ ધર્મ ભાવના (શુદ્ધ ધર્મનો વિચાર) એ બાર ભાવના એમ પર ભેદ થયા.

આ ભાવના કોણે ભાવી તેના નામ ૧લી ભાવ-

ના ભરત ચક્રવર્તિએ (૨) ૭ અનાધી મુનીએ ૩
 ૭ અનાશાળીએ ૪ નેમીરાજ રૂપિએ ૫ મૃગા
 પુત્રે ૬ સનંત કુમારે ૭ સમુદ્રપાલ મુનીએ ૮ કેશી
 માતાએ ૯ અર્જુન મારાએ ૧૦ શીવરાજ રૂપિએ
 ૧૧ રૂપસદેવ સ્વામીના ૯૮ પુત્રે ૧૨ ધર્મ રૂપી
 અણ્ણગારે ભાવી.

હવે પાંચ પ્રકારના ચારિત્ર કહે છે ૧ સામાયિક
 ચારિત્ર ૨ છેદાપસ્થાનિક ચારિત્ર ૩ પરિહાર વિ-
 મુક્ત ચારિત્ર ૪ સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્ર ૫ યથા
 ખ્યાત ચારિત્ર એમ પાંચ ચારિત્ર થયા એમ ૫ ૭
 ભેદ સંવરના થયા. ઇતિ સંવરતત્ત્વ સંપૂર્ણ.

સાતમું નિર્જરાતત્ત્વ.

આત્માના પ્રદેશ સાથે વળગેલ કર્મને ખાર ભેદ
 તપસાએ કરી દુર કરવાં તે નિર્જરા કહીએ તેના
 ખાર ભેદ છે.

૧ અણુસણ (અપવાસ કરવા) ૨ ઉભ્રાદરી (પેટ
 દિણું રાખે) ૩ વૃત્તિ સંક્ષેપ (સચેતદબ્યનો ત્યાગ કર-
 વો તે) ૪ રસ પરિત્યાગ (સારા સારા રસનો યાગ
 કરે તે) ૫ કાયકલેશ (તપે કરી કાયાને કલેશ ઉપજે
 તે) ૬ પાડિસત્તીનતા (અંગકેપાંગ વશ રાખવું) એ
 ૭ ભેદ આહુયના કહયા. હવે ૭ ભેદ અજ્યંતરના
 કહે છે ૧ પ્રાયશ્ચિત્ર (પ્રાયશ્ચિત્ર લેવું) ૨ ચિનત્ર ૩
 વેધાવધ (સેવા ભક્તિ કરવી) ૪ મહાવધ (પાકરવો)

પ ધ્યાન (ધ્યાન કરવું) ૬ કઠિસગ્ગ (કાપા. જ-
સાવવી નહી) એ બાર પ્રકારે તપ કરવાથી કર્મ
ઝરી દુર થાય છે. ઇતિ નિર્જઝરા તત્વ સંપૂર્ણ.

આઠમું બંધતત્વ.

આત્માના પ્રદેશ સાથે કર્મના પુદ્ગલ ખીરનીરની
પેઠે લોહુપીંડ અગ્નિની પેઠે બંધાઈ એક થઈ રહે
તેને બંધ કહીએ. આવી રીતે જીવ આઠ કર્મનો બંધ
બાંધે છે. બંધતત્વના ચાર ભેદ છે. ૧ પ્રકૃતિ બંધ
(જે જે પ્રકૃતિએ કરી જેવા જેવા કર્મની પ્રકૃતિ બાંધે
તેનું નામ પ્રકૃતિ બંધ અથવા કર્મનો સ્વભાવ)
૨ સ્થિતિ બંધ (કર્મ બાંધે તેની જેટલી જેટલી
સ્થિતિનો બંધ પડે તે અથવા કર્મની સ્થિતિનું
કાળમાન).

૩ અનુભાગ બંધ (કર્મ બાંધે તેનાજેવા જેવા રસ-
નો બંધ પાડે તે અથવા તિવ્રકેમંદ રસ કર્મનો).

૪ પ્રદેશ બંધ (જીવના અસંખ્યાત પ્રદેશની સાથે
આઠ કર્મના અનંતા પુદ્ગલની વસગણાનું બંધાવું તે
અથવા કર્મ પુદ્ગલના દળ આત્માના પ્રદેશ સાથે
બંધાણ છે તે. આ ચાર બંધનું સ્વરૂપ મોઢકના
દ્રણંતે કહે છે. જેમ કેદાર મોઢક ધણા પ્રકારના દ્રવ્ય
ને સંયોગે નિપજ્યા વાયુપિત્ત કફને જેણે સ્વરૂપે
કરી હણે તેને પ્રકૃતિ બંધ (સ્વભાવ) કહીએ.
તેજ મોઢક પક્ષ માસ બેમાસ મુખી સ્વરૂપે રહે તે

[રિધિતિ બંધ કહીએ ૨. તેજ મોદક તિખો, કડવો, કસાયલો, ખાટો, મીઠો હોય તે અનુભાગ બંધ (૨સ) કહીએ ૩. તેજ મોદક અદ્ય દળનો નિપજ્યો તે નાનો હોય, ઘણું દળનો નિપજ્યો તે મોટો હોય તેને પ્રદેશ બંધ કહીએ ૪. આચાર ભેદ જીવ આઠ કર્મ બાંધેછે તેના થયા હવે—

જીવ આઠ કર્મ બાંધે છે તેના નામ

૧ જ્ઞાનાવરણી—જ્ઞાનનું આછાદન તે કર્મ જ્ઞાનીનું વાંકું બોલવાથી કે જ્ઞાનની આસાતના કરવાથી બંધાયને તે બાંધવાથી જીવને જ્ઞાનની પાપિત ન થાય.

૨ દર્શનાવરણી—એટલે અશુદ્ધ દર્શન, અચશુદ્ધ દર્શન, અવધી દર્શનને કેવળ દર્શન એ ચાર દર્શનવાળાનું વાંકું બોલવા વીગેરેથી જીવને એ જાતના દર્શનનું આવરણ થાય એટલે અશુદ્ધ દર્શનાવરણી કર્મ ઉપરાજે—

૩ જીં વેદની કર્મ તેના ૨ ભેદ ૧ શાતાવેદની ૨ અશાતા વેદની. શાતા વેદની તે જગતના જીવને મુખ આપવાથી શાતા વેદની બાંધે ને તેને દુઃખ આપવાથી અશાતા વેદની બાંધે ને તે કામથી જીવ મુખ દુઃખવેદ છે તે વેદની કર્મ

૪ યુ મોહની કર્મ—મોહ કરવો એટલે જેથી રાગદ્વેશ આવે તે ને તે કર્મ ક્રોધમાન માયા લોભ વીગેરે કરવાથી બંધાય છે.

૫ મુ આવખા કર્મ—તે શુભાશુભ કર્મ કરવાથી જીવ, નારકીતર્યંચ મનુષ્ય, દેવતાનું આયુષ્ય બાંધે ને તે પ્રમાણે તે ગતિમાં જાય તે આવખા કર્મ ૬ ઠું નામ કર્મ—તેના બે ભેદ શુભ નામ કર્મને અશુભ નામ કર્મ. શુભ નામ કર્મ તે મનવચન કાયાને લલી રીતે વરતાવે તથા ખોટાં રાડ કળ્યા ન કરે. અશુભ નામ કર્મ તે મનવચન કાયા માઠી રીતે વરતાવે ને ખોટા કળ્યા રાડ કરે તે. આ શુભાશુભ નામ કર્મ બાંધવા પ્રમાણે જીવ સારાં નરસાં એટલે દેવતા નારકી વીગેરેના નામ પામે છે.

૭ મું ગોત્ર કર્મ તેના બે ભેદ ઉચગોત્ર ને નીચ ગોત્ર—ઉચગોત્ર કોણ બાંધે જે જાત કુળ બળ રૂપ લાભ તપ પુત્રને ઠકરાવતો મદ ન કરે. નીચ ગોત્ર કોણ બાંધે જે તેવો મદ કરે. ઉપર મુજબ ઉચ નીચ ગોત્ર જીવ પામે છે.

૮ મું અંતરાય કર્મ—તે પાંચ પ્રકારે બંધાય છે. ૧ દાનાંતરાય (દાન આપવા ન દીએ) ૨ લાભાંતરાય (કોઈને લાભ થવા ન દે) ૩ ભોગાંતરાય (કોઈ જીવને જોરાવરીથી ભોગ ભોગવતાં અટકાવે ૪ ઉપભોગાંતરાય (ભોગ ભોગવતો હોય તેને વારે વારે અંતરાય પાડે) ૫ વીર્યાંતરાય—જે જીવ સારે મારમે પોતાનું બળ અક્ષાવતો હોય તેને તે થકી અટકાવે એ પાંચ પ્રકારની અંતરાય પાડવાથી તે પાંચ જાતના અંતરાય કર્મ બાંધી ભોમવે છે. ઇતિ બંધ તત્ત્વ સંપૂર્ણ.

નવમું મોક્ષ તત્વ.

આત્માના સર્વ પ્રદેશથી સર્વ કર્મનું છુટવું-સકળ બંધનનું મુકાવું, સકળ કાર્યની સિદ્ધિ થાય તેને મોક્ષ કહીએ. જીવ ચાર પ્રકારે મોક્ષ પામે છે. ૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર ૪ તપ એ ચાર સેવવાથી કર્મથી મુકાઈ મોક્ષ ગતિને પામે છે એટલે સિદ્ધ થાય છે.

હવે પંદર ભેદે સિદ્ધ થાય છે તે કહે છે. ૧ તીર્થ સિદ્ધા ૨ અતીર્થ સિદ્ધા ૩ તીર્થંકર સિદ્ધા ૪ અતીર્થંકર સિદ્ધા ૫ સ્વયંબોધ સિદ્ધા ૬ પ્રત્યેક બોધ સિદ્ધા ૭ બુધ બોધી સિદ્ધા ૮ સ્ત્રિલિંગ સિદ્ધા ૯ પુરૂષ લિંગ સિદ્ધા ૧૦ નપુંસક લિંગ સિદ્ધા ૧૧ સ્ત્રીલિંગ સિદ્ધા ૧૨ અન્ય લિંગ સિદ્ધા ૧૩ મહાસ્થ લિંગ સિદ્ધા ૧૪ એક સિદ્ધા ૧૫ અનેક સિદ્ધા.

હવે મોક્ષના નવ દ્વાર કહે છે.

૧ સદૃપદ પ્રરૂપણા (મોક્ષ નિરંતર છે.) ૨ દૃવ્ય પરિમાણ (દ્વાર) તે સિદ્ધ અનંતાંશ (૩) ક્ષેત્ર પરિમાણ (દ્વાર) તે સિદ્ધ ક્ષેત્ર ૪૫ લાખ જોજનનું લાખ પહોળું છે ૪ સ્પર્શના દ્વાર (તે સિદ્ધ સિદ્ધલા કરતાં કાંઈક અધીક સિદ્ધની સ્પર્શના છે). ૫ કાળ દ્વાર (તે એક સિદ્ધ આત્રી આદિ છે પણ અંત નથી સર્વ સિદ્ધ આત્રી આદિ નથી અને અંત નથી) ૬ ભાગદ્વાર (સધળા જીવના અનંતમા ભાગ ના સિદ્ધના જીવ છે અને સિદ્ધ ક્ષેત્ર લોકને અસં-

જ્યાતમે ભાગે છે). ૭ ભાવ દ્વાર (સિદ્ધમાં ક્ષાયક ભાવ તે કેવળજ્ઞાન કેવળ દર્શનને ક્ષાયિક સમક્રિત છે અને પરિણામિક ભાવ તે સિદ્ધપણું જાણવું. ૮ અંતર દ્વાર (તે સિદ્ધને ફરી સંસારમાં આવવું નથી) એક સિદ્ધ ત્યાં અતંત સિદ્ધ છે. અને અતંત સિદ્ધ ત્યાં એક સિદ્ધ છે એટલે સિદ્ધમાં આંતરો નથી.) ૯ અદ્યાબદ્ધત્વદ્વાર— (તે સર્વથો થોડા નપુંસક સિદ્ધ, તેથી સ્ત્રી સંજ્યાત ગુણી સિદ્ધિ તેથી પુરૂષ સંજ્યાત ગુણી સિદ્ધા. એક સમે નપુંસક ૧૦ થાય, સ્ત્રી સિદ્ધ ૨૦ થાય અને પુરૂષ સિદ્ધ ૧૦૮ ઉત્કૃષ્ટપણે થાય.

હવે કહેવા હોય તે મોક્ષ જાય તે કહે છે ૧ ત્ર-સપણે ૨ બાદરપણે ૩ સંજીપણે ૪ વ્રજ રૂપભના રાત્ર સંધયણપણે ૫ મનુષ્ય ગતિમાં ૬ ક્ષાયક સ-મક્રિતિ ૭ યયાર્થ ચારિત્ર ૮ પંડિત વીર્ય ૯ શુક્લ ધ્યાન ૧૦ કેવળ જ્ઞાન ૧૧ કેવળ દર્શન ૧૨ ભવ્ય સિદ્ધિક ૧૩ પરમ શુક્લ લેશા ૧૪ ચરમ શરીરી હોય તે એ ઉપરાંત ૧ પર્યાપ્તા ૨ અપ્રમાદી ૩ અવેદી ૪ અકપાયી ૫ સીનાતક નિમ્રંથી એમ ૧૬ બોલ-વાળા જીવ મોક્ષ જાય-જન્ય એ હાથની અવધેણા વાળો ને ઉત્કૃષ્ટો પગ ધનુષ્યની અવધેણાવાળો જીવ મોક્ષ જાય. જન્ય નવ વરસનો ને લતકળેટા પૂર્વ કોડનો આયુષ્યવાળો જીવ કર્મ ભુમિને હોય તેમાંથી મોક્ષ જાય. ઇતિ મોક્ષ તત્ત્વ સંપૂર્ણ.

ઇતિ નવ તત્ત્વ સંપૂર્ણ.

શુદ્ધિ પત્ર.

પાનું. લીંટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧ ૧૪	આચારયાણું	આચરિયાણું
„ ૧૮	ઉવઝઝાયાણું	ઉવઝઝાયાણું
„ ૧૯	ઉપાધ્યયજીને	ઉપાધ્યાયજીને
૩ ૨૩	હારયક્રમણે	હરિયક્રમણે
૪ ૫	મક્રડ	મક્રડા
„ „	મોટી	માટી
„ ૭	સક્રમણે	સંક્રમણે
„ ૯	વિસહિયા	વિરાહિયા
૫ ૪	ધોદ્ર	ધંદ્રિ
૫ ૧૨	કાદળ	કાદવ
„ ૨૦	ઉપવ્યો	ઉપગવ્યો
„ ૨૫	જીવનર	જીવનર
૭ ૧૨	જાંભાઇએણું	જાંભાઇએણું
૮ ૩	એવમાઇએહું	એવમાઇએહિં
૧૦ ૧૧-૨૪	જાણું	જિણું
„ ૧૬	પુષ્પદંત	પુષ્પદંત
૧૧ ૬	માલ્લ	મલ્લિ
૧૩ ૭	ગિધ	ગિધિ
૧૫ ૨	નકારવોમ	નકારવેમિ
૧૫ ૧૧	વેસિરામિ	વેસિરામિ
૧૬ ૧૭	પુરૂષ માટે	પુરૂષ માહે
૧૭ ૧	પુંડરીયાણું	પુંડરીયાણું
„ ૯	લોકોના	લોકના
૨૦ ૭	૦	૫૦
૨૧ ૭	આદ કરવા	આદરવા

(૨૬૬)

૨૪	૨૨	વિધ	વિધિ
૨૫	૧૭	દુઃખંડ	દુઃખંડ
૨૬	૧	વિપરીત	વિપરીત
"	૧	બણાણો	બણાણો
"	૧૧	ઠહેવા	ઠહેવી
"	૧૭	તિષ્ઠુતો	તિષ્ઠુતા
"	૧૮	મધ્યમ	મધ્યમ
૨૭	૧૩	વાંચનાએ	વાંચનાએ
૩૦	૧૯	અંચલી	અંચલી
૩૧	૧૨-૧૫	વિધ	વિધિ
૩૨	૧૪	દિવસ	દિવસ
"	૧૯	દહાડે	* દહાડે
"	૨૦	ચારિત્ર	ચારિત્ર
૩૩	૨	ચિતવનાર્યં	ચિતવનાર્યં
"	૧૬	પડીકમણામાં	પડીકમણામાં
૩૪	૧૧	માણસિએ	માણસિએ
"	૨૧	જોગે	જોગ
૩૫	૧૨	(પેહેલાં પાંચવત	(પેહેલાં પાંચવત)
૩૬	૧૬	તિષ્ઠુતા	તિષ્ઠુતા
૩૭	૨	તિષ્ઠુતા	તિષ્ઠુતા
"	૨૦	કાચસંહાસં	કાચસંહાસં
૩૮	૧૪	અવશ	અવશ
૩૯	૧૬	રાત્રી	રાત્રી
૪૦	૭	તિષ્ઠુતો	તિષ્ઠુતા
"	૧૭	સત્તાગમે	સત્તાગમે
"	૨૧	માનાદીકને ૧૫થે	માનાદીકને વિષે
૪૧	૪	હીણખરં	હીણખરં
૪૩	૪	કરીવી	કરી હોય
"	૬	પરપાસંડ પરસંસા પરપાસંડ પરસંસા—	

૪૪	૩	ઈંદ્રી	ઈંદ્રી
૪૯	૮	વેરમણું	વેરમણું
૫૨	૯	ધતારય	ધતારિય
૫૩	૫	પારગૃહ	પરિગૃહ
„	૮	આાદ	આદિ
„	૧૮	કરવી	કરવી
૫૬	૪	અધો	અધો
૫૬	૪	દશા	દિશા
„	૬	બને	બને
૫૭	૯	તે ને છે	તે નેમ છે
„	૧૭	બને	બને
૫૯	૧૮	(તોલ તથા વખતની	(તોલ તથા વખતની)
૬૦	૧	સયણ	સયણ
„	૧	વિધ	વિધિ
„	૧૪	પંચ્યખખાણ	પચ્યખખાણ
„	૧૫	જવ જવાએ	જવ જવાએ
„	૨૨	આતમા	સાતમા
૬૧	૫-૧	નેછે	નેમછે
૬૧	૧૭	હોય	હોય
„	૧૮	સા લાગે	સાથે લાગેલ
„	૨૩	મડથાં	ભડથાં
૬૨	૭	આવાના	આવવાના
„	૧૦	નેછે.	નેમછે
„	૨૪	હોય	હોય
૬૩	૧	કીધો	કીધો
૬૩	૧૧	નીલચ્છણ	નીલચ્છણ
૬૩	૧૪	કુવા	કુવા
૬૪	૧	વેરમણું	વેરમણું

(૨૬૮)

”	૫	જેછે	જેમછે
૬૫	૬	”	”
”	૮	અથવા	અથવા
”	૨૧	સમાયક	સામાયક
૬૬	૨૦	પચ અઘ્યારા	પંચ અઘ્યારા
”	૨૪	ગ્નણુ ધ	ગ્નણાધ
૬૭	૨	સમાયક	સામાયક
”	૧૮	દિન	દિન
”	૧૯	થકા	થકી
૬૮	૧	ભૂમિકા	ભૂમિકા
”	૨૧	ખાવા	ખાવા
૭૦	૧	ઉપયોગ	ઉપયોગ
”	૭	પખવે	પખવે
૭૧	૯	ગ્નવ અહોરત્ત	ગ્નવ અહોરત્ત
”	૨૩	પેષો	પેષો
૭૨	૧૪	અપ્પમજ્જિય	અપ્પમજ્જિય
૭૪	૨	પાડગ્ગહ	પડિગ્ગહ
૭૪	૧૧	ભેળા કરી	ભેળી કરી
”	૧૨	થકી	થકા
૭૫	૧૨	વખતે	વખતે
”	૧૫	પેતાની	પોતાની
૭૬	૪	પિસાબની	પિસાબની
”	૧૪	દ રહિને	દુ રહિને
”	૨૨	કદું	કદું
૭૭	૪	ભગવતને	ભગવંતને
”	૧૮	પડિક્કામ	પડિક્કમિ
૭૮	૩	(પચખાણુ કરુંછું)	(પચખાણુ કરુંછું)
૭૮	૪	સવ્વ	સવ્વ
૭૮	૫	આદિત્તોદાણુ	અદિત્તોદાણુ
”	૭	સવ્વ	સવ્વ

(૨૬૯)

„	૮	સેવવાની	સેવવાના
„	૧૧	પરિગ્રહ	પરિગ્રહં
„	૨૦	વેપા	વેપાર
૭૯	૧૧	બંધી	બંધી
૭૯	૧૭	પ્રકારની	પ્રકારના
„	૧૮	ખીન્ન	ખીન્ન પણ આહારની
૮૦	૧૩	બહુમય	બહુમયં
૮૦	૧૮	(કરંડગ)	(કરંડગ)
૮૧	૧૯	એવાજ	એવીજ
„	૨૧	વોસરાવા	વોસરાવી
૮૨	૭	વખતે	તે વખતે
૮૩	૨	સંથા	સંથારા
૮૩	૭	તત્તુ	તેતુ
„	૭	આતચાર	અતિચાર
૮૩	૧૭	હેય	હોય
૮૩	૨૧	મેથુન	મેથુન
૮૪	૫	સ	શ
„	૧૦	પેશુન્ય	પૈશુન્ય
૮૪	૧૦	ચાડા	ચાડી
„	૧૭	અનુમેધા	અનુમેધા
„	૨૨	ખાલોર્ગી	આલોર્ગી
„	૨૩	ખખરવાના	ખખરવીના
૮૫	૧૩	તીર્થંકર	તીર્થંકર
૮૬	૬	હીંસ્યાદીક	હીંસ્યાદીક
૮૭	૬	રહીત	સહીત
૮૭	૧૬	અન્નણપણાને	અન્નણપણાને
૮૮	૧	સમુર્ધિમ	સમુર્ધિમ
„	૨૧	અસુરી	અસુચી
૮૯	૧૩	સમાયક	સામાયક
„	૧૭	ભતે	ભંતે

(૨૭૦)

"	૨૦	નંદામિ	નિંદામ
૬૦	૩	ચાપી	આપી
૬૨	૨	ગુનુણુ	ગુણુ
૬૨	૧૧	પેદ	પદ
૬૨	૧૯	ચરિતે	ચરિતેય
૬૩	૬	સંધાધઆ	સંધાધયા
"	૭	ઝાઠાણા	ઠાણા
"	૮	જીવીઆઝો	જીવિયાઝો
"	૧૭	સમણુસુત્ર	સમણુસુત્ર
૬૪	૧	પાગરણુ	ઉપગરણુ
૬૪	૧૩	ખોલાવાથી	ખોલાયાથી
"	૧૫	ખગાસુ	છીંક
૬૫	૮	વ્યતિચાર	અતિચાર
"	૧૭	અહાર	આહાર
"	૧૯	કત્રાડ	કવાડ
૬૬	૧૭	જેનો	જેના
"	૧૮	આહર	આહાર
૬૭	૧૪	વહોવરાવનાર	વહોરાવનાર
"	૨૨	દેવા	દેવા
૬૮	૭	મઝાય	સઝાય
૧૦૦	૧૭	અંહકાર	અહંકાર
૧૦૧	૧૧	પંડિક્કમામિ	પડિક્કમામિ
૧૦૨	૮	અટેણાં	અટેણું
"	૮	ચ્યાન	ધ્યાન
"	૧૧	પચ્છિં	પંચહિં
"	૧૬	ઉખવવાથી	ઉપખવવાથી
૧૦૩	૯	પાંચના	પાંચ
૧૦૩	૧૬	નીવરતુ	નીવરતું
"	૧૮	એદિના	અદિના

(૨૭૧)

૧૦૪	૧૨	નીવરતુ	નીવરતું
૧૦૫	૩	અહાર	આહાર
"	૨૪	વારાધના	વીરાધના
૧૦૬	૧૯	માઠા	માઠી
"	૨૩	ભપ	ભપ
"	૨૪	આજીવાકા	આજીવીકા
૧૦૭	૪	બંબચેર	બંબચેર
૧૦૭	૫	મનીરાજ	મુનીરાજ
"	૧૬	કામ	કામ
૧૦૮	૪	તપની	તપની
"	૬	એટલ	એટલે
૧૦૮	૭	ચાહ	ચાહે
"	૯	બાંધવાનાં	બાંધવાનાં
"	૧૭	સંજમે	સંજમે
"	૨૨	અસંજમે	અસંજમે
"	૨૩	અખંબોહ	અખંબેહિં
૧૦૯	૯-૧૩	અધ્યન	અધ્યયન
"	૧૯-૨૦	અધ્યન	અધ્યયન
૧૧૦	૨	સંગહેહિ	સંગહેહીં
"	૫	અસાતના અવનીય	આસાતના અવિનય
"	૭	વીથે	વિથે
"	૧૨-૧૪	આસાયણાએ	આસાયણાએ
"	૧૯	સાવયાણું	સાવિયાણું
૧૧૧	૮	કીધ	કીધી
"	૯	સદેવ	સદેવ
"	૧૯	તિર્થકર	તિર્થકર
૧૧૨	૭	રાખવા	રાખ્યા
"	૧૦	પાડછિયં	પડિછિયં
૧૧૩	૧૧	વિધા	વિધ્યા

(૨૭૨)

૧૧૫	૧૪	અંબલં	અમંભં
„	૧૮-૨૦	અહારાદિક	આહારાદિક
„	૨૪	છાંડું છડ	છાંડું છું
૧૧૬	૪-૮-૧૨	કીતો	કીતો
૧૧૭	૧૫	દ્વીપ	દ્વીપ
„	૧૭	પાચ	પાંચ
૧૧૮	૭	ચરિત્ર	ચારિત્ર
„	૧૬	વિખમંતૂમે	ખમંતૂમે
„	૧૭	મિત્તમ	મિત્તિમે
„	૨૨	કહું છડ	કહું છું
„	૨૩	બાણું છડ	બાણું છું
૧૧૯	૨	દુઃગંઢા	દુઃગંઢા
„	૩	અતચાર	અતિચાર
„	૮	ખામણી	ખાનણા
„	૧૧	ગુર્વાધિક	ગુર્વાદિક
„	૨૧	લક્ષણુ	લક્ષણના
„	૨૧	વજ્રા	વજ્ર
૧૨૦	૨	અલંકૃતિ	અલંકૃતિ
„	૧૯	તેહેતાં	કેહેતાં
૧૨૦	૨૫	ન્યારે	ત્યારે
૧૨૧	૫	જોજનકોડ	જોજન કોડ
„	૬	સુર્ધમ	સુર્ધમા
„	૧૧	કીડ	કોડ
„	૧૪	છવીસે	છવીસે
„	૧૭	ખલલોક	ખલલોક નામે
„	૨૨	વિમાન	વિમાન
„	૧૮-૨૨	પચીસે જોજનમાં	પચીસેજો જોજનના
૧૨૨	૧૭-૨૦	નવગ્રીવેયક	નવગ્રીવેગ
„	૨૪	ગગર	ગાગર

૧૨૭	૧૨	ઉતરતાં ઉતરતાં	ઉતરતાં
૧૨૪	૬	અતરામ	અંતરામ
"	૧૫	ભન્નેભન્ને	ભુન્નેભુન્ને
૧૨૫	૪	બ્યાનાગી	વેરાગી
"	૨૧	કપટીયા	કપીયા
૧૨૬	૧	ઉતરધ્યાયાન	ઉતરાધ્યયન
"	૧૧	પવણુસા	પણુવા
૧૨૭	૬	પરસા	પરીસા
"	૧૦	તેણુને	તેમને
૧૨૮	૨૪	ભેદ્યા	ભેદ્યા
૧૨૯	૪	માહા	માહા
૧૨૯	૫	તિર્થંકર ખારાજે	તિર્થંકર ખીરાજે
"	૨૪	દેવજસસ્તામિ	દેવજસ સ્વામિ
૧૩૦	૯	અવિનય	આવેનય
"	૧૫	દોરડ	દોરડા
૧૩૧	૧૨	આયુષા	આયુષ
૧૩૨	૨	એ	એમ
૧૩૨-૧૩૩	૨૧-૧૦	ચંદ્રને	ચંદ્રમાને
"	૫	વાજ્ય	વીજ્ય
"	૭	ચાર	ખાર
૧૩૪	૩	ઉપાધિયા	ઉપાધ્યાય
"	૮	કચન	કંચન
"	૧૧	પચ	પંચ
૧૩૫	૧૮	લાય	લાખ
૧૩૬	૧૩	ખાંડુ	ખાંડુ
૧૩૭	૩	અનંતે	અનંતો
"	૪	અનંતો	અનંતી
"	૧૨	સંજોગી	સંજોગી
"	૧૯	સંખાહ	સંખાહ
"	૨૧	માંડખી	માંડખી

(૨૭૪)

૧૩૮	૨૧	ઐ ચોવીસ	ઐ ચોવીસી
૧૪૦	૧૬	હથની	હાથની
૧૪૧	૫	પ્રણિત	પ્રાણિત
૧૪૧	૧૫	અવધણા	અવધેણા
"	૨૪	વિસાન	વિમાન
૧૪૩	૭	અનંતો	અનંતી
"	૧૩	સદેહ	સંદેહ
"	૧૬	દ્રોણુમુડ	દ્રોણુમુહ
૧૪૪	૮	મહાવીદેષ	મહાવીદેહ
૧૪૫	૯	તપ	તપ
૧૪૬	૨	પાઐ	પ્રાઐ
૧૪૭	૬	દવીપ	દ્વીપ
૧૪૮	૨	તિર્પેચ	તિર્પેચ
"	૨	પચેંદ્ર	પચેંદ્રિ
"	૧૪	પ્રાયાશ્રિત	પ્રામશ્રિત
"	૧૯	પાડક્રમાભિ	પડિક્રમાભિ
"	૨૬	ગુત્તીણુ	ગુત્તિણું
"	૨૬	મણુવ્વયાણું	મણુવ્વયાણું
૧૪૯	૨	ખડિયં	ખંડિયં
"	૧૩	ખમામણા	ખમાસમણુ
૧૫૦	૩	પ્રતિક્રમણુ	પ્રતિક્રમણાં
"	૧૦	પાતાના	પોતાના
૧૫૧	૨૪	કુવિય	કુવિય
૧૫૨	૨૨	ખહિંયા	ખહિયા
૧૫૩	૫	સહિંય	સહિયં
"	૫	ઉ દોવસ	ઉ. દોવસ
૧૫૪-૧૫૩	૨-૧૧	અસણું	અસણું
૧૫૬	૫	પછીને	પછી તે
"	૫	સમધીના	સમંધીના
"	૧૬	સરસા	સહરસા

(૨૭૫)

૧૫૮	૭	અસમાંધી	અસમાંધી
૧૫૮	૧૫	પ્રકારના	પ્રકારના
૧૫૯	૨૫	યવાથી	થવાથી
૧૬૧	૭	આચાર	આગાર
૧૬૩	૧૨	આભેમહં	અભિમહં
૧૬૪	૪	વોસિરાવું છ	વોસિરાવું છું
"	૧૬	મહિલા	માહેલા
૧૬૫	૩	નકરોમ	નકરેમિ
"	૩	પોતે	પોતે
"	૮	છાંકે છું	છાંકું છું
"	૨૦	સઉ	અને
૧૬૬	૧૬	તિવિહિણું	તિવિહિણું
૧૬૭	૨૧	પાલણુયા	પાળણુયા
૧૬૮ ૪-૬-૧૦-૧૩-૧૫-૧૯		બને	બને
"	૧૧	પારઅહ	પરિઅહ
૧૬૯	૯	ધમકહા	ધમ્મકહા
૧૭૦	૨	આનલ	અનેલ
"	૩	કોઈતું	કોઈતું
"	૮	સમાયક	સામાયક
૧૭૨	૪	સુવણુ	મણી સુવણુ
૧૭૩	૧૪	પડિલહેણુ	પડિલેહણુ
૧૭૪	૬	સમર	સંવર
૧૭૫	૨	પેહેલું	પેહેલું
૧૭૬	૫	લોમરસ	લોગરસ
૧૭૭	૧	પાછું	પાછું
"	૨૧	સખ્દ	શખ્દ
૧૭૮	૨	સધાડા	સંધાડા
૧૭૯	૧૯	પારવી	પાળવી
૧૮૦	૧૯	ઠહ	ઠહી

૧૮૦	૨૧	આવશ્યકમાંનવ	આવશ્યકમાં ૭-નવ
”	૨૫	ગચ્છા	ગચ્છ
૧૮૧	૧૨-૨૨	પાયમાં	પાયમા
૧૮૪	૨૧	નવ દિક્ષીત	નવ દિક્ષીત
”	૨૧	તપશ્રી	તપશ્વી
”	૨૩	વનય	વિનય
૧૮૬	૬	દ્વેષ	દ્વેષ
૧૮૬	૧૮	એહ્યા	એહવા
૧૮૯	૮-૧૬	જો કાઠ	જો કાઠ
૧૮૯	૧૫	અવી	એવી
”	૧૬	તા	તો
૧૮૯	૧૭	મિચ્છામિ	મિચ્છામિ
૧૮૯	૨૦	સાવધ	સાવધ્ય
૧૯૦	૨	તસ્સા	તરસ
૧૯૧	૫	મિચ્છામ	મિચ્છામિ
૧૯૨	૮	તેમા	તેમાં
૧૯૩	૧૩	કરેમિભતે	કરેમિભંતે
૧૯૩	૭	વીરધના	વીરાધના
”	૨૨	ગુણુવત	ગુણુવત
૧૯૪	૧૨	ગુણુ	ગુણુ
”	”	માનાવરણા	માનાવરણી
૧૯૫	૧૫	નિર્વિદ્ધ	નિર્વિદ્ધ
૧૯૬	૧૧	વૃત્તાનર	વૃત્તાનિર
૧૯૯	૭	પંડિ	પંડિ
૨૦૦	૭	બેસવુ	બેસવું
૨૦૦	૯	ધરતીપર	(ધરતીપર
૨૦૨	૨૩	લો ૨	૬ લો
૨૦૩	૧૧	બને	બંને
૨૦૪	૧૫	પરનિદા	પરનિંદા

૨૦૪	૧૬	૧૬ આદેશ આપવાથી	આદેશ આપવાથી ૧૬
„	૨૨	સંથાનાદિક	સંથારાદિક
૨૦૫	૧	એકાત	એકાંત
„	૧૦	બોલાલાથી	બોલવાથી
૨૦૬	૮	નિઁઅથ	નિઁઅથ
૨૦૭	૨૨	પિંડ	પિંડ
૨૦૮	૪	લાડકું	લાકડું
૨૦૮	૧૭	અએલને	અએલનો
૨૧૦	„	ચોથા	ચોથા
૨૧૧	૮	વેરમણું	વેરમણું
„	૧૧	અતે	અને
૨૧૨	૧	યષ	યષ
„	૪	પરિઅહ	પરિસહ
„	૧૯	આધકાર	અધિકાર
„	૨૨	પ્રાયશ્ચિતે	પ્રાયશ્ચિત
„	૨૩	આરાવણા	આરોવણા
૨૧૩	૧૪	ણાસનો	માસનો
„	૨૧	આકાળે	અકાળે
૨૧૪	૬	યમા	થયા
૨૧૫	૬	અતે	અને
૨૧૬	૨૪	થય	થયા
૨૨૧	૧	અસઝીના	અસઝીયના
૨૨૨	૧૬	બાવથી	બાવથી
૨૨૩	૫	પૂઠે	પૂઠે
૨૨૫	૭	પોનાના	પોતાના
૨૨૬	૧૦	બજન	બેજન
૨૨૭	૬	પરચકમનો	પરચકનો

૨૨૮	૧૪	વ્યાખ્યાન	વ્યાખ્યાન
૨૨૯	૨૧	કાર્યમાં	કાર્યમાં
૨૩૦	૧૮	પતર	પંદર
૨૩૨	૨૦	અણુતરાવવાઇ	અણુતરોવવાઇ
૨૩૪	૮	નો અભવ્યસિદ્ધિયા	નો અભવ્યસિદ્ધિયા
૨૩૫	૮	પાંચમાં	પાંચના
૨૩૭	૯	શ્રુત	શ્રુત
૨૪૦	૧	સ્થાનકીયા	સ્થાનકીયા
૨૪૨	૧૦	ખડ	ખડ
૨૪૬	૨૧	વણુ	વણુ
૨૪૭	૧	વણુ	વણુ
૨૪૭	૧	વર્તના	વર્તના
„	૧૬	૭	—
૨૪૮	૧૯	અણુત	અણુત
૨૫૦	૪	શુભનમ	શુભનામ
૨૫૧	૧૫	નિદ્રા	નિદ્રા
૨૫૧	૨૦	કેવળદર્શના	કેવળદર્શના
૨૫૭	૨૦	ચુક્રો છે	ચુક્રો છે
„ ૮	૧૭	દ્રવ્ય	દ્રવ્ય
„	૧૮	યામ	લાગ
„	૨૦	પાડિસલીલતા	પાડિસલીનતા
„	૨૨	લેવું	લેવું
૨૬૧	૧૧	ભે ભેદ	ભે ભેદ
૨૬૨	૧૫	દ્રવ્ય	દ્રવ્ય

વિશ્વાસિ.

આ પુસ્તક તેમજ જૈન શ્રુતિ, વિધાર્થીઓના કપયોગમંત્ર હોઈ બહુવામાં બરાબર રીતે સંગવડ થઈ તેવી ગૈલીમાં તેમજ કરેલ છે. માટે દરેક જૈન બંધુએ અનરૂપ મહત્ત્વ કરવા સુચન તરીકે, પુસ્તક મંગાવવાને અનુપૂર્વેની બુદ્ધિ ભેટ મંગલો.

ત્રીચેના પુસ્તકો અવરૂપ ખરીદ કરો !

(દેવનાગરી લિપીથી છાપેલાં.)

શ્રી દરશનલિંગ સૂત્ર અર્થ પાઠ આચાર્ય સદિત. (આશ્રીતી બીજી) કિ. શ. ૨૧ મુગપાઠ ૩ ના બોલીસ યોદ્ધા. ૩. ૧ જૈનતત્વ શોધક ગ્રંથ ૩. ૧ ઉપદેશમાળા શ. ૨ વૈરાગ્ય સત્તાદર ૩. ૧ જૈન પાઠમાળા ગાન્ન વિવિધ બોધસંગ્રહ ગાન્ન કમલ પ્રભા ગાન્ન જૈનદત્ત શિક્ષાપત્રી ગાન્ના પાંત્રીસ ગોલનો શોકડો ગાન્ના બુદ્ધદાસોયણ ગાન્ના બ્રહ્માગર સ્તોત્ર ના દરશનુમદિર સ્તોત્ર ના કલ્પસૂત્ર ૩. ૨૧ દાસસાગર ૩. ૩ શ્રીલોપદેશ આચાર્યના

સૂચના—શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર અર્થ પાઠ આચાર્ય સદિત કોડદર શ્રવણબાઈ વેલ્લખાઈ તરફથી છપાય છે.

ઉપર લખેલાં પુસ્તકો તેમજ બીજીની માણેક વિગેરના તમામ જૈન પુસ્તકો ચાલ્લી અને ગુજરાતીમાં છાપેલાં અખરે લાં મળે છે. સમિત્તર હીરટ બુદ્ધિપાચેલ છે, જોઈએ તેમજ ત્રીચેના શીરનામે પત્ર લખવા તરફી લેવી.

આચાર્યના કુવાની પોળ	}	ત્રીલોપનદાસ રૂગનાથદાસ
અમલનાદ.		શાહ—જૈન બુદ્ધિસેલર.

